Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

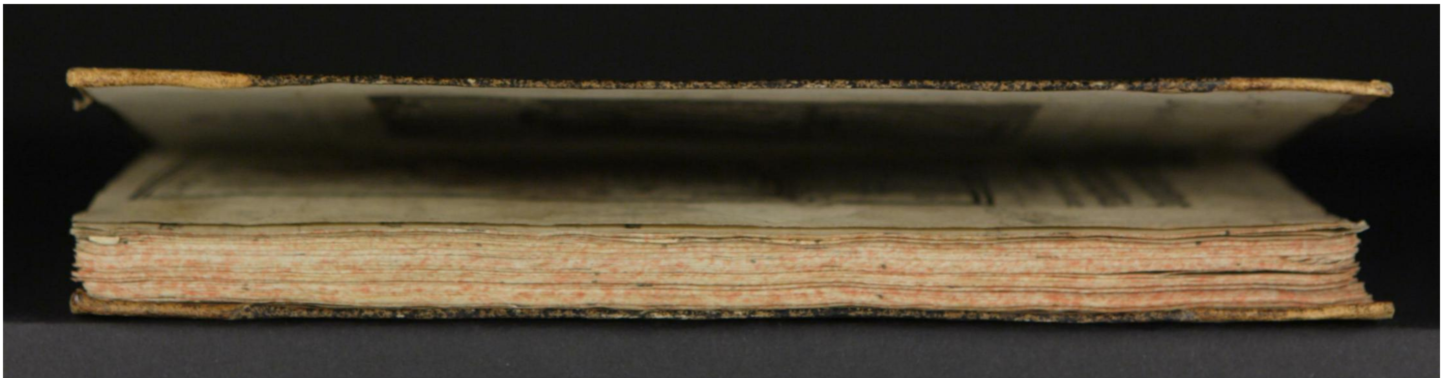
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

14,-475 DA BOX
(LN bis 184)

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Faſciculus morum ex approbatorū poeta= rum auctoritatibus collectus; nouiter impreſſus & emendatus:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Ioannes Meyger Vuoltero Eximio
artium profeſſori: Moderatoriq; opti
mo iuuentutis Roſkildenſis. S. D.

QVanta clades: quẽtaq; pnities Imperio Po. Ro. or
bis terrarum prĩcipis: acceſſerit iis uel maxime in
apto ẽ. qbus rerũ geſtarũ memoria: antiqtatiſq; uene-
randæ ſollers cura cordi eſſe ſolet: atq; hii nihil æque
ſubinde deplorãt. atq; Mortaliũ ſocordiã inertiãq;. qui
id ad nihilũ ꝓpe labi oſcitãtes ſiuerũt. Et tpis ꝑterea iiu
riã. quo oĩa occidũt orta: auctaq; ſeneſcũt Verũ ſi exa-
ctius pẽſiculatiuſq; æſtimare uolum⁹: inueniem⁹ profe
cto multo maiorẽ calamitatẽ: orbẽ atq; adeo mortaleis
omneis ĩuaſiſſe: qppe tãto ſæuiorẽ: quãto mortalib⁹ im
periis: ĩmortalia igenia pſtantiora ſunt. Adeo lrarũ ſtu
diorũq; oĩe gen⁹ qbus mortaliũ excolebant ornaban
turq; mẽtes: fœda uel extinxit: uel inuaſit barbaries: ita
neſcio q̃ mõſtra q̃q; portẽta: & hoĩm: & noĩm ſacræ grã
matices adytũ inuaſere. Pro Seruio eĩn Paup hẽricus.
Pro Diomede Floriſta. Pro Valerio Probo Grœciſta.
Pro Priſciano Alexãder Gallus pq; aliis eruditiſſimis
grãmaticis inſulſiſſimi barbari loca fere uniuerſa occu
pauere. Nec Grãmatica ſolum hoc malo fuit obnoxia:
uerũ & iuriſprudẽtia & Theologia quoq;: uſq; adeo etiã
ut lõgo æuo nemo habit⁹ ſit: uel Iuriſcõſultus uel Theo
logus q nõ maximis ſpurciſſimiſq; Barbariei ſordibus
fuerit ĩfectus plane atq; ĩmerſus. Nã qd de humaniori-
bus loquar lrĩs? q̃ nõ tñ neglecte fuerũt: uerũ q̃ & in ex
ecrationẽ: & maledicta ceſſerit: ita ut cũ noĩares: uel hy
ſtoriæ: uel Rhetorices: uel utcuq; Poetices ſtudioſũ: ni
hil aliud uidebare dicere: q̃ Ethnicũ: q̃ hereticũ: q̃ Apo
ſtatã. ita undiq; arcebãt iuuẽtus. ab his ſcꝫ ſtudiis qbus
uel maxĩe priſci illi ureq; Theologi utputa Hieronym⁹
Auguſtinus: Ambroſi⁹: Cyprianus: Lactãtius ceteri flo
ruere. Quis talia fãdo? Myrmidonũ: Dolopũve aut du
ri miles Vliſſis Tẽperet a lachrymis? Quo magis hi iam
hoc æuo amãdi: laudãdi: extollẽdi ueniũt. q neq; ſũpti-
bus; neq; laboribus; ulla in pte pcunt, ut tandẽ uera ſtu

B.R.H.
BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

dia: uere lr̃e in priſtinũ redeant nitorẽ. Quorũ in nume
ro tu es Vuoltere optime: q̄ nõ ſordibus iſtis fœtidiſſi-
mis: uerũ politiſſimis lr̃is iuuentutẽ tuã conaris ĩbuere.
Vel in iſta tua regione prim⁹: qđ nõ parũ gloriæ: nõ pa
rũ fœlicitatꝫ apud doctos bonoſq; oẽs tibi apportabit:
accumulabitq;. Macte ergo uirtute eſto: eaq; uia gnauiſ
ter: nullis deterrit⁹ Barbarorũ ĩcurſatiõib⁹: ꝓgreditor.
Magni em̃ conat⁹ nõ niſi magnis ꝑficiuntur laboribus.
Collocabit tandẽ uicta ſupataq; ĩuidia optime hec gr̃a
apud Scotos tuos unde ort⁹. Apudq; Danos qbus tan
tæ rei es author & optimus & fœliciſſimus. Accipe ergo
hoc pn̄s amoris in te mei mun⁹. libellũ inq̄ ceu cẽtonẽ
ex optimis ꝓſtãtiſſimiſq; poetarũ monimẽtis ſelectum:
ubi ſimul cũ eruditiõe optimis morib⁹ iuuentutẽ tuam
optimã imbuere poſſis quẽ tibi ĩpenſius laudarẽ. Si nõ
bona Merx ſua potius natura: q̄ ꝓconis laudibus eſſet
uẽdibilis. Bene Vale & me ama. Colo. Anno 1517 quar
to Idus Februarii.

❡ Malicias hominum reprehendit in genere.

vanũ fini nõ cõgruẽs.

O Curas hominũ: o quantũ eſt in rebus inane — Perſius
Aſtutam uapido ſeruas ſub pectore uulpem

❡ Supfluas hominũ curas. inaneſq; cogitatiões: ꝓtutere licta. omino rephẽdere intẽdit poeta. Cũ ferẽtes ꝑ ſe ſpẽm boni viri itrinſecus pleni dolo ſunt. Vix em̃ in ſtultis hoibꝫ iuſticie vel virtutis media vncia repitur. Semis mediũ dr. Vapido ſub pectore. i. aſtuto a vapore Qui em̃ calidiore ſanguine ſunt. ingenio ⁊ aſtutia magis vigẽt. Vulpi vero aſtutia tribuitur. Itẽ O cũ tribꝫ caſibꝫ iũgitur. ſcꝫ ntõ. accõ ⁊ vtõ. vt O fortunatos nimiũ bona ſi ſua norint agricolas. Et o fortunati quoꝝ iã menia ſurgũt. ntũs ⁊ vtũs eſt. ❡ Nota omnis humana vis in animo ⁊ corpe ſita ẽ. Animi impio corpis ſeruitio magis vtimur. Alterũ nobis cũ dys. alterũ cũ beluis cõe ẽ. quo rectius eſſe videtur ingeny q̄ꝫ corpis virũ gloriã querere. Sꝫ multi mortales vitã agẽtes dediti vẽtri vitys atq; ſummo indocti inculti vitã ſicut pegrinãtes trãſire qbꝫ ꝑfecto ↄtra naturã corpus voluptati. anima oneri ẽ. q̄rũ vitã mortẽq; iuxta eſtimo. qm̃ ꝓ labore deſidia. ꝓ ↄtinẽtia ⁊ eq̄tate libido atq; ſupbia. ꝓ pudore peccandi audacia inuaſere vita ſimul imutatur cũ moribꝫ. deſinit eſſe remedy locus. vbi que fuerũt vitia mores ſunt. patiẽtia deſidie. acrimonia crudelitati aſſignatur. ſic euertũtur oia. Itur in omne nefas ac iuuat eſſe nocẽtes. — Saluſti⁹

Rari quippe boni: numero uix ſunt totidem: quot — Iuuenalis

Thebarum porte: uel diuitis hoſtia nili.

¶ Cure hoim inanes ſunt. cũ pauci boni ꝛ vir totidẽ numero quot thebarũ porte ꝛ hoſtia nili fluuij egypti abũdantis q̃ ſeptẽ hoſtijs abũdare cõſueuit. Et alludit ad ſeptẽ ſapiẽtes q̃s antiq̃tas venerata ẽ. Porte thebarũ in boetijs ſeptẽ fuerũt. Homer⁹. Et thebana ſimul nr̃is cecidere ſub armis. Menia quis ſeptẽ fuerant porte. Hoies eñ in paucioribꝫ boni. in pluribꝫ vero mali. Sũt eñ ſemp̃ plura deterioꝛ bonis. Non eñ eſt hoſpes ab hoſpite tutus. nõ ſocer a genero. fratrũ q̃cꝫ gr̃a rara. bñficia in ſcel⁹ ꝯuerſa ſunt. ꝛ ſanguini eoꝝ nõ parcitur p̃ quibꝫ ſanguis fundendus eſt. Quis eñ hoc ſeculo viuẽtium extremo die dicere audeat. Uixi ꝛ quẽ dederat curſum fortuna rite peregi.

hoim amatur criminis hoi ardens

Iuuenalis Quis nunc diligitur niſi conſcius & cui feruens

calet criminibꝫ mens

Eſtuat occultis animus ſemperq̃ꝫ tacendis.

¶ Diſſuaſio ẽ ad ꝯſcios. q̃ꝛ d̃r nulla libido adeo deuincat tuum aim̃. vt amore multitudinis peccantiũ eoꝝ ſcelerũ ꝯſcius eſſe velis. ꝛ tibi ac deo reus ꝯſtitui. vñ Sen̄. Cogito mecũ quãtus ad ſpectaculũ luſoriũ fiat cõcurſus. quãta ſit ꝯtra bonas artes ſollicitudo. q̃ꝫ imbecilli animo ſint. q̃rũ lacertos humeroſq̃ꝫ miramur. Dicitis o ſtoici oẽs ſtulti mali ſunt. ꝛ q̃ vnũ vitiũ hꝫ ꝛ oia. Q̃d ſi ita ẽ nõne vndiq̃ꝫ hũano generi ꝯuitiũ fit. Nõne pulchra querela ẽ bñficia perijſſe. ꝛ pauciſſimos eſſe q̃ de bñ merentibꝫ nõ inuicẽ peſſime mercãtur cũ vera amicitia ſimilitudine morũ inter ꝟtuoſos Ariſtotele teſte ſit. male tñ q̃dã amore libidinis peccãdi ſe diligũt. ꝛ ſimilitudine quadã mutue infectiõis more pecoꝝ infecti. ad vitia trahũtur. Opinione eñ Empedoclis nil appetit aliud amore aut deſiderio naturali niſi ſimile. malus ſuo ſimili applaudẽs malũ diligit ꝛ ſuũ ꝯtrariũ fugiens. virtuoſum odio hꝫ. cum ſibi maxime contrarius ſit.

.i. pſtrata a vitijs bello ꝯſanguine madidas

Ouidius Victa iacet pietas: & uirgo cede madentes

celeſtium iuſticia

Vltima cœleſtum terras aſtrea reliquit.

¶ Pietas pudicitia ꝛ iuſticia ſorores. ex bello cũ vicijs habito madide ad colus. relictis terrenis vitijs ſubiectis aſcẽderũt. Cui alludit illud Iuuenalis. Paulatim deinde ad ſupos aſtrea receſſit Hac comite atq̃ꝫ due pariter fugere ſorores. Sub his eñ tribꝫ ceteṙ ꝟtutes ꝯp̃hendũtur cum actuũ humanoꝝ ois ꝟtus ẽ regulatiua vel ordine ad deũ. pietate. ſ. reſpiciẽte deũ pudicitia q̃ ad ſeipſum. ꝛ iuſticia quo ad p̃ximos. ꝛ reddendo vniciuq̃ꝫ q̃d ſuũ eſt nemini ledendo. Aſtrea d̃r iuſticia. q̃ꝛ in aſtris ſiue in celo moratur. vel aſtrea d̃r filia aſtrei gigantis celũ aſcendere conãtis cõtra Iouis imperiũ que cum partem deoꝝ iuſtam defendendam tenuiſſet in celum tranſlata dea iuſticie habita eſt

.i. ſtatim velociter intrauit etatẽ ferreã

Ouidius Protinus erupit uene peioris in æuum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

crimen pudicitia
Omne nefas: fugere pudor uerumq; fideſq;
predictorum
In quorum ſubire locum fraudeſq; doliq;
violẽtia .i. auaricia
Inſidieq;: & uis: & amor ſceleratus habendi

¶ Dictis ſororib9 cũ veritate ⁊ fide expulſis: in earũ locũ fraudes: doli:
inſidie: violẽtie inordinat9 amor hñdi ſubire. ⁊ nedũ iſta: verũetiã omne
pctm̃. q2 oia hoim negocia abſq; vllo diſcrimie vicioſa ſunt. Cui alludit
illud Iuuenal. Omne aliud crimẽ mox ferrea ꝓtulit etas. Et illud periere
mores pietas fides ⁊ redire cũ perit neſcit pudor ꝑ ſcelera ſemꝑ ſcelerib9 Saluſti
tutũ eſt iter. plurima maiores nrĩ magna fecerũt q̃ nobis nulla ſunt. ſ. do
mi induſtria. foris iuſticia. anim9 in ↄſulẽdo liber neq; delicto neq; libidi-
ni obnoxi9. ꝓ his em̃ habem9 luxuriã ⁊ auaritiã publice egeſtatẽ. ꝑuatim
opulẽtiã. inter bonos ⁊ malos nullũ diſcrimẽ. omnia p̃mia ꝟtutis ambi
tio poſſidet. domi voluptati. foris tm̃ pecunie ſeruit ⁊ gratie.

Nona etas agitur: peioraq; ſecula ferri Iuuena
Temporibus: quorum ſceleri non inuenit ipſa
Nomen: & a nullo poſuit natura metallo

¶ In argẽtea etate ceperũt eſſe crimina. Iuxta illud. Omne aliud crimen
mox ferrea ꝓtulit etas. viderũt ꝑus argẽtea ſecula mechos. ſʒ nona etas
agit que ẽ peior etate ferrea. Secula a metallis noia ceperũt. Prima nãq;
erat ſub ſaturno aurea abſq; vitijs. vñ Iuuenal. Credo pudicitiã ſatur-
no rege moratã In terris viſamq; diu ⁊c. Scõa ſub ioue argẽtea. te q̃ idẽ
Multa pudicitie veteris veſtigia forſan Aut aliq̃ extiterãt ⁊ ſub ioue nõ
dũ barbato: nõdũ grecis iuuare paratis. ꝑ caput alteri9 cũ furẽ nemo time-
ret. paulatim deinde ⁊c. Tertia etas enea. Quarta etas ferrea: malicijs
abũdans. hec ꝟo etas q̃ nũc agit oim peior ẽ vt a nullo metallo nomẽ ha
bere pt. Nona etas nõ numerũ ſecutus eſt noſtroꝝ de etatib9 q̃ q̃ttuor tm̃
eſſe dixerũt. ſʒ grecoꝝ q̃ ad octauã ꝑueniũt heroicã ⁊ deoꝝ. ⁊ alias etates
interponentes ad genera metalloꝝ referre nõ placet. q̃. ſeptẽ ſunt. Nõ em̃
diximus etatẽ electri aut ſtanni aut plumbi.

Nil erit ulterius quod noſtris moribus addat Iuuen
Poſteritas: eadem cupient facientq; minores
Omne in precipiti uitium ſtetit

¶ Adeo mala ẽ nr̃a etas ⁊ hoies eã agẽtes vt maiora mala illis poſteri
or etas agere nõ poſſit. Quis etiã cuperẽt hoies. q2 omne vitiũ humanũ in
vltimo gradu malicie ſtat. h̃ em̃ tꝑe patiẽtia deſidie: acrimonia crudelita-
ti aſſignat. ⁊ ſic euertunt oia. Itur in omne nefas iuuat eſſe nocẽtes. Nil nĩ
ſi turpe iuuat cure ẽ ſua cuiq; voluptas. Nubula ſunt nr̃is tꝑa nr̃a malis
Qua terra patꝫ fera regnat erynnis In facin9 iuraſſe putes. Itẽ facio. vſi-
tata locutio ẽ. facio te certiorẽ ⁊ nunq̃ȝ certũ. facio tibi gratũ. etiã dicim9 ⁊
facio rẽ diuinã. feci damnũ. feci iacturã. feci naufragiũ. q̃ſi paſſus ſuꝫ dãnũ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ſacturã vel naufragiũ . vt Quĩtilianus. In portu naufragiũ fecimus: ⁊ fregi nauẽ .p nauis mea fracta ẽ. facio tibi copiã rerum mearum.

cõmittere malum exilio

Iuuena. Aude aliquid breuibus gyaris & carcere dignum

ſi vis cõmendari ab alijs friget

Si uis eſſe aliquid: probitas laudatur & alget

munera dantur inutilis ⁊ nõ bonis.

Criminibus debent hortos pretoria menſas

Argentum uetus & ſtantem extra pocula caprum

¶ Qui velit eſſe alicu9 p̃cij ⁊ reputatiõis in mũdo audeat ꝑpetrare ſcelera indigna exilio ⁊ carcere. qꝛ ꝓbitas frigide laudat̃ ab hoib9 ⁊ alget. ſ3 facinoroſi multis donis ꝯmẽdant̃ ⁊ honorant̃. q̇ modus ꝯſulẽdi ẽ acerrima correctio. Uñ alibi. Proh ſuperi quantũ mortalia pectora cece Noctꝫ habẽt. ipſo ſcelerum molimine quiſqꝫ credit̃ eſſe pius laudẽqꝫ a crimine ſumit. Plura eñ ſunt q̃ licet grauia ſunt. tamẽ ex cõſuetudine .p nihilo habẽtur. Itẽ nunc licet ⁊ fas eſt: ſed tu ſub ꝓncipe duro imparibuſqꝫ malis auſus es eſſe bonus. ¶ Item gyarus mycone ⁊ ſeriphus ſunt parue inſule ex cycladib9. ⁊ non ẽ niſi vna gyarus . ſed ꝓpter conſiſes d̾t gyaris in plurali numero. Et in ſingulari dicit̃ hec gyarus . ⁊ in plurali he gyare . Et ẽ inter iſtas tres ſterilior inſula. ⁊ eſt locus exilij grauiſſimi . Alget. i. ad nihilum tẽdit. Et neceſſarijs indiget ille ſcꝫ qui prob9 eſt. Algere ꝓprie ẽ frigoris. licꝫ aliquãdo transfert̃ ad calores. Sicut igitur qui nimiũ calet frigiditate eget que ſibi neceſſaria ẽ. Ita etiam prob9 victu: veſtitu: ⁊ neceſſarijs eget. Sed criminoſi om̃es poſſeſſiones diuitias ⁊ dignitates adipiſcũtur q̃ hic intelligũtur ꝑ hortos ⁊ p̃toria. Eſt eñ p̃torium domus p̃toris vel locus in quo coram p̃ſide cauſe agũtur. ⁊ hic .p dignitate ponitur. Argẽtum vetus. i. vaſa argentea diu ab antiquis recondita. vel vetus. i. bene purgatum ⁊ nullo alio metallo corruptũ. Pocula anaglipha ea erãt excisa in aſperitatẽ: vt ſcribit Plinius ⁊ eſculpta vt inciſe animaliũ effigies eminerent. hinc ait ſtantem extra pocula caprum . Caper fuit quidam romanus auarus qui pecunijs ſuis parcẽdis nec comedere nec bibere audebat. Cuius effigiem extra cyphos ⁊ pocula artifices: vt eius auaritiã hominib9 denotarẽt depingebãt. Aut caper ẽ quoddam animal quod prius vinũ inueniſſe dicit̃. Caper etiam ẽ lapis p̃cioſus q̃ potũ a veneficijs preſeruat . quẽ romani in ſuis poculis ponebant ne veneficijs interirent. Menſas marmoreas ſcꝫ ⁊ rotundas ex egypto delatas

.i. pducit.

uena. Terra malos homines nunc educat atqꝫ puſillos

illos hoies.

Ergo deus quiſcunqꝫ aſpexit ridet & odit

¶ Cum natura iam malos hoies ⁊ ꝑuos ꝓduxit ⁊ nutrit. eorum mores deus aſpiciẽs deridet eos ⁊ odit. Homerus eñ ait . Homines quotidie naſci minores. quia Diomedes apud troyam cõtra eneã pugnans ſaxuꝫ quantũ duo homines noſtra etate nõ tollerẽt. grauiter in femore enee perculſit. vnde Iuuenalis. Nam gen9 hoc viuo iam decreſcebat homero. Et

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ſecto Illiades ſcribit Aiacem multo maius ſaxū torſiſſe aduerſus Hecto-
rem. Aſpexit a ſpecio qđ nō eſt in vſu ↄponiť ex ad ⁊ eſt videre. Unde cō
poſita a ſpecio. vſitata ſunt indifferēter deponētalia ꝑme ↄiugationis. vel
actiua ⁊ tertie ↄiugationis. vt ꝑ eodeꝫ dicimus aſpicioꝛ aris. vel aſpicio
cis. A ſpecio etiam venit ſpecto ſpecula ſpectaculum ſpecimē ſpeculū ſpe
cus ⁊ auſpicium ab auibꝫ aſpiciendis.

Longa mora eſt quantum noxe ſit ubiqꜫ repertum
Enumerare: fuit minor ipſa infamia uero

¶ Quis enumerādo oīa vitia multū tꝑis ↄſumet. qꝛ plura vitia vero
cōtingūt q̄ꝫ apud hoīes fama hꝫ. Itē ꝑ noxa ſepe poniť peccatū culpa de
lictum. Sꝫ hoc intereſt inter peccatū ⁊ delictū qꜫ peccatū in cōmiſſione de
lictū in omiſſione. Indifferēter tamē vtimur. loco noxe ſepe Uirgilius po
nit piaculum. vnde. Diſtulit in ſeram cōmiſſa piacula mortē. Infamia ē
mala fama. Inde infamis. i. male fame.

Viuitur ex rapto: non hoſpes ab hoſpite tutus
Non ſocer a genero. fratrum quoqꜫ gratia rara eſt — Ouid.
Imminet exitio uir coniugis: illa mariti

¶ Nulla ſecura quies cū oībꝫ quacūqꜫ amicitia ↄiūctis fit violētia. vt
hoſpes nō ē tutus ab hoſpite ſicut lycaon ꝑmo metamoꝛphoſeos. nec ſo-
cer a genero. ſicut Pōpeius a ceſare. nec frater a fratre ē tutus. vt atreus a
tieſte. nec vir ab vxoꝛe. vt agamēnon a clitemneſtra. omnia ergo malis mi
xta ſunt. ¶ Item viuitur impſonale ē a verbo abſoluto. licꝫ aliquādo vi-
uo habꝫ accm̄ poſt ſe. vt viuo vitam. ſicut dicimus. obeo moꝛtē. Iuuena-
lis. Bachanalia viuūt. i. viuēdo ſequūtur bachanalia. quādoqꜫ viuo acti
uū eſt hꝫ accm̄. ⁊ paſſiuū. vt iam quarta viuiť etas. Inde cōuiuo cōuixi cō
uictum: ſimul viuere ⁊ comedere. Inde cōuictoꝛes. Sꝫ cōuiuatoꝛ qui ad
cōuiuiū inuitat. Et cōuiua q̄ inuitať a cōuiuoꝛ cōuiuaris verbo deponē
tali deſcēdunt. Gener diciť qui ad augēdum genus adhibeť. ſcꝫ maritus fi
lio. hoſpes. vt Priſciano placet. Inter omnia nomina cōmunia in es ter-
minata ſolum tria faciunt femininū in a terminata. vt hoſpes. ſoſpes. an-
tiſtes. hoſpita. ſoſpita. antiſtita. Et hoc nomē hoſpita accipiť etiā adiecti-
ue. vt hoſpita terra. i. habitabilis. inhoſpita terra

q̄uis — ardua — tarda punitio.
Vt ſit magna tamen certe lenta ira deorum eſt — Iuuenalis
malos
Si curant igitur cunctos punire nocentes
qđ tarde — placabilis — diua ptās
Quando ad me uenient. ſed & exorabile numen

¶ Alij errantes magis criminibꝫ credūt deos eſſe ⁊ iraſci. ſed ira deoꝛum
lenta eſt ⁊ tarda punitio. vnde ⁊ pena depingiť clauſa. qꝛ non ſtatim poſt
culpam ſequiť. vñ Horatius. pede pena claudo. Etiam cum lenta ſit pla
cabilis ⁊ exoꝛabilis etiā ē. ⁊ ideo itur in vitium ſine timoꝛe. deus tñ diui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

us tolerat ⁊ grauius punit niſi conuertatur ad deum creatorē ſuum. Ora
re eſt pcari. Exorare eſt impetrare. Inde exorabile ē impetrabile. placabiꝰ
le. Pro cura ſepe ponitur ſollicitudo. diligentia. vigilantia. ſedulitas. ſtuꝰ
dium. opa. Dicimus verū aut falſum nō laboro. i. non curo. nihil ad me
id ē nō curo. Tullius. Cura vt valeas. A cura accurate venit. vt omnia
accuratiſſime facit. i. diligētiſſima cura

forte inueniā veniam hominés
Iuuenalis Fortaſſe experiar, ſolet his ignoſcere. multi
Committunt eadem diuerſo crimina fato

❡ Iſti errātes more alioꝝ qbꝫ dij videnꝭ ignoſcere nō puniēdo: ꝙꝫuis eaꝰ
dē crimina vel maiora faciūt putāt ſe expiri veniā ⁊ miſericordiā deoꝝ. ⁊
ideo itur in ſcelꝰ abſqꝫ timore. Expiri capiꝭ cōiꝭ ꝓ ꝓbare. vñ Terē. Conſi
ho oia ꝓus expiri ꝙꝫ armis ſapientē decet. Loco ignoſcere poſſumꝰ poneꝰ
re pcere. ꝯdonare. remittere. veniā dare. Terētius ait. Quāto tuꝰ animus
eſt natu grandior: tāto ſis ignoſcētior. vñ Virgiliꝰ. Qui votis pcibuſqꝫ
iubet expoſcere pacē. i. veniam. vñ Seneca. Alteri ſemp ignoſce: tibi nūqꝫ
debet ille veniam facile cui venia opus ē. oēs veniā a deo egemus

demones .i. eſſe infernum
Iuuenalis Eſſe aliquos manes & ſubterranea regna
penas inferni
Et contum: & ſtygio & ranas in gurgite nigras
flumē inferni
Atqꝫ una tranſire uadum tot milia cymba
Iuuenes qui bñ credunt: ſꝫ magni nō credunt
Nec pueri credunt niſi qui nondum ere lauantur

❡ Omñ qdē tā turpiter viuūt nō credunt eſſe penas inferni q̄ ſcelerata pu
niāt. vñ Cōtus ē ptica vel nautariū q̄ in anteriori pte nauis poſitꝰ ꝓfunꝰ
ditatē cūctaꝭ a cūctor. Styx ſtygis fluuꝰ infernalis ē vł palꝰ ſicut cocitꝰ ⁊
phlegeton. vt dr̄ Eneid. 6. Nauta dr̄ caron hñs cōtum q̄ aīas vltra ſtygē
⁊ alios fluuios trāſmittit. cymba. i. nauicula. Timor em̄ inferoꝝ ab omꝰ
nibꝫ ſublatus ē vti nec pueri qdē niſi q̄ adhuc impuberes ſunt nō credant
q̄ nōdū lauanꝭ ere. i. q̄ ſunt impuberes. Ab his q̄drans non exigiꝭ in therꝰ
mis ⁊ balneis. Itē inter eſſe ⁊ fore drñtia ē. eſſe pñtis tpis ſcationem hꝫ.
fore vero futurū. Idēqꝫ ē fore qđ futuꝝ eſſe. licꝫ forē res ret. idē eſt q̄ eēm
eſſes ⁊c̄. Vñ barbare loquunꝭ q̄ dicūt lecturū fore idē eſt amaturū futurū
eſſe. q̄ duo futura latina lingua nō patiꝭ. Itaqꝫ cū noībꝫ iūgiꝭ fore nō cum
pticipijs. vt ſpero te amatorē fore. Nā cū dr̄: ſpero te amantē mei fore. no
men ē amantē ⁊ nō pticipiū. Non em̄ dicemus: ſpero te amantē me fore.
vñ Cicero. Spero amicitiam noſtrā notam poſteritati fore.

ſupple eſſe iſta iuſtus
Iuuenalis Sed tu uera puta Curius quod ſentit & ambo
iuſti viri iuſtus vir ſentit anime illiꝰ iuſti
Scipiade quod Fabricius maneſqꝫ Camilli

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Tu q̄cūq̧ hō credas qđ ſentit Curi⁹ Scipiade ⁊ Camill⁹. hi eīn vir
tute coluerūt ⁊ ꝓ dignitate imperij obierūt mortē qđ nequaq̄ feciſſent ni
ſi poſt hanc vitā aliā expectaſſent. ⁊ regna infernalia eſſe credidiſſent. Cu
rius fuit q̄dam ꝯſul roman⁹ ab aratro ad ꝯſulatū raptus q̄ reſpōdit regi
Epiratoꝝ volenti ſibi aurū dare. romani nolunt aurū. ſ; volūt imperare
habentib; aurū. Itē putare ꝓprie ē reſecare que ſuꝑflua ſunt. vnde dicim⁹
putare vites. veteres dicebant argentum purū putum. i. purgatiſſimū. ⁊
ꝓpterea putare dicitur cogitare. q; cogitando quaſi reſecamus que ſuper
flua ſunt. ⁊ quid melius ſit mente concipimus
aīe que ꝯſumpte i his locis ſi redire poſſint dicerēt q̄d faciēdū reſtaret.

Quid cremere legio: & cannis conſumpta iuuentus Iuuenalis
Tot bellorum anime quotiens hinc talis ad illos
Vmbra uenit cuperent luſtrari ſi qua darentur
Sulphura cum tedis: & ſi foret humida laurus.

¶ Tu q̄cūq̧ hō credas que aīe bellis ꝯſumpte circa Cremerā fluuiū. ⁊
cānas vicū crediderūt. q̄ties eīn aīe illoꝝ redierūt ad illos bonos viros
cupiētes purgari a crimib; ꝯmiſſis in vita ſi eis cōceſſum fuiſſet. Purga
bātur antiq̄ ſi aliq̄ piaculo eēnt polluti ſulphure aqua ⁊ igne. Ouidius.
Terq̧ ſenē q̧ flāma ter aqua ter ſulphure luſtrat. Et lauro auctore Pli
nio triūphātes coronabātur. q̄m ea arbore purgarētur cedes in bello cō
miſſe. Ouidi⁹ ꝓ eo de lauro humida ad purgationē vda fit. h laur⁹ lauro
ſpargūtur ab vda. laur⁹ a laude dicta. hac eīn cū laudib; victoꝝ capita co
ronabātur apud āntiq̄s. ante laudea noīabatur. poſtea de ſublata ⁊ ſubro
gata redicta ē. laur⁹ ſꝑ viridis ē ⁊ vulgo nūq̄ fulmiari creditur. luſtrare ē
circuire vel illumiare. Inđ đ; illuſtris. i. ꝑclar⁹. nobilis. alt⁹ qui valde illu
ad infernū q̄d ꝓ ſunt arma ⁊ diuitie. (ſtratur.

Illuc heu miſeri traducimur arma quid ultra Iuuenalis
Littora iuuerne promouimus & modo captas
Orcades ac minima contentos nocte britannos.

¶ Cū oēs miſeri pctis nr̄is traducimur ad infernū q̄d ꝓdeſt hr̄e potēti
as ⁊ diuitias multaſq̧ ꝓuintias ſubiectas. Iuuerna inter iſulas oceani
britānici nūerātur. quā multi hiberniā falſo putauerūt. de hac iſula ſatis
multa ⁊ orcadas. Orcas ꝓmōtoriū ē hibernie. ⁊ arcades ſunt iſule cuiuſ
dā. Thile vltima arcadū inſula britānie ſole trāſeūte cācrū nullas h; no
ctes. ⁊ mēſe decēbris ſole exiſtente in capcorno totid̄ noctes h; ſine die. ⁊
hāc inſulā intelligit minima ꝯtētos nocte britānos. Ali que ſibijnuicē iū
cta orōnem ꝯuenuſtā reddūt. q̄rū alterū ē ſiue nō mō relatiuū etiā verūeti
am. ſ; etiā vel loco etiā poſita q̄q;. vt hec res mihi nō ſolū grata ē. ſ; etiā
iocūda. Antoni⁹ nō mō erat Ciceronis inimicus. verūetiā hoſtis patrie.
facile deſcēditur ad infernū.

Facilis deſcenſus auerni. Virgilius

q; per nocte ⁊ die omni hora fit deſcenſus ad infernum.

Noctes atq; dies patet atri ianua ditis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ab inferno
Sed reuocare gradum ſuperaſq; euadere ad auras
q2 in inferno nulla eſt redemptio.
Hoc opus hic labor eſt: pauci quos equus amauit
nõ poteſt ab inferno ſaluari niſi amore dei & virtute
Iupiter aut ardens euexit ad æthera uirtus.

¶ Quia peccatis & criminibus traducimur ad inferos. q̃uis purget ſe peni-tẽtia ne deſcẽdat. q2 facilis ẽ deſcẽſus ad inferos: cũ ianua Plutonis pt3 nocte & die. ſ3 difficile ẽ ex inferis reuocare gradũ & redire ad ſupos. q2 paucis vel nullis hoc cõceſſum ẽ. cũ pauci ſint excellẽtis & ardẽtis ꝟtutis quos equus iupiter amauit. Labor diuerſis modis exꝑmitur. Unde The. O geta ꝓuinciã cepiſti durã. i. laborem. res ẽ ardua magni culminis. magne molis. i. laborioſa. Et Virgi. Nec me labor ille grauabit. Itẽ Cicero dt ſingulos dies: nõ ſingulis diebus. & indies ꝑcraſtinabit. i. de die in diẽ. quotidie & indies ſingulas lr̃as breuiores ad te ſcribo. Et Tullius ſepe vtitur prima nocte. i. ꝑncipio noctis. Et Virg. Uere nouo gelidus canis cum mõtibus humor liq̃tur. i. in ꝑncipio veris. Opus nt̃m & accm̃ h3. alijs caſibus caret. & iũgitur ablatiuo a parte poſt. Et ẽ opus actio ſtudiũ vel intẽtio. Opus operis ẽ fructus vel finis ope aut res acta. vt egregium opus

summe deus malos homines
Perſius Magne pater diuum ſæuos punire tyrannos
non alia ratione peccandi
Haud alia ratione uelis cum dira libido
hominum libidine peccandi
Mouerit ingenium feruenti tincta ueneno
mali videãt ꝟtutem & decorẽ eius illa ſe carere
Virtutem uideant intabeſcantq; relicta.

¶ Rogat poeta vt nõ alia pena prauos afficiat q̃3 vt ꝟtutis fulgorẽ cernẽtes illa ſe carere ſua culpa cognoſcãt. Nõ eĩm ẽ maior pena rõne vtẽti q̃3 vt cognoſcat ſe malũ ſubiectũ criminibus & carere ꝟtutibus que inter actiões humanas lucẽt. ſicut lucifer inter cetera aſtra. vñ Tullius. Rerũ expetẽdarũ vnũ genus ẽ q̃d ſua via nos allicit ad ſe nõ emolimẽto aliq̃ captãs. ſ3 ſua dignitate trahẽs. vt ꝟtus que vocatur bonũ honeſtũ. Seneca. Rerũ honeſtarũ p̃ciũ in ipſis ẽ. Idem idipſum honeſtum decorumq; dicimus q̃d per ſe nobis placet; animoſq; omnium ſua natura commonet

Hora. Cautus enim metuit foueam lupus accipiterq;
Suſpectos laqueos adopertum miluius hamum

¶ Cautus lupus metuit foueã: & accipiter laqueos: & miluius hamũ dũmõ iſta habeat ſuſpecta. Caueo ꝟbũ & ſi ſemꝑ ſepe ꝑcat ꝓuideo. vt cautũ eſt lege pornate tñ accõ iunctũ ꝓ vito vel fugio ponitur. vt ingenui turpes cauent mores. Lupus greca deriuatione in linguã noſtrã trãſformatur. lupos eĩm illi lycos dicunt. lycos aũt grece a morſibus appellatur. eo q2 rabie rapacitatis quẽ inueneat trucidat. Alij lupos aũt quaſi leopes q2 quaſi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

leoni ita illi ſit virtus in pedib⁊. vñ quicquid pede preſſerit non viuit. de quo aiũt ruſtici hominẽ vocẽ ꝑdere ſi eũ prior lupus viderit. vñ Virgiliꝰ. Vox quoqꝫ meri iam fugit ipſa lupi meri ⁊c. Accipiter auis animo plus armata qꝫ vngulis. hinc ab excipiẽdo nomẽ cepit. Eſt em̃ auis alijs auib⁊ rapiẽdis auida: ideo vocata accipiter .i. raptor. Dicũtur aũt accipitres circa pullos ſuos eſſe impios. Nam cum viderint eos tentare volatus: nullas eis ꝓbent eſcas. ſꝫ verberant pēnis ⁊ a nido ꝑcipitant. ⁊ a tenero cõpellũt ad ꝑdam ne forte adulti pigreſcãt. Miluus mollis a virib⁊ ⁊ volatu quaſi mollis auis rapaciſſimꝰ tñ ⁊ ſemꝑ domeſticis auib⁊ inſidiatur

Oderunt peccare boni uirtutis amore — Hora.

Oderunt peccare mali formidine pene

¶ Boni amore virtutis ⁊ ſi nõ eſt pena peccati a virtute nõ recedũt. Sꝫ mali nõ curãtes virtutẽ: deſiſtũt peccare formidine pene. ⁊ ideo non merentur. Nam q̇ voluptate quaſi mercede aliqua ad virtutẽ impellitur: nõ ẽ virtus ſed fallax quedam imitatio ⁊ ſimulatio virtutis. Nihil ẽ virtute amabilius qꝫ qui adeptus fuerit vbicũqꝫ gentium erit a nobis diligetur

peccatores

Ah properant ſontes peccati abrumpere nodos — Proſp

tꝫ e huius vite eſt locus venie

Ante diem mortis dum locus eſt uenie

¶ Initiũ ſalutis ẽ noticia peccati. Nam qui peccare ſe neſcit: corrigi non vult. Agere em̃ penitẽtiam nil aliud eſt qꝫ ꝯfiteri ⁊ affirmare ſe vlteriꝰ nõ peccaturum. Somniũ narrare vigilantis ẽ ſua peccata cõfiteri ſanitatis ẽ iudicium. Alteri ſemꝑ ignoſcito: tibi ipſi nunqꝫ. Cuius vis hominis ẽ errare nullius autẽ niſi inſipientis in errato ꝑſeuerare. Peccatum geminat quẽ non pudet delicti. Sons ſontis nocẽs venit a ſono ſonas. quia ſicut olle male ⁊ rimoſe audiũtur ꝑ ſonum. ita malus ꝑcipitur per verba.

peccati recedit ꝑ peccatis peccata effuſis

Culpa fugit cedunt lachrymis: delicta profuſis — Gãfredꝰ

ꝑ peccatis

Et dulcem ueniam fletus generaſtis amari.

¶ Quantũ potes teipſm argue. inq̇re in teipſm accuſatoris ꝑtib⁊ fungere nec factũ defende tuũ. mala cauſa ſilenda nil niſi ſollicite ſint tua verba ꝓces. Nec tua ſi fletu ſcindãtur verba nocebit. Interdũ lachryme pondera vocis hunc Simpliciter pateat vitiũ fortaſſe puſillum ẽ. Qđ tegitur maius credimus eſſe nefas. Non intellecti nulla eſt curatio morbi

¶ In craſtinũ bona non ſunt differenda.

quid prodeſt peccati plangere infirmitatꝭ

Quid iuuat in longum cauſas producere morbi — Proſp

cum hodie poſſis ꝑ penitentiã ſaluari cur cras expectas

Cur dubium expectat cras hodierna ſalus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

cognoſcim⁹ ꝯtritis remiſſionē
Scimus correctis ueniam non noſſe negandam
hoīm vltimus finis
Sed nulli noſtrum eſt ultima nota dies.

¶ Cū nulli noſtrū eſt vltima dies nota indilate penitendū eſt. Multos vitā deſerētes mors incerta p̄uenit. Omnis itaq̃ dies velut vltim⁹ ordinandus ē. Cū notū ſit contritis veniā non eſſe negandam penitētia hodierna ſalus non ē differēda in dubium craſtinum. Nullus vnq̃ habuit deos adeo fauētes vt craſtinum ſibi polliceri poſſet

Marcialis
Cras te uicturum cras dicis poſtume ſemper
Dic mihi cras iſtud poſtume quando uenit
Quam longe cras iſtud ubi eſt aut unde petendum?
Nunquid apud parthos armenioſq̃ latet
Iam cras iſtud habet Priami uel Neſtoris annos
Cras iſtud quanti dic mihi poſſit emi.

¶ Partha ab Indie eſt ad Meſopotamiā gn̄aliter noīatur ꝓpter inuictam ꝟtutē parthoꝝ. ⁊ reliq̄ ꝓuītie ꝓxime in ei⁹ nomē trāſierūt. Sūt eñ in ea Aracuſa Partha Aſſyria Media pilda. que regiones inuicē ſibi ꝯiuncte initiū ab Indo flumine ſumūt tigri claudūtur. Sūt tn̄ inter ſe finib⁹ ſuis diſtincti. Parthi aūt a ſcythia venientes. eā regionē occupauerūt. ⁊ ſuo noīe noīauerūt. Armenia regio ꝑſide annectitur. ⁊ ſunt regiōes Aſie oriētalis. Itē hec adiectiua tāti quāti ⁊ ꝯpoſita vt tantidē. quātiuis quāticūq̃. quātilibet. pluris ⁊ minoris. cū ſine ſubſtātiuo ſunt. ſꝫ ponuntur in gtō. ⁊ oīa alia in abltō cū ꝟbis p̄cij. Plaut⁹. quāti eā emit. vili. Or ſi addātur ſubſtātiua ſtatim in abltm̄ ꝯuertūtur. vt quanto p̄cio emiſtis.

Marcialis
Cras uiues hodie non uiues poſtume ſerum eſt
Ille ſapit quiſquis poſtume uixit heri
Non eſt crede mihi ſapientis dicere uiuam.

¶ Itē oīa ad craſtinū ducere capitur ꝓ differre q̄ūo Virg. dt. Diſtulit in ſerā ꝯmiſſa piacula mortē. ꝓ q̄ cūctari dicim⁹. ꝓcraſtinat. moras nectit in tp̄s reliquū trahit. Itē Craſtin⁹ a ū. nō mō diē ſequētē hodiernū ſignificat. ſꝫ quēlibet aliū diē ſequentē. vn̄ Virgili⁹. Si vero ad ſolē rapidū lunaſq̃ ſequētes Ordine reſpicies nunq̃ te craſtina fallet hora.

denter cras ꝓmittas
Perſius
Cras hoc fiet: idem cras fiet. quid? quaſi magnum
Nempe diem donas: ſed cum lux altera uenit
illud qđ heri dicebatur craſtinū alia dies futura
Iam cras heſternum conſumpſimus ecce aliud cras
ꝓduxerit modicū tp̄is. q2 nō erit niſi cras.
Egerit hos annos: & ſemper paulum erit ultra.

¶ Oſtēdit multos mortales diē ex die ꝓtrahēdo nunq̄ ad doctrinā vir

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

tutis alumnā ꝑuenire. Quid quaſi magnū nēpe dic̄ donas. Interrogatiue cū quadā ꝯmiſeratiōe ꝑ parēthesim legendū ē. dt em̄ cur hūc dic̄ incipiendū certū finē cognoſcere quaſi magnū q̇d ſit tm̄ differs. Nēpe vero confirmatiuū aduerbiū ē. vt nēpe h̄ aſſidue. Iā cras heſternum. cras reſpectu diei exacti dr̄. Eſt em̄ ex aduerbio nomē factū. Iā plurimū accipit̄ ꝓ nūc. aliqn̄ etiā ꝓ tūc. vt Cicero ipſa ꝟba ꝯpone ⁊ quaſi coaugmēta iā neminē anteponas Catoni. Aliqn̄ ſ̄cat p̄terea. Cicero. Iā q̇ſputas ſingularē erga me beniuolētiā explicet. Iāiam de futuris tm̄ dr̄. i. mox. ⁊ licet regiat̄ cū p̄ſens. vt iāiamq̄ȝ manu tenet ⁊ p̄mit haſta ſoluit̄. tn̄ in futurū id ē tenebit Aliqn̄ ꝑ indignationē dr̄. Virgil. Iāiam nec maxima iuno. Aliqn̄ ꝑ cōmiſerationē. Saluſtius. Iamiā animo meo chariſſime frater. Aliqn̄ ꝑ exhortationē. vt Liui⁹. Iāiam erigite animos tela ſumite ⁊c̄.

ſub ꝑtica currus

Nam q̄uis prope te q̄uis temone ſub uno — Perſius

rotantem — q̄ꝛ nunq̄ȝ attinges — curuationē rote

Vertentem ſeſe fruſtra ſectabere cantum

poſteriori

Cum rota poſterior curras: & in axe ſecundo

¶ Optima ſil'itudo a curru trāſlata: q̄ȝuis em̄ inq̇t te cras inchoaturum ſemꝑ dicas. nunq̄ȝ tn̄ incipies. quēadmodū euenit in quadrigis in q̇bꝫ ſecūdi axis rota licet p̄ori ſemꝑ inſtet. eā tn̄ nunq̄ȝ ꝯſequit̄ ferrū q̇ rote extremitates vinciunt̄ cātus auctore Quintiliano in p̄mo. Dicit̄ em̄ in axe ſecūdo: quadrige duos rotarū ordines cū habeāt: duplici q̄q̄ȝ axe ꝟtuntur Axis vero ſtipes teres ē circū quē rota ꝟſatur. Temo ꝑtica lōga currus qua in anteriori ꝑte iumēta currum trahētia iunguntur.

natura hoim ē mutabilis ⁊ mala — ſceleratoꝝ

Mobilis & uaria eſt ferme natura malorum — Iuuenalis

Cum ſcelus admittunt ſupereſt conſtantia. quid fas

Atq̄ȝ nefas tandem incipiunt ſentire peractis

aliqn̄ em̄ redeūt ad mentē ⁊ memoriā ſiue penitētiam.

Criminibus.

¶ Natura hoim ſceleribꝫ inueterata ⁊ ꝯſuetudine peccādi ⁊ ꝯſtantiſſimi ſunt in ſcelere ꝑagendo poſt penitētiā acq̇ſita occaſiōe peccāt iterū ꝯſtātiſſime. q̄ȝuis pactis criminibꝫ ſentiūt q̇d fas aut nefas. Itē intelligo. ſentio video. ꝑſpicio. ſepe idē valēt q̄ȝ ſcio. etiā Quintil'. dicere. ſcio. ſentio. non ignoro nō me fugit. nō me p̄terit. q̇s neſcit nemini dubiū ē ex primo mutuari licere.

ad pctā in mores redacta

Tamen ad mores natura recurrit — Iuuenalis

malos — a malis

Damnatos fixa & mutari neſcia. nam quis

Peccandi finem poſuit ſibi quando recepit:

Eiectum ſemel attrita de fronte ruborem.

¶ Quāuis hoies pacta penitētia ꝓ peccatꝭ ſciāt ſe male egiſſe. natura tn̄

eoꝝ pna ad malū. recurrit ad mores dānatos. ꝑseuerās in peccatis muta ri nescia. q̇s vnq̄ꝫ cepit peccare. vt postea sua spōte desisteret cum pudorē attrita fronte deposuit. Itē morat⁹ q̇ moribꝫ bonis ē ꝑditus. Morigeratus ꝑticipiū a morigeror. qḋ ē morē gero. i. ꝯsequor. obedio. Ĩn moriger⁹ obsequēs. obediēs. morē gerēs. Etiā morē gerere ꝓ eodē. A q̊ morigeror a ū. Sꝫ morosus a ū. a moror qḋ difficile ꝑcat. Attrita fronte. i. ꝑfricata. Nā ꝑfricare frontem ē pudorē deponere. Plini⁹. Perfricui frontē ꝛ nihil ꝑfeci. Et Martialis. Et ꝑfricuit frontem posuitq́ꝫ pudorem

Persius Nec tu cum obstiteris semel instantiq́ꝫ negaris

cum q̇s in ꝯsuetudinē peccādi venerit. difficulter p̄t redire

Parere imperio: rumpi iam uincula dicas

Nam luctata canis nodum accipit ast tamen illi

Cum fugit a collo trahitur pars longa catene

¶ Si q̇s semel atq́ꝫ iterū vitijs obstiterit: nō ꝓpterea illū ab eis liberum esse putes. cū ab illis nō multū postea iterū illaqetur sicut canis quemadmodū. nec canis si cathene nodū luctādo abruperit. q̄uis fugiat liber: tamē non ē. qꝛ magnā ꝑtē cathene a collo trahit. q̇ iterū paulo post capiatur Obsto ꝯponit ab ob ꝛ sto qḋ ē ꝯtrauenio. impedio. vt illud mihi obstat id ē impedit vel ꝯtrauenit. Et ꝯponit cū in. vt insto qḋ aliqñ ꝑcat imminet. vt instat hyems. aliqñ vrget. vt instat Io. vt scribam. i. vrget. Canis nomē latinū ē. grece cynos dr̄. Nihil sagacius canibꝫ. Nā sua nomina recognoscunt. dn̄os suos diligūt. ꝓ quoꝝ defensione ꝛ rerum dn̄oꝝ se morti obijciūt. ꝛ corp⁹ dn̄oꝝ suoꝝ mortuū nō derelinquūt. ꝛ extra hoīes esse nō possunt. hec Isidorus. Nodus ꝓprie ē vinculū ꝯglutinatū. etiam ē densa peditū multitudo. sicut turma eq̄tum. Accipit̄ tñ nod⁹ ꝓ difficultate. que vix possit exsolui. vt Virg. Pri⁹ abantem oppositū interimit pugne nodū q́ꝫ moramq́ꝫ. i. difficultatem pugne ꝛ traditionem.

Egritudini occurrendum ē in principio.

Persius Elleborum frustra cum iam cutis ægra tumebit

Poscentes uideas: uenienti occurrite morbo

¶ Optima silitudine vtit̄. sicuti eīm morbo anteq̄ꝫ vires adaugeat occurrendū ē. qm̄ illi dū ingrauescit frustra remediū adhibet̄. Sic vitijs anteq̄ꝫ illis occupemur repugnādum ē. Nam vbi in animis nr̄is penitus insederint: difficillime dimouent̄. Elleboꝝ sp̄s medicaminis. ē herba circa elleborum fluuium plurimū gignitur. atq́ꝫ inde a grecis appellari. hoc romani alio nomine veratrū dicunt: ꝓ eo q̇ sumptum. motam mētem in sanitatem reducit. duo eīm sunt genera. album ꝛ nigrum

qui velit aliquē defendere in vitijs.

Iuuena. Defensor culpe dicet mihi. fecimus & nos

nos fecim⁹ silia iuuenes rn̄det sit ita. sꝫ nō ꝑseuerem⁹ in peccatis

Hæc iuuenes. esto. desisti nempe. nec ultra

Fouisti errorem. breue sit quod turpiter audes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

crimina reſecanda ſunt in initio

Quædam cum prima reſecantur crimina barba

¶ Alloqtur defenſorē ſi forte vellet defendere errātes. q2 talia fecimus in iuuētute. Rn̄det. licz talia faciūt plurimū tn̄ nō pſeuerēt: nec nos ↄuerſi pſeueram⁹. dū em̄ manem⁹ in vitijs: fouemus errorē. ſz qn̄ ad vitia declinaueris: nō diu pſeuerabis. q2 cū pmū barba deponit: debēt vitia reſecari z deponi. Eſto aduerbiū ↄcedētis ē. Nēpe. qppe. vtpote. pfecto. vtiqz. nimirū. ſane. certe. ſilia ſunt. ſz omniū maxime vſitatū ē nēpe. vt Horati⁹ quandā eplam inchoās. nēpe hoc qſiſti. Et Perſius. nēpe h̄ aſſidue. Quintil. Nēpe em̄ in h̄ plurimū laboris exhauſim⁹. Itē drn̄a ē inter qd z qd. z eorū ↄpoſita. q2 qd ē ſubſtantiuū. z ideo vult adiūgi adiectiuo vel ſubſtantiuo gti caſus. qd pro adiectiuū. z ideo dicēdū ē mirabile qddā. z nō mirabile qddā. ſz qddā nem⁹ vel ſcutū. Itē qd mali feci. nō qd mali feci.

Tu modo ſic timeas: & quæ tibi lœta uidentur — Ouidi.

cum omnia in mutatione conſiſtunt.

Dum loqueris fieri triſtia poſſe puta

¶ Nō ſolū qd ante oculos ſitū eſt ſufficit intueri. ſz rerum exit⁹ prudētia metit. Prudētia ē rerū bonarū z malarū ſciētia. Cui⁹ ptes ſunt memoria. intelligētia. z pūidētia. Memoria ē p quā animus repetit ea q fuerūt. Intelligentia p quā pſpicit animus ea q ſunt. Prouidētia p quā futurū aliqd videtur anteqz factum ē. Seneca. Trib3 tēporib3 animus tuus diſpēſetur. pſentia ordina. futura pūide. pterita recordare. Timeo z metuo cū accūm habent: formidare ſcant. vt diſcipulus timet pceptorē. Qn̄ aūt datiuū habent ſcant vereri ne qd mali alicui accidat. vt timeo amico. z timeo mihi abs te mortem. Sed dicere abſolute datiuo iuncto. metui pamphilo. Pauli vite timeo. hic magis ē poeticus vſus.

Occaſum ſapiens: ſtultus conſiderat ortum — Ouid.

Non ſemper ſacras reddunt oracula ſortes

¶ Hieronymus ↄtra Ruffinū duoꝝ tēpoꝝ maximā habendā curā mane z veſpe. i. eorum que acturi ſumus: z eoꝝ q geſſimus maioris conſilij ē pūidere ne quid accidat. ſz animi nō minoris fortiter ferre ſi euenerit. Melius eſt em̄ cauere qz pauere. Itē omnia cōpoſita a cado carent ſupinis pter occido qd h3 occaſum. Item ſapiēs dictus ē a ſapore. quia ſicut guſt⁹ aptus ē ad diſcretionē ſaporis ciboꝝ. ſic ſapiens ad diſcretionem rerum. Cui cōtrarius ē inſipiens. q2 ē ſine ſapore. nec alicuius diſcretionis: nec ſenſus. ſtultus hebetior corde. Sicut quidam ait. Ego meipſum ſtultum eſſe exiſtimo: fatuum eſſe non opinor; obtuſus qdem ſenſib3; non tamen nullus. ſtultus ē qui per ſtuporem non veretur.

Qui habet modeſtiam loquendi vitet ſilentia

Qui ſermone placet: nocitura ſilentia uitet — Ouidius

cantus regendus ē arte z modeſtia

Qui canit arte canat. qui bibit arte bibat

¶ Prudentia humani actus regendi ſunt. q2 non virib3 non velocitate

corpis res magne gerūtur. ſꝫ ꝯſilio auctoritate ꝛ ſententia. Quelibet em̄ res agēda ē certa arte: ꝛ modus agēdus in om̄ibꝫ agibilibꝫ ꝛ factibilibꝫ

Ouidi. Principiis obſta; ſero medicina paratur

peccata

Cum mala per longas conualuere moras

Sed propera; nec te uenturas differ in horas

Qui non eſt hodie cras minus aptus erit.

¶ Cū qs peccādi errore incepit ſtatū reuocabit ſe ne ꝑ lōgas moras vi- tys ſe aſſueſcat. Itē vale ꝑiit ꝑtinet ad ſalutationē in receſſu defectiuū eſt. Valeo tñ vales valere valui in ꝑterito ꝑcīū importat. In ꝑmo ſcato im- portat ſignū doloris. a q̄ tractū eſt valitudo. qđ infirmitatē importat. vñ valitudinarius dr̄ q̄ ſepe infirmat̄ ꝛ funeri ꝓpinquus videat̄. Valeo in al- tero ſcato ꝯponit̄ cū con ꝛ dr̄ cōualeo. ¶ Differre ē ꝓtrahere. vt diſtulit negociū hoc. i. ꝓtraxit. Etiā eſt difforme eſſe. vt multū differt ꝓbꝫ ab ꝓpro- bo. Itē maiores medico ꝛ medicor dixerūt: vt populo ꝛ populor. que v̄- ba mō tm̄ paſſiue declinatiōis ſunt. Medicor accm̄ regit. vt Uirgil. Se- mina vidi eqdē multos medicare ſerētes. ſꝫ medeor datiuū. vt medeor illi rei dicim᷒. medeor illā rē figuratiū ē. vt inqt publius. Iſta duo v̄ba matu- rare ꝛ ꝓperare tanq̄ꝫ ꝯtraria ſeqant̄. vñ Uirg. Frigidus agricolā ſi qñ cō- tinet imber Multe forēt que mox de celo ꝓperāda ſereno Maturare dat̄. Nā in apparatu rei ruſtice cū ſunt tēpeſtates: ruſticis ociū ē maturare ali- qd qđ ſereno tpe ꝑparare neceſſe ē. Maturare em̄ ē qđ neq̄ꝫ tardi᷒ neq̄ꝫ citius fit. ſꝫ mediū quoddā ꝛ tpatum. vt ꝑmo Eneidos. Maturare fugā. Nā ꝛ in frugibꝫ ꝛ in pomis matura dicunt̄: que neq̄ꝫ cruda neq̄ꝫ caduca ſunt. Et cū aliqd feſtināter factum ē prematuꝛe factum dicimus

Recens vulnus facile ſanatur

Ouid. Vidi ego quod primum fuerat ſanabile uulnus

ſi medicina differatur ad tēpus fit putridū ꝛ inſanabile

Dilatum longe damna tuliſſe more.

Perſiꝰ ꝓbat̄ de vulnere. qꝛ ſicut vuln᷒ ē leſio corpis. ita pctm̄ ē leſio aīe. omnia vēdicanda ſunt tempori

Leta quidem letus cecini: cano triſtia triſtis

tempus gaudēdi tēpus triſtandi

Conueniens operi tempus utrunq̄ꝫ ſuum.

¶ Letus capit̄ ſm materiā ſubiectam. Aliter em̄ dr̄ homo letus ꝛ bos. homo iucūdus dr̄ letus. bos pinguis dr̄ letus. terra fertilis dr̄ leta. hor- reum frugibꝫ plenum dr̄ letum

¶ De mutatione tpis & fortune.

Virgi. O In etate nr̄a optimi dies nob ꝑ᷒ venīūt. deteriores poſterius

Prima queq̄ꝫ dies miſeris mortalibus æui

tranſit morbola ꝛ triſtis ſenectus.

Prima fugit; ſubeunt morbi. triſtiſq̄ꝫ ſenectus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

laborioſa ſenectus poſtq̄ ſeq̄tur mors omnia abſorbens.

Et labor. & dure rapit inclementia mortis.

¶ Poſtq̄ floridā iuuentutē in qua ē oim viriū viuacitas: mentis leticia actionū agilitas; ſeq̄tur ſenect⁹ plena malis; tendēs ad mortē. Itē Eo cō ponit cū ſub. vt ſubeo qd̄ ſcat ſuppono me alicui rei. vt ſubeo hāc puinci am. Interdū ſcat in mentē venio. vt ſubijt chari genitoris imago. Sene ctus. ſenilis etas. Iuuētus frequētia iuuenū: nō ſolū etas. Iuuēta eſt dea iuuētutis. ſꝫ pro iuuētute ponitur: ſicut ſenecta pro ſenectute.

p fortuna dedit

Tu quamcunq̄ deus tibi fortunauerit horam — **Hora.**

et oīni dono bono vel malo. ſit grat⁹ deo bona pncipal'r aggrediaris.

Grata ſume manu: nec dulcia differ in annum

¶ Cū hec vita plena malis vt erūnis ſubiecta ſit: paciēti animo quecunq̄ mala a deo accipiēda ſunt. Itē inter gratū ⁊ iocundū h̄ intereſt. Iocū ꝓ prie in reb⁹ iocūdis dr̄. gratū in aduerſis. In iocūdis em̄ ē quedā grā dele ctationis. vt fontes. roſe. flores. iocūda ſunt. In grato etiā ꝯmodum. vt aſpectus meſſis gratus ē. Itē in manib⁹ ē: ⁊ in manu ē. vtrūq̄ capit̄ ꝓ eo qd̄ in poteſtate ē. ⁊ fili⁹ in patris. ⁊ ſeruus in dn̄i manu dr̄ eſſe

tacitis animis ſeneſcimus ⁊ tēdimus ad mortem

Labitur occulte fallitq̄ uolubilis ætas — **Ouid.**

velox preteritis diebꝫ

Et celer admiſſis labitur annus equis

¶ Volubilis etas nr̄a occulte tranſiēs decipit nos: cū ſic oēs ſeneſcim⁹: ⁊ tēdimus ad mortē ignorādo. Itē labi interdū velociter moueri. vt labe re nympha polo ⁊ labere pēnis. Curſu em̄ lapſus celerior eſt.

Cum hora mortis nihil incertius ē: nil differēdum eſt.

Non eſt crede mihi ſapientis: dicere uiuam — **Marcialis**

quia dubia faciēdo bona

Sera nimis uita eſt craſtina. uiue hodie.

¶ Et ſi mori neceſſe eſt. hora tamen eius incerta

mortalia rapit ⁊ mouet ſecum tēpus mobile

Cuncta trahit ſecum uertitq̄ uolubile tempus — **Maximia.**

conditio vite premit mortales miſeros.

O q̄ dura premit miſeros conditio uitæ

in hac vita feliciſſimus eſt q̄ quieto animo abſq̄ vitijs ducit vitam.

Felix qui meruit tranquillam ducere uitam

talis leto fine dies ſuos claudere poſſit

Et leto ſtabiles claudere fine dies

¶ Oīa huius mūdi ſubiacēt tpi ⁊ motui a q̄ mēſurant̄ ⁊ mouent̄: in quo cōſiſtit ꝯditio vite humane miſerrima. Itē a v̄to venit v̄ſus vel v̄ſuꝫ ad uerbia loci. ⁊ ꝯſtruunt̄ cū accō. vt v̄ſum vel v̄ſus ciuitatē. Sepe tn̄ cū ab latiuo iungit̄ v̄ſum. vn̄ Plaut⁹. Sed dextro v̄ſum. Itē a v̄ſum ⁊ q̄ venit quorſum. i. q̄ v̄ſum. horſum. aliquorſum. iſtorſum. dextrorſum. ſeorſum.

cõpoſita ſunt huiuſmodi deorſum. Cõditio a ↄdico ſiaſcitur. ꝛ ẽ priſca lingua denũcio. nũc vero abuſiue dicimus cõditionẽ eſſe actionẽ vel mẽtis qlitatem. vt h ẽ homo mãſuete ↄditionis. i. manſueti animi.

Cũ de tpe nihil habem⁹ niſi nũc pñs qđ inſtãtaneũ ẽ oia pterita nulla ſit.

Maximia. Iam nihil eſt totum quod uiximus: omnia ſecum

vltima hora

Tempus preteriens: horaqꝫ ſumma trahit

¶ Tempus pteritũ ꝛ futurũ ↄtinuant p inſtãs. nũc pteritũ deſinẽs nõ eſt. futurũ aduenien s nõdum ẽ. ſic tps omnia cõſumens parum eſt.

Originem ſuam tpalia mundana reqrunt.

Maximia. Ortus cuncta ſuos repetunt: matremqꝫ requirunt

omnia ex nihilo facta ſunt: ad nihil redeunt

Sic redit ad nihilum quod nihil ante fuit

¶ Cũ omnia corpalia ꝛ mundana ex nihilo creata ſunt: ꝛ vnumquodqꝫ naturalr deſiderat ſuũ pncipiũ. naturalr oia mũdana trãſeunt in nihil

anni fluunt p dies: ſicut aque fluunt p partes.

Ouid. Credite eunt anni more fluentis aque

preterfluit

Nec que preteriit curſu reuocabitur unda

preterita eſt

Nec que preteriit hora redire poteſt

¶ Sicut fluentes aque nõ redeunt: nec hora pterita redit. ſaltem eadem numero. Item ab annus venit annicul⁹ quod videt eſſe diminutiuũ: ſed eſt adiectiuũ ſicut ridiculus. ↄnaculus. dicim⁹ eñ anniculus puer. anniculamulier. anniculũ animal. i. vnius anni. Item ab annus dr adiectiue p cõpoſitionem quotannis. biennis. triennis. quadriennis. ꝛ ſolennis quaſi ſolum in annis.

longum tẽpus ptes p toto. dies ꝛ anni ſunt ptes tpis.

Ouid. Quid non longa dies: quid non conſumitis anni?

vnũquodqꝫ tu tempus tua

Vt captum teneas: captoqꝫ munera mitte

¶ Inqt Ariſtoteles oĩa tabeſcũt ꝛ ſeneſcũt in tpe. omniũ obliuiſcimur pter tps. nihil aũt pter ipm dedicim⁹ aut factũ ẽ: cũ tps ẽ numer⁹ motus q facit diſtare prius a poſteriori ẽ cauſa corruptionis rerum

validi boues deficiunt tempore

Deficiunt ualidi longœuo tempore tauri

pulcher equus fit tpe inutilis ꝛ turpis.

Et quondam pulcher fit modo turpis equus

Fracta diu ualidi compeſcitur ira leonis

¶ Declarat qꝫ tpe omnia veteraſcũt ꝛ ſeneſcũt exẽplariter in aiatꝫ. Item Taurus grecũ nomen ẽ ſicut ꝛ bos. Indicis tauris color fuluus eſt volucrũ pnicitas. pilis in contrariũ verſis. caput circũflectunt flexibilitate qua volunt. tergi duritia omne telũ reſpuunt. imminẽte feritate. Itẽ equi exal

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

tant: cum vicerint. dolent cum victi fuerint. ſono tube ad ꝑlium excitant. q̇dam hoſtes in bello ſentiūt adeo vt aduerſarios morſu petāt. aliq̇ ꝓprios dños recognoſcūt. aliq̇ ꝑter dñm nullū dorſo recipiūt. Interfectis vel morientib dñis multi lachrymas effundūt. Solent em̄ ex equoꝝ meſticia vel alacritate euentū futurū dimicaturi colligere. In generoſis equis (vt aiūt veteres) quattuor expectant. forma. pulchritudo. meritū atqꝫ color. Forma vt ſit validū corpus ⁊ ſolidi roboris. ꝯueniēs altitudo. lat᷒ lōgū. maximi ⁊ rotūdi clunes. pect᷒ late patēs. pes ſiccus. ⁊ cornu concauo ſolidat᷒. Pulchritudo. vt ſit exiguū caput. pelle ꝓpe oſſib adherente. aures breues ⁊ acute. oculi magni. nares patule. recta ceruix. coma denſa. ⁊ cauda. vngula ſoliditate. fixa rotūditas. Meritū vt ſit animo audax. pedib alacer. tremētib mēbris. ex q̇ete facile excitet. ⁊ excitat᷒ nō facile retinetur. Color aure᷒. roſeus. mirte᷒. giluus. glauc᷒. ſcutulat᷒. can᷒. cādidus albꝰ. guttatus. niger. varius color ex nigro ⁊ badeo diſtinct᷒ bonus. reliquus varius color vel cinereus deterrim᷒. Itē Leonis vocabulū: ex greca origine influxū ē in latinū. grece em̄ leon vocat leena totū grecū eſt ſicut dracena. Ut aūt leenā leo dicat vſurpatū eſt a poetis. Cū genuerint catulum. trib dieb ⁊ trib noctib catulus dormire fert. tūc deinde patris fremitum veluti tremefactus cubilis locus ſuſcitare dr catulum dormientē. Circa hominem leonum natura ē benigna. vt niſi leſi neq̄ant iraſci. pſtratis ꝑcunt. hominē non niſi magna fame interimunt.

oīm duriſſimū eſt ſaxum — omniū mollius ē aqua.

Quid magis eſt durum ſaxo? quid mollius unda? Ouidius

tꝑe dura ſaxa cauantur molli aqua

Dura tamen molli ſaxa cauantur aqua

boues inconſueti ferre iuga tꝑe aſſueſcunt

Tempore difficiles ueniunt ad aratra iuuenci

Iuuenis equus frenoꝝ impatiens tꝑe admittit

Tempore lenta pati frena docentur equi

¶ Idē declarat in inaīatis. Aqua em̄ dicta ē ꝙ ſuꝑficies ei᷒ equalis ſit. Duo aūt ſunt validiſſima vite humane elemēta. ignis ſcꝫ ⁊ aqua. vñ grauiter damnant quib ignis ⁊ aqua interdicit. Item lapis eo q̇ ledat pedem dictus ē mobilis ⁊ ſperſus. Saxa herent ⁊ a montib excidūtur. Iuuencus ꝙ hominem iuuat dicitur

vſu ⁊ tꝑe omnia conſumuntur.

Ferreus aſſiduo conſumitur anulus uſu Ouid.

conſumitur — pars aratri

Interit aſſiduo uomer aduncus humo.

¶ Itē Prim᷒ ꝓmotheus fert circulū ferreū incluſo lapide digito circūdediſſe q̄ ꝯſuetudine hoīes anulos habere ceperūt. Anuli aūt ꝑ deriuatōez dicti ſunt a circulis ⁊ anis q̇ ſunt circa brachia ⁊ circū crura. vñ ⁊ ſigna ꝑ deriuationē ſigilla. nā ſigna maiora ſunt: ſigilla vero quaſi minora ſigna. Anulos ꝓ ꝓmū hoīes geſtare ceperūt. q̄rto a pollice digito: eo ꝙ vena quedā vſqꝫ ad cor ꝑtingat. quā ornandā aliquo inſigni putarunt. Itē vomer ē dictus. q2 humū eruat. vel a vomendo terram

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ De mutatione rerum tempore.

consumens res inuidens reb9.

Ouid. TEmpus edax rerum, tuq; inuidioſa uetuſtas

corruptis determinato tpe ſucceſſione tpis

Omnia deſtruitis, uiciatq; dentibus æui

ſucceſſiue

Paulatim lenta conſumitis omnia morte

¶ Uetuſtate tpis oīa tpalia ſucceſſu tpis cruciata tandē ad interitum ꝛ deſitionē tēdunt. vt ait Ambro. Tpa ſunt vices mutationū in qb9 ſol certa ſui curſus dimēſione: oēm orbē infuſa varietate diſtinguit. Itē dentes greci odontes vocāt. ꝛ inde latinū nomē trahere videat. hoꝝ pmi pciſores dicunt. qꝛ omne qđ accipit ipſi pmū incidūt. Sequētes canini vocantur. qrum duo in dextra maxilla ꝛ duo in ſiniſtra ſunt. Et ideo dicunt canini. qꝛ ad ſilitudinē caninoꝝ exiſtūt. ꝛ canis ipſis oſſa frāgit ſicut ꝛ hō. Et qđ nō pñt pores incidere illis tradūt vt ꝯfringāt Ultimi ſꝫ molares qui ꝯciſa a porib9 atq; cōfracta ſubigūt ꝛ moliūt atq; immiſſant. Dētiū aūt numerū diſcernit qualitas ſexus. vt in viris plures ſunt q̃ȝ feminis. Itē mors dicta ꝛ quaſi amara vel a marte que eſt effector mortis

Virgi. Multa dies: uariuſq; labor mutabilis æui

Retulit in melius, multos alterna reuiſens

Luſit: & in ſolido rurſus fortuna locauit

¶ Dies ꝛ labor varij ꝛ mutabilitas tpis retulit multa in meli9 alternando vires ſuas que in mutatione rerū ꝯſiſtūt. Itē dies ē ſolis orietis pſentia q̄uſq; ad occaſum pueniet. dies etiā appellari ſolēt ꝓprie a ſolis ortu donec rurſus oriat abuſiue pmo mō. Item ludere capit hic p illudere. ſimplex p ꝯpoſito. i. deridere. Et apud Terentium. Ludis me fortaſſis. Itē rurſus. i. iterū. vt Quintilian9 Si verū eſt poſt vetuſta ſecula ꝛ innumerabiles ānos reddi rurſus alijs corpib9 aīas. forſan in me renatus ſit (aliqs

alta cadit ꝟtus malo vite ſtabis

Dilige non alta: medium tu dilige ſemper

virtus huius mundi regitur fortuna

Rara quidem uirtus quam non fortuna gubernat

¶ Tutius ē ſtare in inferiori fortuna. qꝛ fortuna cadere poſſit ꝛ mutari. Itē amare pl9 ē q̃ȝ diligere vt Cicero. quē etſi āte hac dilexi: nūc amo. Et mutuo amare ē amātē redamare. vñ dꝛ mutu9 amor. mutua beniuolētia.

nouū militē. adit9 alic9 rei agēde ꝓſpo

Iuuena, Me pauidum excipiet tyronem porta ſecundo

bone conſtellationis

Sidere. plus etenim fati ualet hora benigni

illius dee adultero ſuo

Quam ſi nos ueneris commendat epiſtola marti.

¶ Aditur9 rem arduā nouā pauet q̃ȝ ſi ven9 marti adultero mādaſſet vt iuuaret. Itē tyron grece fortꝪ latine. Itē tyro nouus miles aut alicu9 rei

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

agende nouus. Jtē Cōmendo q̄ꝫuis ex ſilitudine terminatiōis ꝯmēdo ꝛ emēdo ab eodē ꝑmitiuo deſcēdere videant̄. ꝯmēdo tñ a mādo venit mutā do a in e. Et emēdo venit a mēda qd̄ ē macula. ꝛ ē maculā remouere. Jtē venerē ex eo dicūt eſſe nūcupatā ꝙ ſine vi feia eſſe ꝟgo non deſinat. Jtem Mars q̄ſi mares vorās. ideo deꝰ belli. qꝛ in bello pereūt mares ꝛ viri ꝑ q̄s bellū gerit̄. ꝛ effector mortꝫ Nā a marte mors dr̄. Mars apd̄ latinos gradiuꝰ dr̄: eo ꝙ in bello gradū inferāt q̄ pugnāt aut ꝙ in agro gradiātur.

dubijs ꝛ varijs mutabilis

Paſſibus ambiguis fortuna uolubilis errat — Ouidi.

Et manet in nullo certa tenaxq̄ꝫ loco.

¶ Fortuna plerūq̄ꝫ eos q̄s plurimis bñficijs ornauit ad duriorē caſum reſeruat. Seneca. ludit ſuis fortuna muneribꝫ q̄ dedit aufert que abſtulit reddit. nec vnq̄ꝫ tutius ē illā experiri q̄ꝫ cū locū iniurie non hꝫ. Jtē imago dr̄ ab imitor q̄ſi imitago ſimulacroꝝ. Et imaginū exortus ē cū ex deſide rio mortuoꝝ ꝯſtituerent̄ effigies. vt haberēt aliqd̄ ex imaginū ꝯtēplatiōe ſolatiū. Simulacra a ſilitudine nūcupata. vel ꝑ eo ꝙ ſunt ſilia vel ſimu lata atq̄ꝫ ꝯficta. Judei dicūt ꝙ iſmael ꝑmꝰ ſimulacrū ex luto fecerat. genti les aūt ꝑmū ꝓmotheū ſimulacrū feciſſe dicūt. apud grecos Cecrops.

fortuna

Precipitem mouet illa rotam motuſq̄ꝫ laborum — Galterꝰ

nō quieſcit a motu ꝯſiſtunt

Non quies claudit. nec ſiſtunt ocia motu

aliq̄s hoies deꝑmit: alios eleuat. aliq̄s ad imū deiecit

Hos premit: hos releuat: hos deiicit: erigit illos

aſtringit ſuos hoies variari in varios caſus

Cogit & in uarios homines deſcendere caſus

¶ Antiq̄ in tēplo fortune pingebāt eiꝰ imaginē cū duplici facie hñtē ro tā ꝯtinue motā in q̄ oēs hoies voluunt̄ aſcēdendo deſcēdēdo. vt h̄ metro Regno regnabo regnaui ſum ſine regno. Jn inferiori pte rote ſine regno aſcēdēdo regnabo ꝛc̄. Jtē ociū ē vacatio a labore. cuiꝰ ꝯriū ē negociū. Ca pitur ociū etiam ꝓ ſtudio lr̄arum. vt Cicero. q̄d dulcius ocio literato.

omnia eiꝰ oꝑa inſtabilia ſunt ꝛ in contraria mutabilia.

Nam grauata leuat: caſſat rata. federa rumpit — Dares

Infirmum firmat. fixum mouet. ardua frangit

aliquādo fauens ꝛ leta mō contraria

Nam modo leta manet, modo uultus ſumit acerbos — Ouid.

fortuna ſolum inconſtantia conſtans eſt

Et tantum conſtans in leuitate ſua eſt

¶ He ſunt ꝯditiones fortune ꝛ q̄ fortune ſubiectꝰ ſi iſtis ꝯditiōibꝫ rega tur nō admirādū conq̄rat̄. qꝛ natura eiꝰ experiat̄. Neminem aduerſa fortu na cōminuit niſi quē ſecūda decepit. neminē eo fortuna ꝓuerit. vt non tā tum illi minaret̄ quantū ꝓmiſerit. Jtē vultus dr̄ a volo qd̄ in ſupino ha bebat vultū. ꝛ ideo vultꝰ ad animū ꝛ volūtatē refert̄. Facies magꝭ ad cor pus. ꝛ ideo dicimꝰ lōga ꝛ alta facie nō vultu. a q̄ ꝯpoſitū ē ſuꝑficies non

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

multū diſcrepans a ſuo ſimplici. vt facies maris. facies terre ſuꝑficies.

in omnibꝫ actibꝫ fortuitis homo ſequatur fortunam

Quicquid agas quicquid dicas quicquid patiaris

que fiunt a fortuna non poſſunt retrahi.

Non facis ut retrahas quod mea dextra trahit

Sic ego primatum uenerandaqꝫ ſceptra tenebo

Et pro uelle meo mel tibi felqꝫ dabo

¶ Caſibꝫ fortuitis non ē renitēdū his qui huius mūdi cōuerſatiōi ſe ingerunt. natura vero aſſueſcit in cōtrarium. Nam ſi lapis milleſies ꝓiciatur ſurſum: nō aſſueſcit aſcēdere ſurſum. ſic ſtolidus eſt qui ſtudet fortune auferre mutabilitatē renitēdo que eſt eius natura. Itē agere reum ē accuſare. ꝓagere reum eſt commendare.

donat ſua munera: ⁊ aufert fortuna

Ouidi. Largitur quodcunqꝫ libet fortuna rapitqꝫ

aliqs hō mō pauꝑ ē qui prius diues fuit: ⁊ ecōtra.

Irus & eſt ſubito qui modo Creſus erat.

¶ Itē ꝓ largiri Tullius ponit gratificari. Vñ dr̄. fortuna ſine inuidia nihil homini gratificat̄. i. largit̄. Itē ſunt q̄ benigniores eſſe volūt q̄ꝫ ſubſtantia patit̄. i. largiores. Itē Cicero in alio loco. Alter locus cautionis ē ne benignitas ſit maior facultate. i. largitas.

coſtellatio de paupere diues

Iuuena. Si fortuna uolet: fies de rhetore conſul

Si uolet hec eadem: fies de conſule rhetor

¶ Conſules fuerunt diuites: ⁊ rhetores pauꝑes. Item infeliciſſimū genus fortune eſt fuiſſe felicem. letiores fortuna dimiſit quos nūq̄ꝫ reſpexit q̄ꝫ quos deſeruit.

Gāfred⁹ Exemplo ſirenes habe docearis in illis

in bona fortuna caueto peiora

Sub meliore ſtatu ſemper peiora caueto

Nulla fides rerum ſequitur poſt mella uenenum

Et claudit nox atra diem nebulaqꝫ ſerenum

¶ Fortuna ludit cum ſuis muneribꝫ. que dedit aufert ⁊ abſtracta reddit. Itē Syrenes mōſtra marina in ſuꝑiori ꝑte virgines. in inferiori vero piſces que dulciſſime cantant. Itē Syrenū dulcedine cantus homines alliciunt: quos allectos ſubmergunt. Itē fides fidē meam vadē conſtituo. verba ꝓmiſſionis ſunt. vel tibi do fidē. verba fiducie ſunt. habeo tibi fidē id eſt credo. ſed habeas fidem verbis meis.

Gāfred⁹ Hoc unum preſcire potes ꝙ nulla poteſtas

Eſſe moroſa poteſt: quia res fortuna ſecundas

Imperat eſſe breues ſi uis exempla priores

Reſpice fortunas enarrat illa prioris

Florida proſperitas minos ſubuertit athenas
Ilion atrides magne carthaginis arces
Scipio ſed enim breuis eſt diſtantia leti
Ominis & meſti. nox eſt uicina diei
Hec aliena docent: & te tua fata docebunt

¶ Nulla poteſtas ⁊ proſꝑitas mūdi moroſa dn̄abilis: qđ multꝭ exēplis ꝑteritꝭ liquet. qꝛ florida poteſtas athenarū ꝑ Mineon regē ſubuerſa ē. ⁊ troiana ꝑ agamēnonē carthaginēſis: ptās ꝑ ſcipionē affricanū. ſic ꝗ breuis ē diſtātia triſtꝭ hominis ⁊ leti. nox ē vicina diei. vt aliena exēpla docēt. ⁊ ita quēlibet ꝓpria fata docebūt: cū fortuna iſtarū rerum dn̄a impat res proſꝑas mūdi eſſe breues. Item grayus ꝗdam grece indigena. ex cuius ſilia actis non actica terra vocata ē Hec inter macedoniā ⁊ achaiam media iacet: ⁊ ē vera grecia vbi fuit Athene ciuitas mater liberaliū artium: q̄ nihil habuit grecia clarius atq̄ nobiliꝰ. Troia regio aſie. Ilion ciuitas troie. Troiam aūt ſuo nomine appellauit tros troianoꝝ rex Ganimedis pater Zeugis vbi erat Carthago magna. ipſa eſt ⁊ vera affrica a ſeptētrione mari ſiculo iuncta: ⁊ a meridie vſq̄ ad getuloꝝ regionē porrecta. Omen eſt q̄dam augurij ſpēs. ⁊ dicitᷣ quaſi oſmen. quia fit ore augurium. Unde iij. Regum. xx. caṗ. Acceperunt ꝑ omine ⁊ feſtinanter rapuerunt verbū. ⁊ ſic omen ꝓprie loquēdo conſiſtit circa verba

Nulla ſors longa eſt dolor atq̄ uoluptas — Sene.
se ꝯſequūtur. ſed voluptas breuior dolore.
Inuicem cedunt breuior uoluptas
omnia ꝑmutantur breui hora
Ima permutat breuis hora ſummis.

¶ Nil ꝓprium dicas qđ mutari poteſt. qꝛ fortuna poſcit quod erat ſuū quod dare potuit. ⁊ qđ fortuna nō dedit: nō rapiet. Item Imus a um. i. infimus. ſed baſſus nō eſt latinum.

Res humanas ordine nullo — Sene.
Fortuna regit. ſpargitq̄ manu
Munera ceca peiora fouens

¶ Fortuna regit res humanas nullo ordine dans munera ceca ſemꝑ nutriens peiora. Tullius. Fortuna ceca multos excecauit: nō q̄ ipſa ceca ſit. ſed eos cecos plerūq̄ efficit quos cōplexa eſt.

prosꝑis rebꝰ … elatus eſt
Quiſquis ſecundis rebus exultat: — Sene.
abundantia rerū … ſibi cōgruentia
Fluitq̄ luxu ſemper inſolita appetit
vltra vires ſuas nititur aliquid efficere.
Quod non poteſt uult poſſe qui nimium poteſt
inferiorem fortunam
Malam bone preferre fortunam licet

magna quies ē in rebus paruis
Rebuſq; paruis alta preſtatur quies

¶ Qui nimis in bonis fortune eleuatus ē ignorās ſeipm̄ vltra vires ⁊ ꝯditōes ſuas inſolita appetit. ſ; aduerſitate deꝑſſus ꝗeſcit. ꝗ licz malam fortunā ꝑferre bone vt aīa ꝗeſcat. Itē ſecūdus; q; ſec⁹ pedes: ⁊ ē tractus ſermo de ſequētib; ſeruis. vñ ſcđa fortuna đ; q̄ ſm nos ⁊ ꝓpe nos ē. Item res ſcđe. i. pſpe a ſequēdo dicte. Item ꝑferre. i. añ ferre. vt pudica ꝟgo prefert cōmodo pudorē. Q; ſi inter ꝑ ⁊ ferre interponat̄ me te aut ſe ſcat oſtēdere. vt ꝑ ſe fert magiſtro beniuolentiam. i. oſtendit.

Sene. Venit ad pigros cana ſenectus
Humiliq; loco: ſed certa ſedet
aduerſa
Sordida parue fortuna domus
Alte uirtus animoſa cadit.

¶ Qui nō ſunt dediti magnis: ſ; pua fortuna cōtenti veniunt ad vltimā ſenectutē. Exonerauit te fortuna: ſi intellig; in tutiori loco poſuit. Dānu; putas. ſ; remediū eſt. clamas ꝙ opib; expoliatus es tuo vitio iſta tibi iactura tā grauis ē. non tā moleſte ferres ſi tanꝗ; ꝑditurus habuiſſes. Ite; humilis quaſi humo accliuis. Itē animoſus eo ꝙ ſit animis ⁊ virib; plenus. Animatus quaſi animo auctus ⁊ firmatus.

Sene. Vincit ſanctos dira libido
Fraus ſublimi regnat in aula
Tutus in menſa capitur anguſta cibus
Venenum in auro bibitur o quantum bonum
Obſtare nulli capere ſecuras dapes
Humi iacentem. ſcelera non intrant caſas.

¶ Libido domināđi vincit fortuna elatos magna noīa gerētes. in aulis magnoꝝ regnat fraus. Venenū in auro bibit̄. In pua mēſa capit̄ ſecur⁹ cib;. O ꝗ; magnū bonū eſt nulli nocere. ac iacēdo in terra cape ſecuras dapes. Libido q; libet libidinoſus. eo ꝙ facit qđ libet.

Tu ne cede malis ſed contra audentior ito
.i. bonis
Virgi. Credite conſiliis quando peiora timentur
mutationes
Eſt in uota locus ſors eſt ubi peſſima rerum
qm̄ in infima eſt aſcendet cum ſtare non poteſt
Sub pedibus timor eſt ſecuraq; ſumma malorum

¶ Dū mala adueniūt audenter recipe. q; malis abeūtib; adueniūt bona Itē dicim⁹ Ineo grām. nō aūt dicim⁹. Ineo amorē vel beniuolētiā. ſicut ecōtrario dicim⁹ ꝯſilio beniuolentiā. non aūt ꝯſilio grām. tamē recōſiliari ⁊ in grām redire idem ſunt. quādo qui fuerūt ex amicis facti inimici. iterum in ꝑſtinam redeunt beniuolētiam. Itē Cicero. In gratiam cum vo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

luptate redeamus. Etiam conſiliamus nobis famam honoris.
Cur in penates rarius tenues ſubit Sene.
Hec delicatas eligens peſtis domos
Cur ſancta paruis habitet in tectis uenus
Mediumq̃ ſanos uulgus affectus tenet
Et ſe coercet modico contra diuites
Regnoq̃ fulti plura q̃ fas eſt petunt

¶ Peſtis libidinis nō intrat humiles domos: ſꝫ ſancta .i. moderata eſt in eis. qꝛ mediū vulgus coercet ſe modice. ſed diuites regno fulti plura pe tunt q̄ꝫ fas eſt. Itē penates gētiles dicebant oēs deos quos domi cole bant: ⁊ ipſe domus vocantur penates; vt hic. Sancta venus moderata libido rerum vt ſufficiat victui.

Crede mihi miſeros prudentia prima relinquit Ouid.
Et ſenſus cum re conſiliumq̃ fugit

¶ Miſeri ſunt q̄ prudētia carēt cū nō habeāt intellectū neq̃ ꝯſiliū aut re rū peritiā. Itē prudēs feci. ſciēs feci. hoc ē qđ cum facerem ſciui me facere. aut cū ſciētia ⁊ doctrina feci. Inſciēs imprudēs atq̃ ignorans feci

Exitus acta probat: careat ſucceſſibus opto Ouid.
Quiſquis ab euentu facta notanda putat

¶ Omnia ad certū finē ordinata ⁊ nō a caſu eueniunt vt quidam putāt.

Vbi leta duris mixta in ambiguo iacent Sene.
Incertus animus ſcire cum cupiat timet

¶ Cum aduerſa ⁊ proſpe iacēt in ambiguo. animus cum cupit ſcire bo num: timet malum. Itē cum in dubio eſt animus paulo momēto huc at q̃ illuc impellitur. Terētius.

paupib⁹ victis cōſtellationes
Seruis regna dabunt captiuis fata triumphos Iuuena.
qui hꝫ iſtas cōſtellationes
Felix ille tamen coruo quoq̃ rarior albo
ille poeta fact⁹ ex cōſule ⁊ ille diues factus
Ventidius quid enim quid tullius haud aliud q̃
incogniti.
Sidus & occulti micanda potentia fati

¶ Itē Sidus latine dicit̃ aſtrū grece ⁊ ſcat ſidus plures ſtellas q̄ aliqđ ſignū cōponūt. vt gemini. corona. Interdū tamē ſidus ꝓ vnica ſtella repe ritur. Itē Coruus ſiue corax nomen a ſono gutturis hꝫ qđ voce crocitat. fert̃ hic auis ꝙ editis pullis eſcam plene non p̄beat priuſq̄ꝫ in eis penna rum nigredine ſimilitudinē ꝓprij coloris agnoſcat ⁊ tunc abūdantius nu trit. Fatum ē diſpoſitio q̄dam inherēs reb⁹ ſm quā diuina ꝓuidētia ſuis quoq̃ nectit ordinib⁹. ⁊ dicit̃ a for faris. quia quicq̄d deus fatur fatum ē. diuerſa tamē ſignificat. Vn̄ Fatum mors fatum ſors cōſtellatio fatum. ⁊ qn̄q̃ ē tēporalis ſucceſſio ⁊ euētus rerum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

.i. dea fatalis q̄ nunq̄ꝫ fallit   deputata

Perſius Parca tenax ueri ſeu nata fidelibus hora

illud signū ꝯcordē curſum vite

Diuidit in geminos concordia fata duorum

maliciā illiꝰ planete   benigno nobis nos duo   pariter

Saturnumq; grauem noſtro ioue frangimus una

¶ Sic regunt fatis ꝙ homines vnius cōditionis ſtatus ⁊ fortune eiſdē fatis regunt. Itē Parcas dicunt: q̄ꝛ minime ꝑcunt. quas tres eſſe voluerunt. ſcꝫ cloto. lacheſis. ⁊ atropos. Cloto vitā hominis ordit. Lacheſis vitam texit. ⁊ Atropos rumpit. Itē geminos caſtorē ⁊ pollucē maxima concordia inter ſe iunctos Jupiter parens celo intulit quos geminos poſteritas nominauit. horū ſtelle ſalutares ſunt in medio eſtiuo ſolſtitio iuxta Cancrum locate.

ꝯditiones   .i. exercitatio hoīm

Perſius Mille hominum ſpecies: & rerum diſcolor uſus

ꝓprium   vnicuiq;   .i. deſiderio

Velle ſuum cuiq; eſt: nec uoto uiuitur uno

¶ Itē Aulus Gelius ⁊ Macrobiꝰ dicūt mille eſſe ſingularis numeri. Cicero cōtra Antoniū dixit mille nummū expēſum ē. Aulꝰ gelius dī qꝛ h̄ nō vetuſtati aut figure cōcedit. ſꝫ recte dr̄ vnū mille. duo milia. Vñ Tulliꝰ. Vndecim milia ſunt occiſi. ⁊ Virgiliꝰ. Ille e ꝯſilio cū multis milibꝫ ibāt Mille in plurali tñ ſepe reꝑitur. vt ꝑ mille foramina vocū. poſſumꝰ ergo dicere. mille homines ⁊ mille hominū. ſꝫ nō milia hoīes. Mille cū eſt nomē ſubſtantiuū ſingularis ē numeri. cū vero adiectiuū pluralis. p̄dicta declarans oſtēdit diuerſas hominū cōditiones ⁊ ſtudia.

mercimonijs aliq̄s italis   in terra vbi ſol ē recēs

Perſius Mercibus hic italis mutat ſub ſole recenti

hñs rugas   talis ſpēs   pallidi

Rugoſum piper & pallentis grana cymini

¶ Itē Piperis arbor in India ⁊ in latere mōtis Caucaſi folijs ad iuniperi ſimilitudinē. cuius ſiluas ſerpētes cuſtodiunt: ⁊ ſerpētes igne fugantur. ⁊ illa ex flāma nigrū piper fit. q̄ꝛ natura piperis alba ē. ⁊ fit rugoſum igne: qđ immaturū eſt piper longū nominat. ꝙ ē corruptum ab igne albū Item cyminū eſt quaternis aut quinis folijs multꝭ egritudinibꝫ magno vſui. ſed pallorem bibētibꝫ gignit.

aliq̄s plenꝰ   .i. magis vult pinguescere.

Perſius Hic ſatur irriguo mauult turgeſcere ſomno

aliq̄s   ludꝰ taxillis

Hic campo indulget hunc alea decoquit ille

alius luxurioſus   poſtq̄ꝫ   nodoſa ⁊ arthetica.

In uenerem eſt putris. ſed cum lapidoſa chiragra

tanq̄ꝫ ramꝰ exſiccate arboris

Fregerit articulos ueteris ramalia fagi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

voluptuoſos vitam fetidam.
Tum craſſos tranſiſſe dies lucemq̄ paluſtrem
in ſenectute cōſumptam in luxu
Et ſibi iam ſeri uitam ingemuere relictam

¶ Bene ſaturati pleniores ſomno tumeſcētib⁹ venis fiunt. irriguū autē ſomnū dixit: eo ꝙ mēbra in riui morē campos ꝑterlabēs irrigat vt feſſos ſopor irrigat artus. Virgili⁹ in bucolicis de ſilleno inflatum heſterno venas vt ſemꝑ hiacho. Itē nimia venus corpus debilitat ⁊ diſſoluit. Itē podagra pedū. chiragra manuū dolor ē. quā lapidoſam ꝓpter excreſcētes tumores dicit. Ita em̄ qn̄q̄ podagra diſtēti ſunt vt infracti eſſe videant̄. Itē A die dr̄ ꝑdie quaſi ꝑcedēte die. etiā habēdo reſpectū ad poſtſequēs dicimus ꝑendie. i. ꝑempta vna die. i. poſteras

ſtudente tp̄e nullo ꝓpter ſtudiū pallidū librū
Atte nocturnis iuuat impalleſcere chartis
inſtructor correctas a vitijs.
Cultor enim iuuenum purgatas inſeris aures

¶ Plures delectat literarum ſtudium.

¶ De ſegnitie ſtudiorum.

vtilitate diſciplinæ ſtoice q̄rite
ERuge cleantea: petite hinc iuueneſq̄ ſeneſq̄ Perſius
in mēte indiſcretus ꝑceptū viuēdi ſenib⁹
Finem animo certum: miſeriſq̄ uiatica canis

¶ Itē Cleantea. i. philoſophica diſciplina Cleantes em̄ ph̄s plurimos in ſtoica ſecta compoſuit. Eſt em̄ ſenectus ꝑmoleſta ⁊ miſera rudib⁹ ⁊ indoctis viris niſi philoſophie viatico tutiſſimo ſubleuetur

eſt aliquis finis quē intēdis inſtituis vitam tuam.
Eſt aliquid quo tendis & in quo dirigis arcum
es incōſtās ⁊ vag⁹ ſicut coru⁹ via mūda via imūda ⁊ dura ⁊ nō plana.
An paſſim ſequeris coruos teſtaq̄ lutoq̄
es ſine cura tu⁹ te ſm̄ diſpoſitionē tp̄is.
Securus quo pes ferat atq̄ ex tempore uiuis

¶ Poſuiſti ne aliquē finē ad quē ꝑgas an vero vagus ⁊ fluctuās erras. Et in quo dirigis arcum ⁊ ſagittario tractum ē ſignum quo ſagittam dirigat in more coruoꝝ nullo certo meatu volantium ꝑ cenoſam strataȝ ⁊ viam duceris. Cenos autē ꝓ prauis ⁊ a virtute deuiantib⁹ poſuit.

lumē matutinum.
Nempe hoc aſſidue iam clarum mane feneſtras Perſius
clarū mane rabioꝝ fiſſuras.
Intrat. & anguſtas extendit lumine rimas
Stertimus indomitum quod deſpumare falernum
Sufficiat quinta dum linea tangitur umbra

¶ Rephendit desidiā. q̄dā pedagogus discipuli sui de ocio ⁊ somno more satyrico abrupto ꝓclamās. Nēpe h̄ assidue facis vt ad multā lucē dormias. Indomitū falernū vel aq̄ dilutū vł tā vehemēs ꝙ vix domari posset. Itē ager aūt ē falern⁹ in Cāpania ē vino celeberrim⁹. Despumare. i. in stomacho decoq̄re qđ ab olla in q̄ carnes elixant̄ tractū ē. Itē antiq̄ ꝑ vmbrā gnomonis orto sole horas in semicirculo spectabāt: in q̄ duodecim linee eq̄s diuise spacijs a gnomone discurrebāt. ꝑma ꝯo linea ab occidente sole orto in ꝑmis obumbrabat̄. Deinde cetere sigillatim verū cū ad sextā lineā vmbra venerat meridies erat. quinta linea iam ꝓpe mediū diē declarabat. horologium aūt in primis anaximenes inuenit

qr tam diu dormis tu piger   feruida illa cōstellatio

Persius En quid agis? siccas insana canicula messes

est meridies dum pastor ducit oues sub arborē.

Iam dudum coquit: & patula pecus omne sub ulmo est

isti iuueni   ꝑgamenū tractis de mēbris animatum.

Iam libet & positis bicolor membrana capillis

eius   cartule   pēna

Inq; manus charte: nodosaq; uenit arundo

¶ Itē supiori castigatiōe corrept⁹ nondū surgeret grauius instat cū pars magna diei pacta sit. En demonstrantis cum indignatione.

conq̄ritur iuuenis   spissum atramētum.

Persius Tunc queritur crassus calamo quod pendeat humor

nigrum incaustū   aqua infusa

Nigra quod infusa uanescat sepia lympha

diuersis ptib⁹ locis

Dilutas queritur geminetq; fistula guttas

¶ Itē Atramētū qđ crassum antea calamo depēdebat nūc aq̄ dilutū nimis fluere ꝯq̄ritur. apud veteres eñ ex atro sepiarū humore librarium atramētū fiebat. Itē sepia ē piscis q̄ ꝑ sanguine nigrū h̄z humorē ⁊ effundit vbi se senserit app̄hēdi. hic ponit̄ ꝑ atramēto scriptorio

volumus sic excusare desidiam.

Persius O miser inq; dies ultra miser hiccine rerum

iuueni   palūbo℞ q̄ h̄ tenet.

Venimus at cur non potius teneroq; palumbo

comedere ad modū puero℞.

Et similis regum pueris papare minutum

sugere   renuas

Poscis? & iratus mamme lallare recusas.

¶ Itē summa arte exclamatiōe vtit̄. cū eñ cerneret eū indies deteriorem ex quo tā fatuā excusationē desidie sue afferat in hāc ꝑcationē doloris prorūpit. papare minutū. i. minutis ⁊ blāduisculis ꝟbis patrē appellare. papas eñ pater ē: ⁊ cum vnico ꝑ scribit̄. lallare more infantiū explisit: q̄ irati matris mammam sugere renuunt: quod lallare dicitur

non bene ſonat olla fictilis ꝓpter nouam terram

Reſpondet uiridi percuſſa fidelia limo

humidum nondum coctum.

Vdum & molle lutum es nunc nunc properādus & acri

informādus ollam formando ꝑ rotam

Fingendus ſine fine rota, ſed rure paterno

ad mēſuram ⁊ modū inquantū ad viuēdum ſufficiat

Eſt tibi far modicum purum & ſine labe ſalinum

¶ Optima ſimilitudine. vaſis fracti a figulo vſus ē. Itē cū tener ⁊ mollis es ⁊ in quācūqꝫ ꝑtē faciliter flecti potes ſine fine nō q꞉ exitus nullus futurus ſit. ſꝫ ſine intermiſſione tꝑis donec ad finē ꝑducaris: ſꝫ rure paterno ⁊ rñſioni quā facere poſſet occurrit ſibi ſtudijs inuigilandū nō eſſe, q̄m diuitiarū ſatis implet. Salinū ꝓ vaſculo ſalis domeſtico poſuit. vñ Horatius. Splēdet in menſa tenui ſalinum. Fidelia dꝛ fictile vas

expedite ꝓferre docuit illud verbum aue

Quis expediuit pſitaco ſuum cheræ?

Coruos quis olim concauum ſalutare

humana ṽba

Picaſqꝫ docuit noſtra uerba conari.

¶ Urgēte neceſſitate multi ad lalare ↄfugerūt. pſitac⁹ ṽo q̄dā ṽba q̄ accipit ita articulata voce ꝓnūciat vt ſibi peculiaria videant᷑. vñ Marcial᷑. Hoc didici ꝑ me dicere ceſar aue. Chere autem ſalue atqꝫ aue ſ̄cat grece. Quis etiā docuit coruos ↄcaua ac rauca int᷑ fauces voce ſalutē hoibꝫ dicere. vñ Marcial᷑. Corue ſalutator cur tu fallator habereꝭ. Pſitac⁹ in indie littoribꝫ gignit᷑ colore viridi torq̄ puniceo grādi ligua ceterꝭ auibꝫ latiore

Magiſter artis ingenijqꝫ largitor

eſuriēs ꝑ naturam.

Venter negatas artifex ſequi uoces

apparuit

Quod ſi doloſi ſpes refulſerit nummi

illas aues effectas poetas picas poetrie inſudantes

Coruos poetas & poetridas picas

cedere poſſet dulcedinē poeticam

Cantare credas pegaſeium mellos

¶ Itē a poeta fiunt femina poetria ⁊ poetris. pice ṽo pieri filie auſe cū muſis de cātu ⁊ voce ↄtēdere a q̄bꝫ ſupate in picas ↄuerſe ſunt. Pegaſus fuiſſe fert᷑ equus alat⁹ ex cruore meduſe nat⁹. q̄ cū ꝑſeum portaſſet in greciam: vngula ſua fontē fecit in monte ꝑnaſo muſis ſacro. Mellos ſicut ſophos neutri gñis indeclinabiliter ponit᷑. Itē pice quaſi poetice. q꞉ verba q̄dam ꝑ artē humana voce ꝓferunt. Vñ. Pica loquax certa dominū te voce ſaluto. Si me non videas eſſe negabis auem

ṽba pedagogi redarguētis vſqꝫ ad hanc horā cōiunctione.

Stertis adhuc; laxumqꝫ caput compage ſoluta

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

et vino heri ſumpto
Oſcitat heſternum diſſutis undiq; malis

¶ Itē Apertū ſomno caput ꝓpter cranei diuerſas ſuturas oſcitandum ſi euaporat qd heri comediſti. Oſcitare aūt ē totū os apire. qd interdum ex citatis ſomno euenit. interdū deſidia quadā fit. Vñ ⁊ oſſitatio ⁊ oſcedo deducit. Diſſutis vndiq; malis. hoc oſſitantib9 ꝓpter ſuturas malarū ac cidit. male eñ Celſo auctore ſingulas tranſuerſas ſuturas habent.

piger ⁊ inutilis luxurioſa gēte nobilium
Perſius Hic aliquis de gente hircoſa centurionum
dicere poſſet.
Dicat quod ſatis eſt ſapio mihi: non ego curo
ille phus erūnis dediti illi ſapiētes
Eſſe quod archeſilas: erumnoſiq; ſolones
inclinato capite ſolones.
Obſtipo capite: & figentes lumine terram
cogitando
Murmura cum ſecum: & rabioſa ſilentia rodunt
trutinantes ꝓcatiões ꝟbo⁊
protenſo
Atq; exporrecto trutinantur uerba labello

¶ Hic aliqs de gēte hircoſa inculta ⁊ horrida. aut proſus graue olenti ⁊ fetida. cuiuſmodi hirci ſunt. Archeſilas fuit qdam nobilis phs peripa teticus. Solon fuit vn9 de ſeptē ſapientib9 grece: q leges dedit athenienſi bus. ⁊ ponit in plurali ſolones p omnib9 ſapiētib9. Erūnoſi. i. plen9 erū nis ⁊ miſeriys. Itē. Obſtipi dicunt qb9 colla rigēt ⁊ in humū capita incli nata ſunt. Itē Exporrecto labello. labia qñq; ɔtrahim9 interdū exporri gimus atq; extēdim9 loquēdo ꝟba ꝑpōderantes. quaſi dicat nō volo eſſe ſicut iſti philoſophi qui vadunt ſemp reſpiciendo terram.

illi medico
Perſius Et quid opus cratero magnos promittere montes
ad miſerrimā deducti.
Diſciteq; o miſeri: & cauſas cognoſcite rerum
cui9 ɔditiōis ſum9 ad vitā ortā ſum9 geniti
Quid ſumus aut quidnam uicturi gignimur ordo
quis ſit nobis in mūdo finis q̄; fragilis ē natura noſtra
Quis datus: aut methe q̄ mollis flexus & unde.

¶ Itē Opus ē deſꝑata valitudine Cratero magna ꝑmia polliceri. Itē Craterus qdam inſignis medic9 Auguſti tpe floruit. de quo Horati9 in ſermonib9. cardiatus craterū dixiſſe putato. magnos mōtes antiquū ver bum in eos qui nimis magna temere pollicētur. Mete. p mete ſiūtudinē monet ne a virtute ad vitia delabamur. meta vero a metiēdo: dicit termi nus ⁊ ſignum a quo curſus intēditur

ſupple ſit habēdus in vſu quid licitum ſit deſiderare.
Perſius Quis modus argento: quid fas optare: quid aſper

quã vtilitatẽ h₃ nũmus aſper ꝓ ſalute cõſanguineis
V tile nummus habet patrie chariſq; propinquis
donare qualẽ deus te iuſſit eſſe
Quantum elargiri deceat: quem te deus eſſe
ꝛ q̄ꝫ partẽ habeas in humana cõuerſatione
Iuſſit. & humana qua parte locatus es in re

¶ Itẽ nũmi ſigno impſſi cõtractandi digitis aſpi ſunt. Nũmus eñ nõ a natura: ſ₃ lege q̄ nomos dicit̃ eſt inductus. ꝛ veluti ſubſidiũ cõmutandarum rerum cõpoſitus. Humana qua parte ꝛc̃. q̄ in gradu rerum humanarum locatus ſis. ꝛ quã facultatẽ rerum obtineas
aliq̄d ꝛ p̃dica nõ cures q̄ꝫ diues alter ſit.
Diſce: neq; inuideas ꝙ multa fidelia putet
diuite domo
In locuplete penu defenſis pinguibus vmbris — Perſius
.i. memoria
Et piper & perne marſi monumenta clientis

¶ Nec liuore afficiaris ꝙ aliquẽ ditiorẽ te cernas: qui penariũ multis rebus refertũ habeat. quas vmbri marſiq; cliẽtas ſibi donarunt. Vmbria eſt vna italie regio ad alpes. Vñ vmbri ſunt dicti illi homines. Itẽ marſi ſunt q̄dam populus italie. Monumẽta ꝛc̃. Inter ſepulchrũ. buſtum. ꝛ monumẽtũ. ꝛ tumulũ. intereſt. Sepulchrum eſt vbi corpa ſepeliunt̃. Tumulus eſt qui oſſa tegit ꝓ eleuationẽ. Buſtum locus in q̄ mortuoꝝ cineres ſunt. Monumẽtum qḋ circa ſepulturã cõſtruitur in memoriã ſepulti. quaſi mouens mẽtem ad memoriã. ꝛ ſic transfertur etiam ad alia q̃uo libri editi ꝛ litere dicuntur monumẽta.
turba ſupbia nobilium.
His populus ridet multumq; thoroſa iuuentus
ſ. multiplicat curuante ſ. riſus cũ ſono.
Ingeminat tremulos naſo criſpante cachinnos

¶ Thoroſa iuuentus. i. valens ꝛ robuſta. Thori eñ partes mẽbrorum neruoſe calloſe in ſe ꝑ modum collecte.
dij domeſtici paruo ſacrificio
O parui noſtriq; lares quos thure minuto — Iuuena.
modico celebrare
Aut farre & tenui ſoleo exornare corona
lucrum.
Quando ego figam aliquid quo ſit mihi tuta ſenectus
paupꝫtate ꝛ miſeria
A tegete & baculo.

¶ Lares ſunt penates. i. dij domeſtici. Qñq; ponit̃ ꝓ domo. ꝛ ſic habet ſingulare. Horatiꝰ. Gaudentem paruiſq; ſodalib₉ ꝛ lare certo. Qḋ aũt vulgo dr̃. Lar caſa. lar ignis ꝛc̃. friuolum eſt. Nã neq; ignẽ neq; foramẽ ſignificat. Teges ꝓprie eſt vile tegmen lecti vel matta.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Iuuena. Nunc mihi quid ſuades poſt damnū temporis & ſpes
Deceptas: feſtinat enim decurrere uelox
Floſculus anguſte miſereqꝫ breuiſſima uite
particula conuiuamus coronas
Porcio dum bibimus dum ſerta unguenta puellas
latēter venit inopinata
Poſcimus: obrepit non intellecta ſenectus

¶ Cato dicebat militibꝫ ſuis: cogitate animis vr̄is ſi q̄d ꝑ laborē recte feceritꝭ. labor iſte recedet a vobis cito. bn̄ficiū aūt a vobis dū viuitꝭ non recedet. ſꝫ ſi q̄ ꝑ voluptatē nequit feceritꝭ: voluptas cito abibit. neq̄ter factū apud vos ſp̄ manebit. Ociū induſtrie ſtudio maxime videt̄ ↄ̄riū. Itē ꝑſuadere ē ſuadēdo in opinionē ſiue in ſn̄iam ſuā inducere. ſuadere eīn ꝛ diſſuadere in actu ē. ꝑſuadere in effectu ꝛ executiōe finis. Vn̄ male dr̄ diſſuaſi hillis ꝑ reuocaui eos ab opinione. deberet dici: ꝑſuaſi eis ne facerēt ſicut ecōtrario dicimꝰ: ꝑſuaſi eis vt facerēt. Suaſor dr̄ q̄ aliq̄d ſuadet vel diſſuadet: etſi nihil ꝑſuadeat. Vnguētū ē p̄cioſus liquor ſiue ↄfectio q̄ reges maxime vtunt̄ odoris ꝛ deliciarū cā. Nā ꝑ eo q̄ chirurgi vtunt̄ ad curāda vulnera male ponit̄. h̄ eīn meliꝰ appellat̄ malagma vl̄ emplaſtrū ꝛc̄.

ↄſiliū ē adiutorio diuino ꝛ labore oīa ꝓcurare poterimus.
Alanꝰ Prouidit & tribuit deus: & labor omnia uobis
Proficit abſqꝫ deo nullus in orbe labor
cōgregat formica in eſtate qđ cōmedit in hyeme
Exemplum prebet nobis formica laborum
conſuetum
Quando ſuo ſolitum portat in ore cibum

¶ Exercitatio ē ꝟtus anime qua q̄s molliciē ſiue rubiginē ociȷ̄ faſtidiēs: aſſidue bonis honeſtiſqꝫ ſtudȷ̄s vel actibꝫ ſe occupet vt nullū tēpus vacuum p̄tereat. Catonis ſentētia. Vita humana vti ferrū ē. ſi exerceas conteritur. ſi nō exerceas rubigo cōſumit. Quid eīn dulcius ocio lr̄ato. Seneca. Ocium ſine lr̄is mors ē hominis viui ſepultura

animoſi hoies arte ꝛ ingenio regunt̄ ꝛ vrbes fortiſſime deſtruūtur.
Ars animos frangit: & firmas deſtruit urbes
omnia conſilio ꝛ arte reguntur.
Arte cadunt turres: arte leuatur onus

¶ Ars dr̄ ab arete qđ ē ꝟtꝰ. q2 ſine ꝟtute nō diſcit̄. vel ab arceo qđ ē repello. Nā q̄ diſcere vult: arcere dꝫ a ſe oīa ipedimēta. vel q2 ꝑ artes arcet̄ inopia. Animꝰ qn̄qꝫ ſcat idē qđ mēs vl̄ intellectꝰ ꝛ rō. Qn̄qꝫ ē idē qđ voluntas. Quādoqꝫ ſcat impetū mētis ꝛ iram. Horatiꝰ. Animū rege q̄ niſi paret impat ꝛc̄. Ita etiam accipit̄ hic. Vn̄ animoſus. i. audax.

Perſius Scire tuum nihil eſt: niſi te ſcire hoc ſciat alter
rn̄det pulchrū eſſe p̄tereuntē digito demonſtrari.
At pulchrum eſt digito monſtrari & dicier hic eſt

¶ Figura locutionis vtit̄. quā regreſſionē Quintilianus appellat. fit au

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

tē qn̄qꝫ in eodē ſenſu. qn̄qꝫ in diuerſo. cuꝫ eadē ꝟba ponūtur interdū etiā
verboꝝ ſignificatione mutata. Dicier. pagoge figura ē: cum ad finem di-
ctionis litera vel ſyllaba apponitur. dicier pro dici legitur

remunerationis
Spes nulla ulterior didicit nam diues auarus Iuuena,
Tantum admirari tantum laudare diſertos
.i. pauonē
Vt pueri iunonis auem; ſed defluit etas

¶ Itē diſertū ꝛ deſertū h̄ intereſt. deſert⁹ derelict⁹. diſertus eloquēs. dere
linq̄mus volūtarie. deſerim⁹ inuite. diſerti ē ſatis dicere q̄ oportet. ſed elo
quētis ē ornate dicere. Ad oratores ſcribunt hec adiectiua. diſertiſſimus
eloquētiſſim⁹. facūdiſſim⁹. politiſſimus. ornatiſſim⁹ ꝛc̄. Itē pauo eſt auis
Iunonis ſicut aq̄la ē auis Iouis. hāc pueri admirant ꝛ laudāt. ſꝫ nihil ſi
bi dāt. ꝛ cepit nomē a ſono vocis cui⁹ caro ē tā dura vt putredinē vix ſenti
at nec facile coquit. Vn̄ q̄dā. Miraris q̄tíes gemmātes explicāt alas Sꝫ
potes hūc ſeuo tradere coco. Itē puer a puritate vocat⁹. q2 purus ē. puer
trib⁹ modis. dr̄. natiuitate. vt puer nat⁹ ē nob. Eſaias. Scd̄o ꝑ etate. vt
puer octēnis. decēnis. vn̄ ē illd̄ Iā puerile iugū tenera ceruice regebat Ter
tio ꝑ obſeq̄o ꝛ fidei puritate. vn̄ dictū ad ꝓphetā Puer me⁹ es tu noli time

q̄lis oportunitas sola occupatione ſtudij (re.
Quis locus ingenio niſi cum ſe carmine ſolo Iuuenal
vacare dn̄t ſtudētes ſolis illoꝝ duoꝝ mōtium.
ſciētijs. alieni ab oīb⁹ negocijs
Vexant & dominis cirrhe niſeqꝫ feruntur
Pectora noſtra duas non admittentia curas
magni ingenij ſupellectili
Magne mentis opus nec de lodice paranda

¶ Quaſi dicat: non ē mirū ꝙ paupes nō ſunt bn̄ lr̄ati. q2 debēt eſſe ſolli-
citi de victu. Mōs pnaſus hꝫ duo cacumina. q̄ꝝ vna dicebat cirrha cui⁹
dn̄s fuit bacch⁹. alterū dr̄ niſa cui⁹ dn̄s erat apollo. Bacchus ē de⁹ ſuffici
entie. Apollo ſapiētie. q̄ vult q̄ ſtudēdo ꝓficere. dꝫ ꝯiūgi iſtis duob⁹ dn̄is
hoc ē habere ſufficiētiā ꝛ ſapiētiā. Itē ingenioſus dict⁹ ꝙ int⁹ vim habeat
gignēdi quālibet artē. Ingeniū q̄ſi int⁹ genitū vel int⁹ natū. geniū natura
ille diues (eſt vel deus nature.
Non habet infelix numitor quod donat amico Iuuenal
illi meretrici non defecit numitori
Quintille quod donet habet nec defuit illi

Vnde emeret multa paſcendum carne leonem

¶ Diuites nō hn̄t qd̄ dent paupib⁹ ſtudētib⁹. ſꝫ meretricib⁹ ꝛ alijs inho
neſtis multa tribuūt. Itē Amicus p deriuationē q̄ſi animi cuſtos. ꝛ dict⁹
eſt ab amo. Amicus ē honeſta res. amator vero turpis ſicut ꝛ amica Nā
amator idem ē qd̄ amaſius: ꝛ amica ē cōcubina. Caro dr̄ corpus mortuo
rū. Vn̄ carnifex. i. ſpiculator qui mortificat homines.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

cum fuerit remuneratio ſtudētibꝫ

Iuuenalis Tunc par ingenio precium tunc utile multis

et ſtudio pallidū eſſe nō guſtare.

Pallere & uinum toto neſcire decembri

¶ Cōſueuerūt quōdam magnis p̄mijs honorare ſtudētes: ⁊ qui liberi⸗us ſtudijs vacarent abſtinuerūt a vino. Itē vinū ideo dictū ē ꝙ ei⁹ potus ſanguine venas cito repleat. hoc alij ꝙ nos cura ſoluat lycum appellant. Vn̄ Hieronym⁹ ait. Adoleſcētes ita vinū fugere debere vt venenum: ne p etatis calore feruēti bibant ⁊ pereāt. Inde ē qḋ apud veteres romanos femine nō vtebant̄ vino niſi ſacroꝝ cauſa certis diebꝫ.

¶ De puerorum uitiis a parentibus habitis.

Iuuena. deſiderant homines p̄cium

NOſſe uolunt omnes mercedem ſoluere nemo

ſi p̄cium ſcholaſticū queris rīdent quid ſcit filius meus.

Mercedem appellas quid enim ſcio: culpa docentis

ꝙ filius ſtolidus ē refundit̄ in caput mḡri

Scilicet arguitur ꝙ leua in parte mamille

nihil ingenij ſtulto.

Nil ſalit arcadico iuueni.

¶ Naturali inſtinctu hoīes deſiderāt ſcire ſe ⁊ ſuos: ſꝫ p̄miū p̄ceptoribꝫ ſoluere recuſant. Itē dicūt medici ꝙ in ſiniſtra pte hoīs ē q̄dā vena cordia⸗lis in q̄ ſi fuerit calid⁹ ſanguis ingeniū ē velox. ⁊ frigid⁹ torpet ingenio. Et dī arcadico. qꝛ in arcadia ſunt magni aſini. ⁊ ſic ſcholares hebetes. quos nos vocarem⁹ aſinos: vocat Iuuenal' arcadicos. Scꝫ arguit̄. Itē ſcꝫ ſcri⸗bitur cū c. qꝛ ꝯpoſitū fere ē et ſcire ⁊ lꝫ. ⁊ ſ̄cat aliq̄n idē ꝙ certe. vt apd̄ ṽgi⸗liū. Scꝫ is ſupis labor ē ea cura q̄etos Sollicitat. aliq̄n ſ̄cat id ē. ſiue h̄ ē. vt ſi dicā. hō aīal ſcꝫ mortale h̄ ē hō. i. mortale eaſdē ſ̄catiōes hꝫ. videlicet cōponit̄ a videre ⁊ licꝫ. ¶ Nota. Mām̄e ſunt mulierū. mamille viroꝝ. Vbera ꝓ bꝛutoꝝ. licꝫ q̄nꝫ ꝯfundat̄ hec dr̄ia. Itē māma ſcribit̄ in me⸗dio duplici m. ſꝫ mamilla ſimplici. ergo illud ꝑducit p̄mā. h̄ aūt corripit.

dent animalbꝫ iocūdam q̄ nō aggrauat

Iuuena. Dii maiorum umbris tenuem & ſine pondere terram

redolētes illas herbas in ſepulchro eternā requiē

Spiranteſqꝫ crocos & in urna perpetuum uer.

magiſtrum venerandi patris

Qui preceptorem ſancti uoluere parentis

mḡri

Eſſe loco. metuens uirge iam grandis achilles

¶ Apud gētiles corpa mortuoꝝ ꝯburebant̄ ⁊ cineres in vrna collecti ſe⸗peliebant̄. In vrna ppetuū ver. Nā int̄ herbas odoratas ꝯdiebant̄ more pythagoricoꝝ folijs olee nigre ⁊ ppl'i ⁊ myrti. Itē Achilles fuit fili⁹ the⸗tidis q̄ grādis etate in oībꝫ tn̄ obediuit mḡro ſuo quē timuit loco patris. vn̄ Achillis pedagogus phenix fuit vel chiron in dicēdis atqꝫ faciendis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ductoꝛ atqꝫ mgr̃. Itē Croc⁹ dictus ē ab opido cicilie qđ dictū eſt coꝛicium quãqꝫ ⁊ alibi naſcit̃. ſꝫ nō tãtū neqꝫ tale ſicut in cicilia. Dicit̃ etiã crocū ſub gñe neutro. Iñ croce⁹ a ū. i. rutil⁹. Itē p̃ceptoꝛ a p̃cipio venit ⁊ ſepe ꝓ doctoꝛe vel mgr̃o ponit̃ vt h. etiã ponit̃ ꝓ eo cui mãdare incūbit. Precipere. erudire. docere. inſtruere. imbuere. magnã vicinitatē hñt. Itē ſctūs a veteri ꝯſuetudine appellat⁹ ē: eo ꝙ hi q̇ purificari volebãt ſanguine hoſtie tingebãtur.

paucum premium iudicijs

Rara tamen merces que cognitione tribuni — Iuuena,

indigeat parētes filioꝝ adducite ꝯſuetudines

Non egeat: ſed uos ſeuas imponite leges

doctoꝛi cōſtitutio vr̃a imponatur

Vt preceptori uerborum regula conſtet

Itē Quãuis mgr̃i ⁊ doctoꝛes paucas recipiūt remuneratiōes. tñ hoc paucū haberi nō p̃t ſine ſubſidio iuris. Magiſtris ⁊ parentib⁹ non reddit̃ equalens. Itē Tribuni dicti ſunt ꝙ plebi iura ⁊ opem tribuūt. Cōſtituti ſunt aūt rome a ſexto anno poſt reges exactos. dū plebs a ſenatu ⁊ ꝯſulibus p̃meret̃. tūc ipſa ſibi tribunos q̃ſi ꝓꝓꝛios iudices creauit: q̇ libertatē plebis tuerent̃ atqꝫ defenderēt. vñ etiam defenſoꝛes dicti ſunt

vitia o amice rep̄henſione magna

Plurima ſunt fuſcine & fama digna ſiniſtra — Iuuenalis

ſplēdidis impotētia iuuenum

Et nitidis maculam ac rugam figentia rebus

parētes

Que monſtrant ipſi pueris traduntqꝫ parentes

De praua liberoꝝ inſtitutiōe ad fuſcinū ſcribit amicū. qꝛ patres filios ſuos male inſtruūt q̇ parētes male imitant̃ in vitijs. Imprimūt parētes nitidis ⁊ ſplēdidis ingenijs iuuenū rugas ⁊ maculas quas ꝑuecte etatꝭ retinent. Itē Macula labes. ꝯtagiū. labecula. ꝯtaminatio. magnã vicinitatem habent. ſꝫ ꝯtaminatio in mente tm̃ ē. Alia in mente ⁊ coꝛꝑe.

ſi videat patrē luſoꝛem alea: ſequit̃ tandem iuuenis

Si damnoſa ſenem iuuat alea: ludit & heres — Iuuenalis

nobilis diues q̇ pater eadē inſtrumenta

Bullatus paruoqꝫ eadem mouet arma fritillo

Bullat⁹. i. nobilis. nobiles em̄ in ſignū nobilitatis q̃ſdã aureas bullas circa collū deferebãt. Vel bullatus. i. puerilis ⁊ ꝑuus. Nã iunioꝛes ⁊ pueri geſtabãt in veſte bullã. i. monile. Itē Fritillū ē depoſitoꝛiū illđ in q̇ reponebãt taxillos ⁊ ludū. Vel ē tabula in qua diſcurrūt teſſere.

qꝫ de patre ſe foꝛe frugalioꝛē ⁊ melioꝛē patre

Nec de ſe melius cuiqꝫ ſperare propinquo — Iuuena,

non patit̃ aliquis eruere

Concedit iuuenis qui radere tubera terre

aliquid bonū ⁊ delicatū eadem aqua

Boletum condire: & eodem iure natantes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

illas aues in domo pr̄is guloſo patre
Margere ficedulas didicit nebulone parente
guloſo patre ſene filio ſuo
Et cana monſtrante gula cum ſeptimus annus
ſeptēnio dētib9 nondū natis gulam patris ſciūt creſcēte
Tranſierit puero nondum omni dente renato.

¶ Nō ſolū corrūpunt filios in ludo alee. ſ3 etiam in guloſitate. Ficedula auis int̃ ganeata obconia ab apicio iure ↄdit̃ ingēti patina dicta a ficub9 q̄b9 nutrit̃. Utinā liberoꝝ nr̄i tp̄is mores nō ip̄ſi ꝑderēt parētes infantiam ſtatim delicijs ſoluētes. Mollis illa educatio quā indulgētiā vocant neruos oēs mētis ⁊ corpis frāgit. Nōdū em̄ p̄ma ỽba exp̄mit iā coccum intelligit iā cōchiliū poſcit an̄ palatū eoꝝ q̄ docēt. Itē ſeptim9 annus ⁊c̄. grauiorē aūt corruptionē in p̄mis annis inceptā q̄ firmit̃ adheret. Un̄ vt Plini9 ſcribit. homini ſeptimo mēſe naſcunt̃ dētes: mutant̃ ⁊ renaſcunt̃ in ſeptimo anno. Tubera ſunt q̄ſi poma terreſtria q̄ ſub terra maxime ſabuloſa inueniunt̃ ⁊ aſſant̃. Boleti tp̄e pluuie ex terra ſuccreſcūt lato capite a q̄b9 fungi parū differūt. Itē ficedula a ficis. vn̄ Martial̃. Cū me fic9 alat cū paſcar dulcib9 vuis. Cur potius nomē nō dedit vua mihi.

ſapiētes prudētes post illud tēpus
Iuuenalis Barbatos licet admoneas mille inde magiſtros
iſte puer delicate
Hinc totidem cupiet lauto cenare paratu
pingui recedere coq̄na patris
Semper & a magna non degenerare culina

¶ Cū puer iſte a parētib9 ita corrupt9 ⁊ vitijs imbut9 fuerit nō ꝓdeſt magiſtrū admonere. q2 q̄ a patre didicit nō dimittit. Barbatos em̄ bonorū moꝝ ſtudioſos. vn̄ Perſi9. Barbatū credo mgr̄m dicere. Itē Culina d̓r a coq̄na ꝑ deriuationē. vel vt vult Priſcian9 a coquus d̓r hec coq̄na ⁊ culina ⁊ ꝓducit penultimā. vn̄ Cētū ↄuiue ſeq̄t̃ ſua quēq3 culina. Itē Lautus nomē adiectm̄ valet tātū ſicut ſe bn̄ ꝓcurās q̄ſi mūde ⁊ delicioſe ꝓcurās. vn̄ Gregori9. Lautiores cibos qn̄q3 ſine culpa ſumemus. In̄ d̓r lauticea. e i. epularū magnificētia ⁊ cib9 delicioſus ⁊ delicati

ignarus putas incaſta p̄cipue
Iuuena. Ruſticus expectes ut non ſit adultera large
illa ꝓferre adulteros mr̄is
Filia que nunq̄ maternos dicere mechos
tam veloci curſu enumerare
Tam cito nec tanto poterit contexere curſu
trigeſies anhelitum caget ſue
Vt non tridecies reſpiret conſcia matri

¶ Ruſtic9 ⁊c̄. q2 parētes eoꝝ filijs turpit̃ viuūt. ergo filios turpit̃ inſtruunt. ſicut filia ſi matrē inceſtā videat ipſa quoq3 inceſta erit. Nā vt primū ex cunabulis excedat puer acri cura habēdus ē. Et ante oīa ne ſit vitioſus ſermo nutricib9 q̄s ſi fieri poſſet ſapiētes Chryſippus optauit. Has

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

primū audiet puer. Nā natura tenacissimi sumus eoꝝ q̄ rudibꝫ annis ꝑcepimus. Ut sapor quo noua imbuas durat: nec lanarū colores quibꝫ simplex ille candor mutatus ē elui possunt. hec Quintilianus

illa filia tabellas lr̄as suas.

Virgo fuit ceras nunc hac dictante pusillas Iuuena.

iſta ꝟgo replet ceras lr̄is adulteros mat̄ portare ꝯciliatoribꝫ stupri

Implet: & ad mechos dat eiſdem ferre cinedis

¶ Ipſa ꝟgo exēplo materno iā didicit ſcribere ad adulteros. Cinedis .i. ſpadonibꝫ mollibꝫ natura mulieres ſpadonibꝫ ſeruis vtebant̄ ꝛ eunuchis Cinedi etiam dicunt̄ libidinoſi turpiter viuētes ꝛ cōtra naturam

hoc natura innatum ē

Sic natura iubet. uelocius & citius nos Iuuena.

cum natura humana ꝓna ſit ad malū velocꝰ imitant̄ mala

Corrumpunt uitiorum exempla domeſtica. magnis

illa exēpla

Cum ſubeant animos auctoribus unus & alter

¶ Natura inq̄t ꝯpatū ē vt potiꝰ forment̄ ad ſcelera ꝛ vitia q̄ȝ ad ꝟtutes magnis auctoribꝫ vel q̄s nō pudet cū videant eoꝝ ſcelerū eſſe auctores ꝛ viros magnos q̄s obſeruāt. naturale ē vt filij patres ſequant̄. Nā ꝛ graccorū eloq̄ntie multū ꝯtuliſſe accepimꝰ corneliā matrē. hec Quintil̄. Itē regula Seruij. Oīa noīa in tor t̄minata q̄ a ꝟbis formant̄ nō formāt de ſe feīm in x: ſȝ ſunt cōia. vt a ſenatꝰ h̄ ꝛ hec ſenator. ab auctoritate h̄ ꝛ hec auctor. a rhetorica h̄ ꝛ hec rhetor. ſȝ q̄ deſcēdūt a ꝟbis formāt de ſe feīm in x.

mala exēpla ſpernere pn̄t egregie indoles

Forſitan hec ſpernant iuuenes quibus arte benigna Iuuena.

meliori terra mentē

Et meliore luto finxit precordia titan

iuuenes ſenioꝝ parētum exēpla trahūt

Sed reliquos fugienda patrum ueſtigia ducunt

iuuenibꝫ longo tp̄e veſtigia

Et monſtrata diu ueterum trahit orbita culpe

¶ Poſſet aliq̄s dicere an nō oēs filij pr̄es ſuos imitantur. Rn̄det̄ ꝙ rari ſunt in q̄bꝫ fallit. Siq̄dē Leonides Alexādri pedagogꝰ q̄buſdā eū vitijs imbuit q̄ robuſtū q̄ȝ eū maximū regē ab illa inſtitutiōe puerili ſunt ꝓſecuta. Quintil̄. Iuuenis vocatꝰ ē ꝙ iuuare poſſe incipiat. Eſt em̄ iuuenis in etatꝫ incremēto ad auxiliū poſitus. Itē lutū q̄ſi lotū ꝑ antiphraſim. q2 nō ē mundū. nā om̄e lotū mūdū ē. Itē ꝑcordia ſunt loca cordi vicina q̄bꝫ ſenſibꝫ ꝑcipit̄ dicta ꝑcordia eo ꝙ ibi ſit ꝑncipiū cordis. Cor āt a greca appellatiōe vocatū ē q̄d illi cardiā dicūt: ſiue a cura. q2 in eo oīs ſollicitudo ꝛ

hmōi dānoſa ꝯſuetudine peccādi (cura manet

Abſtineas igitur damnis huiuſce etenim uel Iuuena.

quare abſtinēdum ē.

Vna potens ratio eſt ne crimina noſtra ſequantur

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

.i. capientes licentiam
Ex nobis geniti.

C Q̄m p̄ris turpitudine filiꝰ corrūpit̃. ḡ ꝓpter filios ab hmõi vitijs abſtinēdū ē. Itē abſtinere ꝛ ɔtinere dr̄nt. Nā ɔtinere fit cū q̄dā labore ſcʒ rati ꝛ obſiſtit ſenſui. Abſtinere aūt ſine aliq̄ labore: cū ſcʒ rō dn̄at̃ ſenſui. Cōtinētia ē diſpoſitio ad ꝟtutes. ꝛ ē ꝑ quā cupiditas animi rōne ꝛ ɔſilio gubernatur. Abſtinētia ē ꝟtus: ꝛ ē rōnis ad libidinū inordinatꝰ motus dn̄atio.

apti ad diſcendum.
Iuuena. Quoniam dociles imitandis
homines — illū malum
Turpibus ac prauis omnes ſumus & catilinam
Quocunq̄ in populo inuenies quocunq̄ ſub axe
cato
Sed nec brutus erit bruti nec auunculus uſq̄

C Multi imitant̃ catilinā: ſʒ pauci catonē illū ꝟtuoſuʒ virū. nō eīm imitant̃ bonos ſicut fuit brutꝰ ꝛ cato. ſʒ malos ſicut catilina. Itē ppl's ē humane multitudinis iurꝭ ɔſenſu ꝛ ɔcordi cōe rōne ſocietas. ppl's aūt eo diſtat a plebe q̄ ppl's vniuerſi ciues ſunt ɔnūeratꝭ ſenioribꝫ ciuitatꝭ. plebs aūt reliquū vulgꝰ. Itē matrꝭ mee frat̃ mihi auūculꝰ ē: ego illi ſororꝭ filius vel filia. Auūculi mei p̄r: mihi auūculꝰ magnus ē: ego illi ſororis filiꝰ vel filia. Auūculi mei auus mihi p̄auūculus ē: ego illi filij nepos aut neptis. Auūculi mei p̄auus mihi auūculus ē: ego illi neptis filius vel filia

nullū ꝟbū turpe — domus.
Iuuena. Nil dictu fedum uiſuq̄ hec limina tangat
limina domus — valde remote a domo — meretrices
Intra que puer eſt procul hinc procul inde puelle
tota nocte vigilantis leccatoris
Lenonum: & cantus pernoctantis paraſiti

C Q̄m filij exēplo domeſtico citius corrūpunt̃: caue igit̃ ne filius tuꝰ aliq̄d turpitudinis videat aut audiat. A nil ꝛ hilo ɔponit̃ nihilū. hilū aūt vt Uarro ait ſcat medullā fabe. Itē paraſitus q̄ſi in parapſide ſitus .i. leccator. Iń dr̄ paro as ꝛ ſitꝰ us ui. vt parat ſitū ɔponēs geſtus diuerſoꝝ alioꝝ ſuis geſtibꝫ. vel a para qđ ē iuxta ꝛ ſitus vēter. qꝛ ē ſemꝑ circa ventrem intētus. vel paraſitus quaſi paratus ad ſedendum. Item leno cōciliator ſtupri: eo q̄ mentes miſeroꝝ leniendo ſeducat.

vt coram eis nil turpe fiat
Iuuena. Maxima debetur puero reuerentia ſi quid
facis — nō cōtemnas — pueriles
Turpe paras nec tu pueri contempſeris annos
ne reminiſcat̃ dū adultꝰ fuerit. p̄hibeat tuos
Sed peccaturo obſiſtat tibi filius infans

C Parētes nō ɔtēnant ānos pueriles cū abſtinere debēt ne aliq̄ vitia corā eis ɔtingāt. Itē Annus ē circuitꝰ ſolis ac reditꝰ ꝑ duodecim mēſes. An

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

num q̄ſi annulū dici q̇dā putāt.i.circulū. Vn̄ anuli dicti ſunt diminutiue pncipiū aūt anni. Alij a kalend̄ ianuarijs ꝯputāt vt ppl's ro. alij ab equi noctio ꝟno vt hebraici. alij a ſolſtitio vt greci. alij ab autūno vt egyptij.

repꝰheſionis filiꝰ. tuus rancore
Nam ſi quid dignum cenſoris fecerit ira — Iuuena.
certe — patri — effigie corꝑali;
Quandoquidem & ſimilem tibi ſe non corpore tantum
facie — ſimilis erit tibi moribꝫ
Nec uultu dederit morum quoqꝫ filius & cum
Omnia deterius tua per ueſtigia peccet

¶ Debes abſtinere a turpibꝫ ꝓpter filiū qꝫ cū adultꝰ fuerit ſi qn̄qꝫ peccauerit nō poterꝭ libere corrigere cū in talibꝫ facto ſuo te habeat p̄ceptorē. Gaudēt parētes ſi q̇d licētiꝰ pueri dixerint ꝟba nō alexādrinis ꝑmittēda delicis riſu ⁊ oſculo excipiūt: nec mirū eos docuerūt ex eis audierūt. pudenda dictu ſpectanꝩ. fit in eis ꝯſuetudo: deinde natura. diſcunt hec miſeri anq̄ ſciāt vitia eſſe. Vn̄ ſoluti ac fluētes nō accipiāt ex ſcholꝭ mala iſta. ſꝫ in ſcholas afferūt adeo in tenerꝭ aſſiſtere multū ē. Quintil. Itē Cēſores apd̄ romanos veteres erāt. ē em̄ cēſor nomē dignitatꝭ iudicialꝭ. Cēſere em̄ iudicare ē. cēſores ſunt patrimonioꝝ iudices. a cēſu oris appellati. ſunt etiā iudi (ces moꝝ. vt Cato cēſorius.

filiū tuum
Corripies nimirum & caſtigabis acerbo
poſtq̄ peccauit ſicut tu teſtamentū mutare parabis — Iuuena.
Clamore aut poſt hec tabulas mutare parabis
ſumas — fiduciam rep̄hendendi.
Vnde tibi frontem libertatemqꝫ parentis
q̄ filius tuus.
Cum facias peiora ſenex

¶ He ſunt mine pr̄ne. nā p̄res ſolēt filijs minare delinq̄ntibꝫ ſe mutaturos teſtamēta ⁊ alios ſcꝓturos heredes. Tabula mēſa q̄ſi tenabula diminutiū. qꝛ teneat bolos carniū ⁊ alia. etiā ē latū tignū vel aſſer. ē etiā alea in q̄ luditꝛ teſſerꝭ. tabule in q̇bꝫ ſcribimꝰ. Vn̄ inſtrumēta tabule dicūtꝛ. vt hic. Ꝺeipm caſtigo ⁊ corpꝰ meū in ſuitutē redigo ne forte cū alijs p̄dicauerim reprobꝰ efficiar Paulꝰ. Itē Libertas in loq̄ndo accipitꝛ in bonū cū q̇s nō timide qḋ ſeruile ē: ſꝫ ingenue aut libere. vt liberū hoiem decꝫ loq̄tꝛ. qn̄ ꝟo hac libertate abutitꝛ q̇s vſus ad temeritatꝭ ⁊ ꝓcacitatꝭ vitiū in malū licentia ē. vn̄ Quintil. q̄ in alijs libertas ē: in alijs licētia vocatꝛ. ⁊ in factis eodē mō. vt libere fecit. egit digna libero hoie. vn̄ Quintil. Porro q̇ ꝯfeſſiꝫ mus licētia. ē em̄ licētia impunita q̄dā facultas agendi q̇cquid velis. Terē. Deteriores oēs ſumus licētia.

in domo tua — ab opere nullꝰ hō — ſeruoꝝ.
Hoſpite uenturo ceſſabat nemo tuorum — Iuuena.
redde domū mundam
Verre paulmentum nitidas oſtende columnas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

a'ꝰ filiꝰ mūdet   vaſa argētea
Hic lauet argentum. uaſa aſpera tergeat alter
ſollicitas   q꜄ tuus
Iſtud non agitas ut ſanctam filius omni
mūdam ab omni inhoneſtate
Aſpiciat ſine labe domum uitioq; carentem

¶ Propter filiū debes a turpibꝫ abſtinere q̇bꝫ ꝓpᷣ extraneū hoſpitē abſti nes. eo em̄ venturo oīa remoues q̄ oculos eiꝰ offendere pñt. Pauimētum a pauio qđ ē idē qđ ꝑcutere. Jn̄ pauimētū q̇bꝫ pedibꝫ ferit᷑. ⁊ ð꜄ pauimen ꝑ pauimēto. Vn̄ gn̄ale ē ꝙ nomē deſinēs in en recipiēs hāc ſyllabā tum: fit nomē ꝑ eodē ſ̄cato. vt iuuamē iuuamētū. teſtamē teſtamētū ⁊c̄. vide Lau rē. de h̄ noīe teſtamē. Jtē hoſtiū ꝯponit᷑ cū peto ⁊ ð꜄ h̄ ⁊ hec hoſpes itis. q̇ recipit ⁊ q̇ recipit᷑ q̄ſi hoſtipes. i. hoſtiū petēs q̄ſi hoſtia pede inferat. Anti q̄tus em̄ hoſpites q̇ recipiebāt ⁊ q̇ recipiebant᷑ veniebāt ad hoſtiū ⁊ pone bāt pedē in eo ⁊ pactū firmabāt ꝙ vnꝰ nō deciper aliū ⁊ amicitie pactū fir mabant.

erit
Iuuena. Gratum eſt ꝙ patrie ciuem populoq; dediſti
filius tuus vtilis
Si facis ut patrie ſit idoneus utilis agris
Vtilis & bellorum & rebus pacis agendis
Plurimū em̄ intererit quibus artibus & quibus hūc tu
Moribus inſtituas.

¶ Vtile valde ⁊ acceptū erit patri cui oīa vēdicare debemꝰ ſi filiū inſtru ctū ⁊ idoneū rebꝫ agēdis reipublice ꝯgruētibꝫ dediſti. qđ fiet ſi bonis arti bus fuerit inſtructꝰ cū multū intererit q̇bꝫ artibꝫ filiꝰ tuꝰ fuerit inſtructꝰ. Jtē Ciues dicti ſunt eo ꝙ in vnū coeūtes viuāt vt vita cōis ⁊ ornatior fiat ⁊ tutior. Papias ṽo ð꜄ Ciues vocati: q꜄ in vnū cetū coeūt ſocietatiſ vincu lo adunati ad cuſtodiēdū legē. ⁊ ð꜄ a cieo es. vel cio is. q꜄ ſciant᷑ ad ſimul habitandū. Jn̄ h̄ ⁊ hec ꝯciuis. q̇ morant᷑ in eadē ciuitate ciues dicūtur

ſequunt᷑ vicia parētum
Iuuena. Sponte tamen iuuenes imitantur cetera. ſolam
contra naturā ꝓpriam   ꝯtinuare   ipſi pueri
Inuiti quoq; auariciam exercere iubentur
hoīes   iſtud auaritie   boni
Fallit enim uitium ſpecie uirtutis & umbra
malū iſtud vitiū   diſpōne   q꜄ auari nō ſuꝑflue veſtiūtur
Cum ſit triſte habitu uultuq; & ueſte ſeuerum

¶ Facile iuuenes oīa vitia exēplo parētū imitant᷑ ṗter auariciā ad quam parētes cogūt iuuenes inuitos ⁊ ſpem ṽtutiſ cū auari ſint triſtes ſeueri ha bitu ⁊ vultu ducunt᷑ ad auaritiā q̄ ſpe decipiunt᷑ cū ſit peſſimū vitiū. Jtez auidus dictꝰ ab auendo. Auere em̄ cuꝑe. hinc ⁊ auarꝰ dictus: eo ꝙ ſit aui dus auri ⁊ nunq̄ȝ opibꝫ expleat᷑. ⁊ q̄ͥto plus habuerit: tanto plus cupiet. ſemꝑ auarus eget. Saluſtius. q̇ neq; auaricia copia neq; inopia minuat᷑

tur. Auarus dr̄ triſtis tenax nũmi cupidior qđ teneat. Interdũ ꝛ ꝑtinax.

ſine dubio ab hoibꝫ parcus hõ

Necdubie tanq̃ frugi laudatur auarus

cuſtodia ſuoꝝ bonoꝝ

Tanq̃ parcus homo & rerum tutela ſuarum Iuuena.

tutela ẽ magis certa

Certa. magis q̃ fortunas ſi ſeruet eaſdem

filiarũ atlantis q̇ ſeruabat aureũ vellus

Heſperidis ſerpens aut ponticus

¶ Auar⁹ ab hoibꝫ ꝯmẽdat ꝙ res ſuas diligẽter cuſtodit vti ſerpẽs aureũ vellus. Itẽ filie atlantis dicti ſunt heſperides in q̃rũ hort⁹ poma ſunt aurea q̃ cuſtodiebat ꝑuigil draco. ꝛ põticus ſerpẽs ponit̃ h̄ ꝑ dracone cuſtodiente aureũ vellus in colcos inſula q̃ ẽ pars ponti. Serpens aũt nomẽ accepit ꝙ occultis acceſſibꝫ ſerpit nõ apertis paſſibꝫ. ſꝫ ſquamarũ minutiſſimis niſibꝫ repit. Illa aũt que quattuor pedibꝫ nitunt̃ ſicut lacerti ꝛ ſtelliones nõ ſerpentes: ſed reptilia ſunt

auarũ diuitẽ de q̃ loquor ꝛ excellentẽ alios dignũ reuerentie.

Quo loquor egregium populus putat atqꝫ uerendum Iuuenalis

ꝓmerentem diuitie auaris

Artificem: quippe his creſcunt patrimonia fabris

diuitie augmentant̃ ſiue ꝑ fas ſiue nefas

Et creſcunt quocunqꝫ modo maioraqꝫ fiunt

aſſiduo labore ſollicita cura

Incude aſſidua ſemper que ardente camino

¶ Vereor ꝯſuetudine iũgit̃ accõ. dicim⁹ eñ vereor illã rẽ. veteribꝫ tñ teſte Marcello magis gt̃ũs placet. vt nemo veret̃ tui. Locutio metaphorica. qm̃ auar⁹ ꝯpat̃ fabro ꝛ artifici. In fabricia parietũ atqꝫ tectoꝝ greci inuẽtorẽ Dedalũ aſſerũt. iſte eñ ꝑm⁹ didiciſſe fabricã a minerua dr̄. fabros aũt ſiue artifices greci tecto nos vocãt. i. inſtructores. Faber a faciẽdo ferrũ impoſitũ nomẽ hꝫ. hinc deriuatũ ẽ nomen ad alias artiũ materias fabros vel fabricas dicere: ſꝫ cũ adiectione. vt faber lignarius. Fabroꝝ aũt fornacis gẽtiles vulcanũ auctorẽ dicũt. ꝑ vulcanũ ignẽ ꝑcantes ſine q̃ nullũ genus fundi vel extendi p̄t. Caminus ẽ fornax. ꝛ ẽ grecũ nomen deriuatum a caumate ꝛ calore. fornax eñ ab igne. phos grece ignis.

filios

Et pater ergo animi felicis credit auaros Iuuena.

deſiderant patres auari

Qui mirantur opes qui nulla exempla beati

patres

Pauperis eſſe putant iuuenes hortantur ut illam

maioꝝ cupidoꝝ auaroꝝ

Ire uiam pergant: & eidem incumbere ſecte.

¶ Quia credũt auarũ ſummũ eſſe artificẽ. q̃ auar⁹ pater filios ſuos aua

ros diligit ⁊ ad auariciã inſtigat. Btiũs ꝗ rebꝫ omnibꝫ ad vite vſum ordi-
natũ ſpectantibꝫ abũdet. ideo locupletes beatos vocamus: vt hic. ⁊ pene
idem eſt felix accipiens ꝓſperitatẽ. felices inq̃ꝫ omniũ bonoꝝ compotes.
¶ Itẽ ſecta dr̃ a ſequendo. nã ſectas dicim⁹ habitus animarũ ac inſtitu-
ta circa diſciplinã vel ꝓpoſitũ quã tenẽdo ſequunt. vt ſecta peripatetica ⁊
longe alia in religionis occultu opinantes q̃ꝫ ceteri.

auaricie initia elemẽtis filios

Iuuenalis Sunt quedam uiciorum elementa his protinus illos

minimas ꝑtes auaricie ⁊ ab illis incipe.

Imbuit & cogit minimas ediſcere ſordes

poſtq̃ꝫ ſciũt iſta minora deſiderium

Mox acquirendi docet inſatiabile uotum

Sũt q̃dã hortãt filios ſuos ad auariciã more mgr̃i ꝗ diſciplos ſuos ꝑus
docꝫ alphabetũ. deide maiora. ſicut pr̃es filios ſuos q̃dã miora vicia ꝑus
docet poſtea ꝟo maiora. Mox ilico ꝯfeſti ꝓtin⁹ ſtati velocit ꝓperãt feſtine
repẽte q̃ꝫ ꝓmũ curriculo e veſtigio extẽplo rapti actutũ ꝓpe diẽ ocyus ſubi-
to ⁊c. idẽ ſt. Itẽ elemẽtũ dr̃ ab hyle grece qđ dicũt eſſe rerũ quãdam ꝓmã
materiã nullo prorſus mõ formatã. ſꝫ oim corꝑaliũ formarũ capacẽ ex q̃
viſibilia hec elementa ſunt ⁊ ei⁹ deriuatione vocabulũ ſumpſerunt.

¶ De parcitate quã exercent in familiam

ſuoꝝ corꝑa iniqua menſura

Iuuena. SEruorum uentres modio caſtigat iniquo

pater auarus ipſe pater patit

Ipſe quoq₃ eſuriens neq₃ enim omnia ſuſtinet unq̃

corrupta ſeruũ comedere

Muſcida cerulei panis conſumere fruſta

¶ Precepta auaricie inſtruit filiũ ſuũ. q᷑ ipſe pr̃ vẽtri ſuo nõ indulget et
auaricia etiã vẽtres ſuoꝝ caſtigat nõ dãdo eis cibũ ſufficiẽtẽ. Antiq̃t⁹ em̃
ſerui recipiebãt cibũ ad mẽſurã ⁊ librã. Itẽ Modius ẽ mẽſura librarũ q̃-
draginta q̃ttuor: ⁊ ſectarioꝝ viginti duoꝝ cui⁹ numeri cauſa inde tracta ẽ.
q᷑ in ꝓncipio de⁹ viginti duo oꝑa fecit. diuerſe tñ gẽtes huic mẽſure põd⁹
adijciũt vel detrahũt. tñ apud hebreos ꝯſtitutiõe diuina tali rõne ſeruat.
Iñ modiol⁹ eſt q̃rta ꝑs modij. Etiã ẽ ꝑs rote. Itẽ ornamẽtũ muliebre

heri dimiſſum fragmẽtum

Iuuena. Heſternum ſolitus medio ſeruare minutal

quo panis cito fit muſcidus

Septembri nec non differre in tempora cene

qui piſcis

Alterius concham. eſtiui cum parte lacerti

ne ꝟm aliq̃d capiãt cũ dimidia ꝑte turpi

Signatam uel dimidio putri q₃ ſiluro

filũ ne caperent cõſeruare clauſura

Filaq₃ ſectiui numerata includere porri

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

comedere ſm cibum
Inuſtatus ad hec aliquis de ponte negabit

¶ Minutal gen⁹ ɔdimēti ē q̄ ex reb⁹ minutū ɔſciſis fiebat.ſ.marino piſce olea vino porris capitatꝫ coriādris. Itē Cōche ſunt coclee maris. hac ex cauſa vocate. qꝛ deficiēte lūa cauāt̄ euacuāt̄ ꝛ incremento lune turgeſcunt. Cōche āt p̄me poſitiōis nomē coclee. nā p̄ deriuatiōez q̄ſi cōcule. Cōcharū multa gn̄a ſunt. Lacert⁹ piſcꝫ ē dict⁹ a p̄ma vbi capit̄. ꝛ ē tenuis menſe cib⁹ ꝛ paupꝫis cū cōcha apponebat̄. Itē Silurus ē piſcis minut⁹. ꝛ dꝛ a ſileo vt alibi fracta de merce ſiluros. Porri duo ſunt genera capitatū ꝛ ſectile. capitatū mai⁹. ſectile puū. q̄re infert. Ea q̄ diues auarus iubet cōſeruare adeo ſunt vilia vt etiā mendicus indignaret̄ ea comedere

ad quid has penas.i.auare cōgregatas
Sed quo diuitias hec per tormenta coctas
hoib⁹ manifeſtus inſania
Cum furor haud dubius cū ſit manifeſta phreneſis
diues quantū ad vſum.
Vt locuples moraris egenti uiuere fato

¶ Inuehit̄.in ipſum auarū quaſi dicat tāta anxietate aggregas diuitias ꝛ non audes eis vti in vita. vt diues moraris quas diuitias congregauit p̄ fas aut nefas egenti fato vita a celeſtib⁹ ordinata.

cū cōgregas pecuniam inflat⁹ eſt.
Interea pleno cum turget ſacculus ore
quāto auarus plus poſſidet tanto plura cupit
Creſcit amor nummi quantum ipſa pecunia creſcit
pecuniā eam iſte appetit⁹ creſcit.
Et minus hanc optat qui non habet ergo paratur
vnus loc⁹ ad viuendum
Altera uilla tibi cum rus non ſufficit unum
extendere placet agros q̄ꝫ tua
Et proferre libet fines maior q̄ꝫ uidetur
ſegetē vicini
Et melior uicina ſeges. mercaris & hanc et
mons
Arbuſta & denſa montem qui canet oliua

¶ Amor pecunie creſcit cū pecunia. a nūmo ē p̄ma auaricie origo excogitata fenore. h̄ paulatim exarſit rabie q̄dā nō iā auaricia: ſꝫ fames auri inſatiabilis vorago. inextinguibilis ſitis. Nūm⁹ dꝛ a numerare. qꝛ numerant̄ nūmi. Vel a numa pōpilio q̄ eos p̄mo apd̄ romanos imaginib⁹ notauit. Vel dꝛ q̄ſi nom⁹ a nomino. qꝛ noib⁹ p̄ncipū effigiant̄ numi. ꝛ dꝫ ſcribi p̄ vnū m. ¶ Min⁹ pecuniā deſiderat non h̄ns eā. atq̄ꝫ eam h̄ns ampli⁹ cupit. habēs vnū agrū petēs alterū: conat̄ fines ſuos augere. ꝛ cuꝫ in vicino agro videt̄ auaro ſeges fertilior: conatur illuꝫ emere. ſimiliter ꝛ arbuſta ꝛ olíueta. Rus terra eſt. Inde truncare eſt herbas a terra euellere. ¶ Item

Arbuſta ꝑdia ſunt a qͥbꝫ arbores tm̄ ↄſite ſtꝫ. Olea arbor ē. oliua fructus arborꝝ. oleū ſucc⁹. oliuetū loc⁹ in q̄ multe arbores oliuarū creſcunt. Oliua tn̄ ꝓ olea ponit᷑. Itē Villa ē ruſtica dom⁹ in agro. Male capit᷑ vulgo.

ꝑdictoꝝ arbuſtoꝝ — nō vult vēdere

uuenalis Quorum ſi precio dominus non uincitur ullo

fameſcētia

Nocte boues macri laſſoq́ʒ famelica collo

paupere ad deſtruendum

Armenta ad uirides huius mittuntur ariſtas

totū fructū terre

Nec prius inde domum q̄ tota noualia ſeuos

illis inſtrumentū factū

In uentres abeant ut credas falcibus actum.

Si dn̄s nō vult vēdere cogit᷑ iniurijs vēdere. Nox ē ſolis abſentia q̄ʒdiu ad occaſuʒ rurſus ex ortu recurrit. noctē aūt credim⁹ dataʒ ad q̄eꝛem corporis nō ad alicui⁹ corporis officiū. Duobꝫ modis nox in ſcꝑturis capitur aut tribulatio ꝑſecutōis. aut obſcuritas ceci cordis. Nox a nocēdo dicta eſt ꝙ oculis noceat. Nocti ꝑtes q̄nq́ʒ ſunt. crepuſculū. veſꝑtinū. ↄticiniuʒ. intēpeſtū. galliciniū. Crepuſculū dr̄ inter lucē ꝛ tenebras matutinū. ꝛ veſpertinū veſpeꝛ oriēte ſtella. Cōticiniū qn̄ oīa ſilēt. Intēpeſtū qn̄ oīa ſunt q̄eta. qn̄ gall⁹ canit galliciniū. Itē a nouo as dr̄ h̄ nouale is. ꝛ hec noualis in eodē ſenſu. ager q̄ ſingulis ānis renouat᷑ arādo. vel q̄ ꝑmū nouo ꝑſcinditur aratro. vel q̄ alternis annis vacat nouādarū viriū cauſa. vn̄ Virgi. in bucol. Impius hec tā culta noualia miles habebit. ꝛ ſic in neutro gn̄e. Idē in geor. Alteri⁹ etiā tonſas ceſſare nouales. ꝛ ſic in feminino genere

paupes

Dicere uix poſſis q̄ multi talia plorant

Iuuena. illata paupibꝫ

Et quot uenales iniuria fecerit agros

Vix ē enarrabile q̄t ſunt h᷑mōi iniurie illate paupibꝫ q̄ cogunt᷑ vēdere poſſeſſiōes ſuas. Flere lachrymis tm̄ hoim. vt ridere. gemere pectore ꝛ in aiat᷑ ↄuenit. vt gemit ſub pōdere ciba. plorare ē voce flebili dolorē apire. Vn̄ implorare ē plorando opē orare. plangere eſt ꝑcuſſione dolorem expͥmere. lamentari ē voce querula cladem teſtari.

populi de diuite iniuriāte — vulgat⁹ ſermo

Iuuena. Sed qui ſermones q̄ fede buccina fame

auar⁹ inquit — malam famam

Quid nocet hoc inquit tunicam mihi malo lupinā

ꝑ totam villam

Quam ſi me toto laudet uicinia pago

parui agri — pauca nutrimēta — diuidentem

Exigui ruris pauciſſima farra ſecantem

Q: malo habere diuitias ꝛ detractiōes pati q̄ʒ blādiri ꝛ eſſe pauper. ꝛ ponit᷑ h̄ lupinū trāſumptiue ꝑ mala fama q̄ quēlibet terret ſicut lupinum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

qꝺ eſt q̄ddā gen⁹ leguminis ſuo ſono lupos terret. Tunica veſtꝫ antiq̄ſſi-
ma appellata. qꝛ in motu incedētꝫ ſonū facit. ton⁹ ſonus ē ꝓmū fuere tuni
ce pellicee q̄bꝫ poſt offenſaꝫ ⁊ eiectionē de ꝑadiſo adā ⁊ eua induti fuerūt.
Itē Buccina a bucca vel boo as. qꝛ ſonat. ⁊ ꝺꝛ q̄ſi vociua a voco ⁊ ē ꝓꝑe
ſignū qꝺ ducit hoſtē. Virg. xi. Enei. Buccina cū muros varia cinxere co-
rona. Olim pagani agreſtes ad oēm vſum buccina ad cōpita vocabātur
ꝓꝑie igit̃ agreſtibꝫ h̄ ſignū fuit. Itē Vici caſtella ⁊ pagi hi ſunt qui nulla
dignitate ciuitatis oꝛnant̃. ſꝫ vulgari hominū ꝯuētu incolunt̃. ⁊ ꝓꝑ ter par
uitatem ſui maioꝛibꝫ ciuitatibꝫ attrahunt̃. Vicina eſt multitudo hominū
in vno vico. Vicinitas eſt charitas inter vicinos

nec mirū egritudinibꝫ
Scilicet & morbis & debilitate carebis — **Iuuenalis**
triſticias ⁊ incōueniētia euades longa etas
Et luctum & curam effugies & tempora uite
poſt has diuitias.
Longa tibi poſt hec fato meliore dabuntur

C Deridēs ꝺt merito auari deſiderāt diuitias. qꝛ egritudines ⁊ debilita
tes ꝑ h̄ expellūt a coꝛꝑe. Luct⁹ ē doloꝛ q̄ exteri⁹ ꝓdit̃ vultu ipo atq; aſꝑe
ctu. ſepe eīn habit⁹ vult⁹ atq; veſtis luctus ē. Iн̄ lugubꝛis habit⁹ ⁊ veſtis.
Itē Careo es. duo ꝑterita ⁊ ſupina hꝫ. ſ. carui carit⁹ vel caſſus ſuꝫ. ſuꝑ ina
caſſum ⁊ caritū. a q̄ cariturus caſſus a ū. Carens caritus vel caſſus caſſu-
rus. ⁊ eſt neutrū cū omnibꝫ ſuis ꝯpoſitis ſm Hugu. ⁊ coꝛripit a.

nihil appetētes ꝑuis domūculis
Viuite contenti caſulis & collibus iſtis — **Iuuenalis**
O pueri marſus dicebat & hernicus olim
ille ſenex laboꝛe nr̃o.
Veſtiuuſq; ſenex panem queramus aratro
ſufficit nobis ad neceſſitatē dij ruris
Qui ſatis eſt menſis laudant hoc numina ruris

C Quia nulla modernis ſufficiūt ad ꝯgregādū diuitias filios ſuos inſti
tuunt. ſꝫ antiq̄ ꝑuo ꝯtenti erāt. filios ſuos ad frugalitatē inuitabāt. Mar
ſi veſtini hernici colēdis agris ꝑter ceteros olim intēti fuerūt. ex frugalita
te igit̃ antiquoꝝ ⁊ honeſto diuitiarū ſtudio ſui tꝑis luxū vituꝑat. Itē Ca
ſa ꝑua domus. Virg. Atq; humiles habitare caſas. Iн̄ caſula. ꝑua caſa
Itē a nuo is ere. ꝺꝛ numē dei poteſtas vel maieſtas. ⁊ ē nuere ꝯſentire. ꝑ-
mittere vel nutū facere. ⁊ ꝯponit̃ ab annuo abnuo innuo renuo. qꝺ ē refu-
tare. ⁊ nuo cū ꝯpoſitis neutrū preter annuo ꝑ cōcedere. abnuo renuo que
actiua ſunt. Inde nutus us ui. i. voluntas cōſenſus geſtus vel ſignum

aliqꝺ malum hominē q̄ hō verecundat̃
Nil uetitum feciſſe uolet quem non pudet alto — **Iuuenalis**
tꝑe frigido hō remouet ventos
Per glaciem perone tegi qui ſummouet euros
extranea
Pellibus inuerſis. peregrina ignotaq; nobis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

cõtra hoĩes cõtra deos purpura extranea ⁊ ignota

Ad ſcelus atqꝫ nephas quodcunqꝫ eſt purpura ducit

¶ Itẽ Pero onis groſſuꝫ gen⁹ calciamẽti ẽ ex crudo corio factũ q̃ in bello vtebant̃ q̃les hñt cões ⁊ ruſtici q̇ laborib⁹ lucrũ q̃runt minime peccant. qꝛ in purpurꝭ ſcelera ↄtingũt. ſcelera nõ intrãt caſas altis p̄ſepib⁹ habitant ad oĩa ſcelera parati. A gelu ⁊ aqua dꝛ glacies q̃ſi gelacies. i. gelata aqua Itẽ pegrin⁹ vocat̃ qui in ſua ciuitate nõ eſt. vel q̇ ex noſtra ciuitate oriundus nõ eſt. Purpura apud latinos a puritate lucis vocat̃. apud grecos aũt porphira cũ aſpiratione dꝛ. apud nos ſine aſpiratione.

plures infectiones

Iuuena, Inde fere ſcelerum cauſe nec plura uenena

gladio crudeliter agit.

Miſcuit aut ferro graſſatur ſepius ullum

malicia auaricia

Humane mentis uitium q̃ ſeua cupido

¶ Ex cupiditate em̃ oriũt̃ cauſe oim̃ ſceleꝝ. ſ. homicida. infectiões. Itẽ A gradior dꝛ graſſor arꝭ. ẽ inuadere. ꝑpetrare. homicidiũ. latrocinari. p̄dari. impugnare. ⁊ ẽ ꝓꝓe crudel'r g̃di ⁊ cũ impetu g̃di ad crudel'r agendum. Iñ graſſor. p̄dator. latro. Vñ. ij. Regũ. Ceſſat indignatio q̃ graſſat̃ in ppl'o.

non refrenabiles pecunie

Iuuenalis Indomiti cenſus nam diues qui fieri uult

q. d. nulla

Et cito uult fieri. ſed que reuerentia legum

Quis metus aut pudor eſt unq̃ properantis auari

¶ Nõ ſolũ interficiũt hoies vt ditent̃. ſꝫ etiã leges nõ verent̃. A cẽſeo es. dꝛ cenſus us. i. pecunia facultas deſcripta publice. vt extimata etiã ponit̃ ꝑ bonis ⁊ pecunijs general'r. Itẽ Metuo timeo accm̃ hñt ⁊ ſ̃cant formidare. qñ aũt datiuũ ſ̃cãt vereri. ne q̇d mali alicui accidat. vt timere te ẽ formidare te ne quid mali a te tanqꝫ inimico mihi cõtingat. vt timeo hoſtes. timeo naufragiũ. Timere tibi eſt metuere ne quid tibi tanqꝫ amico aliunde mali contingat. vt timeo patri. amico. fratri.

ne tam cito ad crimen incitatur.

Iuuenalis Parcendum eſt teneris nondum impleuere medullas

iniq̃tates poſtq̃ꝫ fuerit adultus

Nature mala nequitie cum pectore barbam

poſtq̃ꝫ erit accinct⁹ gladio

Ceperit: & longi mucronem admittere cultri

¶ Parcendũ eſt dũmodo adhuc nulla imbuti ſunt malicia. qꝛ malis imbuti dum adulti fuerint ad oĩa vicia ꝓni ſunt. Mucro nõ tm̃ gladij eſt: ſed cuiuſlibet teli acumen. dictus a longitudine. nam macron greci longuꝫ dicunt. Inde machera gladius longus.

filius ꝑ lucro filius erit ꝑiurus.

Iuuena, Falſus erit teſtis uendet periuria ſumma

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

pua pecunia illi⁹ dee iurãdo altare imaginis
Exigua. cereris tangens aramq; pedemq;

¶ Int̃ falſus nomẽ ꝛ pticipiũ h̃ intereſt. falſus nomẽ q̃ verũ negat. falſus pticipiũ q̃ decept⁹. vt falſus ſuz. decept⁹ ſuz. q̃ negat qꝺ verũ ẽ. falſus eſt q̃ fingit qꝺ verũ nõ ẽ mẽdax. Cererꝫ. Nã illud habebãt ſctiſſimũ iuſiurãdũ vbi caſtis tm̃ ꝛ purꝫ hoib; loc⁹ erat. Cererẽ deã frugũ a creandis frugib; dictam appellãtes eam nominib; plurib; opem vaſtam tellurem

ad faciendũ magnũ ſcelus mala.
Nullus enim magni ſceleris labor. hec ego nunq̃ Iuuena.
o pater in futuro filio meo
Mandaui dices olim nec talia ſuaſi
filij tui initium
Mentis cauſa male tamen & origo penes te.

¶ Qñ hec mala audies a filio facta dices: hec nõ docui: ego nec mandaui. Origo tñ ꝛ occaſio penes te ẽ. Mandare eſt p̃cipere vel cõmittere. Mãdo cum omib; ſuis ꝯpoſitis eſt actiuũ. ꝛ aliqñ mutat a in e. vt cõmendo. aliqñ retinet. vt remando.

Nam quiſquis magni cenſus percepit amorem
pua admonitione
Et leuo monitu pueros producit auaros
p dolos ꝛ deceptiones augmentari
Et qui per fraudes patrimonia conduplicari
Dat libertatem: & totas effundit habenas
a curſu curſum quieſcere
Curriculo quem ſi reuoces ſubſiſtere neſcit.

¶ Qñ pr̃ dedit filio ſuo p̃ncipia auaricie ꝛ liberas habenas nõ p̃t ad libitũ eũ reuocare Habenas. metaphorica ẽ ab aurigis. qꝛ habenis laxatis curr⁹ neſcit obſiſtere. ſic q̃ puer ad auariciã inſtruit ad vitiũ ꝯpellit. Habene ab habẽdo dicte q; his eq̃s habeam⁹. h̃ ẽ teneam⁹. vñ ꝛ eq̃ abiles dicti. Curriculũ qñq; ſ̃cat currũ. qñq; curſum. qñq; ſpacium in q̃ curritur.

terminis nõ obſeruatis
Et te contempto rapitur metiſq; relictis Iuuena.
opinatur peccare
Nemo ſatis credit tantum delinquere quantum
concedunt iuuenes
Permittas adeo indulgent ſibi latius ipſi

¶ Cũ iuuenis ſit auaricie dedit⁹ nõ p̃t ſibi dari t̃min⁹ cũ ſit ſibi ꝯcedens metis. Nõ ẽ mirũ q; metã p̃terijt. qꝛ ois hõ min⁹ putat ſe peccare q̃z ſit ſibi ꝯceſſuz. Itẽ ab algeo ꝛ in ꝺꝛ indulgeo a mutata in u ꝛ d interpoſita. ꝛ hꝫ plura ſ̃cata. Uno mõ ẽ idẽ qꝺ gratꝫ ꝯcedere. vt papa indulſit mihi hãc poteſtatẽ. Secũdo mõ idem ẽ qꝺ dimittere vel remittere. vt indulge mihi peccata. Tertio eſt ꝓpꝛiam voluntatẽ facere. Unde olim conueniebãt vt faceres quod tu velles. necnon ego poſſum indulgere mihi. id eſt volun-

tatē meā adimplere. Quarto ē idē qđ operā dare. vt indulgere gule tu no
li: qz vētri amica ē. z iſta ē ppa acceptio cū q Virg. z alij plurimū vtūtur.
qñ declaras filio tuo illud eſſe ſtultum ſuo

Iuuena. Cum dicis iuueni ſtultum qui donat amico
inopiam ſubleuet ꝯpatiat vicini ſui
Qui paupertatem leuet attolletqꝫ propinqui
tu pater filium tuum.
Et ſpoliare doces & circumſcribere & omni
diuitiarum
Crimine diuitias acquirere quarum amor in te eſt

¶ Cū parētes declarāt filijs ꝙ auare ſunt oīa retinenda: nec amico aut ꝓ
pinqs ſucurrēdū: docēt filios ſuos om̄i vitio acq̄rere diuitias iniq̄. Cir
cūſcribere ē decipe ꝯcludere remouere bonis. Dono tibi mun⁹. z do te mu
nere. plurimū p̄mij grē aut beniuolētie zc. vt Cice. Sylla cū gallos z hiſ
panos ciuitate donaſſet videlꝫ in p̄miū. Itē crimē nō mō ꝓ delicto ſꝫ etiā
ꝓ ip̄a criminatōe. Cicero in philippicꝭ hereditatē mihi negaſti obueniſſe
vt em̄ h̄ tuū verꝫ crimē eēt. flagitiū ꝓpe in libidine q̄ſi flagris dignū crimē
Et etiā in his q̄ ꝑ negligētiā ꝯmittunt. vt Tulli⁹ in bruto tm̄ ne fuiſſe ob
liuionē in ſcpto pſertim vt ne legēs q̄dā ſenſerit q̄ꝫtum flagitij admiſiſſet.

clementia.

Iuuena. Ergo ignem cuius ſcintillas ipſe dediſti
Flagrantem & late rapientem cuncta uidebis
Nec tibi parcetur miſero. trepidumqꝫ magiſtrum
In caueam magno fremitu leo tollet alumnus

¶ Quia p̄mordia auaricie tu docuiſti: q̄ videbis ignem cui⁹ ſcintillas tu
dediſti. Vñ mgr̄ leonis ſecuri⁹ q̄ꝫ ceteri ad eū accedit neqꝫ ſibi cauet. ab eo
tm̄ qñqꝫ deuorat. ſic auar⁹ fili⁹ patrē qñqꝫ rapiet. Martial. Leſerat ingra
to leo pfid⁹ ore mgr̄m. Itē Scintilla a ſcindo dr. eo ꝙ pſilit ab igne. z eſt
ſcintilla dū ardet. fauilla cū extincta eſt. Virgil. Et nigrā lauere fauillaꝫ.
Inñ ſcintillula. ſcintilloſus. z ſcintillare fulgere: ſcintillas emittere.

¶ De proprietatibus puerorum

ſciens bene loqui
Hora. REddere qui uoces iam ſcit puer & pede certo
ſaltādo ſignū imp̄mat. cupit ꝯſilib⁹ ſimul ludere iracūdiā
Signat humum geſtit paribus colludere. & iram
cito iraſcit z cito deponit irā pacificat ꝑuo tpe.
Colligit ac ponit temere & mutatur in horas

¶ Sicut ridenda eſt in ſene puerilitas ſi obſtupenda in puero optimoꝝ
morū conſtantia. Ingenia pueroꝝ nimia emendationis ſeueritate defici
unt. Nam z deſperant z dolent ac nouiſſime oderūt z ꝙ maxime nocet cū
omnia timent nihil conantur. Quintilianus.

¶ Proprietates iuuenum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ſine barba mgr̃o ſublato
Imberbis iuuenis tandem cuſtode remoto **Hora.**
eqtare venatione herba viridi
Gaudet equis canibuſq; & aprici gramine campi
mollis durus
Cereus in uicium flecti. monitoribus aſper
tarde faciēs ꝓmiſſionem
Vtilium tardus prouiſor. prodigus eris

¶ Prima etas. Infantia ē pueri naſcētꝫ ⁊ porrigit̄ ad ſeptē ānos. Scḋa etas pueritia. i. pura necdū ad generādū adulta q̄ porrigit̄ vſq;. xxviij. annos. Quarta. Iuuēt⁹ firmiſſima oīm etatū finiēs in qnqgeſimo āno. Quīta etas ſenioꝝ. i. ḡuitas q̄ ē inclinatio a iuuētute in ſenectutē nōdū ſenect⁹ ⁊ t̄minat̄ ſeptuageſimo āno. Sexta etas q̄ nullo annoꝝ termino finitur.

iuuenes
Dum uires animiq; ſinunt tolerate labores **Ouid.**
etas ſenectutis
Iam ueniet tacito curua ſenecta pede
recordantes tp̄is futuri
Venture memores iam nunc eſtote ſenecte
Sic nullum uobis tempus abibit iners

¶ Iuuenili viciū ē regere nō poſſe ip̄etū plurimū laudis Iuuenes moribꝫ ſuis applicāt. q̄ties de negocio ꝝ meritꝫ ābigētes ad peritoꝝ ꝯſilia recurrūt. Sene. Prima adoleſcētꝫ cōmēdatio ꝓficiſcit̄ a modeſtia cū pietate in parētes in ſuos bn̄uolētia. deide etiā facile in optimā ꝑtē declinare cognoſcit̄ ſi ad ſapiētes ⁊ claros viros ⁊ bn̄ ꝯſulētes reipublice ꝯtulerit ⁊ cū eis aſſidu⁹ ſit. Tulli⁹. Adoleſcētē ꝓbo in q̄ ē aliq̄d ſil̄e. Libidinoſa em̄ ⁊ intēperās adoleſcētia effetū corp⁹ tradit ſenectuti. Itē tp̄e iuuētutis dū vires adſunt laboribꝫ ad ꝟtutē ducētibꝫ inſiſtēdū ē. q2 ſenect⁹ tacite aduenit effeta laboribꝫ q̄ ſꝑ memoria tenēda ē. Ad exp̄mēdū memoriam diuerſi diuerſis clauſulis vtunt̄. Sene. Quid ꝓdeſt ſi multa didicerꝫ ſi illa nō haberes ad manū. i. memoriā. Etiā cui⁹ mihi nomē nō ſuppetit. i. nō venit in memoriā allegādū. Dicim⁹ ſuppetit ꝟgilianū illud. i. in memoriā venit. Itē mēte tenet q̄ didicit. Itē nō me fugit. memoria teneo. Vir. manat alta mēte repoſtū iudiciū Paridis. Itē. iners ſine arte ⁊ ob h̄ ne oꝑis q̄dē vllius.

¶ Proprietates uiri

ſupbus res dilectas dimittere velox
SVblimis cupidus & amata relinquere pernix **Hora.**
mutatis diſpōnibꝫ iuuētutis virilis viro cōueniens.
Conuerſis ſtudiis etas animuſq; uirilis
diuitias ad honorē acquirendum
Querit opes & amicicias inſeruit honori
feciſſe timet
Commiſiſſe cauet quod mox mutare laboret.

¶ Pernix tractū ē a ꝑnitēdo. ē ꝛ in conatibꝫ ꝑſeuerādis. Aliȷ̄ ꝑnicē veloꝯ cē intelligūt pedibꝫ. nā ꝑnicitas ē pedū. vt ꝑnicibꝫ ignea plātis. Sicut ceꝯ leritas pēnarū eſt. vt Celo celeri fuga ſub ſidere lapſo. Virilis etas cedit rōni ꝛ ꝓ voluptate vtilia ꝛ honorifica ꝗrit. Ergo ābitioni ꝛ honoribꝫ inꝯ ſeruit leuitatē iuuenilē excludit. qꝛ corporee voluptates breui ſatietatem afferūt. Voluptates ſm Platonē nihil poſt ſeniꝫ penitētiam relinquūt.

¶ Proprietas ſenum

mala

Hora. M Vlta ſenem circumueniunt incommoda: uel ꝙ

opes paup ꝑce viuit nō audet vti

Querit & inuentis miſer abſtinet ac timet uti

exponendo ſenex diſtribuit

Vel ꝙ res omnes timide gelideꝗ miniſtrat

¶ Luxuria cū omi etate turpis ſit. ſenibꝫ maxime fedſſima ē. Tul. Moꝯ ſtro ſiſis eſt auaricia ſenilis. qd em ſtultius eſt via deficiente viaticum augere. Seneca. Et idem adoleſcens luxurioſus peccat: ſenex inſanit. Quid em turpius eſt ꝙ ſenex viuere incipiens

tardꝰ ad ſoluēdū diu ſperat viuere. ſine ad re cupidus

Dilator. ſpe longus. iners auiduſꝗ futuri

cōquerēs paupꝫtatē laudet ſe de tꝑe ꝑterito.

Difficilis querulus. laudator temporis acti

exiſtēte correctoꝛ iuuenum

Se puero. caſtigator cenſorve minorum.

¶ Quidā aūt viuere incipiūt cū deſinendū ē. qdam ante deſierūt ꝙ inciꝯ piant. Numera annos tuos ꝛ pudebit eadē velle ꝗ voluiſti puer hoc deꝯ niꝗ tibi circa diem mortis ꝑſta moriant ante vicia. hec Seneca. Tereñ. Quā iniqui ſunt patres in omes adoleſcentes iudices ꝗ equū eſſe cēſent eos iam ꝗ a puero naſci ſenes: neꝗ illarū affines eſſe rerū quas fert adoꝯ leſcentia. nunc ꝗ eſt non que olim fuit cōſiderantes. Difficilis homo dicitur cui difficulter inſeruitur vt ei placeat.

efferunt

Hora. Multa ferunt anni uenientes commoda ſenem

Multa recedentes adiment ne forte ſeniles

attribuantur

Mandentur iuueni partes pueroꝗ uiriles)

in ꝓprietatibꝫ cuiuſlibet etatis inſiſtam.

Semper in adiunctis euoꝗ morabimur aptis

¶ Anni veniētes ferūt multa cōmoda. ꝛ anni recedētes remouent ſecum multa cōmoda. Anni dicunt venire vſꝗ quadrageſimū: ꝛ vlterius dicitur recedere. Nā duo ſunt qbꝫ minuunt corꝑis vires. ſcꝫ morbꝫ ꝛ ſenectus Subeūt morbi triſtiſꝗ ſenectꝰ. ꝗ tñ multa ſecū aufert bona ꝛ mala. Turpe tñ eſt ſenem viuere vt iuuenis. Quelibet em etas hꝫ ſuas ꝓprias cōditiones: qbꝫ mutatis vicio vita danda ꝛ repꝛhendenda eſt. Euum ab eum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

greco quod eſt ſeculum vel etas. vt hoc factum eſt evo noſtro
ſenex
Vidi ego (qui miſeros iuuenum damnaſſet amores) Ouid.
Poſt ueneris uinclis ſubdere colla ſenem
Et ſibi blanditias tremula componere uoce
Nequitia eſt que te non ſinit eſſe ſenem
¶ Aliqñ ſenes rep̄hendentes mores iuuenū inſeruiūt amori ⁊ voluptatib⁹ more iuuenū vt vox remordeat ipſos. Venerem dicunt inde dictā ꝙ ſine vi femina eſſe virgo nō deſinat. Nequā dicit̄ qui nequit facere bonū. ⁊ is ꝓprie eſt luxurioſus. Nequitia ergo luxurioſa eſt.

¶ De nobilitate.

nobilitatis iactādo oſtēdere
QVis fructus generis tabula iactare capaci Iuuena.
maiores ſuos q̄ fuerūt mḡri eq̄tum.
Famoſos equitum cum dictatore magiſtros
vulgarib⁹
Si coram lepidis male uiuitur?
¶ Rep̄hendit illos q̄ dicūt ſe eſſe nobiles: q: habuerūt nobiles ꝓgenitores: ⁊ tn̄ morib⁹ ſunt ignobiles. Itē Lepidis. i. p̄claris viris ḡlis fuit lepidus q̄ Varrone auctore tante indolis fuit: vt ei ex ſenatuſcōſulto poſita ſit ſtatua bullata cū p̄texta: qm̄ puer ꝓgreſſus in aciē hoſtē interimiſſet Dictator erat ſummus magiſtrat⁹ cuius dicto parebant oēs. Eius magiſtratus durabat tm̄ ſex menſes. nec creabat̄ niſi in arduis reb⁹.
imagines facte cera
Tota licet ueteres exornent undiq̄ cere Iuuena.
domos nobilium nobilitas tm̄ ꝯſiſtit in ꝟtutib⁹.
Atria: nobilitas eſt ſola atq̄ unica uirtus.
¶ Nobilitas cauſat̄ a ꝟtute. ⁊ ita imagines auoꝝ aliquē nobilē nō faciunt: licȝ q̄s habeat eos. ſȝ nobilitate parētū q̄s dȝ approbari bonis moribus ⁊ ꝟtutib⁹: neq̄ nomē ꝓgenitoꝝ ſuoꝝ morib⁹ offuſcare. Tulli⁹. Satius ē me meis reb⁹ geſtis florere q̄ȝ alioꝝ opinione niti: ⁊ ita viuere vt ſim poſterꝭ meis nobilitatꝭ initiū ⁊ ꝟtutis exēplū. ego meis maiorib⁹ virtute pluxi. vt ſi p̄us noti nō fuerint: a me accipiant initiū memorie. Atrium eſt locus vacuus inter portam ⁊ edes diuitū. ab Adria ciuitate thuſcoꝝ.
.i. q̄ natus es ſed generoſis parentib⁹.
O qui nominibus cum ſis generoſus auorum Ouid.
Exuperat morum nobilitate genus
¶ Seneca. Qui genus laudat ſuum: aliena laudat rapta.
Paulus uel coſſus uel druſus moribus eſto
Hos ante effigies maiorum pone tuorum Iuuena.
exiſtente
Precedant ipſas illi te conſule uirgas

¶ Iſti fuerunt nobiliſſimi hoïes ⁊ boni. Coſſus em̄ Laertē Colūniū in terfecit manu ſua ducē hoſtiū. Jn̄ ſpolia opima in capitoliū reportauit al tera poſt romulū. Itē ꝯſules a ꝯſulēdo dicti. Nā cū romani regū ſupbam dn̄ationē: ferre nō valerēt ꝑ annua imperia binos ꝯſules elegerūt. Itē cō ſulem p̄cedebāt. xij. lictores portantes quiſq ſecurim ⁊ faſcem virgarum

prestare bonos mores

Iuuena. Prima mihi debes animi bona: ſanctus haberi

obſeruator

Iuſticieq tenax factis dictiſq mereris.

¶ Itē Quintilianꝰ inclinatiuas ꝯiunctiōes noïat tres ſcz q ve ne quas encleticas vocauit. q2 ꝑ ſe inclinant accentū p̄cedentis ſyllabe. ⁊ d2 enclī ſis ab en qđ eſt in ⁊ cliſis clinatio quaſi inclinatio

licet ſis de getulia.

Iuuena. Agnoſco procerem ſalue getulice ſeu tu

filiꝰ ſylle tyranni

Syllanus. & quocunq alio de ſanguine rarus

letanti

Ciuis & egregius patrie contingis ouanti.

¶ Quicūq ſis ſi habeas bonos mores ſalutabo te vt nobilē. Nā vt ſcri bit tacitꝰ Syllanꝰ ſup nobilitatē iulie familie octauꝰ q̊q int auos noïaba tur. Et alibi. ſyllanus inq̇t eximia nobilitate. Itē Ouare eſt letari. ⁊ dicit ab oue ⁊ nō ab ouo. Getulia eſt regio affrice. Jn̄ getulꝰ aliquis de getulia Getulicus aūt d2 qui getulos bello ſuperauit. vt Marius. Itē proceres ſunt p̄ncipes ciuitatis quaſi ꝓcedes q2 ante omnes honore ꝓcedant. Ra ro autem reperitur in ſingulari numero.

in ludum tuū egypti

Iuuena. Exclamare libet populus quod clamat oſiri

Inuento. quis enim generoſum dixerit hunc qui

ſuis maioribꝫ in natiuitate

Indignus genere & preclaro nomine tantum

Inſignis?

¶ Itē Oſiris fuit rex egypti quē Iſis vxor eiꝰ diu q̄ſiuit. ⁊ tandē inuētū ſalutauit. Vn̄ ppl's egyptius q̄ eiꝰ feſta colit ſimulat ſe eū q̄rere. ⁊ tandez q̄ſi inuentū ſalutat q̊dā greco vocabulo qđ ſonat latine q̄ſi veneramur te ⁊ talis ſalutatio dicer tibi ſi bn̄ moratꝰ fueris. Apta em̄ ſilitudo ē. Nā cum inciderit in bonū ciuē ait ſe ita letari vt ſacerdos cū oſu idē inuenerit. Itez clarꝰ p̄clarꝰ ſplēdidꝰ luculētus ⁊ ſilīa impropē ⁊ ꝑ metaphorā dicunt pro eo q̄ tanq fulgore q̊dā glīe reſplēdet. vt p̄clarꝰ poeta. ſplēdidꝰ eques cele ber ⁊ magni noïs.

troianoꝝ qui fuerunt nobiles

Iuuena. Dic mihi teucrorum proles animalia muta

quis decet animalia generoſa niſi fortia

Quis generoſa putet niſi fortia? nempe uolucrem

Sic laudamus equum facili cui plurima palma

Feruet & exultat rauco victoria circo

¶ Oſtēdit ꝓ ſilī ꝙ generoſus nō eſt q̄ nobilitatē animi nō hꝫ dicens exēplū ab animalibꝰ brutis: q̄ niſi fortia fuerint generoſa nō dicunt. Itē auctores ſepe ponūt feruere ꝓ frequētare. vt Virgiliꝰ. iiij. geor. de apibꝰ feruet opus. Et frigere ꝓ ceſſare. vt Terētius nimirū hoīes frigent. i. ceſſant Itē victoria dr̄ eo ꝙ vi ⁊ ꝟtute adipiſcat. ⁊ ideo ē iuris gentiū: vim vi repellere licet. Nā turpis ē dolo q̄ſita victoria. Itē circus ē magnū ⁊ rotundū ſpaciū in q̄ ſpectacula ⁊ ludi fiūt. Īn̄ dicunt ludi circēſes. i. q̄ fiūt in circo maximo: q̄ ⁊ Romani ⁊ magni dicti ſꝫ Luniꝰ auctor. A circo fit circulꝰ

laudemus bona fac

Ergo ut miremur te non tua primum aliquid da — Iuuenalis

maiorum

Quod poſſum titulis incidere preter honores

parentibꝰ tuis.

Quos illis damus & dedimus quibus omnia debes

¶ Proprijs ꝟtutibꝰ dꝫ q̄s laudari. Oīa debes ex q̄bꝰ totꝰ pc̄des. ⁊ nihil habes ex te laudādū ꝓ genitoribꝰ nō reddit equales cū eis oīa debemus.

Sed te cenſeri laude tuoꝝ Pontice noluerim. ſic vt nihil future.

Laudis agas. miſerum eſt aliorum incumbere fame — Iuuena.

ruinoſa fundamenta remotis

Ne collapſa ruant ſubductis tecta columnis

vitis arbores

Stratus humi palmes uiduas deſiderat ulmos

¶ Proprijs ꝟtutibꝰ laudē merearꝫ. qꝛ maioribꝰ mortuis cadit eoꝝ laus vt ꝑ ſile declarat ſicut ſubductꝫ colūnis edificia cadūt. ⁊ vitꝫ ruit a boribꝰ q̄bꝰ ſuſtinet ſublatꝫ. Vlmꝰ ē arbor alta ſꝫ ſterilꝭ de q̄ fiūt pali ſuſtinētes vi

fidelis patrie mediator item

Eſto bonus miles tutor bonus arbiter idem — Iuuena.

incorruptibilis dubie vocaberis.

Integer. ambigue ſi quando citabere teſtis

ille vir

Incerteq̄ rei. phaleris licet impet ut ſis

teſtis adducto phaleris.

Falſus. & admoto dictet periuria tauro.

¶ Ille q̄ alteriꝰ fame incūbit ea labēte labit. g̃ vt ꝑpa ꝟtute ſuſtēterꝫ eſto bonꝰ miles ⁊c̄. Itē Phalerꝭ ſeuiſſimꝰ tyrānꝰ q̄ in cicilia pͥmꝰ tyrānidē exercuit. Huic perillꝰ faber athenienſis fecit eneū taurū in q̄ cruciaret homines igne ſubmiſſo. Quo genere mortꝭ etiā btūs Euſtachiꝰ martyr interijt

vitam tuā honeſtati

Summum crede nefas animam preferre pudori — Iuuena.

Et propter uitam uiuendi perdere cauſas

Dignus morte perit tenet licet oſtrea centum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

illius vnguentarij vaſe vnguenti.
Gaurana & coſmi toto mergatur aheno
¶ Si nō honeſte vixeris dign⁹ es morte. ꝑ ſcelera q̄s dignus eſt morte ⁊ cauſas viuendi ꝑdidit. Item gaurana. i. bayana. i. gauro monte proximo bays vbi optima ſunt oſtrea que ſunt q̄dam conchilia delicata.

aliqua.
Iuuenalis Expectata diu tandem prouincia cum te
tēperamentū
Rectorem accipiet pone ire frena modum ꝗ
cupiditati.
Pone & auaricie miſerere inopum ſociorum
¶ In auaros ꝑfectos ꝓuinciarū inuehit admonēs eos q̄les debeant eſſe Itē ꝑ ira ponit excādeſcentia. Vn̄ Cicero in tuſculanis dt excandeſcētiā vel exardentiā oēm iram cito naſcentē ⁊ modico durantem. Item frena dicta ſunt eo ꝙ equos fremere cogunt: vel ꝙ hoc equi frendent ⁊ dētib⁹ imp̄mant. Vn̄ nefrendes dicti lactentes porculi. q2 nondum cōminuunt dentib⁹. Inde faba freſa que molita eſt aut fracta.

membra ꝓncipū ſenatus.
Iuuena. Oſſa uides regum uacuis exhauſta medullis
q2 virtutem ſenatus
Reſpice quid moneant leges quid curia mandat
expectant
Premia quanta bonos maneant.
¶ Tu vides reges ipos ſpoliatos ⁊ exhauſtos vſq3 ad medullas ꝑ vectigali ꝓuinciarū. Itē reges a regēdo vocati. ⁊ regnū a regib⁹. Regum vniuerſe natiōes ſuis q̄ſq3 habere tpib⁹. vt Aſſyrij. Medi. Perſi. Greci ⁊c. q̄rū ſors tēpoꝝ ita volutauit vt alterū ab altero ſolueret. Recte faciēdo nomē regis tenet. Vn̄ vetus ꝓuerbiū. Rex eris ſi recte facias. ſi nō recte facias rex nō eris ſed tyrann⁹. Itē oſſa ſunt corpis fundamēta. In his em̄ poſitio ois roboris ſubſiſtit. Oſſa aūt ab uſta ſunt dicta ꝓpter cremarent ab antiq̄s. Siue vt alij dicūt ab ore: eo ꝙ ibi pateāt. Nā vbiq3 cute viſcerib⁹ tecta celant. Itē curia dr ab eo ꝙ cura ibi ꝑ ſenatū de cūctis adminiſtret.

Iuuena. Nunc ſociis iuga pauca boum grex paruus equatum
Et pater armenti capto eripietur agello
¶ Tāta tū exactio ⁊ rapina fit hodierno tpe vt pauca iā rapi poſſint cū oia ſint ſublata. dn̄s ſe3 cū reb⁹. Itē armēta magnoꝝ aialiū ſunt. q2 ſt apta armis. Alij ꝑ armēta tm̄ boues intelligūt ab arando q̄ſi aramēta. Verūtamen armenta equoꝝ ⁊ boum ſunt. grex ouium ⁊ caprarum.

Iuuena. Curandum in primis ne magna iniuria fiat
Fortibus & miſeris. tollas licet omne quod uſq̄ eſt
Auri atq3 argenti: ſcutum gladiumq3 relinques
Et iaculum & galeam: ſpoliatis arma ſuperſunt

F

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Curādū ē in ꝑmis cū fortes ſunt paupes ne aliquā eis facias iniuriā. Nullū eīm vitiū deteri⁹ ē auaricia ꝑſertim in ꝑncipibꝫ ⁊ rēpublicā gubernātibꝫ. nō ſolū eīm turpe ē: ſꝫ etiā ſceleratū atqꝫ nefariū. Itē Gladi⁹ dictus eo ꝙ gulā diuidat. Itē ſcutū dr̄ eo ꝙ ex ſe excutiat teloꝝ ict⁹. ⁊ ē ſcutū eqtū. clipeus peditū. Itē aurū ab aura dictū .i. ſplēdore ꝙ ꝑcuſſo aere pl⁹ fulgeat. vn̄ Virg. Diſcolor inde auri ꝑ ramos refulſit. h̄ ē ſplēdor auri. Itē argētū nō lōge a greca appellatiōe diſtat. h̄ aūt illi argirū vocant. ſꝫ mirūmodū illud cū candidū ſit corꝑi impꝛ̄ſſum lineas nigras reddit

manifeſtius

Omne animi uicium tanto conſpectius in ſe — Iuuenalis

quanto quis maior eſt: tanto plus peccat

Crimen habet. quanto maior qui peccat habetur

magis — erit

Quanto quis maior tanto placabilis ire

Et faciles motus mens generoſa capit

Vindictam differ donec pertranſeat ira

¶ Omne crimē tāto a pluribꝫ videt̄ ⁊ accuſat̄: quāto ē nobilior ꝗ peccat. Stultū eſt vt cū quis alijs imꝑare velit: ſibiipſi imꝑare nō poſſit. Quo plura poſſis: plura patiēter feras. violenta imperia nemo diu continuit. moderata durāt. hec Seneca. Illa demū tuta eſt potentia ꝗ̄ viribus ſuis modum impoſuit. in maxima fortuna minima licentia erit.

ad plutonē deū inferni — interfectione ⁊ plaga

Ad generum cereris ſine cede ac uulnere pauci — Iuuena.

ſine effuſione ſanguinis

Deſcendunt reges & ſicca morte tyranni

libido releganda ē maxime a regibꝫ ⁊ magnis.

Non bene conueniunt nec in una ſede morantur — Ouid.

grauitas decet reges.

Maieſtas & amor, ſceptri grauitate relicta

ſic magnates debent timere minores

Parua necat morſu ſpacioſum uipera taurum — Ouid.

A cane non magno ſepe tenetur aper

¶ Itē vipera dicta ē eo ꝙ vi pariat. Nā cū vēter ei⁹ ad partū intumuerit catuli nō expectātes nature ſolutionē. ſꝫ corroſis lateribꝫ vi erūpūt cum matris interitu. Itē dū excelſus ſteti nunq̄ꝫ pauere deſtiti. In ꝑua menſa tutus cibꝫ capitur. Itē Canis nomē latinū grece Cynos dr̄. licet eū ꝗdā a canore latratus appellatum putant. vnde ⁊ canere

Malo pater tibi ſit Therſites dummodo tu ſis — Iuuena.

ſicut fuerunt arma achillis.

Eacide ſimilis. uulcaniaqꝫ arma capeſſas

Quam te Therſite ſimilem producat Achilles

¶ Meli⁹ eſt habere ignobilē patrē bonoꝝ moꝝ q̄ꝫ econtra. Itē Therſites

adeo fuit diſſormis ꝙ deeo ſcribit Homer⁹. q̃ nõ diſſormior alter venerit ad troiã quã Achilles pugno interemit Itẽ vulcan⁹ deus ignis ⁊ faber iouis q̃ fecit enea arma. ⁊ dr̃ quaſi volitãs ꝙ p aerẽ volet ignis. claud⁹ autẽ dr̃ qꝛ p naturã nunq̃ꝫ ignis rectus. ideo eũ in fabroꝝ fornace auctorem dicunt. qꝛ ſine igne nullum metalli genus fundi extendiq̃ꝫ poteſt.
Q̃uis de genere tuo te iactes.

Iuuenalis Et tamen ut longe repetas longeq̃ꝫ reuoluas
genus ⁊ originem
Nomen: ab infami gentem deducis aſylo
Maiorum primus quiſquis fuit ille tuorum
fur vel latro.
Aut paſtor fuit. aut illud quod dicere nolo

¶ Aſylũ nõ locum ꝑcat quecũq̃ꝫ. ſꝫ templũ ſolũ cui ius datũ erat ne quis inde euelli poſſet vllo crimine. ⁊ ſic dr̃ domus cõfugij. romulus aũt aſylũ ad imitationẽ grecoꝝ inſtituit. Romani nobiles dicuntur. tñ ab origine ignobiles. qꝛ aut a romulo paſtore duxerunt genus. aut a ſceleratiſſimis hominibꝫ qui ad aſylum romuli confugerant.

¶ De indoctis rempublicam regentibus.

rempublicam phm
Perſius REm populi tractas: barbatum hoc crede magiſtrũ
Dicere ingenium & rerum prudentia uelox
Ante pilos uenit dicenda tacendaq̃ꝫ calles

¶ Ambitioſum adoleſcentẽ repͥhẽdit q̃ cũ libidinoſus ⁊ mollis eſſet rem publicã ante maturos annos gubernare ſtuduit. Itẽ barbati p ſtudioſis viris ⁊ phis capiunt. Cũ irriſione legendũ eſt. Profecto velox eſſet ſi tibi iuueni ineſſet prudentia que longo tp̃is interuallo vſu ⁊ experientia rerũ agendarũ gignit. Nemo eligit iuuenes duces: qm̃ non cõſtat eos eſſe prudentes. Prudentia eñ cum barba creſcit

vulg⁹ cõe ira
Perſius Ergo ubi commota feruet plebecula bile
Fert animus calide feciſſe ſilentia turbe
ſilentio facto loqueris.
Maieſtate manus. quid deinde loquere: quirites
ꝓpter qd̃ vos cõmonemini dicis tu
Hoc puto non iuſtum eſt: illud male: rectius illud

¶ Qñ populũ ꝯmotũ atq̃ꝫ iratũ inſpicies orone tua ſedare cupies ⁊ manu ſignificam⁹ pp̃lo vt ſileat. Itẽ q̇rites p romanis poſuit. Itẽꝫ bilis eſt amaricatio fellis. Itẽ ferueo ẽ calefieri vel eſtuare. a q̃ ferbeo in eodẽ ſenſu mutãdo v in b. Iñ deferbeo .i. ſeorſuꝫ a feruore recedere vel ceſſare. Terẽ. Sperabã iã deferbuiſſe adoleſcẽtiã .i. infrigidatã eſſe Vñ illud. Differ in tp̃s donec deferbeat ira .i. ceſſet

trutinare
Perſius Scis etenim iuſtum gemina ſuſpendere lance

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

cū cognoſcis rectū diſcernere a curuo.

Ancipitis libre rectum diſcernis ubi inter
Curua ſubit uel cum fallit pede regula varo.

Ⓒ A trutina trāſlatio, ē cū aliqd ꝑpēdit factū. Neſcis eñ recto ab incerto dinoſcere. qd̄ a fabris ⁊ architectis aſſumptū eſt. Itē Varus a um. curuꝰ eſt. ⁊ dr̄ a varex icis. vena quedam q̄ leſa vel rupta fit homo curuus

He tibi erunt artes paciſq; imponere mores — **Virgi.**
Parcere ſubiectis & debellare ſuperbos

Ⓒ Regēs rempublicā oēs leges ad pacē dꝫ ordinare. qꝛ ſicut dr̄ Saluſti us. Cōcordia pue res creſcūt. diſcordia maxime dilabunt. Quare ſuſcipi enda ſunt bella vt ſine iniuria in pace viuat. Itaq; paci que nihil habitu ra ſit inſidiarū ſemꝑ ꝯſulendum eſt. belluꝫ ita ſuſcipiat vt nihil aliud niſi pax queſita videatur. Tullius de officijs libro primo.

optimū opus ꝟtutis eſt pax
Pax plenum uirtutis opus pax ſumma laboris — **Prudē.**
finis belli dubius eſt
Pax belli exacti precium eſt preciumq; pericli

miſeri ſunt q̄ caſtra ſequunt. q̄m nulla inter illos eſt fides
Nulla fides pietaſq; uiris qui caſtra ſequuntur — **Lucanꝰ**
oia ſunt illis venalia ⁊ oia licet fieri pecunijs
Venaleſq; manus. ibi fas ubi maxima merces

Ⓒ Itē Caſtrū eſt locꝰ murꝭ munitꝰ inſtar opidi vel vrbis. Caſtra in plu rali nūero ſunt loca in q̄bꝫ milites tētoria fixerunt. Itē vrbs vt Varro ait dicta ē ab vrbo: vrbū aūt inq̄t appellari curuaturā aratri: eo q; aratro de ſignatus ē locꝰ in q̄ roma ꝯdita ē q̄ ꝑmo vrbs dicta ē. opidū oīs vrbs p̄ ter romā. In dubiū trahūt multi an opidū debeat ſcribi ſimplex p vel du plex. Et vult Gaſperinꝰ q; opidū opponere cadere p̄t. ⁊ ſic geminat p. Cū ab ops opis deſcēdit q̄ſi opē dās ſcribi dꝫ ꝑ ſimplex p. Vſus tn̄ vincit. qꝛ q̄ſi ſꝑ ꝑ duplex p ſcribit. De ſilibꝫ aūt dubia multa ſunt. Cū ſint q̄ ſcri būt oportet ꝑ duplex p cū ꝯponit ab ob ⁊ portet. ⁊ ita ꝑ regulā Priſcia ni duplicaret p. Sꝫ vult Gaſperinus q; ꝯponit ab opis ⁊ portet abiecta ſyllaba pis fit oportet ꝑ ſimplex p. Dicit tn̄ idē q; opportunꝰ ſcribi dꝫ per duplex p: cū eodē mō deriuat. ſꝫ interponit p neceſſitatis cauſa: cum apd̄ poetas ꝑma eius nominis ꝓducat. Tn̄ in hac ortographia vt fere in oībꝫ alijs vſus valet. vt facilius maledicta ꝓbes q̄ vſitata ſunt: q̄ꝫ benedicta tuearis ſi ꝯſuetudo talia nō recipit. qꝛ frutiꝰ clamat Moribꝫ viuamꝰ p̄te ritis. ſed ꝟbis loquamur p̄ſentibꝫ in vſu apud doctos repertis.

ſine vulnere
Integer eſt melior nitidis gladiator in armis — **Ouid.**
multi
Quam cui tela ſuo ſanguine tincta rubent

Ⓒ Melius ē viuere pace integra pelle q̄ꝫ magnis vulneribꝫ dubiā defen dere mortē. Itē arma gn̄alr̄ oīm rerū inſtrumēta ſunt. ⁊ vbi reponunt ar maria dicunt. Itē arma ⁊ tela oīm generū: ſꝫ arma ſunt q̄bꝫ ipſi tuent. tela

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

qua emittimus. Arma aũt ꝓprie dicta ſunt eo ꝙ armos tegunt. Nã arma ab armis dicunt.i.humeris. vt latos hinc haſta per armos

Ouidi. Hoſtis adeſt dextra leuaq; aperte timendus
Vicinoq; metu terret utrunq; latus

¶ Omi tpe ꝛ loco cauendũ ẽ ab hoſte. In bello eñ nunq̃ ques: nunq̃ ſecuritas exiſtit. Pax ꝓ ſecuritas maloꝝ. vñ Tulli9. Turpiſſima pax optimo bello ꝑferenda ẽ admittẽs oĩa exitia ꝛ extrema mala admittit

Quis furor eſt atram bellis arceſſere mortem
Ouid. omni tpe mors
Imminet & tacito clam uenit illa pede

¶ Magna demẽtia ẽ bell' accelerare morte. qꝛ ꝑ ſe ſecreto venit Itẽ bellũ ꝑus dictũ ẽ duellũ eo ꝙ ſint due ꝑtes dimicatium. poſtea detracta lr̃a d ꝛ mutata u in b dictũ ẽ bellũ. Alij ꝑ ãtiphraſim q̃ſi mime bellũ: h ẽ pulchrũ Vñ bella horrida bella. Bellũ ẽ totum: diſcordia ꝛ tps: pugna ꝛ pliũ vnus conflictus dicitur.

¶ De comeſatione ſiue luxuria ferculorum

Iuuena. ille diues ſplẽdide
Atticus eximie ſi cenat lautus habetur
ille pauper riſu cũ ſono
Si rutilus demens. quid enim maiore cachinno
Excipitur uulgi q̃ pauper Apicius!

¶ Excãdeſcit i gulã coꝝ q̃ mẽſas lauti9 parãt q̃ꝫ diuitiaꝝ mod9 ferat Rutil9 apici9 cũ eẽt ditiſſim9 oĩe p̃rimoniũ ſplẽdide viuẽdo diſſipauit ꝛ egeſtate perijt. Apici9 eñ ꝑ oĩ guloſo h accipit. ꝛ ẽ ſenſus nihil magis deridet q̃ꝫ guloſus fact9 pauꝑ vt erat rutil9. Itẽ exim9 q̃ſi valde eminẽs. Itẽ Cachinn9 a cachinnor ars. ꝑ q̃ veteres dixerũt cachino ẽ ridere cũ ſono apꝰ guloſos vbiq; (to ore. ꝛ dr̃ fruſtrat9 voto. cachin9 tal' riſus.

Iuuena. Multos porro uides quos ſepe illuſus ad ipſum
Creditor introitum ſolet expectare macelli
in ſola delectatione
Et quibus in ſolo uiuendi cauſa palato eſt

¶ Quia adeo ſunt guloſi ꝙ alibi nõ expectant. qꝛ ꝓpt h ſolũ viuũt vt diuerſis fruant delicijs. Itẽ Porro aũt. vt vero idẽ vident importare. ſꝫ q̃dã in locãdo differẽtie hñt. Porro in ꝑncipio clauſule poni hꝫ. nõ aũt ꝓ vel autẽ. Itẽ cauſa a cado venit. qꝛ a caſu euenit. Origo eñ negocij ꝛ diſſenſionis dũ ꝓponit cauſa ẽ. dũ diſcutit iudiciũ. dũ finitur iuſticia eſt

Iuuena. delicatius pauperrimus
Egregius cenat meliuſq; miſerrimus horum
imminente pauꝑtate
Et cito caſurus iam perlucente ruina.

¶ Pauꝑ delicijs intendit: ꝛ quo magis intẽdit eo magis eſt miſer. ꝛ debet couerti cõſtructio. Et hunc ꝟſum adducit Priſcianus ꝓbans ꝙ egre

gius eſt cōparatiui gradus p alium cōparatiuū ſcz melius. Nam ꝓ̄tle eſt poſitiuus non habens cōparatiuū niſi circūlocutum.

cibos delectabiles iſti p̄dicti

Interea guſtus elementa per omnia querunt Iuuena.

diligentius

Nunq̄ animo preciis obſtantibus. interius ſi

Attendas: magis illa iuuant que pluris emuntur

¶ Dū ſic delicati rendūt ad paupertatē: q̄runt oīa delectamēta vt piſces p aquā. volatilia p aerē. p terrā venatiōes. nec curāt de p̄cio. qꝛ q̄ carius vēdunt magis delectant. Itē guſtus a gutture dictus Itē iuuat inuenit p ſonaliter p auxiliari. vt Conradus iuuat me. aliqn̄ impſonaliter pro delectari. vt nō oēs arbuſta iuuant. nil niſi turpe iuuat.

pecuniam

Ergo haud difficile eſt perituram arceſſere ſummam Iuuena.

in pignore datis ſuoꝝ ſenioꝝ ſtatua argētea

Lancibus oppoſitis uel matris imagine fracta

pro magna ſumma

Et quadringentis nummis condire guloſum

luſores

Fictile ſic ueniunt ad miſcellanea ludi

¶ Oīm ſtudiū eoꝝ in gula ē bn̄ infert ⁊ notat hoiem guloſum q̄ ptem ſtatue materne vēdiderat vt cibos emeret delicatos. Itē miſcelli ludi erant q̄s in gallina edidit Tarus p̄nceps. Vn̄ miſcellanea p̄mia q̄ in miſcellis ludis dabant. Vn̄ ſenſus ludi veniūt ad miſcellanea .i. ludi gladiatorū. ab his aperiunt ad p̄mia ludoꝝ accipienda vt inde viuant.

differētia ē an diues ꝯuiua vel paup illo tpe

Refert ergo quis hec eadem paret. in rutilo nam Iuuenalis

illo diuite

Luxuria eſt. in uentidio laudabile nomen

Sumit & a cenſu famam trahit.

¶ Oīm diues ſi ſplēdide cenauerit nomen gloſum ꝯſeq̄t. Paup ꝓo ſummā infamiā. Vētidius fuit ꝯſul roman⁹: licet p̄mo paup. Rutilus aūt fuit quidā plebeius ex infima ſorte euectus ad ſummos magiſtratus

puidenda ſtatus

Noſcenda eſt menſura ſui ſpectandaq; rebus Iuuena.

In ſummis minimiſq; etiam cum piſcis emetur

illum magnū piſcem

Nec mullum cupias cum ſit tibi gobio tantum.

¶ Itē Mullus eſt piſcis barbatus dictus a colore p̄cioſus valde. Itē Gobio p̄cium p gobione piſceq̄ ⁊ ſcribit Theophraſtus in regione ponti ceptus et glacie non oſtendit motū niſi calore patine in venetas mēſas recipitur: licet exiguo precio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

pecunia

Iuuena. Quis enim deficiente crumena
Et creſcente gula manet exitus fere paterno
Atq rebus merſis in uentrem fenoris atq
Argenti grauis & pecorum agrorumq capacem.

¶ Tulli⁹. Impedit ꝯſiliū voluptas. rōnis inimica. ac mētis oculos per ſtringit. nec hꝫ vllū cū ꝟtute ꝯmertiū. Nulla ē capitalioꝛ peſtis ꝙ volup tas corpis. hinc patrie ꝓditiōes. hinc rerū publicarū euerſiones. Nullū eñ ſcelus: nullū facinus eſt ad qd̄ ſuſcipiendū nō libido voluptatis im pellit. Platonē quoq Tullius aſſerit dixiſſe eſcam maloꝝ eſſe volupta tem. q ſcꝫ ea capiunt homines ſicut piſces hamo. Oīa animalia effigie humana carentia pecora ſunt, piſces aues apes: pecora dici poſſunt.

tam voracib⁹

Iuuena. Talibus a dominis poſt cuncta nouiſſimus exit

ꝓuato annulo ille luxurioſus

Annulus. & digito mendicat pullio nudo

¶ Nobiles romani ānulos habebāt in q̄ patris eoꝝ imago ſcripta erat ꝛ nomē: qd̄ erat nobilitatꝭ indiciū. ꝛ ſummū erat obprobriū ſi nobilis an nulo careret. Itē mēdic⁹ dict⁹ qꝛ min⁹ hꝫ vñ vitā degat. ſiue qꝛ mos erat apud antiq̄s os claudere egenum: ꝛ manū extendere: quaſi manu dico

Iuuena. Moris erat quondam feſtis ſeruare diebus

diem natiuitatis

Et natalitium cognatis ponere lardum

¶ Lauta cena maiorib⁹ nr̄is luxuria videbat. qꝛ moris erat ſuare feſtis dieb⁹ lardū natalitiū. Itē h ꝛ hec natal ꝛ h le. vel natalitius añ ꝯditionē ſanguinis ſcāt ꝛ familie. ꝛ ꝯuertunt in ſubſtātia. vt gn̄oſi natales. Nata lis etiā dies nataliti⁹ ē. Itē cognati dicti: qꝛ ſunt ꝓpinq̄tate cognatiōis cō iūcti q̄ poſt agnatos habent. qꝛ ꝑ ſexū femineū natali iura cogn̄ti ſtꝫ. Agna ti ꝓo q̄ accedūt dū deſinūt filÿ ꝓ natis ꝛ veniūt ꝑ virilis ſexus ꝑſonas.

ornamētū domus

Iuuena. Tales ergo ſibi qualis domus atq ſupellex

artificioſa facta grecoꝝ.

Tum rudis & graias mirari neſcius artes.

¶ Quondā hoīes viuebāt meſſeten⁹ ꝓpria ignorantes artes cibos parā di a grecis inuentas. Item domus a greca appellatione vocata. Naz do di a grecis inuentas. Item domus a greca appellatione vocata. Naz do mata greci tecta vocant. Eſt aūt domus vnius familie habitatio. Itē gra ius idem eſt q grecus. Inde grauigena ꝓ eodem.

Iuuena. Nullus iam paraſitus erit, ſed quis ferat iſtas

exceſſus gule

Luxurie ſordes. quanta eſt gula que ſibi totos
Ponit aptos animal propter conuiuia uatum.

¶ Antiq̄ ſolebāt habere mimos ſuos q̄ corā ipſis de diſco ſeruiebāt. ſed nr̄i gule ſeruiētes eos nō habebāt. Et dicunt paraſiti q̄ſi parātes ſitū. i. ci

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

bum. ſolebāt em̄ hoies ad riſuz cōmouere ⁊ leticiā. Illoꝝ em̄ officiū erat vnicuiqꝫ de cibo ex diſco diſtribuere: ⁊ etiā de potu. Itē aper nō dꝫ comedi ꝓuatim: ſed in nuptijs ⁊ regalibꝫ ꝯuiuijs. Vñ Cornutus. Cū reliqua aialia multas vtilitates hñt: aper ad nihil aliud valet niſi in ꝯuiuijs

titius gule gulоſe exuis

Pena tamen preſens cum tu deponis amictus Iuuenalis

ꝓpter indigeſtum cibum.

Turgidus & crudum pauonem ad balnea portas.

Hinc ſubite mortes atqꝫ inteſtata ſenectus

¶ Itē inteſtatus .i. ſine teſtamento . qꝛ nihil hñt qđ relinquāt ꝯſumptis patrimonijs. vñ Martial'. Nil dedit vxori. cui dedit ergo ſibi .i. gule ſue. Item Crudus .i. non coctus. Etiam ſ̄cat crudelem ⁊c̄.

noua fama narratᷓ ſꝑ de morte tua. ſꝫ amici nō dolēt. qꝛ oīa ꝯſumpta ſtꝫ

It noua nec triſtis per cunctas fabula menſas Iuuena.

Ducitur iratis plangendum funus amicis.

¶ Itē iratis .i. dolentibꝫ nil ſibi relictum ē. Item funus qñqꝫ dꝛ corpus mortuū. qñqꝫ ſ̄cat exequias mortuoꝝ. Inde funeſtus funebris ⁊ funereus. vel funeralis .i. ꝑtinens ad funus

Meſſe tenus propria uiue & granaria fas eſt Iuuena.

frange in creſcentia

Emole quid metuis? occa ſeges altera in herba eſt

¶ Vitā ducas iuxta rerū tuarū facultatē. Tenꝰ em̄ ꝓpō eſt ꝓpinqtatem ſ̄cās q̃ ⁊ interdū accō iūgitᷓ. vt flaccꝰ in argonauticis. Et tayman tenꝰ in menſis deſcēdit ab euro. nōnunqꝫ gtō. vt Virg. in georgicis. Et crurū tenꝰ ⁊c̄. Tūc ibi Quid metuis. hortatᷓ ne honeſte ꝯſumere id metuat qđ terra pares benigne paulopoſt reddet. Itē occare eſt glebas ꝯminuere Varro de re ruſtica libro ꝓmo. nouella fodere aut arare ⁊ poſtea occare deinde diminuere. Itē ꝯmedere oportet vt viuas. nō viuere vt ꝯmedas. rationis vile ſepulchrū ebrietas. laſciuia ⁊ laus nunqꝫ habent cōcordiam.

omnia manifeſtat

Quid non ebrietas deſignat? operta recludit Hora.

Spes iubet eſſe ratas. ad prelia trudit inermen

non habet curam

Sollicitis animis onus eximit: & docet artes

Fecundi calices quem non fecere diſertum?

¶ Item facio multis modis apud oratores ponitᷓ. vt facio te certiorem ⁊ nunqꝫ certum. facio tibi gratum. facio rem diuinam. facio ſacrilegiuz. facio damnū. feci iacturā. feci naufragiū. quaſi paſſus ſum damnū. iacturaz. naufragiū. vñ Quintilianꝰ. In portu naufragiū fecimus. Item facio tibi copiā rerū mearū. facio lucrū. facio tibi iniuriā. afficio te iniuria. facio tibi contumeliā. afficio te cōtumelia. Item Calix eſt vas potorium. Inde caliculus .i. ꝑuus calix. Acaliculis .i. pincerna. Recludere ſ̄cat aperire qđ erat clauſum. Sicut reſerare ⁊ retegere.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

modus certus bibendi.

Ouidi. Certa tibi nobis dabitur menſura bibendi
Officium preſtent menſq; pedeſq; ſuum

¶ Bibas ⁊ mens tua vt pedes officium ſuum ſeruent.

da operam voluptati.

Perſius Indulge genio. carpamus dulcia. noſtrum eſt

quantū ad corp⁹ quātū ad animā.

Q; uiuis. cinis & manes & fabula fies

¶ Tu viuis ⁊ ſatiſfacies appetitui. Itē veteres dicebāt geniū deū nature ⁊ deū natalē ⁊ cuilibet eſſe ſuū geniū. Prudētius h̄ reph̄edit. ſic hoīs vitā ſibi tēperet atq; gubernat viua mens quā tu ficto ꝯponere tētas membroꝝ genio qui nuſq; eſt nec fuit vnq;. quē genium Perſius h̄ deridet.

Ouid. Vina parant animos faciuntq; coloribus aptos

remouetur

Cura fugit multo diluiturq; mero

ſcꝫ poſt vina ſumpta

Tunc ueniunt riſus tunc pauper cornua ſumit

¶ Itē Merus a ū. ſ̄cat ſolū. vn̄ merula dicta eſt q̄ſi auis ſolitaria. Item merū vinū dicit̄ qn̄ eſt ſine aqua. ⁊ inde venit vſus qn̄ merū dicim⁹ vinū intelligimus. dicimus eñ vinū meratius. hoc ē magis purū. ⁊ vinū dilutius in quo plus aque eſt. Etiā ego meratius bibo q̄ꝫ tu. h̄ eſt magis purum vinū q̄ꝫ tu. ⁊ dilutius bibo. i. vinū magis a qua tēperatū. Itē muſtus a um. idē eſt qđ nouus. vn̄ Plautus muſtā iuuencā dr. ⁊ vinū muſtum. i. nouū. Et inde venit vſus vt muſtū ꝑ ſe ſubſtantiuū vinum nouū ſit. Iteꝫ Merus. merax. ⁊ meracus idem ſunt.

Ouid. Sepe ego tentaui curas depellere uino
At dolor in lachrymas uerterat omne merum

¶ Tentare ſignificat probare vel incipere.

Ouid. Vina parant animos ueneri. ne plurima ſumas
Vt ſtupeant multo corda ſepulta mero

barbaros turpis

Iuuena. Prima peregrinos obſcena pecunia mores
Intulit, & turpi frigerunt ſecula luxu
Diuitie molles. quid enim uenus ebria curat?

ven⁹ ebria

Inguinis & capitis que ſunt diſcrimina neſcit

¶ Luxuria ⁊ corrupti mores ex diuitijs orta ſunt. Itē pegrin⁹ dr a per ⁊ agro quaſi pagrin⁹. qꝛ ꝑ varios agros ambulat. Etiam adiectiue inuenitur ⁊ ſic vicioſus eſt. Diuitie molles dicunt̄. qꝛ faciunt hominē delicioſuꝫ ⁊ mollem. Ebria venus libido inebriata diuitijs nō ſcit boni ⁊ mali differentiā. Obſcenus. i. immūdus. ab ob ⁊ cenum qđ eſt lutum

¶ De Auaricia.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Pauca licet portes argenti uaſcula puri Iuuenalis

laticeum

Nocte iter ingreſſus gladium contum͡qꝫ timebis

Et mote ad lunam trepidabis arundinis umbram.

non habens pecuniam

Cantabit uacuus coram latrone uiator.

℄ Cura pecunie multos ſtrãgulat: licꝫ em̄ ſint mediocres ⁊ non extreme diuites. Pecunijs obſit⁹ nunq̄ꝫ ſecur⁹ ē: etſi tut⁹ eſſe pt. Itē Cõtus ferrum nõ hꝫ. ſꝫ tm̄ cuſpide acuta ē. Virgil'. Farrataſqꝫ trudes ⁊ acuta cuſpide cõtos. Itē Latro inceſſoꝛ eſt viarũ a latere dictus. vel inſidiatoꝛ vie

Et quando uberior uitiorum copia? quando Iuuena.

qꝛ auari om̄ia in ſinu abſcondunt

Maior auaricie patuit ſinus? alea quando

Hos animos habuit neqꝫ em̄ loculis comitantibus itur

ad ludum alearum

Ad caſum tabule poſita, ſed luditur arca

℄ Et qñ vberioꝛ fuit copia vitioꝝ: hoc eſt qñ fuerũt plura vitia rep̄hendenda. Itē Tot⁹ lud⁹ alee ꝯſiſtit in caſu ⁊ foꝛtuna. Itē Arca dicta ē q̄ arceat viſum atqꝫ cohibeat. hinc ⁊ arciuũ. hinc ⁊ arcanũ. Itē Locul⁹ ad aliq̄d ponendũ in terra loc⁹ factus ſeu ad veſtes vel ad pecuniam cuſtodiendã. Itē Alea ludus tabule inuenta a grecis in ocio troiani belli a quodã milite nomine alea: a quo ⁊ ars nomen accepit.

Non propter uitam faciunt patrimonia quidam

Si uitio ceci propter patrimonia uiuunt

℄ Propt̄ vitã agendã diuitie q̄rende ſunt: cũ de nũero bonoꝝ vtiliũ ſit. quidã tñ ponentes felicitatē in eis viuũt vt diuitias acq̄rere poſſint.

Vnde habeas nemo querit ſed oportet habere

Hoc monſtrant pueris uetule poſcentibus aſſem

Hoc diſcunt omnes ante alpha & beta puelle

℄ Diuitie acq̄ſite qũo ſint nemo querit. ſꝫ quoꝛ poſſideat. Nutrices em̄ pueros ſuos docēt vt petãt patrinis ſuis vnũ denariũ docẽdo eos elemẽta auaricie. Itē Vetula dꝛ quaſi vetuſta. Anus aũt a multis annis dicit̄. Itē Alpha ⁊ beta lr̄e ſunt grecoꝝ. oēs aũt lr̄e apud grecos v̄ba ꝯponũt: ⁊ numeros faciũt. Nã alpha lr̄a apud eos vocat̄ in numero vnũ. vbi aũt ſcribũt beta vocat̄ duo. vbi gãma vocat̄ tria ⁊c̄. latini aũt numeros ad literas nõ ꝯputant. ſꝫ ſola v̄ba ꝯponũt: exceptis aliquib⁊ q̄ numeros figura demõſtrant. vt' I ꝓ vno. C ꝓ centũ. D ꝓ quingentis ⁊c̄.

Et maiore domus gemitu maiore tumultu Iuuena.

pecunie amiſſio.

Planguntur nummi q̄ funera, nemo dolores

Fingit in hoc caſu ueſtem deducere ſummam.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ſupple ipſe inꝗ̄ fletū ꝓuocare non ſponte.
Contentus uexare oculos humore coacto
Ploratur lachrymis amiſſa pecunia ueris

¶ Tanta auaricia creuit in hoīb9 vt amiſſio diuitiarū hoīes magis dole re faciat parentib9 amiſſis. Item oculi vocati ſunt ꝙ eos aliorū tegmina occultant. ſiue ꝙ lumen occultum hn̄t. i. ſecretum ⁊ intus poſitum.

ſupple requirit de diuitijs
Iuuena. Protinus ad cenſum de moribus ultima fiet
Queſtio. quot paſcit ſeruos: quot poſſidet agri
aureis vaſis.
Iugera: q̄ multa magnaqꝫ parapſide cenat
Quantum quiſqꝫ ſua nummorum ſeruat in arca
Tantumqꝫ habet & fidei.

¶ Itē auaricia ē vehemēs opinio de pecunia q̄ſi valde expetēda ⁊ penit9 inſita. Auar9 niſi cū morit nihil recte facit. Auaro quid optas mali niſi vt diu viuat. Inopie pauca deſunt: auaricie oīa. Itē parapſis ē vas q̄drāgulare ꝓfundū latis laterib9 qđ h ponit ꝓ q̄libet vaſe argēteo. Itē pecunia nō ſatiat auarū: ſꝫ irritat. Pecunie oportet imperare nō ſeruire. Auaricia fidē ⁊ ꝓbitatē ceteraſqꝫ bonas artes ſubuertit. ⁊ ꝓ his ſupbiā ⁊ crudelitatem deū negligere omiaqꝫ venalia habere docuit. Hec q̄ſi malis venenis imbuta corp9 animūqꝫ virilē effeminat. ſp infinita inſatiabilis ē: neqꝫ copia neqꝫ inopia minuit. Saluſti9. Tā deeſt auaro qđ hꝫ q̄ꝫ qđ non hꝫ. Fortuna multis: nulli ſatis. Potentior erat Diogenes omnia poſſidēte Alexādro. plus eñ erat ꝙ iſte nollet accipe: q̄ꝫ ꝙ ille poſſet dare.

Marcialis Ardua res hec eſt: opibus non tradere mores
in diuitijs acquirendis. cuſtodias equitatem
Sit pudor & tandem ueri reſpectus & equi
ſecurior vita agit in paupertate q̄ꝫ in diuitijs
Rebus in anguſtis facile eſt contemnere uitam
Fortiter ille facit qui miſer eſſe poteſt.

¶ Si diuitie alicui affluant ex queſtu: virtutis ē cohibere appetitum ne cis inhereat. facilius eſt tamē in humili ſtatu ꝯtemnere vitam mūdi q̄ꝫ in magno. Miſer dr̄ eo ꝙ omnē felicitatē amiſit. Cicero in tuſculanis vocat miſeros mortuos. qr iam amiſerunt vitam.

Auian9 Nemo nimis cupide ſibi res deſideret ullas
Ne dum plus cupiat perdat & id quod habet

¶ Eo animo dimittēde ſūt diuitie q̄ accipiēde nil meū aut alicui9 alteri9 ē qđ auferri aut amitti p̄t. Auaricia q̄ties extirpat prudētiam: ſic hō negligens ſeid qđ hꝫ ꝑdit. Item ꝑdo aliq̄n ſ͞cat amitto. vt ꝑdidi pecuniam. i. amiſi. aliq̄n ſ͞cat deſtruere. vt ꝑdam inimicos meos. i. deſtruam.

Munera crede mihi capiunt homineſqꝫ deoſqꝫ
Placatur donis iupiter ipſe datis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Homines cuiuſcunqꝫ ſtatus fuerint corrumpuntur muneribus.
Heu male nunc artes miſeras hec ſecula tractant
Iam tener aſſueuit munera uelle puer
¶ Hei heu heus eheu dolētis ſunt: ħ tñ intereſt ꝙ hei ſp̄ inuenit cū dtō. vt hei mihi q̄lis erat. heu cū accō. ⁊ magis videt importare exprobratiōez vt heu demētiā. qñqꝫ cū ntō ↄſtruit. vt heu p̄ſca fides. heus etiā aduerbialiter capit. eheu nulli caſui ſeruit. vt in bucolicis. Eheu quid volui miſero. Eſt alia interiectio huy. vnde Terentius. Huy tam graues raſtros.
Quid tibi diuitiis opus eſt que ſemper auaris Galter
Eſuriem pariunt. quanto tibi plura paraſti
Tanto plura petis: & habendis acrius ardes
ille diues eſt qui ſeipſo contentus eſt
Sicqꝫ famem faciens defectum copia nutrit
¶ Quid hō tanto labore q̄rit diuitias q̄ eū ſollicitū reddunt plura poſſidere: vñ inſatiabilis ſitis habēdi accreſcit. Seneca auaros ↄpat canibus quicq̄d canis arripit totū integrū deuorat ⁊ ſemꝑ ad ſpem futuri inhiat. ſic auarus quāto plura huius: tantomagis ad rapinam alteri⁹ erigitur.
Quas male collegit fallacis dextra parentis Claud
diſſipat.
Has peius nati dextra refundit opes
¶ Itē dextra vocat a dādo. ipa eīm pign⁹ pacis dat. Ipa fidei teſtis atqꝫ ſalutis exhibet. vt apud Tulliū fidē publicā iuſſu ſenat⁹ dedi. i. dextram

¶ De impudicitia mulierum

CRedo pudicitiam ſaturno rege moratam
In terris uiſamqꝫ diu cum frigida paruas
Preberet ſpelunca domos ignemqꝫ laremqꝫ
homines ⁊ pecora viuebant ſimul in ſpeluncis.
Et pecus & dominos communi clauderet umbra
¶ Rep̄hendit mulieres ⁊ vitia earū q̄ multa ſunt. qꝛ caſte mulieres ſolū fuerūt tp̄e ſaturni. ſuccedēte aūt Ioue receſſit pudicitia. Itē nōdū inuento vſu edificiorū: hoīes in cauernis terre habitabāt. Itē Saturn⁹ origo deorū ⁊ totius poſteritatis a paganis deſignat. hunc latini a ſatu appellatū fuerunt quaſi ad ipm ꝑtineat ſatio omniū rerū. vel dicit a tp̄is longitudine ꝙ ſaturetur annis. Saturno regnāte aurea ſecula fuerunt: ⁊ oēs virtutes fuerunt in ſeculo. ſed ſub Ioue vitia ſubierunt.
Certe ſanus eras uxorem poſthume duces Iuuena.
ſtimularis ſerpētib⁹
Dic qua Teſiphone quibus exagitare colubris
Ferre potes dominam ſaluis tot reſtibus ullam
¶ O poſthume olim ſanus fuiſti ⁊ bñ ↄſulť⁹ cū vxorē recuſabas. Nunc aūt inſanus ⁊ furioſus cū vxorē petis. qꝛ vel poſſis finire vitā ſuſpēdio. Itē q̄ teſiphone. i. q̄ furia exagitaris. Vñ tres ſunt furie infernales. Una

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

teſiphone q̄ p crinib9 colubros habuit. Et ideo ſubdit. Quib9 exagitare colubris. Alie due megera ꝛ alecto vocant. Itē vxores vocate ab vngendo. Moris eñ erat antiq̄tus vt nubentes puelle ſimul venirent ad limē mariti ꝛ poſtes. anteq̄ȝ ingrederent ornarent laneis vittis ꝛ oleo vngerētur. ꝛ inde vxores dicte quaſi vnxores.

Iuuena. Semper habet lites alternaq̄ȝ iurgia lectus
In quo nupta iacet. minimum dormitur in illo
Tunc grauis illa uiro tunc orba tigride peior
Tum ſimulat gemitus occulti conſcia facti
Tunc odit pueros aut ficta pellice plorat

Tigris amiſſis catulis in p̄cipuā ſeuitiē excādeſcit. ꝛ ē vocata ꝓpt volucrē fugā. ꝛ ē beſtia varijs diſticta macul' v̄tute ꝛ velocitate mirabilis. ex cui9 noie fluui9 tigris appellat. q2 rapaciſſim9 ſit. Has mag' hyrcania gignit. Mulier ꝯſcia ſecreti delicti peior eſt illa beſtia. odit pueros. falſa crimina iponit marito. ſ. q̄ȝ pellicē nutriat vt ꝓp̄a crimia ꝑ h̄ excuſando celet

immo omnia
Iuuena. Nil non permittit mulier ſibi turpe putat nil
Cum uirides gemmas collo circundedit & cum
ꝓpter pōdus lapidum tales lapides ad portandū in aure.
Auribus extenſis magnos commiſit elenchos
Intolerabilius nihil eſt q̄ femina diues

Muliebriū vitioꝝ fundamētū ē auaricia. Seneca. Quid ē mulier. hominis ꝯfuſio. inſatiabilis beſtia. cōtinua ſollicitudo. indeſinēs pugna. viri incōtinentis naufragiū. humanū mācipiū. bolon phs. Itē elenchus dr ſyllogiſmus redargutiuus.

Etiā eſt precioſus lapis
Iuuena. Nil unq̄ in uita dabis ulli coniuge uendas
Hac obſtante nihil. nihil hec ſi nolit emetur

Nil abſq̄ȝ ei9 licētia poter' emere aut vēdere. Itē ꝯpoſita ab emo inter ſe dr̄ūt. Coemo eñ ꝛ redimo mag' naturā p̄mitiui ſapiūt q̄ȝ alia. vt coemit q̄ ſimul emit. redimit q̄ qd̄ ſuū ē rurſus aſſequit. Emim9 aliena. redimim9 noſtra. Sȝ dirimit q̄ aufert vel ſepat. Sed qui eximit vitulā extrahit.

pſtratus aurcis cornib9 dee nuptiarū.
Iuuena. Pronus & auratam iunoni cede iuuencam
Si tibi contigerit capitis matrona pudici
Pauce adeo cereris uittas contingere digne

Pauce iā inueniunt q̄ ſit' digne ꝯtingere vittas cerer'. Nā feſta cerer' agebant ꝑ ſolas feminas pudicas. Uitta ē tegmen ſacerdotalis capitis.

Si ratio eſt honeſta timent pauidoq̄ȝ gelantur
Pectore, nec tremulis poſſunt inſiſtere planti
Fortem animū preſtant rebus quas turpiter uident

In p̄ſentia mariti timide ꝛ puſillanimes ſunt nō audentes bona ꝛ ho

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

neſta attingere, ſed in reb⁹ turpiter agendis ꝑſtant fortem animū. Itē ho-
neſtus qđ nihil habeat turpitudinis. Nam quid honeſtas niſi honor per
petuus ⁊ honoris ſtatus qui ꝟtute cōſeruat: cū honor ſit pmium ꝟtutis
⁊ ſeqtur ipſum ſicut corpus vmbra.

Prodiga non ſentit pereuntem femina cenſum — Iuuenalis
Ac uelut exhauſta rediuiuus pullulet arca
Nummus: & e pleno ſemper tollatur aceruo

¶ Prodiga vxor expēſis mariti nō ꝑcit. Itē ꝓdig⁹ ſumptuoſus atq; cō-
ſumptor q̄ oīa ꝓfuſus agit ⁊ q̄ſi ꝓijcit. Itē nūm⁹. denarius. Itē Numa pō
pilius pmo inſtituit monetā que nunc nūmus dr. Unde numiſma

Proſpiciunt aliquando uiri frigusq; famemq; — Iuuena.
Formica tandem quidam expauere magiſtrā

¶ Formica ſꝑ in exēplū ꝓuidētie ⁊ ꝑcitat͛ allegat q̄ in eſtate ꝯgregat vt
in hyeme viuat. vn̄ Virg. Sepi⁹ ingentē formice farr͛ aceruū. Cōponunt
hyemis memores tectoq; recōdūt. Itē formica dicta eo q̄ ferat micas cō-
gregat in eſtate qđ ꝯmedit in hyeme. In meſſe aūt eligit ſibi triticū ordeū
nō tāgit. Dū pluit ſe ſuꝑ frumētū totū ponit. Dicunt in ethiopia eſſe for-
mice ad canis formā q̄ arenas aureas pedib⁹ cuſtodiūt q̄s captantes ad
(necē ꝓſequūtur.

locum dant mulieri loquaci

Cedunt grammatici uincuntur rhetores omnes — Iuuena.
Turba tacet nec cauſidicus nec preco loquatur
Altera nec mulier. uerborum tanta cadit uis.

¶ Itē grāmatica ē loquēdi peritia Itē rhetorica ē bn̄ loquēdi ſciētia in ci
uilib⁹ q̄ſtionib⁹ ad ꝑſuadēdū bona ⁊ iuſta in rerū ꝑſonarumq; negocijs.

Eſt operepreciū penitus cognoſcere toto — Iuuena.
Quid faciant agitantq; die. ſi nocte maritus

ꝟberatur exuunt

Auerſus iacuit periit libraria ponunt

ancille ornatrices famulus.

Coſmete tunicas tarde ueniſſe liburnus

fingitur ſoluere

Dicitur: & penas alieni pendere ſomni.

¶ Vxores fictas cās q̄rētes ꝯtinuis litib⁹ domū replēt. Itē libraria dr
ancilla q̄ ad librā recipit cibū vel lanā quā carpit Itē Coſmete famuli vel
famule ornātes dn̄am ſuā a greco ꝟbo coſmeo qđ ē orno Itē Liburn⁹ ē au
riga vel lecticari⁹ Vn̄ liburni ſunt ꝑpl'i agiles. vn̄ ꝓ q̄libet re agili libur-
nos ponim⁹. ſcꝫ ꝓ nauib⁹ currib⁹ ꝑconib⁹. ⁊ ſic de alijs. Alieni ſomni ma
riti ſcꝫ q̄ dormiuit nec rē cū ea habuit. Itē marit⁹ ſine adiectiōe coniugē ſo
nat. ⁊ a mare maritus: q2 mas dr. Etiam dr maritare ꝓ coniungere.

vnica vxor

Si tibi ſimplicitas uxoria deditus uni — Iuuena.
Eſt animus ſubmitte caput ceruice parata.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

vxoris   viro
Ferre iugum nullam inuenies que parcat amanti
amore
Ardeat ipſa licet tormentis gaudet amantis
¶ Si tibi cõtingat habere vxorẽ ſimplicẽ ꝛ ſimplr vis amare vxorẽ que vno amore cõtenta eſt: ei ſubſeruire oportet. Itẽ Caput dictum eo ꝙ ſenſus oĩes ꝛ nerui inde initiũ capiunt. Ceruix aũt vocata: eo ꝙ ꝑ eam partem cerebrũ ad medullã ſpine dirigit: quaſi cerebri via.

Ouid, Non facile eſt taurum uiſa retinere iuuenca
Vt pene extinctum cinerem ſi ſulphure tangas
Viuit: & ex modico maximus ignis erit
Non habet unde ſuum paupertas paſcat amorem
Diuitiis alitur luxurioſus amor.

Sicut ſulphure ꝛ cinere ꝯtract𝔷 ſtatim gñat ignis. ita pñtia amãtiũ amoris ignis accẽdit. cuiꝰ nutrimẽtũ ſt𝔷 diuitie q̄ cũ paupi deficiũt nõ h𝔷 nutrimẽtũ amoris. Itẽ amor forme rõnis obliuio ẽ ꝛ iſanie ꝓximꝰ. Hiero. Luxuria ẽ immoderata carnis petulãtia dulce venenũ. importuna mẽs. ꝑnicioſa potio q̄ corpus humanũ debilitat: ꝛ virilis animi robur eneruat

¶ De uitiis lingue.

valde magna
Heſiodꝰ Optimus eſt homini lingue theſaurus: & ingens
Gratia que parcis menſurat ſingula uerbis
Hora, Protinus ut moneam ſi quid monitoris eges tu
Quid de quoq; uiro: & cui dicas ſepe uideto
qui multa ꝑcunctatur.
Percunctatorem fugito nam garrulus idem eſt
Nec retinent patule commiſſa fideliter aures
Et ſemel emiſſum uolat irreuocabile uerbum

¶ Qui multa ꝑcõctat pauca reticet. Itẽ ꝑcõctari ꝑ o ſcꝫ interrogare. ſꝫ ꝑcũctari ꝑ u ſcꝫ morari a noie cũcta. i. mora. Garrulꝰ. i. loquax a verbo garrio ꝛc. Itẽ patulũ ſꝑ aptũ nunq̄ꝫ clauſum. vt patula fagus. Virg. Tityre tu patule recubans ſub tegmine fagi. Patens qđ aperit ꝛ clauditur.

acerba veritate
Perſius. Sed quid opus teneras mordaci radere uero
diuitũ ſunt q̄ tenere ſt𝔷   videas ne repellar𝔷 a freq̄nti viſitatõe diuitum
Auriculas. uide ſis ne maiorum tibi forte
domus nõ frequẽtant a te
Limina frigeſcant: ſonat hic de nare canina
ſcꝫ r.   nihil in quenq̄ꝫ ſcribam
Litera: per me equidem ſint omnia protinus alba
¶ Cur alios reꝑhendẽdo odiũ in te ꝯtrahis vt maiorẽ indignationẽ me

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

rearis. qꝛ huic litere r ineſt moꝛdacitas quãtã irritatus canis ringendo ſo let oſtẽdere. R aũt lr̃a canibꝰ tribuit᷑. Irati em̃ canes reſtrictis dentibꝰ r li terã ringendo exꝓmunt. vñ ⁊ irritare Donato auctoꝛe deductũ eſt. Item videſis ponit᷑ ꝑ vide ꝑ paragogen. ſicut dicier ꝑ dici. Item a limen venit elimino. i. extra limẽ excludere. vñ Pacuuius. Ubi illic eſt ne miſerã clam eliminat. Nonius vult ꝙ limen non ſ̄cat qꝺ pedibꝰ eſt. ſed etiam ſuperi⁹. Et ꝑ ianua ponitur. Limen eſt edium. limes agroꝛum

callidus hoꝛatius
Omne uafer uitium ridenti flaccus amico — Perſius
ludendo rephendit titillando
Tangit: & admiſſus circum precordia ludit
deridere.
Callidus excuſſo populum ſuſpendere naſo

¶ Naſum ꝯtrahim⁹ cũ aliquẽ deridem⁹. vñ naſuti ꝑ rep̄hẽſoꝛibꝰ atq; irriſoꝛibꝰ capiunt᷑. Itẽ Callidi dicunt᷑ ſ̄m Cice. q̃rũ tanq̃ man⁹ ope ſic ani mus vſu ꝯcaluit. Itẽ p̄coꝛdia ſ̄m Pliniũ exta q̄ ab inferioꝝ viſcerũ ꝑte ſe parant᷑ mẽbrani ſq; p̄coꝛdia. qꝛ coꝛdi ꝑtẽdunt᷑ appellãt. q̃q; alibi ait p̄coꝛ dia vno noĩe exta i hoĩe nũcupam⁹. In his mẽbꝛis p̄cipua ẽ ſedes hilari (tatis.

maxime
Viuendum recte tum propter plurima: tũ his — Iuuenal
Precipue cauſis ut linguas mancipiorum
Contemnas. nam lingua mali pars. peſſima ſerui

¶ Et ſic pluribꝰ cauſis viuẽdũ ẽ recte. maxĩe tñ ne familiares ſeruitoꝛes garruli male de te loquant᷑. Itẽ linguã a lingẽdo cibũ putat Uarro nomẽ eſſe impoſitũ. Alij ꝙ ꝑ articulos ſonos ⁊ ꝟba ligat. Sicut em̃ plectrũ coꝛ dis: ita lingua elidit᷑ dẽtibꝰ ⁊ vocalẽ efficit ſonũ. Itẽ mãcipiũ eſt q̈cq̈d ma nu capi ſubdiq; p̄t. vt hõ equus ouis. hec em̃ aĩalia ſtatim vt nata ſ̄t mã cipiũ eẽ putant᷑. Nã ⁊ ea q̄ in beſtiaꝝ nũero eſſe putant᷑ tũc mãcipia ſ̄t qñ capi ſiue donari p̄nt. Serui aũt ne occidant᷑ in bello a victoꝛibꝰ ꝯſeruãtur a ſeruãdo dicti. Iſta tñ duo plurimũ ꝯfundant᷑ ab auctoꝛibꝰ: vt hic.

Nam ſtultum nimis eſt cum tu prauiſſima tentes — Aulanus
Alterius cenſor ut uicioſa notes

¶ Uitias recte qui alios caſtigare vis ne tua vox te remoꝛdeat. Itẽ Cẽ ſoꝛes apud romanos veteres iudices moꝝ fuerunt: ⁊ patrimonioꝛum iu dices a cenſu. Cenſere em̃ iudicare eſt vel numerare.

que plures ſciunt
Non ſecreta manent quorum fit conſcia turba — Galter⁹
Mendaces faciunt ne credam uera loquendi
mendax non ſeruans fidem
Nam multis iuſtis perfidus unus obeſt

¶ Item Mendaciũ eſt falſa vocis ſ̄catio cũ voluntate fallendi. Tenue mendaciũ eſt qꝺ ꝑlucet ſi diligenter inſpexeris. Tollendũ eſt ne rebꝰ cõtra hendis omne mendaciũ, tam emptoꝛ q̃ venditoꝛ ſi ad loquendũ venerit.

noñ plus q̃ȝ ſemel eloquatur. Cicero. Item mendax q mentē alterius fallit. Item pfidus quaſi fidem pdens .i. fraudulentus

Ouidius Qui nunq̃ iurat nunq̃ periurus habetur
Qui leuiter ſpondet non multum ſoluere curat
Eximia eſt uirtus preſtare ſilentia rebus
Et contra grauis eſt culpa tacenda loqui

℄ Periuriū ē mēdaciū ſacramēto firmatū. Iurare q̃cȝ niſi vbi neceſſe eſt graui viro parū ꝯuenit. Minus ē alienā ſentētiā ſpernere q̃ȝ in ꝓpa diſcrepare. Itē piur⁹ q ꝑperā iurat .i. male. Periurus aūt in v̄bo non habȝ Nā peiero ⁊ deiero dicimus. Eximius quaſi valde eminens.

℄ De fictis reprehenſoribus

Iuuena. Ultra Sauromatas fugere hinc libet & glacialem
Oceanum quoties aliquid de moribus audent
Qui Curios ſimulent & bacchanalia uiuunt

℄ Repēdit fictos hoies q bn̄ dicūt: ſȝ male viuūt q̃rū ꝑdicationi vitia cōtrariaꝝ ꝑ intollerantia hmōi iniq̄tatꝭ dt ſe malle fugere vltra ſauromatas ⁊ oceanū q̃ȝ illos de moribꝫ ꝑdicātes audire. Vn̄ ſauromate populi ſunt ſcythie q etiā ſarmate dicunꝝ vltra vngariam. Itē Curij erāt ꝓbiſſimi viri religioſiſſimi dicti a curio quodā ꝯſule. Qui eñ in bacchanalibꝫ ludis erant oēs ebrij agerent q̄cquid vellent ſine rephenſione etiā turpiſſima in honorem dei bacchi. Bacchanalia ſunt bacchi feſta.

Iuuena. Indocti primum quanq̃ plena omnia gipſo
illi⁹ phi principis ſtoycoꝝ.
Chryſippi inuenias. nam perfectiſſimus horum eſt
Si quis Ariſtotelem ſimilem uel Pittacon emit

℄ Itē gipſuȝ ē ſpēs crete ex q̄ antiq̄ imagines formabāt. nā poſtea dureſcit Vn̄ oia ſtudoria ⁊ plutei phoꝝ erāt plena gipſeis imaginibꝫ veterum phoꝝ vt oñderēt ſe illoꝝ phoꝝ amatores ⁊ imitatores. Pittac⁹ fuit vn⁹ (de ſeptē ſapiētibꝫ.

apparentie
Iuuena. Fronti nulla fides, quis enim non uicus abundat
loquiꝝ ad fictū bn̄ loquentem.
Triſtibus obſcenis? caſtigas turpia cum ſis
hypocritas luxurioſos
Inter ſocraticos notiſſima foſſa cinedos

℄ Nō eſt credendū fronti nec ſunt qd̄ eſſe apparent bn̄ loquunꝝ ⁊ male viuunt. Itē triſtibꝫ .i. hoibꝫ ſeueris q triſti ſupcilio graues ⁊ cēſorij videri volūt. Cice. in offi. Toti⁹ iniuſticie nulla ē capitalior peſtis ad nocēdū q̃ȝ eorū q cū maxime fallāt id agūt vt boni viri videanꝝ. cuius hec omes aliud agentes ⁊ aliud ſimulantes pfidi ſunt improbi ⁊ malicioſi. Socratici cinedi dicunꝝ qui phi vel boni volunt videri. ⁊ tn̄ luxurioſi ſunt.

pauc⁹ more veroꝝ religioſoꝝ
Iuuena. Karus ſermo illis & magna libido tacendi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

melius egit
Atq ſupercilio breuior coma. uerius ergo
Et magis ingenue Peribonius hunc ego fatis
Imputo qui vultu morbum inceſſuq fatetur
Horum ſimplicitas miſerabilis:

¶ Itē hypocrite pauco ſmōe raſo capite moderato inceſſu ꝓ[?]nc oñdere nitunť. ſʒ miſerrime ꝯditiōis eēt q̄ morbū latentē inceſſu denotaret. Peribonius fuit turpiſſim⁹ vir ⁊ informis q̄ morbū turpitudinis nulli occultabat. ſʒ id qđ erat oib⁹ vultu ꝓfitebať. Itē incedere eſt nobiliū ꝑſonarum. vñ Seneca. Tenero ⁊ molli paſſu ſuſpēdimus gradū. nec ambulam⁹: ſʒ incedimus. ſponſa incedit nō ambulat. vñ Virgilius. Regina ad tēpluʒ magna ſtipante caterua. inceſſit. Et vera inceſſu patuit dea

Loripedem rectus derideat ethiopem albus — Iuuena.
Quis tulerit gracchos de ſeditione querentes
confundat aquam aeri
Quis celum terris non miſceat & mare celo?

¶ Oēs gracchi ſeditioſi erāt quis aiaduerteret ꝯquerentes de ſeditionibus ipſis illatis ⁊ omnia elemēta cōfundant. Itē pedes ex greca ethimologia nomē ſortiti ſunt. hos eñ greci podas dicunt. qꝛ alternis motibus fixi incedunt. Itē loripes claudus eſt habens lorum ad pedem

Nonne igitur iure ac merito uitia ultima ſcauros — Iuuena.
Contemnunt fictos & caſtigata remordent

Scauri fuerūt q̄dā romani nobiles ꝟtutē ſumme diligētes. Sʒ q̄dā ſunt ficti ſcauri ꝟtutē ꝟbo ꝑdicātes ⁊ facto negātes q̄s vitia ꝟbo repħenſa remordēt falſos reddēdo.

illa mulier
Non tulit ex illis toruum lauronia quendam — Iuuena.
Clamantem toties ubi nunc lex iulia dormis!
Atq ita ſubridens. felicia tempora que te
Moribus opponunt. habeat iam roma pudorem
Tertius e celo cecidit cato.

¶ Quidam videns ſtupra ⁊ adulteria equaliter ab omib⁹ cōmitti exclamabat ad legem iuliā que ꝓhibebat ea an dormiret. Irata ex hoc quedaʒ mulier lauronia illū ſufferre nō valuit cū ipſe neq̄ eſſet. Itē lex eſt cōſtitutio populi qua maiores nati ſimul cū plebe aliquid ſanxerunt. Item duo fuerunt catones qui ambo virtuoſi erant. ⁊ ſic lauronia deridet ac ſi tertius cato veniſſet de celo. q dicitur ironice.

Sʒ ſi uexantur leges ac iura citari — Iuuena.
Ante omnes debet Scatinia. reſpice primum
Et ſcrutare uiros, faciunt hi plura. ſed illos
ſupple a punitione
Defendit numerus, iunctęq umbone phalanges

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Lex ſcatinia fuit ꝯtra viros turpes : ſicut iulia ꝯtra adulteros dicta a Scatino ꝯſule. q̄ dꝫ inuocari vt puniant̄ viri turpiter viuētes. ſed in tāto nūero ſt̄ viri inhoneſte viuētes ꝙ eos defendet numerus. Itē vmbo ſcuti ꝑs media ſicut vmbilic⁹ Itē lapha e. ē turris lignea. Itē phalāx phalāga macedonū lingua ē idē qđ turma vel legio. ſ. ſex miliū armatoꝝ ab electo vocata. qꝛ electi milites ſt̄. galloꝝ lingua dr̄ caterua. legio hꝫ. lx. cateruas

viciū viroꝝ. (manipulos. xxx. cohortes. xj.

Iuuena. Dedit hanc contagio labem
Et dabit in plures. ſicut grex totus in agris
Vnius ſcabie cadit & prurigine porci
Vnaq̄ conſpecta liuorem ducit ab vua

¶ Multitudine viroꝝ peccātiū pl'es ꝯtagio ad vitia alliciunt̄: ſicut greges ꝯtagio ſcabiē trahūt ꝛ vna inficit̄ ab vua. Itē porc⁹ dr̄ q̄ſi ſpurc⁹. Ingurgitat em̄ ſe ſceno. Itē vua dicta ē. qꝛ intus humore ē plena ſucci ꝛ pinguedinis. Nā humida ē qđ exterius habet humorē. vuidum qđ interius.

Iuuena. De uobis poſt hec triſtis ſententia fertur

viris libidinoſis castas mulieres

Dat ueniam coruis uexat cenſura columbas

¶ Defici ̄ libidinoſis fert̄ tal' ſn̄ia: ꝙ dāt veniā ꝛ ꝑcūt libidinoſis. ſꝫ caſtos vexat eoꝝ cēſura. Et ꝯpat h̄ viros libidioſos coruis ꝓpt̄ vitiū libidinis. ferūt̄ em̄ coruū ore coire. mľieres āt colūbas appellat ꝓpt̄ ſimplicitatē.

¶ De adulatione.

Iuuena. QVid quod adulandi gens prudentiſſima laudat
Sermonem indocti faciem deformis amici
Et longum inualidi collum ceruicibus equat

gigantem.

Herculis antheum procul a tellure tenentis

¶ Adulatores oia laudāt etiā peſſima. Item Antheus rex fuit lybie ad quē cū ꝑueniſſet hercules cepit cū eo luctari. ꝛ cū Hercules eū ſpe viciſſet ad terrā cadēs vires reſumebat. qđ hercules ꝑcipiēs erexit eū. Itē gens ē multitudo ab vno ꝑncipio orta. ſiue ab alia natione ſm̄ ꝓpriam collectionem diſtincta. ꝛ gens a gignendo dicta ꝓpter generationē familiarum.

adulatores naturaliter ſunt

Iuuena. Natio comeda eſt rides: maiore cachinno

natio illa

Concutitur. flet ſi lachrymas conſpexit amici
Nec dolet. igniculum brume ſi tempore poſcas

illam veſtem ad cōplacendum.

Accipit emdromydem. ſi dixeris eſtuo ſudat

¶ Adulatores ex natura hn̄t h̄ ꝙ ſt̄ imitatores oim rerū. Difficilimū cōtin̄etie opus ē aſſentatiōes adulatoꝝ repellere q̄rū ſermōes animū q̄dam voluptate reſoluūt. Itē Sene. Malo verꝫ offendere q̄ꝫ adulādo placere

Adulator dr̄ q̄ſi blãdus demon. ſiren quoq; mari ꝯparatur: eo ꝙ mortiferis incãtationib⁹ aures hoim̄ demulcet. Itē Endromis veſtis ē villoſa qua potiſſimū in gymnaſijs vtebant. Sed adulator hoc loco accipiebat vt oſtendat ſe algere ad fouendū corp⁹. Comedus dr̄ q̄ comedam agit

nos alij viri est inter illos adulatores
Non ſumus ergo pares melior qui ſemper & omni Iuuena.
Nocte dieq; poteſt alienum ſumere vultum
ab alto qui ſcit.
A facie iactare manus laudare paratus

Veritate ꝯſtãtes nō ſunt pares adulatorib⁹ q̄ omni tp̄e ſunt parati ſumere alienū vultū ſm̄ eoꝝ placitū q̄b⁹ placere volūt. Itē facies dicta ē ab effigie. ibi em̄ eſt tota figura hominis. Vultus ꝟo dict⁹ eſt eo ꝙ p ip̄m voluntas oſtendit̄ ⁊ animoꝝ qualitates. vn̄ dicimus vultum letum.

fruſtra adulant credulas
Ne quicq̄ populo bibulas donaueris aures Perſius
remoue falſas laudes a te vilis adulator
Reſpice quod non es, tollat ſua munera cerdo
pua abundantia
Tecum habita ut noris q̄ ſit tibi curta ſuppellex.

Omiſſa ambitiōe ⁊ aura populari adulatoꝝ. ꝟtutē ſequere. teipſum cognoſce. ⁊ vulgus aufert ſuas laudes. Item Cerdones viles hoies ſunt adulatione lucrum ſectantes. Cerdos em̄ lucrum ſignificat.

De Ira & inuidia.

cum ſic iraſceris magna ira ⁊ virilis ad modū viri
QVid tibi uis? calido ſub pectore maſcula bilis Perſius
magna q̄ātitas illi⁹ herbe frigide
Intumuit quam non extinxerit urna cicute

Quid tãtū iraſceris vt vix ſedari poſſis. Itē Cicuta herba in tirſo geniculatos nodos h3 vt cãna. Cicuta licet ſm̄ Lucretiū homini acre venenū ſit ad multos; tn̄ vſus ⁊ p̄ſertim ad refrigerãdū ſtomachū valet. Itaq; cū bilis ardore intumuiſſet cicutã in remediū poſuit. Item bilis ē humor corporis calidus ⁊ pungens qui ex ira mouetur ad cor.

Cum furor in curſu eſt currenti cede furori Ouidi.
Difficiles aditus impetus omnis habet

Da locum ire ⁊ dū tepeat curandū eſt. omnis res impetuoſa difficiles h3 aditus. Item aditus ab adeundo dictus p quem ingredimur.

formatione
Impatiens animus nec adhuc tractabilis arte Ouid.
Reſpuit atq; odio uerba monentis habet
Aggrediar melius tunc cum ſua uulnera tangi
Iam ſinet & ueris: uocibus aptus erit

Dū animus alicui⁹ errantis ē impatiēs odit ꝟba informantis eū qui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

tamē alio tpe facilius mutabit. Item ab odio venit oſoꝛ.i. inimicus. ſicut ab amare amatoꝛ. ⁊ eſt gn̄is cōis. Inde odibilis. odio abilis

etſi plures hoīes ſunt mali: nō tn̄ omnes arguendi ſunt.

Parcite paucorum crimen diffundere in omnes

ſunt mala bonis cōmixta: ⁊ ideo boni ꝓpter malos patiūtur.

Et mala ſunt uicina bonis. errore ſub ipſo

Pro uitio uirtus crimina ſepe tulit

inuidia

Liuor & iniuſto carpere dente ſolet

¶ Itē detractio ē alteri⁹ gl'ie minuende moꝛdax ad alterū delatio. Nulla tā modeſta felicitas eſt q̄ malignitatis dentes effugere poſſit. Detractio ſpecies inuidie eſt qua fama alterius minuit que tamē penitenti refoꝛmā da q̄ꝫuis difficile hoc factu ſit. qꝛ mala ſunt bonis vicina.

Ouid. Quis furor eſt que nocte latent in luce fateri

Et que clam facias facta referre palam

Gloria peccari eſt nulla petenda ſui

¶ Que demētia ē manifeſtare ſecreta. Nullā difficilioꝛē eſſe credo q̄ꝫ ſilē tij virtutē. Neminē cito laudaueris aut vituꝑaueris. Nullū ſine teſte eſſe locū putaueris. Qđ tacitū eſſe velis nulli dixeris. Nō poteris ab alio ſilē tium exigere ſi tibi nō preſtes. Aliū ſilere qđ vis ꝑus ſile. Pythagoꝛicoꝛū diſciplina eſt tacere ꝑ quinquenniū: ⁊ poſtea eruditos loqui. Non maioꝛ eſt gloꝛia dixiſſe qđ noueris: q̄ꝫ ſiluiſſe qđ neſcis. Sepultus apud te ſit ſermo quem ſolus audieris.

Hora. Quid dignum tanto feret hic promiſſor hiatu?

res ridicula

Parturient montes naſcetur ridiculus mus

tanget.

Non ſemper feriet quodcunq̄ꝫ minabitur arcus

¶ Multi laudē amittūt qn̄ ipſi eā de ſe p̄dicāt. hoc aūt mō ſapiēs ſe laudat q̄ in ipſo apparēt bona in alijs p̄dicādo vitioſa ē iactatio fertq̄ꝫ audientib⁹ nō mō faſtidiū. ſꝫ etiā plerūq̄ꝫ odiū. Omis oſtētatio nō caret ſuſpitione mendacij. qꝛ quicq̄d aſſumitur ꝓpꝛium non putatur.

Ouidius Promittas facito quod enim promittere ledit

in poteſtate cuiuſlibet eſt ꝓmittere

Pollicitis diues quilibet eſſe poteſt.

Spes tenet in longum ſemel eſt ſi credita tempus

Sic dominum ſterilis ſepe fefellit ager

Sic ne perdiderit non ceſſat perdere luſor.

Qđ q̄s ꝓmiſerit adimplere dꝫ. ⁊ ſpes ſemel credita tenet hoīes lōgo tpe in ſpe. ſicut ager fertilis ſepe dn̄m decepit. Et luſoꝛ ſperās iterū lucrari qđ amiſerat nō ceſſat ꝑdere. fides ſemel ſeruata: ꝯfidentiā generat credendi

Marcialis Q; ſi me tonſor cum ſtricta nouacula ſubit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Tunc libertatem diuitiaſq; rogat
Promittam nec enim rogat illo tempore tonſor
Latro rogat. res eſt imperioſa timor.

¶ Promiſſa coacta ſoluere ne cures. q2 nõ obligaris. qđ metꝰ cã factũ fuerit ratũ nõ eſt. cũ metꝰ ſit q̃ poſſit in ꝯſtantẽ virũ cadere. plurimi eñ timẽt nullo imminẽte piculo ſicut melãcolici. ſicut Ariſtoteles. ⁊ talis timor nõ excuſat aliquẽ quin debeat pmiſſa ſoluere. Inanis timor non excuſat.

Cui male feciſti ne te commiſeris illi
Pretereunte malo permanet ira mali
Nunq̃ ſpernendus a te tuus eſt inimicus

¶ Nemo inimicum ſuũ debet puipendere: ne confidas inimico recõſiliato. q2 vt plurimũ aliquid veteris rancoris remanſit

Inuidus alterius rebus macreſcit opimis — Hora.
Et uidet illius proſpera cum lachrymis

¶ Inuidus triſtatur de pſperitate alioꝝ. Inuidia eſt in auctorem ſuum reciprocus et alterius bono tabeſcentis animi cruciatus

Fertilior ſeges eſt alienis ſemper in agris — Ouidi.
Vicinumq; pecus grandius uber habet.

¶ Bona vicinorum apparent ſemper meliora.
ab omni homine laudamur.

Rumpitur inuidia q turba ſemper in omni — Marcialis
Monſtramur digito rumpitur inuidia
Rumpitur inuidia q ſum iucundus amicis
Rumpitur inuidia q amamur quodq; probamur
Rumpatur quiſq; rumpitur inuidia

¶ Inuidus ab inuidendo felicitatẽ alterius dictus eſt. Inuidioſus q̃ ab alio patiẽ inuidiam. Inuiſus odioſus ab inuidia ⁊ zelo dictus. Inuidus conſumẽs ſeipſum dicitur rumpi.

Verba toge ſequeris iunctura callidus acri — Hora.
reprehenſione modica
Ore teris modico pallentes rodere mores
Doctus & ingenuo culpam defingere ludo

¶ Modicũ modeſtũ a mõ fcat. pallentes mores. i. malos. vitia eñ pallorẽ generant. Itẽ Toga genus veſtis cõis eſt ⁊ pacis. verba toge. i. communiũ hominũ. ⁊ ſcis homines callido ſermone rephendere. malis moribus fingere culpam. hoc eſt circuire quaſi ludendo qđ poetarũ eſt nõ aperte nudam veritatem dicere. ſed circũuoluendo fingere.

¶ De Dolore.

Stulte quid inſanis: cur te dolor urget inanis? — Pãphilus.
Acquirit gemitus premia nulla tuus.

¶ Non eſt vane dolendū: qr dolore nihil eſt acqrendū. Inter q̄relas plā ctus ſuſpiria ⁊ gemitus h̄ intereſt. querele ⁊ planctus voce ꝑcatiua fiunt. Gemitus ⁊ ſuſpiria fiunt voce non ꝑcatiua: ſed naturali. Gemitus altiori ſono fit q̄ ſuſpiria que ex ꝓfundo tractu fiunt.

Terge tuas lachrymas reſpice quid facias
Sepius exigua dolor ingens labitur hora
Eſtq; ſerena dies poſt longos gratior imbres
ſalus veniens poſt malum eſt gratior
Et poſt triſte malum gratior ipſa ſalus

¶ Abſtineas a fletu, qr meliora aduerſis ſuccurrūt ⁊ puo tpe mutant. ſi cut ſerenū tempus poſt imbres. ⁊ bona poſt mala venientia ſunt gratiora. Itē lachrymas aliq̄ putant a laceratione mentis dictas.

Ouid. Quis matrem niſi mentis inops in funere nati
Flere uetat non hoc illa monenda loco eſt
Cum dederit lachrymas animūq; impleuerit egrum
Ille dolor uerbis emoderandus erit

¶ Homo toties morit quoties amittit ſuos ex ꝓuerbijs. Que querela ē cōmodū ſi q̄cquid debeat deſinere deſinat. Et q̄s exitus melior q̄ in finē ſuū natura ſoluēte delabi. Stult⁹ eſt q̄ defleт mortē mortaliū. Nil h̄ nouū aut mirū eſt. naufragiū feciſti cogita non q̄ ꝑdideris ſ; euaſeris. Nō eſt lu genda mors quam immortalitas ſequit. Tullius

abhorrēt recentia
Ouid. Horrent admotas vulnera cruda manus
nō eſt in poteſtate medicoꝝ.
Non eſt in medicis ſemper releuetur ut eger
aliqd gen⁹ vulnerū eſt inſanabile ⁊ ergo non eſt tangendum
Vulneris id genus eſt quod cum ſanabile non ſit
illud inſanabile vulnus
Non contrectari tutius eſſe puto
vulnera quedā ꝑ tactum ⁊ curam fiunt maiora
Curando fieri quedam maiora uidemus
Vulnera: que melius non tetigiſſe fuit

¶ Recentib; ⁊ crudis vulnerib; nō ſunt adhibēde man⁹. Non eīm poſſi bile eſt medico ſemꝑ egrū curare. qr aliqd vulnus eſt inſanabile qd mani bus tangendū non eſt. qr tactu incrudeſcet morb;. ſic dolor quoties nō eſt moderandus verbis tacite p̄tereundum eſt

Ouidius Tunc bene fortis equus reſerato carcere currit
Cum quos preterea quoſq; ſequatur habet.

¶ Inſpicere tanq̄ in ſpeculo vitas hoīm iubeo atq; ex alijs ſumere exem plū. Cū his ꝯſare q̄ te meliorē facturi ſunt. illos admitte q̄s tu poteris fa cere meliores. Seneca. Optimū quidē eſt maioꝝ veſtigia ſequi ſi recte p̄ ceſſerunt. Ex alterius vitio ſapiens emendat ſuū. Ideo imagines habētur

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

in domib9 ꝛ aulis depicte maxime excellentiũ hominũ vt quiuis eos ꝛ fa
cta eoꝝ egregia reſpiciens coneť imitari atqȝ morib9 inſequi.

¶ De Laude & gloria.

NOn paruas animo dat gloria uires
Et fecunda facit pectora laudis amor — Hora.
Excitat auditor ſtudium laudataqȝ uirtus
Creſcit & immenſum gloria calcar habet

¶ Glia ẽ frequẽs fama de aliq̃ cũ laude. Nõ eſt negligenda fama nec me
diocre telũ ad res gerẽdas opꝫ eſtimare beniuolẽtiã ciuiũ quã tñ blãdicijs
ꝛ aſſentãdo colligere turpe ẽ. Tull. hec. Itẽ Uarro. Qui in magnis excel
lit etiã inuit9 laudať. Itẽ Tulli9. Sicut q̃dã morbo aliq̃ ob ſtuporem ſen
ſus ſuauitatẽ cibi nõ ſentiũt. ſic libidinoſi ꝛ auari laudis guſtũ nõ habẽt.
Seneca. Quid letarꝫ ꝙ ab his laudat9 es q̃s ipſe laudare non potes.

Lauda tu parce ſi non uis uanus haberi
Nam laudans ſtultus neſcit habere modum

¶ Parce lauda vituꝑa parc9 Tã triſte ſit tibi laudari a turpib9 q̃ȝ ſi lau
derꝫ ob turpia. Señ. Publica religiõe ꝯſecrata ꝟt9. nulla ꝓuata laudatõe
indiget. Ualerius.

honor laudis a multꝫ
Artibus ingenuis queſita eſt gloria multis — Ouidius
Qui ſcit laudatur: qui neſcit uituperatur

¶ Uana glia multis modis exꝓmiť. futilis honor. futilis leticia. futilis
gloria. inanis glia. vẽtoſa glia. ampulloſa glia. inflata glia. tumida glia.
Itẽ laus ẽ premiũ ſoli9 virtutis nec aliquis niſi virtute laudand9 eſt. ſcien
tem ꝟtuoſum laus ꝛ gloria ſequũtur. vt corpus vmbra

accuſator obuius tibi erit
Cum ueniet contra digito compeſce labellum — Iuuena.
qui dicit te audiuiſſe verum.
Accuſator erit qui uerum dixerit. hic eſt
illũ virũ mortuũ crudelem
Securus licet Aeneam rutilumqȝ ferocem
repħendas repħenſus ille mortuus
Committas nulli grauis eſt percuſſus Achilles

¶ Inť curã ꝛ ſollicitudinẽ h̄ intereſt. ſollicitudo ẽ tꝑalis ꝛ modica cura ſi
ne moderatiõe Itẽ cura ꝯponiť cũ ſe ꝛ dr ſecur9 q̃ſi ſeorſũ a cura. ꝛ ꝯponiť
cũ ob ꝛ dr obſcur9 interponẽdo s. ꝛ dr ꝓprie obſcur9 q̇ eſt ꝯtra curã hoīs:
de q̃ hoies nõ curãt. ꝛ dicimus accuratiſſime. i. cũ diligẽtiſſima cura ꝛ dicĩ
mus. iſte accuratus eſt. i. valde curans tam actiue q̃ȝ paſſiue.

¶ De Cauſidicis

DIc igitur quid cauſidicis ciuilia preſtent — Iuuena.
põdere
Officia! & magno comites in faſce libelli

¶ Loquiť de cauſidicis. Solebãt eñ cauſidici libros legum ferre ſecum

ad cauſas. Qui vere confeſſuꝫ defendit: non abſolutionē ſcelerū petit. ſed licentiam. Non eſt confeſſi cauſa tuenda rei. Ouidius.

ipſi magnificant cauſam

Iuuena. Ipſi magna ſonant: ſed tunc cum creditor audit

vehemētioꝛ illo creditoꝛe q̇ vrget cauſidicū

Precipue uel ſi tetigit latus acrior illo

magno libꝛo

Qui uenit ad dubium grandi cum codice nomen

emittunt

Tunc immenſa caui ſpirant mendacia folles

ex nimia loquacitate.

Conſpuiturq; ſinus veram deprendere meſſem.

¶ Da mihi aduocati gratiā. largam vende vocē. vende linguā iras atq; odiū loca ⁊ in ſumma pauꝑ eſto ⁊ repoꝛta penatibꝰ pecuniarū aliq̇d. ſed plus criminū ⁊ flagitioꝝ. In foꝛo erant cauſidici q̇ ad ſubſellia vocem tm̄ clientibꝰ accōmodabant ⁊ pꝛagmatici q̇ his ſuppeditabāt iura. vt Cicero et Fabius ſcribunt. Itē folles inſtrumēta fabroꝝ ſunt que flatū accipiunt et emittūt. ⁊ metaphoꝛice hic ꝓ pulmone ponunt cauſidici. Iſti eīm ſpirāt immenſa mendacia. qꝛ p̄cio coꝛrupti veritatem celant. Item latus dꝛ q̇a nobis iacentibꝰ latet. Item a grandis venit grandeuus.

Iuuena. Dicturus dubia pro libertate bubulco

Iudice: rumpe miſer tenſum jecur & tibi laſſo

Figantur virides ſcalarum pulpita palme

¶ Bubulco. i. apud iudicē rudem. Iudices dicti quaſi iura dicentes populo ſiue q; iure diſceptent ⁊ iuſte iudicet. Itē iecur nomen habet q; ignis ibi ſedem hꝫ. In iecoꝛe aūt conſiſtit cōcupiſcentia ⁊ voluptas: vt phyſicis placet. In gradibꝰ ponebant virides coꝛone in ſignum victoꝛie. Itē ſcale gemonie dicebant in quas damnati trahi ſolebant. gloꝛia ſcalarū erat cū patronus reum dānabat ad ſcalas gemonias

Iuuena. Si tibi cratheras argenti incuſſaq; pingui

ſiniſtro

Auro dona feram ſudas & pectore leuo

lachꝛymas ⁊ ſudoꝛes.

Excutias guttas letatur pretepidum cor

¶ Si quis dederit cauſidicis immenſa dona et nimio laboꝛe ſudāt. Itē Crathera calix eſt duas habens anſas. ⁊ eſt nomen grecū. ⁊ fiebant quondam cōnexionibꝰ virgularum a crathin greco.

Iuuena. Difficile eſt ſatyram non ſcribere. nam quis inique

Tam patiens urbis tam ferreus ut teneat ſe

Cauſidici noua cum ueniet lectica Mathonis

Plena ipſo? poſt hunc magni delator amici

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

corrupturus comeſta vel attrita
Et cito rapturus de nobilitate comeſa.

¶ Ponit interrogationē affirmatiuā ad quā ſequit̃ r̃ſio negatiua. Nas nullus tā patiens ē ꝙ ſe ↄtineret ſi hmōi crimina ↄſpiceret. Nā Matho quidā cauſidicus vitij abundās q̄ vehebat̃ in lectica .i. in tali vehiculo dicto a lecto intus clauſo. Romani ↄſueuerunt ꝑ vicos vehi in lectis. Satyrici poete generaliter vitia hominū reprehendūt. vt Flaccus Perſiꝰ Iuuenalis. Satyra ē ſcriptura rephēſiua. Itē lectica ē genꝰ vehiculi dicto a lecto intꝰ clauſo. Nero fere totā nobilitatē deſtruxit. ⁊ h̄ ↄſilio iſtiꝰ Mathonis q̄ falſo oēs accuſabat Neroni. vñ ſibi placuit factꝰ ditiſſimꝰ. Itē delator accuſator q̄ ſꝑ nouis veris aut fictis aures ꝓncipum implet

Conſilium Sylle dedimus priuatus ut altum — Iuuena.
q̄ ꝓus nō dormierat fatuū eſt ꝙ petis clementiam
Dormiret. ſtulta eſt clementia cum tot ubiꝙ
ꝓphetis rephendentibus
Vatibus occurras periture parcere carte.

¶ Hic iactator q̄dā denotat ſe eſſe rhetorē ꝑ h̄ ꝙ vtile ſuaſit Sylle q̄ fuit ↄſul romanꝰ. q̄ oīi nocte infeſtatꝰ ↄſilio peritoꝝ viroꝝ ad ꝓuatā vitā ſe ↄtulit vt ſic ſomnū capere poſſet: q̄ rephēditur ⁊ ſub eius nomine omnes iactātes q̄ a pluribꝫ alijs vatibꝫ ⁊ poetis rephendunt̃. Itē vates a vi mētis appellati ſunt. Priuatus dr̃ qui non gerit rempublicam

impotens illa mulier
Cum tener uxorem ducat ſpado. Meuia tuſcum — Iuuena.
venatur ad modum viri baculum venationis
Figat aprum. & nuda teneat uenabula mamma.

¶ Omnia ꝑmutant̃ cū carēs poteſtate ducat vxorē: ⁊ mulier exercet virilia. Itē Meuia nomē meretricis eſt. ⁊ ꝓ quacunꝙ muliere impudēti ponitur. q̄ in venationē pugnamꝙ deſcendit theatralem

Patricios omnes opibus cum prouocet vnus — Iuuena.
Quo tondente grauis iuueni mihi barba ſonabat

¶ Hic ponunt̃ patricij ꝓ nobilibꝫ q̄ dicebātur patres ↄſcripti quoꝝ nomina aureis lr̃is ſcribebant̃. Unus q̄ tonſor fuit tota notiſſimus vrbe ⁊ poſt factus eques ditiſſimus. Itē barbā veteres dixerūt eo ꝙ viroꝝ ſit ⁊ non mulierū. Itē patricij ꝓgenies eoꝝ dicta eſt qui ex ſenatoribꝫ illis centum quos Romulus inſtituit originē trahunt. auctore Liuio.

illiꝰ patrie egypti ſeruꝰ illiꝰ oppidi
Cum pars niliace plebis cum verna Canopi — Iuuena.
ille de illa patria eleuante illas veſtes
Criſpinus tyrias humero reuocante lacernas
ventilare faciet ꝓ pondere auri
Ventilet eſtiuum digitis ſudantibus aurum
Nec ſufferre queat maioris pondera gemme

¶ Criſpinus fuit ſeruus egyptius q̄ veniēs romā cū vicioſiſſimus eſſet:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

factus ē magn⁹ ⁊ diues. Itē Tyria dicebat̄ purpura qua nobiliſſimi Ro‑
manoꝝ veſtiebant̄. a Tyro oppido regionis Paleſtine. Itē Nil⁹ fluuius
egypti cui⁹ oſtiū ē canop⁹. Itē gēme vocate. qꝛ inſtar gūmi trāſluceāt que
multū auri tribuūt venuſtate coloꝝ. ⁊ ſꝫ innumerabilia genera gēmarū

adulteri

Iuuena. Cum leno accipiat mechi bona ſi capiendi
Ius nullum uxori doctus ſpectare lacunar
Doctus & ad calicem uigilanti ſtertere naſo

¶ Scipio naſica ꝓhibuit ſenatū ꝯſtruere theatrū ꝑſuadēs oꝛone grauiſ‑
ſima ne grecā luxuriā virilibꝫ patrie moꝛibꝫ paterent̄ obꝛepe. Neqꝫ eīm cē‑
ſebat felicē foꝛe rēpublicā ſtātibꝫ menibꝫ: ruētibꝫ moꝛibꝫ. Item Demoſthe‑
nes cū a Layde meretrice copiā ſui coꝛpis peteret: illaqꝫ mille denarios
paciſceret̄. Rn̄dit ego penitere tāti nō emo. Leno dꝛ ꝓpe ꝯciliatoꝛ ſtupri.
vel ille q̄ in domo ſua patit̄ ſtupꝛū vel coitū vt lucrū ſibi ſentiat. cui⁹ vxoꝛ (dꝛ lena.
q̄d curāt de infamia dūmō diuites ſint

Iuuena. Quid enim ſaluis infamia nummis
infamiam
Vincant diuitie. ſacro nec cedat honori
Nuper in hanc urbem pedibus qui uenerat albis

¶ Aliquis ex nihilo ꝑ fas ⁊ nefas fact⁹ diues etſi abſqꝫ honoꝛe infamis
ſit pꝛefert diuitias omnibꝫ. Item ſerui venales induebant̄ albis calceis ꝓ
ſigno. ideo tamē non volunt deſpici ſi diuites ſint

qm̄ auaros infames

Iuuena. Quandoquidem inter uos ſanctiſſima diuitiarum
Maieſtas; & ſi funeſta pecunia templo
conſtituaris
Nondum habitas. nullas nummorum ereximus aras
Vt colitur pax atqꝫ fides uictoria uirtus

¶ Cū ita honoꝛant̄ diuitie mirū eſt ꝙ altare nō habeāt in tēplo. Itē tem‑
pli nomē generale ꝑ locis q̄buſcūqꝫ magis antiq̄ templa dicta quaſi tecta
ampla ⁊ loc⁹ deſignatus ad oꝛientē. Itē funeſta dꝛ a funere vel fune: ideo
pecunia dꝛ funeſta. qꝛ funera facit cū hoīes ſepe occidit. tū etiā qꝛ ſacci ple‑
ni pecunia fune ligant̄. Itē arā quidā dixerūt ꝙ incēſe ibi victime ardeant
Alij aras vocāt a ꝑcatione quas greci aras vocāt. Itē pacis vocabulum
videt̄ a pacto ſumptū. poſterius aūt pax accipit̄ fedus ꝓmū initur. fedus
eſt pax que fit inter dimicantes. vel a fide vel a fecialibus.

¶ De vanis & inanibus votis hominū

deo nature dūmō aliq̄d des vt acq̄ras q̄d petis.
Perſius E Vnde merum genio: non tu prece poſcis emaci
ꝑcio conductis acquirere
Que niſi ſeductis nequeas committere diuis?
ſacrificabit thuribulo
At bona pars procerum tacita libabit acerra

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Ille poſcit emaci ꝑce q̄ q̄n poſcit ꝑciũ dat. Itē nature deꝰ genius ē. cui natali die ſacrificat. Dũ donis aliqd impetramꝰ id emiſſe videmur. Itē acerra arcula ē thura ꝯdēdi ⁊ ꝯſeruãdi deſeruiēs. q̄ ad tēpla cũ erat neceſſitas ferebat. vñ Virgiliꝰ. Farre pio ⁊ plena ſupplex veneratur acerra

Haud cuiuis ꝓmptũ eſt: murmurq; humileſq; ſuſurros Perſius
Tollere de templis: & aperto viuere uoto

¶ Nõ facile eſt apte cũctis ſuperos deꝑcari. qm̄ iniqua vota eoꝶ ſunt. Vñ minus eſt ſuſurrus q̄ꝫ murmur. Suſurrus em̄ ē loq̄ ſecum tacite. vel alicui in aure. Murmur vero poteſt eſſe inter multos cum clamore.

ſubam augmētare ad ſacrificãdũ illũ deũ lucri ⁊ mercatoꝶ.
Rem ſtruere exoptas ceſo boue: mercuriumq; Perſius
aduocas o mercuri domos
Accerſis fibra: da fortunare penates
rñdēdo repbēdit iſtũ vanum.
Da pecus & gregibus fetum quo peſſime pacto
vitulorum membra cõburuntur.
Tot tibi cum in flammas iunicum omenta liqueſcant

¶ Mercuriꝰ ſermo interꝑtat. nã ideo mercuriꝰ q̄ſi medius currēs dr. ita q; ſermo currat mediꝰ inter hoies ideo mercatoribꝫ ꝑeſt. qꝛ inter vēdentes ⁊ emētes ſermo ſit mediꝰ. Quo peſſime pacto vis augere diuitias. cũ rem cõtinue minuas muneribꝫ mercurio tribuēdis. cũ tot tauri immolent ⁊ cõburant. Itē Iunices ſunt tauri vitulis grãdiores. hobꝫ q̄ꝫ iuniores a iuniori etate cognoiati. Itē Omētũ vt Celſus in q̄rto refert. mēbrana tenuis eſt inteſtina ꝯtegens ex interiori ꝑte leue ⁊ ſtrictũ. ex ſupiori mollius

aialiũ copioſo.
Attamen hic extis: & opimo vincere farto Perſius
Intendit: iam creſcit ager iam creſcit ouile
tibi qd̄ oras ſperando eris deceptus
Iam dabitur iamiam donec deceptus & expers
fruſtra oia vane dabis donec nũmus ſit in ciſta
Nequicq̄ fundo ſuſpiret nummus in imo

¶ Itē fartũ genꝰ eſt ſacrificij vel qd̄ ad ſacra ferret dictũ. vel qd̄ pluribus varijſq; rebꝫ fartũ ēēt. Tunc ibi. Ne quicq̄ꝫ fundo donec oēs pecunias in hmoi ſacris abſumpſerit. Nequicq̄ꝫ ꝓ o ꝓ nõ ponit. Virgil. Nequicq̄ꝫ ſeros exercet noctua cantus. Alibi fruſtra ſcat. vt idem. ter ſaxea tentat limina nequicq̄ꝫ. Suſpiret vero ad genitũ ⁊ dolorē donantis retulit: q̄ cuꝫ ſe omnia cõſumpſiſſe cerneret ipſe fruſtratus ſuſpirat.

o terrene
O curue in terras anime celeſtium inanes Perſius
introducere auaroꝶ
Quid iuuat hoc templis noſtros immittere mores
ꝑ q̄ fiant ſcelera luxuria
Et bona diis ex hac ſcelerata ducere pulpa

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ O curue in terris anime terrena tm̄: relictis celeſtib⁹: cogitantes qd́ iu uat terrena inducere in tēplis q̄ celeſtia deberent reſpicere. Exclamans au tē indignanter q̄rit quid luxuries tanta in templis ꝓſit. Et hac pulpa .i. et hac nimia luxuria. Pulpa em̄ ſine oſſib⁹ caro eſt. Item manes dicūtur deos mortuoꝝ: quoꝝ poteſtatē inter lunam ꝛ terrā fore aſſerunt a quib⁹ ꝛ mane dictū putant. q tunc ſol a manib⁹ .i. inferis veniat.

Iuuenalis
Orandum eſt ut ſit mens ſanam corpore ſano
roga deū ꝑſeuerantem animū
Fortem poſce animum: mortis terrore carentem
anim⁹ vt ſcias q ita naturale eſt mori ſicut naſci
Qui ſpatium uite extremum inter munera ponat
Nature. qui ferre queat quoſcunq labores
ſit vacuus a poſſeſſionib⁹
Neſciat iraſci: cupiat nil.

¶ Orādū ē a dijs: vt ſit mens beata ꝟtutib⁹ ornata: in corꝑe ſano ꝛ bene diſpoſito ꝯtra q̄cūq mala hu⁹ mūdi. Phi iō mortē bonā dixerūt. q ſm naturā eā ſicut vitā accidere dicebāt. Oīe qđ ſm naturā ē. bonū eſt. Itē mens vocata q emineat in aīa: vel qđ meminit in aīa. vñ ꝛ immemores amētes. Itē corp⁹ dictū eo q corruptū perit. ſolubile em̄ atq mortale eſt. Itē labare ē ruere ꝛ repēte cadere. Virgil. Labat ariete crebro ianua. labi ꝓ leniter ꝛ ſenſim ſeorſuz ire. vt labit̄ celū. labit̄ anguis. labo ꝑmā breuez hz. labor ꝑmā lōgā. hinc labor oris ꝛ laboro as ꝑmā breuē. Itē a labo venit labaſcit ꝛ nō a labor. Vñ Terētius. Labaſcit vict⁹ vno ꝟbo q̄ cito fortem animū ad recte viuendum.

Iuuena.
Monſtro q ipſe tibi poſſis dare: ſemita certe
ſemita tranquille vite eſt viuere ꝑ ꝟtutem
Tranquille per virtutem patet vnica vite
nulla ꝟtus deficit ſi aſſit tibi prudentia.
Nullum numen abeſt ſi ſit prudentia

¶ Declaro q fortē animū debes poſcere. q nullas vires in nos hz fortuna ſi prudētes ſum⁹: ꝛ ſm ꝟtutē viuam⁹. q ꝑ virtutē eſt vnica ſemita cuz prudentes ſum⁹. Itē ſemita itineris dimidiū eſt. ꝛ a ſemi itu dicta. Semita aūt hominū eſt. callis ferarum ꝛ pecudum eſt. Item Numē eſt imperiū poteſtaſq dei. Alij dicūt. Numen eſt dei nutus. vt Priſcianus
niſi qđ placeat deo

Iuuena.
Nil ergo optabunt homines ſi conſilium vis?
Permittes ipſis expendere numinibus quid
Conueniat nobis rebuſq ſit vtile noſtris
melioꝛib⁹
Nam pro iucundis aptiſſima queq dabunt dii

¶ Dicere q̇s poſſit ſi nō ſit pecunia a dijs: nec aliqua bona fortune. ergo nil optandū erit a dijs. Rñdet ſic ſcire volueris qđ debes optare. pone in deoꝝ arbitrio: q ipſi ſciunt qđ ſit nobis vtile. Item oīa noīa deoꝛuz ex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

cōſuetudine traducta ſunt ad ſignificādum res quibus dij perfecti habebātur. bacchus em̄ vinorum deus erat, et pro vino ponitur. Ceres dea frumenti. pro frumento. Mars belli. pro bello. Penates dij familie. pro familia.

humana natura

Charior eſt illis homo q̄ ſibi: nos animorum — Iuuena.

improuiſa et inordinata affectione

Impulſu. & ceca magnaq; cupidine ducti

matrimonium

Coniugium petimus partumq; vxoris, at illis

Notum qui pueri: qualiſq; futura ſit vxor

¶ Dij melius hoibus puidēt: cū ipſi cognoſcāt qd vtile ſit hoibus. Affectione em̄ ſenſuū hoies ducunt ad vota. Itē hō dictus. qr ab humo eſt factus. vt dr in Geneſi. Et creauit deus hoiem de limo terre. Abuſiue aūt pnūciat totus hō ex vtraq; ſubſtantia. ſ. ex ſocietate corporis et anime. Naz proprie hō ab humo dr. greci vero hominē antropos vocant qd ſurſum ſpectat

templis

Attamen vt poſcas aliquid voueaſq; ſacellis

.i. albi — ſecreta inteſtina

Exta & canduli diuina thomacula porci.

¶ Etſi hoies ignorāt qd eis expediat: tn̄ in tēplis fuerūt holocauſta ad impetrādū illa q̄ petūt. Itē thomacula ſunt farcimina porcinis carnibus ceſis et inuolutis. Meminit aūt huius victime potius q̄ aliarū. qm̄ in nuptiis et re vxoria cuius paulo ante fecit mētionē ibi videlicz. qualiſcunq; futura ſit vxor mactabat porcus. vt Uarro in re ruſtica ſcribit.

iudice morum

O proceres cenſore opus eſt & aruſpice nobis — Iuuenalis

tu quicūq; bonus — maiora miranda.

Scilicet horreres maioraq; monſtra putares

Si mulier uitulum uel ſi bos ederet agnum

Itē puto. credo. arbitror. reor. exiſtimo. affirmo. q̄ſi in idē cadūt ſm Laurētiū. tn̄ eſtimo et exiſtimo drn̄t ſicut cogito et excogito. prius em̄ eſt excogitare: et poſtea cogitare. Ita prius rē exiſtimamus deinde q̄lis ſit eſtimamus. Exiſtimare ē cōſiderare. eſtimare iudicare. Itē Mōſtra a monitu dicta: q aliquid ſignificādo demōſtrēt. ſiue q ſtatim mōſtrēt qd appareat. et hec proprietatis eſt. Aruſpex dr diuinus q circa aras inſpicit exta victimarum.

¶ De his qui ex nihilo pmouētur ad diuitias.

mercedes vel pecunie — exul extraneus.

ASpice quid faciant commertia: uenerat obſes — Iuuenalis

Hic fiunt homines nam ſi mora longior urbem

permiſit.

Indulſit pueris non vnq̄ deerit amator

¶ Aſpice quid mercedes et pecunie efficere poſſunt. qr etſi quis exul fuerit dū pecunias poſſideat ſalutabitur ab hominibus. q ſi maius incremen-

tum fuerit diuitijs ad om̄ia ſcelera erit ꝓgreſſus. Itē Vrbani ꝛ oppidani dicunt q̄ in vrbibꝫ ꝛ oppidis habitāt. ſola vrbs roma. cetera oppida.

in p̄terito tp̄e

Iuuenalis Nam quid tam miſerum tam ſolum uidimus ut non

poſſis timere

Deterius credas horrere incendia lapſus

Tectorum aſſiduos ac mille pericula ſeue

Vrbis.

¶ N. i. nihil tā malū ē in mūdo qn credere poſſimꝰ deteriꝰ. qꝛ incēdia edificioꝝ caſus ꝛ mille p̄icula ſeue vrbis. Itē N. i. ꝛ nāqꝫ q̄dd. i. ſil'e hn̄t qđ ita ꝛ itaqꝫ. Et aliqn̄ accipit̄ ꝓ aūt ad diſtinctōēz ſentētiarū. vt in Saluſtium Cicero. Nāqꝫ qđ in vxorē atqꝫ filiā meā tā petulāter inuectꝰ es. i. q̄ aūt in (vxorem.

poſt hoc

Iuuena. Hinc tunc Vmbricius quando artibus inquit honeſtis

Nullus in vrbe locus nulla emolimenta laborum

pauperum deterior.

Res hodie minor here q̄ fuit atqꝫ eadem cras

dirimetur paup̄ibꝫ

Deteret exiguis aliquid

¶ Vmbriciꝰ bonꝰ ꝛ iuſtus vir mala mūdi videre nō potuit. ergo ꝯgrēdo de malis recedere conat̄. qꝛ oīa indies ad deteriꝰ deueniūt. nec artibꝫ honeſtis aliq̄ ꝯmēdatio eſt aliqđ p̄miū laboꝝ honeſtoꝝ. Itē indies in hoc a q̄tidie differt: q̄ ſꝫ fere cū quodā incremento dꝛ. ideo plerūqꝫ cū ꝯparatiuo ponit̄. vt cum indies malū artius p̄meret. Sine ꝯpatiuo etiam dꝛ cū verbo incrementi. vt Liuius. creſcente indies multitudine. Quotidie aūt dici p̄t ſine incremento. vt q̄tidie ſcribo nō indies lego: ſed quotidie.

ꝑs vite

Iuuena. Dum ſupereſt Lacheſis quod torqueat: & pedibus me

ſuſtento manum meā

Porto meis nullo dextram ſubeunte bacillo

q̄ om̄ia falſo ꝛ dolo ꝑmutant.

Cedamus patria maneant qui nigrū in candida vertūt

¶ Cloto Lacheſis ꝛ Atropos tres ſorores ſūt q̄ curſuz vite ſ̄uare dicunt vt Cloto dꝛ p̄eſſe initio vite ꝛ vitā dare. Lacheſis dꝛ vitā extēdere. ꝛ dꝛ toti vite p̄eſſe. q̄re ſepe ꝓ vita ponit̄. Atropos dꝛ vitā finire. ꝛ ita p̄eſt morti Tūc ibi. Qui nigrū ꝛc̄. Vitia ꝓ ꝟtutibꝫ vēdūt. vn̄ Ouid. Qui facere aſſueuerat patrie nō degener artꝫ Cādida de nigris ꝛ de cādentibꝫ atra.

ꝑlem cauſa ex vulgo.

Iuuena. Munera nunc edunt & verſo pollice vulgi

aperte ex hoc maleficio

Quemlibet occidunt populariter inde reuerſi

ad purgandum.

Conducunt foricas & cur non omnia cum ſint

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Quales ex humili magna ad faſtidia rerum

ìocus fortune eſt deprimere vnum ⁊ eleuare alterum.

Extollit quotiens voluit fortuna iocari

¶ Itē Verſo pollice.i.p leui cauſa vel ſolo ſigno. Itē forica ē cloaca vel puteus in quē publica ciuitatis ſtercora proijciunt. Nā latrine dicunt priuate in domib⁹. forice ꝟo publice. Itē p̄m⁹ digitorꝝ pollex vocat: eo ꝙ inter ceteros ꝟtute polleat ⁊ poteſtate. Itē vulgus ē paſſim inhabitans multitudo quaſi quiſ ꝙ vult. Inuenit generis maſ. ⁊ neutri.

extraneus omnia faciet vt aliquid lucretur.

Greculus eſuriens in celum iuſſerit ibit

Aduectus romam quo pruna & coctana vento Iuuena.

pdeſt natiuitas

Vſ adeo nihil eſt ꝙ noſtra infantia celum

habuit romanū a monte q̄dā fructu oliue illi⁹ patrie

Hauſit Auentini bacca nutrita ſabina

¶ Alienigene in tantū diligunt ⁊ p̄ponunt nr̄is. q: oīa parati ſunt facere ⁊ vſualiter locut⁹ eſt. q: ſolem⁹ dicere de extraneo q̄ vēto huc veniſti. Item pruna ⁊ coctana fruct⁹ ſunt peculiares ſyrie: vt ſcribit Plini⁹. Coctana vero minores fici ſunt: vt idē eſt auctor Martialis. ſi maiora forēt coctana ficus erāt. Itē infans dr̄ hō p̄me etatis. q: adhuc fari neſcit. Nondum em̄ bn̄ ordinatis dentib⁹: pfecte loq̄ poteſt ppter rōnis imbecillitatem. Item Auētinus mons in Romana vrbe eſt circa ſabinā vbi abundant oliue

Quid quod materiam prebet cauſaſ iocorum Iuuena.

tunica

Omnibus hic idem ſi feda & ſciſſa lacerua

Si toga ſordidula eſt: & rupta calceus alter

vſ ad pellem

Pelle patet. uel ſi conſuto vulnere craſſum

nouiter ſutum filum

At recens linum oſtendit non vna cicatrix.

¶ Hoīes hodierno tp̄e deridēt paupes ex leui cauſa. Itē iocari ⁊ ludere differūt. ludim⁹ em̄ re. ⁊ iocamur ꝟbis. vn̄ lud⁹ in facto eſt. iocus in verbo Ideo dicim⁹. ioco ne an ſerio loq̄ris. Itē lacerua palliū fimbriatum quo olim ſoli milites vtebant. Itē toga dicta eo ꝙ velamēto ſui corpus tegit. Eſt aūt palliū purū forma rotūda ⁊ fuſiore quaſi mūdante ſuū ſub dextra veniens ſup humerū ſiniſtrū ponit. Itē p cicatricē intelligit hic ruptura in calceo vel alia pte veſtis. paupes em̄ cum groſſo folio aliq̄d ſumpſerūt multis ſuturis que hic cicatrices vocantur.

durum eſt pauperi ab alijs derideri

Nil habet infelix paupertas durius in ſe Iuuena.

diues

Quam ꝙ ridiculos homines facit exeat inquit

illo ordine equitum.
Si pudor eſt & de puluino ſurgat equeſtri
poſſeſſio.
Cuius res legi non ſufficit & ſedeant hic
meretricio
Lenonum pueri quocunq; in fornice nati.
¶ Si vis vacare animo aut paup ſis oportet. aut paupi ſilis. Non pt ſtudiũ ſalutare fieri ſine frugalitatis cura. frugalitas aũt pauptas voluntaria ē. Qd tuo bñficio ſcire nõ potes: pauptate ſcias. Pauptas ꝓprius ē vbi aliena deficiũt exercere libertatem. Quintil. Ab aliis diuitib pauperes ſpernunt diuites extollunt. & ſi meretrice nati ſunt intromittunt. Item ridiculus dicitur is qui riſum mouet vel ꝓpter quem ridetur
pauper.
Iuuena. Quis gener hic placuit cenſu minor atq; puelle
Sarcinulis impar? quis pauper ſcribitur heres
¶ Nõ petit paup ad matrimoniũ filie nec inſtituit heres. Item gener eſt qui filiã duxit. gener aũt dict9 q aſſciſcat ad augmentandum genus
Iuuena. Libertas pauperis hec eſt
verberatus veniam
Pulſatus rogat & pugnis conciſus adorat
Vt liceat paucis cum dentibus inde reuerti
¶ Paup a diuite ꝯfuſus & pcuſſus rogat vt viu9 abire poſſit. Itē pugn9 a pugillo dict9 ſicut palma. ab expãſis palme ramis. Itē libertas ē liberi hois ꝯditio q̃ agere ſingula q̃ iure licent nec auro aut argento eſtimari pt cũ ineſtimabilis eſt. cui opponit ſeruitus ꝯditio ſerui: quo alteri9 dño ſubiectus ſcz dñi cuius volũtate ſingula facere debet que iure licent.
Iuuena. Viuendum eſt illic ubi nulla incendia; nulli
ad extinguẽdũ ignē ſuppellectilem
Nocte metus: iam poſcit aquam iam friuola transfert
ille pauper
Vcalegon. tabulata tibi iam tertia fumant
¶ Viuendũ eſt illic ibi ſecura quies animi abſq; piculis diē agere pt. qa in domib diuitũ mille picula ſunt. Vcalegon erat paup quidã. & ē ſumptum nomē vcalegon ex Virgilio. & ponit hic pro quolibet paupe. Friuolum interp̃tatur quaſi fere valens obolum.
receſſu cõmotus
Iuuena. Quamuis digreſſu ueteres confuſus amici
in illo oppido
Laudo tamen uacuis q; ſedem figere cumis
ꝓponit
Deſtinat atq; vnum ciuem donare ſibylle
¶ Quãuis bonus vir amicus meus ꝓpter iſta mala vult recedere. laudo

t amē q cumas petit vbi melius ꝙ͂ hic inter vitia virtutib; inſiſtere pote-
rit. Nam Cume loca ſunt ſacrata in quib; habitabat Sibylla vates. Cu-
mis aūt vacuus dr. quia ille locus virtuoſiſſimus erat. ⁊ ideo pauci eū co-
lebant. Etiam vacuus locus ille erat a vitijs.

aliqͥs diues malus

Quid refert igitur quantis iumenta fatigat Iuuena,

pulchris domib;.

Porticibus quanta nemorum vectetur in vmbra
Iugera quot vicina foro quas emerit edes

eſt felix

Nemo malus felix minime corruptor.

¶ Nō ꝓdeſt diuiti multa poſſidere ſi vitioſus ſit. Itē portic⁹ q trāſitus
ſit magis ꝙ͂ ibi ſtandū q̄ſi porta. ⁊ dr porta qꝛ p̄t ꝑ eā vel importari ali-
quid vel exportat̄. Itē forꝫ eſt exercendarū litiū locus a fando dictus. ſiue
a rege Foroneo q̇ p̄m⁹ grecis leges dedit. hec loca ⁊ roſtra vocant̄ a capta-
rū nauiū eratis roſtris: qͥb; forꝫ Romanū exornatum erat

rarum

Quicquid conſpicuum pulchrumq ex equore toto Iuuena,
Res fiſci eſt ubicunq natat donabitur ergo
Ne pereat iam letifero cedente pruinis

timentib;.

Autumno iam quartanam ſperantibus egris'
Stridebat deformis hyemis.

¶ Quicqͥd pulchrū diuitib; placēs fuerit dabit̄ eis vel ꝯfiſcabit̄ aut alia
iniuria vendicabit̄. Deſcribit hic tēpus autūnale ⁊ hyemale. Vn̄ carnez
hois calore eſtatis diſſolutā frigidus autūni facile penetrat ⁊ morbum in-
ducit. Itē fiſcus eſt ſaccus publicus. vnde ⁊ fiſcelle ⁊ fiſcine dicūtur. hunc
habent exactores ⁊ in eo mittūt debitū publicū qd reddit̄ regib;. fiſc⁹ au-
tem p̄me poſitionis ē. deriuatiuū fiſcina. diminutiuū fiſcella. Autumnus
eſt dum rurſus ſol a cacumine deſcendens infringat eſtiuā caliditatem. hy-
ems dum ſol meridianis ꝑtib; immoratur.

Sed quid violentius aure tyranni Iuuena.
Cum quo de pluuiis aut eſtibus aut nimboſo
Vere locuturi fatum pendebat amici

¶ Nihil eſt violētius aure tyranni. qꝛ ſi aliqͥs amicus de aliqua re ſecuz
loqueret̄ ⁊ nō ꝯtingeret ſibi vti amicus ſibi ꝑdixit imminebit ſibi mors.
Nam Nero tyrānus ſenatores ⁊ ꝯſulares ꝑtim exilio: ⁊ ꝑtim morte dā-
nauit leuiſſima cauſa. Itē tyrāni grece latine dicunt̄ reges. Nā apud vete-
res inter tyrannū ⁊ regē nulla diſcretio erat. Virgil. Pars mihi pacꝭ erit
dextrā tetigiſſe tyrāni. i. regis optimi Enee. Nūc aūt rex ē iuſte ad vtilita-
tē publicā regēs. tyrānus iniuſte oīa ad vtilitatē ꝓpriam vendicans

¶ De Mimis & Leccatoribus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ſcurram ſi ſit
Iuuena. SIte propoſiti nondum pudet atq; eadem mens
etiam ſumma ſumptu.
Vt bona ſumma putes aliena uiuere quadra
ille ſcurra
Si potes illa pati que nec Sarmentus iniquas
tiberij ille ſcurra.
Ceſaris ad menſas nec vilis galba tuliſſet

¶ Quoddā viliſſimū gen⁹ hoīm rep̄hendit qui potentib⁹ diuitib⁹ ſeruiebant vt laute viuerent. Itē Sarmētus ⁊ Galba fuerunt viliſſimi leccatores qui curiā Tiberij ceſaris frequentātes magnā iniuriā paſſi ſunt. Itez ceſaris nomē a Julio cepit. q2 bello ciuili cōmoto p̄mus romanoꝝ ſingularem obtinuit principatū. Itē ceſar q̇ matris vtero ceſus. vel qꝛ cū ceſarie natus ſit. a quo ⁊ imparatores ſequentes ceſares dicti ſunt

tu ſceuola implet corpore ſcutellā.
Aſpice q̄ longo diſtendat pectore lancem
ille piſcis circūdata.
Que fertur domino ſquilla & quibus vndiq; ſepta
deorſuz aſpiciat reliquos piſces
Aſparagis qua deſpiciat conuiuia cauda.

¶ Dn̄s optimos piſces habebit. alij āt viliſſimos. vn̄ dn̄s habuit ſquillam que ē genus piſcis delicati. ⁊ ponebatur in maxima lāce ⁊ vndiq; ad latera ponebantur aſparagi. Itē aſparagi ſunt piſciculi parui ⁊ optimi

eleuatis manib⁹ ſcutella
Iuuena. Cum uenit excelſis manibus ſublata miniſtri
albumine ille vilis piſcis
Sed tibi dimidio contritus gamarus ouo
gamarus exiſtens mortifera.
Ponitur exigua feralis cena patella

¶ Gamar⁹ eſt piſcis vilis mali ſaporis q̇ ita putreſcit vt ps pti nō hereat niſi ouo ꝯſolidetur. nō integro: ſʒ albumine ⁊ dabitur paupib⁹. Itē Oua ſūt dicta: eo qꝛ ſunt vuida. vn̄ ⁊ vuida eo qꝛ int⁹ humore ſint plena. Nā humidū eſt qđ exterius humorē hʒ. Vuidū qđ interius. Quidā em̄ putāt ouū habere grecā originē nois. Iſti aūt dicunt oa v litera ſublata

diues illo bono oleo ſed
Iuuena. Ipſe venafrano piſcem perfundit: at hic qui
nō bene coctus ſcurre
Pallidus offertur miſero tibi caulis olebit
oleum lucerne ventrib⁹
Laternam illud enim ueſtris datur alueolis quod
nauis illoꝝ populoꝝ
Canna micipſarum prora ſubuexit acuta

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Diues vtiť bono oleo oliuaꝝ ꝛ tu malo. vñ venafrū oppidū ē vbi naſcitur oleū. Itē caulis gñalr̃ dꝛ arboꝝ herbarū vł olerū. ſꝫ frutex dꝛ tirſis q̄ ſurſuꝫ aſcēdit. Micipſa fuit rex numidarū Jugurthe patruus Maſſaniſſe filiꝰ. a q̄ numide micipſe dicūť. Itē cāna dꝛ nauis q̄ ad modū cāne ē. Cāna aūt ꝓꝓꝛijſſime dꝛ arūdo. qꝛ micipſe naues habebant pyꝛaticas acutas ꝓꝛas hñtes ad modū cāne. Itē lucerna dꝛ ꝙ lucē intꝰ habeat clauſam fit eīn ex vitro intꝰ recluſo lumine vt vēti flatꝰ adire nō poſſit. Laterna dꝛ (in q̄ latet lumen.

ſcurrarū ſtultus audax

Quis veſtrum temerarius uſq; adeo quis — Iuuena.

diuiti

Perditus ut dicat regi bibe plurima ſunt que

rupta veſte

Non audent homines pertuſa dicere lena

¶ Quis ſcurrarū ꝓ̄ſumet libere loq̄ diuitibꝰ. qꝛ ſolū exaudiūť diuites auctoꝛitate fulti. vñ Tul. Nā ꝛ ſi maledixerꝭ auctoꝛitas tua ꝑſuadebit. Itē lena ē genꝰ veſtis.

nūmos aliq̄s potēs

Quadraginta tibi ſi quis deus aut ſimilis diis — Iuuena.

tuis quāti honoꝛis.

Et melior fatis donaret homuncio quantus

viri diuitis

Ex nihilo fieres quantus virronis amicus

diceret diues

Da trebio. pone ad trebium vis frater ab iſtis

illis cibis

Ilibus? o nummi uobis hunc preſtat honorem

Vos eſtis fratres.

¶ Si pauꝑ es a diuite ꝯtēneris. ſꝫ ſi diues efficiarꝭ amicꝰ eius eris. Item Iliū greco ſermōe appellatū ꝙ ibi obuoluamꝰ nos. grece eīn Ilios obuoluere dꝛ. Itē fratres dicti ꝙ ſint ex eodē fructu. i. eodē ſemie nati. vñ frater q̄ſi fere alter. Itē nūmꝰ dꝛ a numero as. qꝛ nūmis numeramus. Itē pecunia q̄ſi pecudia. qꝛ oīs antiq̄rū pecunia in pecudibꝰ erat. ſꝫ iam ad alia trahitur. Iñ peculiū pecunia ꝓꝓꝛia. vt monacho nō licet habere peculium

ſceuola

Tu tibi liber homo & regis conuiua videris — Iuuena.

coquine

Captum te nidore ſue putat ille culine

Nec male coniectat: quis enim tam nudus? vt illum

ſignum nobilitatis

Bis ferat Hetruſcum puero ſi contigit aurum

illud ſignum contingit

Vel nodus tantum & ſignum de paupere loro.

¶ Tu putas te ſcurrā eſſe magne libertatꝭ. qꝛ ꝯuiua es diuitis ſibi autez

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

videt ꝙ tu es vocatus ad cenā ſpe odoris coq̄ne ſue. ſed dimitto omīa ad miror ꝙ tolerare queas pueros te irridētes. Itē ꝑ hetruſcū aurū intelligū tur bulle quas p̄mi hetruſci nobiles pueris ſuis aptauerūt per corrigias dependentes ⁊ erant ſignū nobilitatis. ⁊ nodi ſunt corrigie

ꝓba vni⁹ ſcurre ad alium

Iuuena, Spes bene cenandi uos decipit. ecce dabit iam

medio comeſtū

Semeſum leporem aut aliquid de clunibus apri

ſcurras

Ad uos iam ueniet minor altilis inde parato

Intactoqꝫ omnes & ſtricto pane tacetis

Sepe bñ cenādi ſcurre oīa bñ patiunt. ſꝫ dū ſperāt aliqđ leporis aut apri habere acq̄rūt mutilatā gallinā. Semeſus a ſemis ⁊ eſus. Altil' q̄nqꝫ po-nit adiectiue. q̄nqꝫ ſubſtātiue vt h.

diues

Ille ſapit qui te ſic utitur omnia ferre

colophiſandum

Si potes & debes. pulſandum uertice raſo

Prebebis quandoqꝫ caput nec dura timebis

verbera

Flagra pati his epulis & tali dignus amico

¶ Scurre radebant capita ⁊ ꝑcutiebāt arūdine. Tam ſeruilē aīm habes vt ſis paſſur⁹ v̄bera capite raſo more ſerui. qđ gen⁹ pulſatōis notat Martial' h̄ ſcꝫ caput ſalamādra notat aut ſeua nouacula nudat vt digna ſpeculo fiat imago tua. Itē Vertex ē ea ps capit' q̄ capilli colligant. Itē epule ab opulētia rerū dicte. Epule aūt ſimplices in duo neceſſaria diuidunt. ſcꝫ panē ⁊ vinū. ⁊ duo ſupflua q̄ terre ⁊ mari veſcendi cauſa exquiruntur.

apud diuites.

Iuuena, Cum perfuſa mero ſpumant unguenta falerno

magno vaſe ex ebrietate.

Cum bibitur concha cum iam uertigine tectum

apparet ābulare cū tñ tm̄ ſit vna videt exurgere ebrioꝝ

Ambulat, & geminis exurgit menſa lucernis

¶ Diuites romani vtebant vngento vt meli⁹ comederēt ⁊ biberēt qđ vngentū ꝯfuſo vino ſpumabat. i. nō bñ odorabat Nihil aliud eſt ebrietas ꝙ voluntaria inſania. Reb⁊ itaqꝫ nō verbis ꝓba iſtas q̄ dicunt voluptates vbi modū excellerint penas eſſe. Seneca. Vini vſus olim romanis feminis ignotus fuit ne in aliud qđ dedecus ꝓlaberentur.

malus ille vir.

Iuuena. Exul ab octaua marius bibit & fruitur diis

roma iſta fieri.

Iratis, & tu victrix prouintia ploras

Hec ego non credam venuſina digna lucerna?

¶ Legib⁊ romanis cautū erat ne q̄s ante nonā horā vacaret libidini. ⁊ il

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

la pars diei a mane vſq3 ad nonā vocabatur integra dies. A nona vero li
cebat vacare voluptatibꝰ. ⁊ illa pars dicebat dies corrupta. tūc eñ mere
trices exiuerūt a fornicibꝰ. Vñ adhuc dicunt nonarie. Marius autē tota
die libidini vacabat. Item frui aliqua re eſt fructum ſiue vtilitatē vel vo
luptatem capere. ex ea re vt dicimus. quis ocio fruitur.

¶ De mathematicis aſtrologis

S Quidam credūt aſtronomis ⁊ ſortilegiis.
Ed maior erit fiducia quicquid Iuuena.
prognoſticauerit   reſponſum
Dixerit aſtrologus credunt a fronte relatum
iouis   in illa ciuitate   apollinis
Hamonis quoniam delphis oracula ceſſant
nō eſt certitudo ſz deceptio   incertitudo
Sed genus humanum damnat caligo futuri

¶ A frōte relatū. i. a media iouis ſapiētia. ⁊ dr iupit hamon. i. arenarius vel arenoſus. hamon grece arena ē latine. Apud delphos inſulam dabat apollo rñſa. ſz Nero timēs ne ppl's mortis ſue occaſionē ſumeret iuſſit tē plū obſerari. Itē inter aſtronomiā ⁊ aſtrologiam aliqd differt. qz aſtronomia ꝯuerſionē ortꝰ celi ⁊ obitꝰ motuſq3 ſiderū ꝯtinet Aſtrologia ꝑo ꝑtim naturalis ꝑtim ſupſtitioſa ē. Natural' dū exqrit ſol' ⁊ lune ceterarūq3 ſtellarū curſus ⁊ ſtatiões. Supſtitioſa ē illa quā mathematici ſequunt q in ſtellis augurianſ ⁊ ꝑ. xij. ſigna ſingula aie ⁊ corꝑis mēbra regi aſſerunt

ꝑ aſtronomiam   fricatis.
Sumitur ex libro ſi prurit frictus ocelli Iuuena.
illi libro   vngentum
Angulus. inſpecta geneſi collíria poſcit
mulier
Egra licet iaceat capiendo nulla uidetur
ille mathematicus.
Aptior hora cibo niſi quam dederit pitoſiris

¶ Oia vnguēta oculoꝝ collíria vocanſ. Ocellꝰ ꝑuus oculꝰ. Pitoſiris. i. rō aſtroꝝ tradita a pitoſtri. qz cōi errore hoim in oibꝰ agēdis ꝯſulit aſtrologus cui ꝯfidūt. ⁊ ſic decipiunt. Itē liber dr in q̄ ſcribimꝰ. qz añ vſu3 carte ⁊ mēbranoꝝ de libris arboꝝ volumina fiebāt ⁊ ꝯpaginabant. liber vero ē interior ꝑs ⁊ tunica corticis q̄ ligno heret. vñ Virgilꝰ. Sic alta liber heret in vlmo. Itē Geneſis eſt liber veteris legis. ⁊ ponit hic ꝓ libro mathematico in quo ortus inuentū ⁊ occaſus: ⁊ fortuna traditur

quia poetica
Iam ſi pieria nullus tibi nummus in arca Iuuena.
amare debes   nutrimentum carnificis
Oſtendatur. ames nomen uictumq3 machere
pauper   tibi ab aliis   venditio
Et uendas potius commiſſa quod auctio uendit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Iam ſi tu nō es diues q̃uis ſis doctus: tm̄ peribis ⁊ q̃res victū in macello cū carnificib᷒. Sūt em̄ q̄dā q̄ ex pudore res ſuas vēdere nolunt. ſed alijs ad vēdendū ↄmittūt. ⁊ ſic dr̄ auctio cōmiſſa. Auctio venditio eſt ab auctionor qđ eſt vēdere. Machera ē lōgus gladius. nomen grecum eſt.

melius falſum teſtimonium dando

Iuuena. Hoc ſatius q̃ ſi dicas ſub iudice vidi

hoc quod dictum eſt

Quod non vidiſti. faciant equites aſiani

ducit ad nos

Altera quos nudo traducit Gallia talo

¶ Melius eſt pauperē iuſticiā ⁊ eq̄tatem ſeruare q̃ƺ peierando iuſticiam violare. Item eq̄tes milites equeſtres dicti eo q̄ꝺ equo ſedeāt ⁊ in equeſtri ordine militant. Vñ fortes iuuenes ad militiā ſolent deligi ⁊ armis exerceri doceri ⁊ ꝓbari ⁊ deinde ſacramēto inſcribi equitum militie

Iuuena. Frange miſer calamū uigilataq̄ꝫ prelia dele

Qui facis in parua ſublimia carmina cella

Vt dignus venias hederis & imagine macra.

¶ O tu poeta vel alter docte: carmina de plijs q̄ ↄpoſuiſti dimitte. quia nulla p̄mia laboꝝ. Item hedera eſt herba viridis q̄ adheret muris q̄ ſolebant coronari poete in ſignū ſapientie. qꝛ ſicut hedera ſemꝑ viret. ſic fama poetarū ꝑpetua eſt. Nam vatib᷒ dabatur ſtatua macra ⁊ pallida coronata hedera in ede camenarū poſt mortem.

ſubintrant ſtudendo

Iuuena. Tedia nunc ſubeunt animos tunc ſeq̄ꝫ ſuamq̄ꝫ

ſcientiam ſuam eloquens

Terpſicoren odit facunda & nuda ſenectus

licet nō ꝓdeſt. ſcribimus tamen ſterili arena.

Nos tamen hec agimus tenuiq̄ꝫ in puluere ſulcos

quia nulla premia nobis ſunt

Ducimus: & littus ſterili verſamus aratro

¶ Dum philoſophantes ad miſerā veniūt ſenectutem: pauperē tunc cuꝫ tedio ↄquerunt ⁊ culpant ſtudiū. qꝛ indigenti melius eſt ditari q̃ƺ philoſophari. attamē ſenes philoſophantes nō dimittunt ſua ſtudia

cōis populus cōſueuit vulgus

Iuuena. Turba tremens ſequitur fortunam ut ſemper & odit

morti adiudicatos fortuna alicui de tuſcia

Damnatos. idem populus ſi murſia tuſco

Fauiſſet & oppreſſa foret ſecura ſenectus

illum virum de tuſcia.

Principis hac ipſa ſeianum diceret hora

ceſarem

Auguſtum.

¶ Ignobile ⁊ variū vulgus ſeq̄tur fortunā melioris odiēs dānationem Itē habem⁹ odio is iui itū. ⁊ etiā habem⁹ odi ꝑ bū defectiuū in eodē ſcato qḋ ſcationē pn̄ti ⁊ p̄teriti hꝫ. ⁊ ꝯiugat̄ in oib⁊ tpib⁊ a p̄terito formatꝭ. ſed odi ꝑfectū eſt q̄rte ꝯiugatiōis. odi defectiuū tertie. Et reperitur triplex odi. ṗmū defectiuū ṗma lōga. odi impatiuus ab odio ṗma breuis. tertio odi p̄teritū ſyncopatū ab odio. Odio inuenit̄ habere oſum in ſupino. Inde oſor .i. oditor. vn̄ Plau. Scio illū oſorē vxoris ſue. Ĩn̄ exoſus ⁊ ꝑoſus .i. ꝑfecte odiēs. Itē Murſi q̄dam ppl̄i italie apud q̄s colebat̄ fortuna. ⁊ ſic murſia dea fortune ſepe d̄r. quē ſeq̄tur vulg⁹. illū cui fortuna fauet ſequit̄ ppl̄s. Itē Auguſtus ideo apud romanos nomē imperij eſt eo q̄ olim au-gerent rempublicā amplificando. imo vt doctis placet ab auium garritu: qḋ nomen primo ſenatus Octauiano dedit. q̄ꝛ anxerat terras noīe ⁊ titu-lo. Itē Octauian⁹ dn̄i appellationē vt hō declinauit ⁊ grauiſſimo edicto oēm populū ne eū deū appellaret corripuit.

aliquis
Si mortalis idem nemo ſciat aſpice quanta — Iuuena.
piurus — peierantis
Voce neget. que ſit ficti conſtantia vultus
ꝑ fulmen iouis.
Per ſolis radios tarpeiaꝗ fulmina iurat

¶ Quidā leuiter peierāt falſuꝫ ⁊ fictū magna ꝯſtātia ꝑ oēs deos ꝯfirmā-tes. Itē ſol appellat̄ eo q̄ ſol⁹ appareat obſuratꝭ fulgore ſuo cūctis ſideri-bus. In plurali ꝓ no nūero ꝑ radijs ſolarib⁊ capit̄. Fulgur ⁊ fulmē ict⁹ cele-ſtis iaculi a feriēdo dicti. Fulgere em̄ ferire eſt ac ꝑcutere. fulmina aūt colli-ſa nubila faciūt. Nā oim rerū colliſio ignē creat. vt in lapidib⁊ cernimus. tria aūt ſunt eius nomina. fulgur q̄ꝛ tangit. fulgor incēdit. fulmē findit

Sunt qui infortune iam caſibus omnia ponant — Iuuenalis
Et nullo credant mundum rectore moueri
Natura voluente vices & lucis & anni
ſupple piurando — quecunꝗ mala faciunt
Atꝗ ideo intrepidi quecunꝗ altaria tangunt

Sūt aliq̄ putātes oīa regi fortuna ⁊ nō a dijs. ⁊ iō nō curāt peierare. Itē greci mūdo nomē ornamētū dederunt. d̄r em̄ apḋ eos coſmos qḋ ſcat fir-mamētū vel ornamētū Nihil em̄ mūdo pulchri⁹. oculis chari⁹ ꝯſpicim⁹.

periurij.
Eſt alius metuens ne crimen pena ſequatur — Iuuenalis
Hic putat eſſe deos: & peierat atꝗ ita ſecum cogit.
Decernat quodcunꝗ uolet de corpore noſtro
illa dea — oculos meos — tibia
Iſis & irato feriat mea lumina ſiſtro
Dummodo uel cecus teneam quos abnego nummos.

¶ Alia opinio hoim credētiū deos eſſe ⁊ tn̄ peierāt ⁊ malūt pecuniā piu-rio tenere ⁊ expectare plagā q̄ꝫ eā nō habere dūmō pecuniā teneāt. ſi mat deus quācunꝗ plagā. Itē Iſis lingua egyptioꝝ terra nuncupat̄. fuit em̄

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Iſis regina egyptioꝝ Inachi regis filia q̄ de grecia veniēs egyptios lr̄as docuit terras colere inſtituit. ⁊ ideo terrā eiꝰ noīe appellauerūt. Itē ſiſtrum eſt genꝰ tympani aut alterius inſtrumēti muſici quo vſa eſt Iſis.

Ille crucem precium ſceleris tulit hic diadema
Iuuenalis Sic animum dire trepidum formidine culpe
creditorem
Confirmat tunc te ſacra ad delubra uocantem
iſte volens peierare
Precedit. trahere immo ultro ac uexare paratus

℄ Aliq̄ ꝓpter mala patiunꝶ penā. aliq̄ p̄miantꝶ. ergo auaritia ducti animū trepidū ꝓpter culpā iuramēto falſe ꝯfirmāt impauide cū irriſione creditoris altaria tangūt ⁊ p̄cedentes illū cui iuramēto bona negāt Itē diadema eſt ornamētū capitis ex auro ⁊ gēmis ꝯtextū qđ in circūactis extremitatibus retro ſtringiꝶ. ⁊ exinde dictū grece q̄ꝛ ꝑligeꝶ. Itē delubra veteres dixerūt tēpla fontes hn̄tia. qbꝫ ante ingreſſum diluebanꝶ. ⁊ appellata delubra a diluēdo. Vel a deliberatꝭ arboꝝ codicibꝫ vn̄ ⁊ ſimulachra deoꝝ fiebāt.

ſicut illud qđ contigit tibi
Iuuena. Si nullum in terris tam deteſtabile factum
q̄ꝛ plura ſunt alia mala peiora
Oſtendis taceo nec pugnis cedere pectus
Te ueto. nec plana faciem contundere palma

O tu q̄ deceptꝰ es pecunia iuramēto ꝑuata ſi nullꝰ aliꝰ patiaꝶ plꝰa mala dolere poſſis. Itē palma ē manꝰ expāſis digitꝭ ſicut pugnꝰ digitis ꝯtractis.

Iuuena. Sed ſi cuncta uides ſimili fora plēna querela
caitis.
Si decies lectis diuerſa in parte tabellis
Vana ſuperuacui dicunt chirographa ligni
nobilis.
Ponendum quia tu galline filius albe
ex ignobili ꝓgenie
Nos viles pulli nati infelicibus ouis

℄ Non cōqueraris q̄ꝛ pecunia tibi ſublata iuramēto ſit. q̄ꝛ aliꝭ patiuntur multo maiores iniurias q̄bꝫ nō es melioris ꝯditionis. Antiq̄tus cum pecuniam alicui crederent in ligno ſcribebant vel in carta. ⁊ in medio chirographum cum literis capitalibꝫ diuidebant

paruū damnū modica ira.
Iuuena. Rem pateris modicam & mediocri bile ferendam
vertas que aliꝭs inferuntur
Si flectas oculos maiora ad crimina confer
ne extinguantur incepta
Conductum latronem incendia ſulphure cepta
Atq̄ dolo primos cum ianua colligit ignes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Qm̄ iſta dāna cōīa ſtꝫ patiēter tolera cū alij maiora patiāṫ. qm̄ ſi hodi erno tp̄e aliq̄s aliū odio hꝫ ꝯducit latronē q̄ res eiꝰ ſurriperet aut domos in cēderet ponēdo ignē ꝑmū in ianua ne q̄s accederet ad defendendū. Itē fel fert humorē q̄ vocatur bilis. ⁊ eſt ſedes ⁊ origo iracundie ⁊ rancoris.

ſtolidi
Prima docens rectum ſapientia quippe minuti — Iuuena.
debilis.
Semper & infirmi eſt animi exiguiq̧ uoluptas
Vltio. continuo ſic collige q̧ uindicta
Nemo magis gaudet q̄ femina

¶ Infirmi ⁊ ſtolidi animi ē vindicatio. quia nemo magis gaudet de vin dicta q̄ꝫ mulier. ⁊ ideo hō debet eſſe patiens nō intendens vindictā. Item vindicta ex inuidia ꝓcedēs eſt in actorē ſuū reciprocꝰ animi cruciatus. Si nulli vindictam q̄ris maior eris. qui em̄ vindictam q̄rit minor eſt.

Cur tamen hos tu — Iuuenalis
culpabilis
Euaſiſſe putes quos diri conſcia facti
cōſciētia ꝯplexos latente dolore
Mens habet attonitos & ſurdo uerbere cedit
Occultum quatiente animo tortore flagellum

¶ Cur tn̄ vltro tibi placet, q2 q̄ꝫuis illa nō veniat: penā tn̄ nō euadūt. q2 interius torquenṫ q̄ꝫuis tu putes eos euaſiſſe. remorſus ꝯſcientie pctōꝝ ē ꝑma vltio ⁊ maxima malefactoꝝ q̄ hominē iudicat. Surdo verbere gemi tibꝫ ⁊ doloribꝫ interioribꝫ mentis. Item animo tortore. i. animo ipſo pre ſtante officium tortoris. nam ꝯſcientia punit eum

Pena autem uehemens & multo ſeuior illis — Iuuenalis
Quas & Seditius grauis inuenit & Rhadamantus
Nocte dieq̧ ſuum geſtare in pectore teſtem

¶ Remorſus ꝯſciētie ē maior pena q̄ꝫ ſeuiſſimi iudices Seditius ⁊ rha damantus infligere poſſint. Seditius iudex fuit ſeuiſſimus. Rhadaman tus filius iouis q̄ apud inferos dignas ꝓ peccatis infligit penas

¶ De Pena vitiorum.

vltiones
HAs patitur penas peccandi ſola uoluntas — Iuuena,
Nam ſcelus intra ſe tacitumq̧ cogitat ullum
peractum
Facti crimen habet. cedo ſi conata peregit
remorſus conſcientie.
Perpetua anxietas nec menſe tempore ceſſat

¶ Cū hō ꝯplacendo ꝯſentit pctīs iā peccat qḋ ſi ope cōpleat grauiꝰ mul to. Auerſio voluntatis ab incommutabili bono formaliter peccatum: in

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

actus exterior addat pctm̄: vel aggrauat pctm̄ voluntatis dubitāt theologi ꝙ peccatū ꝑactum non recedat tpe niſi penitentia deleatur.

adnuſit tibi

Iuuenalis Nocte breuem ſi forte indulſit cura ſoporem

moto in lecto tuo

Et toto uerſata thoro iam membra quieſcunt

Continuo templum & uiolati numinis aras

imaginem tuam

Et quod precipuis mentem ſudoribus urget

imaginem tuam

Te uidet in ſomnis tua ſacra & maior imago

¶ Predicta pena eū comitat̄ vigilantē: ſʒ exequens dormientē. qꝛ imagines deoꝝ leſoꝝ vident̄ ei aſtare ac eū torquēt ꝑ breuē ſoporē. Itē templū nomē generale ē. ꝓ locis eīn q̄buſcūq; magnis antiq̄ tēpla dixerūt ꝛ templa dicta q̄ſi ampla tecta. ſʒ ꝛ locus deſignat⁹ ad orientē ꝯtemplatiōi templū dicebat̄. Cuius ꝑtes quattuor erant. antica. poſtica. dextra ꝛ ſiniſtra vt qui cōſueret aut depcaret rectum aſpiceret orientem

malefactores — ad quelibet fulminis ictū pallidi fiunt.

Iuuena. Hi ſunt qui trepidant & ad omnia fulgura pallent

cum fiunt tonitrua ipſi ſunt ſemi mortui.

Cum tonat exanimes primo quoq; murmure celi

quaſi veniant tonitrua in punitionem eius.

Non quaſi fortuitu nec uentorum rabie. ſed

ira deoꝝ miſſus.

Iratus cadat in terras & vindicet ignis

¶ Iſti flagitioſi timēt tonitrua ꝛ oīa ex vindicta diuina venire in vltiōe peccōꝝ ſuoꝝ vt exanimes. Itē exanimis extra aīm. vt mortu⁹ poſitus. Itē antiq̄ celū rotundū volubile dixerunt vocatūq; hoc noīe: eo ꝙ tanq̄ vas celatū impſſa habeat ſigna ſtellarū. hoc greci vranus dicunt a videndo.

pleureſim

Iuuena. Preterea lateris uigili cum febre dolorem

Si cepere pati miſſum ad ſua corpora morbum

irato deo — diuina ptāte imagines q̄bꝰ puniunt̄ pctōres.

Infeſto credunt a numine ſaxa deorum

Hec & tela putant.

¶ Si patiat̄ morbū timet ſibi miſſuȝ vltione diuina ꝓpter mala. Item febris a feruore dicta ē. qꝛ febris ē abūdātia caloris. ꝛ ē varia ſm̄ diuerſitatē humoꝝ corporis inflāmatiōis ꝛ putredinis. Itē corp⁹ dr̄ ꝙ nō viuit. ſ. qꝛ poſt vitā mortuū ē aut ſine vita ē ꝯditū ꝛ formatū. quo formato infunditur anima ꝛ vita. Interdū cū vita corpus ꝛ nō caro. vt herba ꝛ lignum.

Iuuena. Quiſnam hominū eſt quem tu contentum uideris uno

Flagitio? dabit in laqueum ueſtigia noſter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

inſtrumētū ligādi eos
Perfidus & nigri patietur carceris vncum
Quaſi dicat nemo ponit ſibi finē peccādi cū ſepiꝰ peccādo itercipit donec
puniat carcere vel alio mō. Itē vncꝰ eſt q̈ aliq̄d cudit vel tenet a cudendo
dictꝰ: eo ꝙ illo aliq̄d cudamꝰ vel tenemus. Itē Carcer locus q̈ aliq̄d ꝯſer
uatur. ⁊ ē ad ꝯſeruationē hoīm ⁊ nō punitionē ſm leges ordinatus.
immo maximū qđ ſequit   vexare   aliq̄s cōis
Haud nimium illud erit ne te pulſare togatus — Iuuena.
verberetur   iniuriam ſibi illatam
Audeat immo & ſi pulſetur diſſimulet nec
iudici
Audeat excuſſos pretori oſtendere dentes
vulnus
Et nigram in facie tumidis liuoribus offam.
¶ Si aliq̄s pauꝑ cōis fuerit ꝟberatꝰ a potente nō audet dicere aut ꝯq̄ri
corā iudice. Toga aūt romani tpe pacis vtebant ⁊ iuſta menſura toge hꝫ
ſex vlnas. Togati aūt ſunt cōes pacifici. Itē Offa ꝓpe ē fruſtū dentiū. cu
ius diminutiuū offella. Vñ ⁊ offarij coci q̄ ꝑticulatim ⁊ offatim coquunt
hic aūt capit ꝓ vulnere. Item p̄tores quaſi p̄poſitores iudices.
q̄ eſt fauorabilis militibꝫ.
Bardiachus iudex datur hec punire uolenti
in ſede tribunali.
Calceus & grandes magna ad ſubſellia ſure — Iuuena.
iure militari milites non pn̄t citari eoꝝ capitaneo.
Legibus antiquis caſtrorum & more camilli
extra caſtra
Seruato miles ne uallum litiget extra
¶ Si miles togato iniuriā intulerit mētionē inde facere nō audebit. ⁊ ſi
aliq̄s velit talē ꝯuenire oēs ei officient ⁊ etiā iudex. ⁊ hoc eſt qđ dr dat iu
dex ⁊c. Bardiachus em̄ ꝓprie eſt ſagulū militare ex pilis caproꝝ. hic accı
pitur bardiacū epitheton calcei vt ex habitu deſignet centurionē q̄ ⁊ calce
is ciliceis vtit. calceus bardiacus .i. ciliceus ⁊ grandes ſure. Cēturio vtēs
calceis bardiacis ⁊ grandibꝫ tibialibꝫ eligit iudex togato ſi volueris accu
ſare militem ꝙ miles de milite erit iudex
Vt nemo in ſeſe tentat deſcendere nemo — Perſius
ſemꝑ maiores conſideramus
Sed precedenti ſpectatur mantica tergo
¶ Nullus homo cognoſcit ſeipm̄. ſꝫ reſpicit maiores ſe ⁊ cupit eſſe eis ſi
milis ⁊ nō potens efficere alijs iniuriat. Itē mantū hiſpani vocant ꝙ ma
nus tegat tm̄. ⁊ eſt breue amictū. Inde mantica maior dorſum tegens.
patientia ſociatur omnibꝫ virtutibꝫ.
Omnibus una comes uirtutibus aſſociatur — Iuuena.
nullus ſapiens niſi patiens; ⁊ ſine ſapientia nulla virtus
Auxiliumqꝫ ſuum fortis patientia miſcet

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ſterilis ⁊ ſine fructu
Virtus, nam uidua eſt quam non patientia firmat

¶ Itē patientia ē honeſtatis ſeu vtilitatis cauſa rerũ arduarũ ac difficilium voluntaria ac diuturna ꝑpeſſio. Tullius. Totius phie robur patientia eſt. Plato. Cuiuis dolori remediũ eſt patiētia. Ex ꝓuerbijs feramus equo animo ⁊ vtamur foro qđ ſors ꝯceſſit donec inuicta felicitas finē malis imponat. Seneca. Equo animo audienda ſunt imperitoꝝ conuitia ⁊ ad honeſta vadenti ꝯtemnendus eſt ipſe ꝯtemptus

aduerſa deficit
Ouid, Poſſe pati facile eſt ſi non patientia deſit
feras non culpas qđ vitari non poteſt
Leuiter ex merito quicquid patiare ferendum eſt
condolenda
Que uenit indigne pena dolenda uenit

¶ Iniuriarum remedium eſt obliuio. Miſerrima eſt fortuna que inimico caret. Nondũ felix es ſi nõdum turba deridet. naȝ ⁊ ſi nullos inimicos tibi facit iniuria: multos tamen facit inuidia

vtile aliqñ eſt pati iniuriam
Ouidius Vtilis interdum eſt ipſis iniuria paſſis
veterem ferendo iniuriam inuitas nouam
Sepe eſt ſupplicii cauſa fuiſſe pium.

¶ Quicqđ nõ iure fit iniuria eſt. ꝯtumelia aũt iniuria ꝑ ꝯtemptũ ⁊ inhonoratione facta. Cõuitiũ iniuria vocibꝫ facta quaſi conuitiũ cũ plures voces immenſe in vnũ ꝓferũtur. Vñ iniuria generalis ad iſta.

onera iugum
Ouid, Non iuga taurus amat quod tamen odit habet
non ſemper que placent aduenient
Sepe bibi ſuccos quis inuitus amaros
Vt corpus redimas ferrum patiaris & ignes
inualidꝰ ille animo modicum
Vt ualeas animo quicq̃ tolerare negabis.

¶ Vti ꝓ corpis valitudine difficilia nõ inuite patimur. ſic ꝓ ṽtutibꝫ aīe excolēdis q̃cũqꝫ ardua ⁊ difficilia pati nõ recuſemꝰ. cũ ṽtus circa difficilia ṽſat. Ille animo valet q̄ multꝭ viribꝫ ſtipatus ē aut forſan oībꝫ. cũ vt ſtoicis placet habēs vnã ṽtutem oēs hȝ. qꝛ inuicem ſunt connexe.

Ouidius Fert ſapiens omnis caſus patienter amaros
refutat.
Frena nec indomiti more recuſat equi
virtus ꝓbata aduerſis rebꝫ p̃bet materiã laudis ſuo tp̄e.
Scilicet aduerſis probitas exercita rebus
Materiam triſti tempore laudis habet

¶ Quilibet ſapiens patiēter fert oīa aduerſa. nec recuſat more indomiti

equi recuſantis frena. qꝫ virtus ꝓbata aduerſis rebꝫ prebet tpe aduerſitatis materiam laudis. Item exercitus nomen eſt ordinata militū multitudo. Sꝫ exercitus ꝑticipium eſt idem qđ exercitatus

Sepe creat molles aſpera ſpina roſas — Ouid.

irrita inania.
Iupiter in multos temeraria fulmina torquet.

¶ Sicut ſpina aſꝑa ꝓducit aliqñ molles roſas. ſic mala aduerſa ⁊ aſꝑa creāt ꝟtutes. ⁊ his tela iouis puniētia malos nocere non pñt. ſm poetas fulmina ſunt iacula iouis q̇bꝫ punit malos hoies h̄ in terris ſuꝑbientes.

locū da patienter
Cede repugnanti cedendo uictor abibis — Ouidi.

hominē ſuꝑa patienter
Quem ſuperare potes interdum vince ferendo

omniū virtutū maxima eſt patientia
Maxima etenim morum eſt ſemper patientia uirtus.

¶ Dabis aliqñ locum repugnanti ⁊ cedendo quē ſuꝑare pt victor. Ariſtoteles. Maxima em̄ ꝟtutū eſt patientia. Nobile vincendi gen⁹ eſt patiētia. Si vis vincere, diſcas pati. oīs fortuna vincenda ſuꝑanda eſt loco ⁊ tempore. pati pulcherrima morum conditio eſt

bñ facies ⁊ neminē timeas mala loquentem.
Cum recte uiuas ne cures uerba malorum — Cato

malus bñ loqui non didicit
Arbitrii noſtri non eſt ꝙ quiſqꝫ loquatur

¶ Quia nō eſt in noſtra poteſtate impedire blacterones ſuſurrones mala de hoibꝫ ꝑdicātes. bñ agēdo ſpernes ꝟba maloꝝ. ſic q̇uis ſuꝑꝑſius iudex nec curat ꝟba alioꝝ ſcit q̇uis q̄ pede claudicat. aut quē doleat dentez. nec cures q̇d mali dixerint. q̇ malus eſt bene loqui non poteſt

ſacra dies laudando deum.
Proſpera lux oritur linguis animiſqꝫ fauete — Ouid.

in die ſancto orationes bone
Nunc dicenda bono ſunt bona verba die

non eſt litigandum
Lite uacent aures inſanaqꝫ protinus abſint

abſtinendum eſt ab omni oꝑe.
Iurgia differ opus liuida turba tuum.

¶ Feſta dies poti⁹ q̄ feſtiua dies. Nā feſtus a ū. ad diē ꝑtinet. feſtiu⁹ ad res. vt oia feſtiua. Sacrū diē deſcribit. q̄ agēda ſunt oſtēdit. qꝫ feſtiuo die bona ꝟba dicenda ſunt. pace viuendū eſt Iurgia ⁊ oꝑa q̄uis q̄tidiana abſunt. Aures a vocibꝫ hauriendis dicte. vñ Virgili⁹. Voceqꝫ his auribus hauſi. Lingua a lingendo cibū putant dictam alij qꝫ ꝑ articulos ſonos ⁊ verba ligat. ſicut plectrū cordis: ita lingua illudit dentibꝫ.

die ſancto terra non arandum
NB Luce ſacra die requieſcit humus requieſcat arator — Hora.

tali instrumento
Et graue ſuſpenſo vomere ceſſat opus
Soluite vincula iugum nunc ad preſepia debent
quieſcentes ⁊ non laborantes
Plena coronato uertice ſtare boues

¶ Sacro die deſcendũ eſt ab omi ope mechanico ⁊ ruſtico. oiaq́ꝫ aialia ad opus ruſticũ ordinata deſcant. Vomer ē dictus ꝙ vi humũ ornat. ſeu ab euomendo terrã. de q̃ Lucretius Uncus aratri ferreus acuto decreſcit vomere in aruis ſumitq́ꝫ per detrimentum fulgorem

parendum eſt legibꝫ ⁊ p̄ceptis eoꝝ

Octauius Aug. Eſt legum ſeruanda fides ſuprema uoluntas:
Quod mandat fieriq́ꝫ iubet parere neceſſe eſt.

¶ Lex qđ mandat aut iubet ſeruandũ eſt ꝑ extrema voluntate. qm̃ nihil precipit niſi iuſtũ ⁊ equũ. diis parentibꝫ ⁊ legibꝫ parendũ eſt. Legibꝫ ⁊ parentibꝫ differentibꝫ: quibꝫ parendũ ſit dubitabant antiqui

cõmoda ⁊ lucra ſua quilibet diligit

Ouid. En reditus iam quiſq́ꝫ ſuos amat & ſibi quid ſit
Vtile ſollicitis computat articulis

venerabile nomẽ amicitie computat̄ iam ꝓ cõmodo.
Illud amicitie quondam venerabile nomen
vendit iam operã ſuam more meretricis.
Proſtat: & in queſtu pro meretrice ſedet

¶ Cũ tria gña amicitie ſtꝫ, ꝓpt̄ bonũ vtile delectabile ⁊ honeſtũ amicitia ꝓpter bonũ honeſtũ ſola ꝑpetua ⁊ ꝯmẽdãda ē. q̃ꝫuis iam nulla repiat̄ niſi ꝓpter bonũ vtile. ideo amicitia ꝓ meretrice ⁊ q̃ſtu iã ſedet. nã plura munera dãti plura amicitie ſigna meretrix p̄bet. Itẽ meretrix a merendo dr̄.

¶ De Amicitia.

Ouidius EN ego non paucis quondam munitus amicis
Dum flauit uentis aura ſecunda meis
Vt fera morboſo tumuerunt equora uento
In mediis fracta naue relinquor aquis

¶ Tpe felici adiutꝰ ⁊ munitꝰ multꝫ amicis erã dũ proſꝑ vẽtꝰ ⁊ aura ſecũda mihi flarũt ⁊ oia ad nutũ mag̃ ꝓſꝑitate more ꝓcelloſi marꝫ tumuerũt. Iã fracta naue relinq̃r in mediis aq̃s aduerſitatꝫ. ꝯꝑatio optima a mari ſumpta. Itẽ naui q̃dã ꝓhibẽt dictã eo ꝙ nauis rector peritꝰ ſapiẽs ſtrẽnuꝰ q̃ ꝯtinere ⁊ gubernare nouit. vñ Sapiẽs. Intelligẽs gubnacl'a poſſidebit
Vulgus amicitias vtilitate probat
Turpe erit in miſeris ueteri tibi rebus amico
Auxilium nulla parte tuliſſe tuum

¶ Aliq̃n circũſpiciendũ ē magis cũ quibꝫ edas aut bibas: q̃ꝫ q̃d edas ⁊ bibas. Nã ſine amico viſceratio leonis ⁊ lupi ē. Epicurꝰ hec. Nulliꝰ boni ſine ſocio iocũda ē poſſeſſio. Sen̄. oim ſocietatũ nulla ē p̄ſtãtior, nulla fir-

mioꝛ q̄ꝫ cū boni viri moꝛib⁹ ſiles familiaritate ꝯiūcti ſunt. Et idē. Amici⸗
tia ē volūtas erga aliquē bonaꝝ reꝝ ipſi⁹ cā quē diligis cū pari volūtate.
homini fortunam
Turpe ſequi caſum & fortune cedere amicum Ouid,
ꝛ niſi amicus ſit proſper negare eum ſuum
Et niſi ſit felix eſſe negare ſuum.
¶ Eſt em̄ amicitia omniū diuinarū humanarūq̄ꝫ rerū beniuolētia ꝛ cha⸗
ritate cōſenſio. ſecūdas res amicitia ſplendidiores facit. aduerſas ꝑtiens.
cōmunicās leuiores. Amici diuitū palea ſunt circa grana. vis amicum ex
periri calamitoſus fias. Turpiſſimū eſt amicum ſequi fortunam
amicū lauta
Hunc quem menſa tibi quem cena parauit amicum Marcialis
fidelis amicitie
Eſſe putes fide pectus amicitie
animal illos piſces
Aprum amat & nullos & oſtrea non te
amat bona cibaria non te
Tam bene ſi cenetur noſter amicus erit.
¶ Qui amicus coq̄ne ē dū coq̄na perit null⁹ amic⁹ erit. quia nō amat niſi
lautos cibos. ꝛ ita q̄ꝫdiu laute cenauerit amic⁹ erit Aper aial ꝓpter ꝯuiuia
natū. Et nulli piſces ſunt valde ꝑcioſi ꝛ delicioſi diuitib⁹ deputati. Cena
ſero fit ientaculū. de mane prādiū. in meridie obſoniū. poſt cenā q̄ſi obſo⸗
niū. A cena cenaculū ꝑua cena. Dubia cena ē multoꝝ ferculoꝝ vbi quis
dubius q̄d ꝓmū attinget. vñ Hiero. poſt dubiū cenam ap̄li ſomniant
ſupſunt mihi vix duo fideles amici ex omnib⁹.
Vix duo treſve mihi de tot ſupereſtis amici Ouidius
Cetera fortune non mea turba fuit.
¶ Amici alicui⁹ ꝓpter bonū honeſtū ꝟtutis manēt ꝑpetim. cū illa amici⸗
tia vt Ariſtoteli placet immortalis eſt. ſꝫ amici ꝓpter bonū vtile ꝛ delecta
bile pereūt cum fortuna. qꝛ amici fortune fuerunt non hominis
venerabile nomen amicitie iam ꝓ malo reputatur.
Illud amicitie ſanctum & uenerabile nomen Ouid.
Re tibi pro uili ſub pedibuſq̄ꝫ iacet
tp̄e felici multi numerant̄ amici
Donec eris felix multos numerabis amicos
dum fortuna perit nullus amicus erit
Tempora ſi fuerint nubila ſolus eris
¶ Laudabile nomen amicitie ſub pedib⁹ iam iacet. qꝛ hodierno tp̄e ſunt
amici fortune ꝛ non hoīs virtuoſi. qꝛ illa ꝑpetua ē. Amici em̄ fortune dū
aduerſa nubila tp̄e fortune veniunt cauſam ꝑdentes amicitiam derelin⸗
quūt. Venerabile dign⁹ venerari. qꝛ q̄ abijceret amicitiā ſolē videt̄ auferre
ſed plena frumentis (de celo. vt inq̄t Cicero.
Horrea formice tendunt ad inania nunq̄ Ouidius

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

non vadit aliquis amicus ad egenum amicum.
Nullus ad amiſſas ibit amicus opes
varium faciem fortune
Mobile ſic ſequitur fortune limina vulgus

¶ Qui in vtilitatis cauſa aſſumpt9 eſt tamdiu placebit q̄diu vtilis fuit. hac re florentes amicos turba circūcedit. circa euerſos ſolitudo eſt: ꝛ inde amici fugiunt vnde ꝓbant Tarq̄num bruti auunculū exulantē dixiſſe ferūt. Tunc ꝑmū ſe intellexiſſe quos fidos habuiſſet amicos quos infidos cum iam neutris gratiam referre poſſet

Ouid. ꝑmanet proſpera benignū conſeruatis
Cum fortuna manet vultum ſeruatis amici
cum aduerſa fuerit fortuna faciem
Cum cecidit turpi uertitis ora fuga.

¶ Hoc tpe obſequiū amicos veritas odiū parit. cū quis nitit̄ ſeruire fortune ꝛ cōplacere hoib9 fortuna eleuatis. q̄diu manet fortuna: amici manent. q recedente: abeunt. deſtructa cauſa ꝓxima: effectus deſtruitur

Ouid. ne credas blandicijs
Ne nos decipiant pendentia brachia collo
ne credas verbis dulcib9
Nec capiat blanda ſordida lingua prece

¶ Nō eſt credendū blandicijs hominū q̄b9 fel deceptiōis latet. Brachia a fortitudine noīata. bari eñ grece graue ꝛ forte ſignificat

¶ De ingeniis & negociis diuerſis hominū in eodem negocio coniunctis.

Ouid. Scilicet ingeniis aliqua eſt concordia iunctis
cōſeruat negocij homo.
Et ſeruat ſtudii federa quiſq; ſui
agricola amat amat militem
Ruſticus agricolam miles fera bella gerentem
gubernatorē nauta
Rectorem dubie nauita puppis amat

¶ Aliq̄ ꝯcordia nature ꝛ ingenioꝝ ꝯueniūt. alij ꝓ diſcrepāt. vt alij agricultură. alij bella. alij nauigatiōez ꝯſectant̄. Fed9 ē pax q̄ fit int̄ dimicātes vel a fide vel a fecialib9 ſacerdotib9 dictū ꝑ q̄s fiebant federa ſicut ꝑ ſeculares bella. Alij federa dicta putāt a porca fede ꝛ crudeliter occiſa. cui9 mors optabat̄ ei q̄ a pace reſiliſſet. vñ Virgil. Et ceſa firmabāt federa porca.

Henric9 pauper vnuſquiſq; hō ſuo negocio.
Nonne ſua licite quiſquis ſic vtitur arte
artem fortuna quilibet homo
Quam ſibi ſors dederit utitur omnis homo
vtitur vtitur vtitur
Miles equis piſcator aquis & clericus hymnis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Virgo legit flores ſtultus amator amat

retrahens

Seminat in ſpinis nature iura retractans

¶ Negocia ⁊ hoim officia ſm diuerſitatē ingenioꝝ diſptienda ſunt. qꝛ ſe minat in ſpinis ⁊ nō pficiet q̄ aliq̄d nitit̄ facere reluctāte natura: cū inuita natura nihil faciet. Miles dict9. qꝛ mille erāt añ in nūero vno. vel qꝛ vn9 ex mille elect9. Romul9 āt pm9 ex pplo milites ſumpſit ⁊ appellauit. liber ſ̄vo pm9 militie ordinē docuit. Ordinari9 miles q̄ p ordinē militat. Emeriti dicunt̄ veterani ſoluti a militia. Aq̄ dicta q̄ ei9 ſupficies eq̄lis ē. Inde cq̄r mare eq̄le ⁊ qetū. tēpeſtuoſum d̄r. fretū fremēdo. mare quaſi amarum

illud

Quod caret alterna requie durabile non eſt — Ouid.

requies animi innouat

Hec reparat uires feſſaq; membra nouat

¶ In omni tpe negocio aliquotiens quieſcendum eſt. quia quies ⁊ intermiſſio laboꝝ repat vires. vñ illud. Ocio q̄ neſcit vti plus hꝫ negocij q̄ꝫ ſit negocium in negocio cū anima vtraq; organis corpis in actionib; que continuo actu fatigantur requies neceſſaria eſt

ager cōtinua cultura coletur

Fertilis aſſiduo ſi non renouetur aratro Ouidius

cum zizania gramina

Nil niſi cum ſpinis gramen habebit ager

¶ Uti ꝯtinuus labor aratri facit agrū fertilē pducere fructū. ita patiētia longa maloꝝ facit fructū ingenij. cū vulgo d̄r. tribulatio dat intellectum. Quadruplex ager ſationalis. ꝯſitiuus. paſcualis ⁊ floridus. Inde ſationali frumenta ſeminant̄. in conſitino arbores plātant̄. paſcuali armenta nutriuntur. florido herbe creſcunt.

eſt ille homo integra nocte

Infelix tota quicunq; quieſcere nocte Ouidius

poteſt nature reputat

Suſtinet & ſomnos premia magna putat

hō laudans ſomnum frigide ſimilitudo

Stulte quid eſt ſomnus gelide niſi mortis imago

poſt mortē laboras ergo in hac vita

Longa quieſcendi tempora fata dabunt

¶ Infelix ē q̄ reputat ſomnū bonū q̄eſcēs tota nocte. qꝛ ſomn9 nō eſt niſi imago mortꝫ ⁊ morti ſilim9. poſt mortē ſ̄vo dij dabūt tibi lōga tpa ſomni qꝛ p eterna tpa nunq̄ꝫ reditur9 ad vitā pſentē. Tria ſunt gn̄a mortis. acerba. immatura. ⁊ naturalis. Acerba infantiū. imatura iuuenū. naturalis et natura ſenū. vñ Ariſto. mors ſenū dulcis. iuuenū aūt amara. ois aūt mortuus ē aut funus aut cadauer. funus ſi ſepeliat̄. cadauer ſine ſepulchro

ocia dant vitia impetus libidinis

Ocia ſi tollas periere cupidinis arcus Ouid.

ſpꝛete ſi tollas ocia   ſine virib⁹ impetus libidinis.
Contempteq; iacent & ſine luce faces
illa arboꝛ   illa arboꝛ
Quam platanus riuo gaudet q̄ populus vnda
Et q̄ limoſa canna paluſtris humo
libido veneria
Tam venus ocia amat.

¶ Amoꝛ libidinis nutrit ocijs. qꝛ ſicut platan⁹ tm̄ riuos: ⁊ ppl's vndas. ſic ven⁹ amat ocia. Cupido de⁹ amoꝛis ⁊ fili⁹ veneris. ⁊ pingit alat⁹. qꝛ nihil amātib⁹ leuius: puer qꝛ ſtult⁹ ⁊ irrōnabilis amoꝛ ſagittā ⁊ facē tenet. qꝛ amoꝛ coꝛ vulnerat ⁊ inflāmat. Platan⁹ a lōgitudine folioꝝ dicta. vl' ꝙ ipſa arboꝛ ampla ſit ⁊ patula. nā platos greci latū vocant. eſt aūt tenerrimis folijs ⁊ mollib⁹ vitiū ſimilib⁹. Popul⁹ dicta ē. qꝛ ex ei⁹ calce multitudo naſcat. cuius genus duplex eſt. nā altera eſt alba. altera nigra. Alba autem popul⁹ dicta eſt. qꝛ folia eius ab vna pte ſunt alba: altera viridia

vt mihi aliq̄d conferat
Iuuena. Quando pauper ero pro me fortuna rogatur
aurib⁹ meis   foꝛtuna   vlixis
Affixit cereas illa de naue petitas
nauis   euaſit   nauta facto ſurdo
Que ſiculos cantus aufugit remige ſurdo

¶ Paupes raro foꝛtuna exaltat atq; releuat. ſ; diuites ⁊ magnos multis foꝛtune dotib⁹ ſuboꝛnat. Ulixes audiuerat ꝙ cātu ſirenis multas naues periclitari ꝯtigerat. q̄re comitū ſuoꝝ aures pice obſtruxit ⁊ ſeipm ad malū religauit. ⁊ ſic euaſit ſirenes q̄ in ſiculo mari plurimū ſunt.

mala aſſueta creſcunt in artem
Ouid. Ars ſit ubi a teneris crimen condiſcitur annis
ſicut iuuenes bonos.
Scilicet ut teneros ledunt iuga prima iuuencos
non vult cognoſcere frena   iuuenis
Frenaq; uix patitur de grege captus equus
difficulter
Sic male uixq; ſubit primos mores rude pecus

¶ Hoc ſingulare ē ꝙ Cicero ⁊ q̄ eſt ſequunt raro vtunt h̄ noie ars ſ; ſubintelligūt. vn̄ Sueto. firmariā exercebat. nō dixit artē. Quintil. oꝛatoꝛiā nominās nō addidit artē. In teneris etatib⁹ ſic vel ſic aſſueſcere multū eſt. vn̄ Ariſto. nō parū refert iuuenē ſic vel ſic aſſueſci. vn̄ ꝯſueta trahūt in mores fiūt in eis ꝯſuetudo. deinde natura. In tenera etate om̄e animal inſtituendū eſt ad eam ꝯditionē virtutis ad quā a natura aptum ⁊ oꝛdinatū eſt: ⁊ a malis retrahi. Grex capꝛarū ouiū ⁊ alioꝝ puoꝝ animaliū eſt. Armentū vero magnoꝝ. vt equoꝝ cameloꝝ. ⁊ vtrūq; collectiuū

immo diligens   aliquis   ad indiam
Hora. Impiger extremos currit mercator ad indos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

per pericula maris
Per mare pauperem fugiens per ſaxa per ignes

O ciues ciues querenda pecunia primũ eſt
habitos illa deꝰ clamat
Virtus poſt nummos. hec ianus ſummus ab imo

¶ Diuerſis periculis ꝑ fas ⁊ nefas q̃rũt hoīes pecunias ⁊ diuitias. q̇bꝫ habitis aliq̇ q̃runt ꝟtutes. Janũ dicunt mundi celi vel menſiũ ianuã. du as ei facies faciũt ꝓpter orientē ⁊ occidentē. cũ vero eum ſciunt quadrifrõtem ⁊ ianũ geminũ appellant ad quattuoꝛ elemēta ſiue oꝑa. ſed cum hoc fingunt monſtrum non deum faciunt

aduenias doctꝰ ⁊ ꝟtuoſus
Ipſe licet venias muſis comitatus homere Ouid.
ſi non adducas aliquid non eris acceptus
Si nil attuleris ibis homere foras

¶ Et ſi pauꝑ nihil dãs prudẽtiſſimꝰ ſit ſcia plenꝰ nõ erit acceptꝰ diuiti: ſꝫ ab eo exclusus. Muſe ſunt modi poetice deſcribendi reſonantes.

in futuro iam o tu
Semper pauper eris ſi pauper es emiliane Marcial
habentibꝫ
Dantur opes nullis nunc niſi diuitibus.

¶ Quã inique ꝯparatũ eſt vt hi q̇ minus hñt ſemꝑ aliq̇d ditioꝛibꝫ addãt. Habenti dabitur: nõ habenti auferet̃ ab eo ⁊ dabitur habenti.

omnis populus dixit te beatum.
Iactamus iampridem omnis te norma beatum Hora.
recte ergo viuas vt ſis talis quē dicunt homines
Tu recte uiuis ſi curas eſſe quod audis

Sed vereor ne cui de te plus q̃ tibi credas
q̃ꝫ ſapiente ⁊ bonum
Neue putes alium ſapiente bonoq̈ꝫ beatum

¶ Magna ꝑfecto ſtulticia q̈ꝫ ne nobis nr̃iſq̈ꝫ moꝛibꝫ q̃ alijs nõ multum cogniti ſitꝫ plꝰ alijs q̃ꝫ nobis tribuamꝰ credendo adulatoꝛibꝫ. nec putat q̇s bonũ ꝯſiſtere in alia re q̃ꝫ ꝟtute. ſi dicat̃ q̇s bonꝰ viuat bñ vt culpa non re- (darguat ip̃m.

bene
Heu ſi te populus ſanum recteq̈ꝫ ualentem Hora.
dicet
Dictitet occultam febrem ſub tempus edendi
diſſimulando occultes
Diſſimules donec manibus tremor incidit vnctis
incurabilia mala verecũdia
Stultorum incurata pudor malus vlcera celat

¶ Qm̃ pꝛauis moꝛibꝫ tanq̃ꝫ bonis laudatur. ꝓpterea ipſa vitia diſſimus

lans ſimilis eſt ei qui cum velut bene valens laudetur in ipſo ingreſſu fe-
bris cibum capiet ⁊ febres diſſimulat

¶ De Fama.

Virgi. est aliquod malum.
FAma malum quo non aliud uelotius vllum
motu ꝑcedendo
Mobilitate uiget uireſq; acquirit eundo
fama liuore eleuat.
Parua metu primo. mox ſeſe attollit in auras
terra nubes extendit
Ingrediturq; ſolo & caput inter nubila condit

¶ Fama ſepe ponit᷑. audio rumores optimos de te. i. famā. etiam opinio ſepe ponit᷑ p fama. dicimus ſpero q; poſſimus noſtro generi aliquid lucis afferre. i. fame. dicimꝰ habemꝰ nominatiſſimũ pncipem. i. famatiſſimũ. Tu ſplendorem ⁊ nomen boni viri amiſiſti. i. famā. bone eſtimationis es. i. fame. A fama infamia p qua ponimus notam maculam labem.

Virgi. .i. fama fame
Monſtrũ horrendũ ingens cui quot ſunt corpe plume
ſunt fame ad dicendum.
Tot vigiles oculi ſubter: mirabile dictu
ſunt attigit aures
Tot lingue totidem ora ſonant tot ſurrigit aures
plura falſa famantur vera.
Tam ficti prauiq; tenax q̃ nuncia veri
Ouid. Fama loquax ſemper ueracibus addere falſa
Gaudet: & in minimo ſua per mendacia creſcit
Mixtaq; cum ueris paſſim commenta uagantur

¶ Augeo. creſco. pubeſco. adolco. increſco. coaleſco. in idem tendunt. pro creſco aliq̃n gliſco inuenit᷑. Ingraueſcit morbꝰ. i. morbꝰ creſcit Hieronymꝰ Nihil in te ꝯfuſionis coaleſcat. i. creſcat. Virgiliꝰ. Pubeſcit vinea fructu. id eſt creſcit. Aulus geliꝰ. opinio falſa ꝯualuit. i. creuit coaleſcere cepit opinio. i. creſcere. Oratores aũt ſepiſſime vtunt᷑ coaleo p creſco. Et apud legiſtas Si radices in fundo coaluerunt. i. creuerunt.

¶ De veneratione ſenum.

Iuuena. IMprobitas illo fuit admirabilis æuo
peccatum pudiendum
Credebat hoc grande nefas & morte piandum
aliquis ad faciendũ reuerentiam
Si iuuenis uetulo non aſſurrexerit: & ſi
puer
Barbato cuicunq; puer. licet ipſe uideret

apud antiquos
Plura domi ſarra & maiores glandis aceruos

Licet quis iuuenū eſſet multo ditioꝛ ſene. tm̄ eū honoꝛare deberet ⁊ aſ- ſurgere ſibi. Sic olim oēs iuuenes diuites ⁊ paupes honoꝛabant ſenio res eis aſſurgendo. ⁊ ſi etiam iuuenes eſſent ditioꝛes ſenib⁹. qꝛ veneranda erat ſenectus. Coꝛam cano aſſurge ⁊ honoꝛem da. Far dr̄ eo ꝙ initio fran geretur. apud antiquos vſus molaris non erat. ſed frumentū in pila miſ- ſum frangebant. ⁊ hoc erat genus molendi.

magno tp̄e olim ſenilem etatē cereri venerabantur
Magna fuit quondam capitis reuerentia cani — Ouid.
tam apud romanos ꝙ̄ lacedemones que ſenilem etatem indicat
Inqꝫ ſuo precio ruga ſenilis erat
iuuenum verecundia
Verba quis auderet coram ſene digna rubore
etas ſenectutis
Dicere: cenſuram longa ſenecta dabat

Quondā in magna reuerentia ab oīm populi habiti ſunt ſenes ⁊ ſeni- lis. ruga fuit maximi p̄cij. nec aliqs iuuenū audebat ꝟbū p̄ ruboꝛe corā ſe- ne loq̄: cū ipſi ſenes dabant p̄cepta ⁊ cēſuras moꝝ. Romani quondā non admittebant ad ꝯſiliū aliquē niſi attigiſſet. xxxi. annū etatis. qui tm̄ illius etatis admiſſi ad ꝯſilium habebant ſenioꝛib⁹ obedire ⁊ conſentire.

pugnabant p̄ patria
Martis opus iuuenes: animoſaqꝫ bella gerebant — Ouid.
p̄ defenſione patrie ⁊ deoꝝ ſuoꝛum.
Et pro diis aderant in ſtatione ſuis
etas ſenilis nec vtilis ad arma
Viribus illa minor nec habendis utilis armis
per conſilium ferebat opera patrie
Conſilio patrie ſepe ferebat opem

Apud antiquos iuuenes animoſi ⁊ foꝛtes virib⁹ coꝛpis valētes de- fendēdo patriā ⁊ deos quos coluerunt bella gerebant. ſenes aūt viribus coꝛpis deſerti patriā ⁊ deos conſilio defendebant. que vis conſilij ⁊ pru- dentie ſenum omni ꝟtute bellica coꝛpoꝛis pꝛeferenda eſt.

De inconſtantia hominum

in oꝛiente ⁊ occidente.
OMnibus in terris que ſunt a gadibus uſqꝫ — Iuuena.
partem oꝛientalem
Auroram & gangem pauci dinoſcere poſſunt
bona malis inuoluta iacent
Vera bona atqꝫ illis multum diuerſa remota
abhoꝛremus quantum ad mala.
Erroris nebula. quid enim ratione timemus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

quantum ad bona diligenti examine.
Aut cupimus: quid tam dextro pede concipis ut te
operis incepti.
Conatus non peniteat uotiq; peracti

¶ Indiſcreta hominū vota rephendit qđ pcedit eo q hoīes ignorāt vera bona acceptantes falſa pro veris. Ganges fluuius ē in oriente. Indie. Aliȷ incerto ortu eſſe dixerunt. Aliȷ in ſchiticis montibꝫ habere fontes in eum decem ⁊ nouem amnes influunt. Om̄es homines verū bonum ſomniantes diuerſis erroribꝫ falſa ⁊ ficta bona p veris amplectūtur. q̄re omnes peccatis ſubiecti facti ⁊ praue voluntatis. Gades plurali numero eſt inſula in finibꝫ occidentis aut hiſpanie.

quomodo homo viuendi
Hora. Qui ſit mecenas ut nemo quam ſibi ſortem
deliberatio fortuna ſorte
Seu ratio dederit ſeu ſors obiecerit illa
oīa alia appetēs qlibet homo imitantes
Contentus uiuat: laudet diuerſa ſequentes

¶ Oſtendit Horatiꝰ vnūquēq; hoiem ſue ꝯditionis penitere cū prudentis ſit ea q̄ ſui arbitriȷ ſunt ita diligere vt poſtea nō peniteat. Itē qui ſit. i. quo ſit modo. ⁊ qꝛ eſt aduerbiū circūflectit᷑. noīa em̄ monoſyllaba q̄ in aduerbiū tranſeūt circūflectunt᷑. Itē ſortes ſunt ſpēs vaticinationis. in h̄ loco intelligimus ſortem portionem. ratio dederit. i. ex noſtra conſultatione ⁊ electione venerit. ratio aūt hoc loco ratiocinatio eſt

laudando mercatores ſenex
Hora. O fortunati mercatores grauis annis
penitens militie
Miles ait multo iam fractus membra labore
ſub periculis illis ventis.
Contra mercator nauem iactantibus auſtris
eſt melior mercantia rō qꝛ mors vno concurſu adeſt
Militia eſt potior quid enim concurritur hore
per militiam
Memento. cita mors venit aut uictoria leta

¶ Procedit exēplo multoꝝ. nā miles ſortē ſuā exoſus mercaturā laudat mercator ꝯtra. quis eoꝝ ſentit in ſuo negocio mala q̄ in alieno nō computat. Itē Auſter ventꝰ meridionalis ē ab hauriendis aq̄s vocatus. vnde ⁊ craſſum aerē facit ⁊ nubila nutrit hic grece nothus appellat᷑. ꝓpter qđ interdū corrūpit aerē peſtē generat ex corrupto aere. aquilo repellit peſtem. Auſter nō eſt bonus niſi qꝛ ventrem laxat. Galienus.

agriculturam inriſta
Hora. Agricolam laudat iuris legumq; peritus
pfunda nocte qui conſilium petit
Sub galli cantu conſultor ubi hoſtia pulſat

pignoꝛibꝫ qui conſilium petit
Ille datis uadibus qui rure extractus in urbem eſt
in oppidis ⁊ ciuitatibꝫ
Solos felices viuentes clamat in vrbe
¶ Peritus legū laudat agriculturā. agricola laudat peritū iur; Itē vas vadis vt Feſto placet ſpōſoꝛ ē alteri⁹ in re capitali idē ſuppliciū ſubiturus niſi reus ad diē redieret. Vel vades ſpōſoꝛes ſunt rei certo die affuturi dicti. qꝛ illis datis habeat reus vadēdi poteſtatē. Vadimoniū aūt eſt hmōi ſponſio. Oſtiū eſt ꝑ qđ arcemur ab aliquo ingreſſu ab obſtando dictum. ſiue oſtiū qꝛ oſtendit aliquid intus. Alij dicunt oſtium appellari. qꝛ hoſtē moꝛat. Ibi eīm aduerſarijs nos obijcimus
diuin⁹ ſpūs hoibꝫ influentie celeſtes.
Eſt deus in nobis & ſunt commertia celi — Ouid.
a deo ex celo intellectualis in nobis
Sedibus ethereis ſpiritus ille uenit
diuinus ſpūs illo cōmouente ⁊ regente
Eſt deus in nobis agitante caleſcimus illo
cognitiōis nr̄e ab illo ſpū habem⁹ cognitionē ⁊ intellectū.
Impetus hic ſacre ſemina mentis habet

¶ Eſt in nobis q̇dam ſpūs diuinus a celeſtibꝫ miſſus regēs nos ⁊ actiones noſtras cū influentia celeſti a quo etiā intellectū ⁊ rationē recepimus. Spūs aūt dꝛ vel ꝓ ſpeciali natura. vel ꝓ eo ꝙ ſpiret in coꝛꝑe viuificans coꝛpus anima. dū vult animus. dū recolit memoꝛia ē. dū rationē indicat ratio. dū ſpirat ſpiritus. dū aliq̇d ſentit ſenſus eſt
cum oīa animalia hn̄t capita ſua ꝓna ad terram.
Pronaq; cum ſpectent animalia cetera terram — Ouid.
eleuatum natura celeſtia aſpicere.
Os homini ſublime dedit celumq; uidere
eleuatos ad celum
Iuſſit & erectos ad ſidera tollere vultus
¶ Hō erectus capite ideo celū aſpicit vt deū querat nō vt terrā intendat veluti pecoꝛa q̄ natura ꝓna ⁊ vētri obedientia finxit. Vn̄ greci hoīem antropū appellant: eo ꝙ ſurſum ſpectat ſubleuatū ab humo ad ɔtēplationē ſui artificis. Os dictū eſt ꝙ ꝑ ipm̄ quaſi ꝑ oſtium cibos intus mittimus ⁊ ſpm̄ foꝛis emittim⁹. Animalia ſiue animātia dicta ſunt ꝙ animenť vita ⁊ moueanť ſpiritu omnibꝫ animantibꝫ. Adam pꝛimus vocabula indidit dans vnicuiq; nomen iuxta conditionem nature ſue.
euent⁹ expectandus eſt ad capiendum aliquid
Caſus ubiq; ualet ſemper tibi pendeat hamus — Ouid.
in fluuio quo minime putas aliquis.
Quo minime creditis gurgite piſcis erit
doceas indoctos ⁊ a doctis diſcas
Diſce ſed a doctis indoctos ipſe doceto — Cato

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

doctrina bonarũ rerum eſt multiplicanda

Propaganda etenim eſt rerum doctrina bonarum.

¶ Uti piſcatoꝛ piſces pręndere intẽdẽs ſp̄ inherere dꝫ piſcatiõi. ita ſciẽtijs ꝛ ꝟtutib⁊ creſcere intẽdẽs ꝯtinue erit in laboꝛib⁊ docẽdo indoctos diſcet a (doctis. cape ſepe tentat

Ouidi. Tantulus a labris ſitiens fugientia captat

qꝛ ſub nomine tantuli auarus intelligitur

Flumina. quid rides mutato nomine de te

Fabula narratur congeſtis undiqꝫ ſaccis

recubas ſuper diuitias ne tibi ſurripiant abſtinere

Indormis inhians & tanq̃ parcere ſacris

ab auaricia

Cogeris aut pictis tanq̃ gaudere tabellis

non ꝓpter ſe: ſed vt illo vtamur ꝛ emant necesſaria

Neſcis quo ualeat nummus quem prebeat uſum

¶ Hui⁹ fabula nota ē. ſꝫ qđ aliud ſibi volũt poete cũ hũc in tãta cibi ꝛ potus copia fameſcere fingũt niſi aurũ exꝓmere qđ auari cũ accumulauerunt tñ ex cupiditate plura coaceruãdi nõ audẽt tantũ ſumere vt famẽ ſitimqꝫ repellãt. Inhiãs. i. vehemẽter cupiẽs qꝛ ē auari. Hiare ꝓꝓe ē os apire. ſed cũ q̇ vehement rẽ cupiũt oꝛe apto apparẽt hiare ꝛ ꝯcupiſcere. Sacrꝭ tãqꝫ ſi ſacra eẽnt. nã q̃ ſacra ſunt in vſum nr̃m aſſumi nefas ē. Pictis picturam iccirco adhibem⁹ vt illa oculi delectent. diuitie aũt parant: non vt paſcant oculos. ſꝫ vt coꝛpus alant. Auarus ignoꝛat ad q̇d munus valet. quia ad vſum: ſꝫ vtit nũmo vt pictura tm̃ aſpiciendo; ꝛ in aſpectu delectando.

viuendum moleſtia ſcilicet.

Hora, Eſt modus in rebus ſunt certi deniqꝫ fines

equitas.

Quos ultra citraqꝫ nequit conſiſtere rectum

¶ Eſt modus ꝛc. i. modeſtia qua iubemur in medio conſiſtere vltra excedendo. citra deficiendo. vtrũqꝫ hic aduerbium eſt. p̄poſitiones cũ ſine nomine ſunt in aduerbium trãſeunt. Modeſtia virtus eſt ſingulis actibus pꝛudentia moderans ꝛ gubernans.

modus agendi emunt

Hora, Regibus hic mos eſt ubi equos mercantur apertos

viſa pulchꝛa.

Inſpiciunt ne ſi facies ut ſepe decora

debili fulſita anhelantem

Molli fulta pede eſt emptorem inducat hiantem

tu tñ non poſſis videre mulierem niſi faciem.

Matrone preter faciem nil cernere poſſis

¶ Debem⁹ in ꝯuerſatione reges imitari qui in emendis equis eos apertos nullis phaleris velatos inſpiciunt. Faciem totius coꝛpis figuram faciem vocamus. Molli ꝛc. i. tenera vngula ꝛ non dura. vt opoꝛtet eſſe vn

gulam equinam. Hiãtem.i.inertem qui vitia nõ conſiderat. nam hiant ⁊ oſſitant ex pigritia homines. ſ; in muliere homines decipiunt. q; in eius corpe nihil inſpiciunt p̄ter faciem que apparet

repꝛehendẽdum eſt cantoꝛib⁹
Omnibus hoc uitium eſt cantoribus inter amicos — Hora.
eoꝛum
Vt nunꝗ̃ inducant animum cantare rogati
Iniuſſi nunꝗ̃ deſiſtunt

¶ Iniuſſi.i.nõ iuſſi.i.nõ rogati.iã iubere aliqñ ẽ rogare ⁊ optare: vt Terẽtius. Jubeo cremetẽ ſaluere.ꝑꝑe tñ iubere eſt p̄cipe. Cãtoꝛes rogati cã tare ꝯtẽnunt.ſ; ꝓꝑa ſpõte incipiẽtes nunꝗ̃ deſiſtũt qd̃ eis vitio datur

magnis exercitib⁹.
Olim qui magnis legionibus imperitarunt — Hora.
homines illos
Vt pleriq; ſolent naſo ſuſpendis adunco
homo
Nam quiſq; inſanus nigris medium impediet crus
nigris calceis veſtem nobilium.
Pellibus & latum demiſit pectore clauum
ille ab hoib⁹ ſiue incedens vt nobilis
Audit continuo quis homo hic aut quo patre natus

¶ Qui ex nihilo ad dignitates eleuant deridẽt eos adũco naſo dicentes tali patre nat⁹ ignobili.iã ita incedit militarib⁹ veſtib⁹ bullat⁹ nigris pellibus ⁊c.apud antiq̃s nõ niſi nobiles nigris calceis vtebant: illiſq; lunam inſcribebant. vt Martialis. Lunata nuſq; pellis ⁊ nuſq; toga. Crura dicta ꝙ his currim⁹ greſſum facimus. ſunt aũt ſub genib⁹ vſq; ad ſuras. Tibie vocate quaſi tube. ſunt em̃ lõgitudine ⁊ ſpecie ſimiles tubis.

arte ⁊ diligentia paulatim
Flectitur obſequio curuatus ab arbore ramus — Ouid.
ſi violenter ⁊ impetuoſe curuentur
Franges ſi uires experiare tuas
arte ⁊ ingenio
Obſequio tranantur aque nec uincere poſſis
aquas fluuius contra impetum fluminis
Flumina ſi partem quam rapit unda nates.

¶ Singula meli⁹ regunt arte paulatim ⁊ obſeq̃o ꝗ̃ violẽter ⁊ impetuoſe Rami ſunt q̃ a trunco manant. Nobilis anim⁹ hominis mauult duci ꝗ̃ trahi. Regendus quiuis em̃ ingenio ⁊ arte non violentia.

ars ⁊ ſtudium illa aialia illa aialia
Obſequium tigres domat tumidoſq; leones — Ouid.
mãſuefieri tale aial tale aial
Tempore leniri tigris & vrſa ſolet

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ſucceſſiue
Tempore miteſcunt poſita feritate leones
bos
Ruſtica paulatim taurus aratra ſubit

¶ Leonis vocabulū ex greca origine influxū eſt in latinuꝫ. grece eīn leon vocatur ꝛ eſt nomen notum. vtꝰ leonis in pectore. firmitas in capite ſepti a venatoribꝫ terrā ꝯtuenť. q̄minꝰ ꝯſpectis venabulis terreanť. rotarum ti ment ſtrepitus. ſed ignis magis ꝛ vehemēter gallum. Circa hominem na tura leonis eſt benigna. vt niſi leſi nequeant iraſci. Itē Tigris vocata eſt ꝓpter volucrū fugam. eſt eīn beſtia varijs diſtincta maculis virtute ꝛ ve locitate mirabilis. ex cuius noie fluuius eſt appellatus q̄ is rapaciſſimus ſit omniū fluuiorꝫ has magis hircania gignit.

magnifica res eſt ſubuenire
Ouid. Regia crede mihi res eſt ſuccurrere lapſis
aſpicitur alicuius
Conſpicitur nunq̄ meliore potentia vultu
faciendo id quod quis rogat
Quam quotiens uanas non ſinit eſſe preces
Vtilitas igitur magnos homineſq̄ deoſq̄
Efficit auxiliis quiſq̄ fauere ſuis.

¶ Regalis ꝛ magnifica res eſt ſubuenire lapſis ꝛ egentibꝫ. quia potētia alicuius magnifici nunq̄ aſpicit meliori vultu q̄ exaudiendo preces eis ſubueniendo. qꝛ vtilitas facit deo magnificos ꝛ laudatos. ſilr ꝛ homines cū quiſq̄ fauet ſuis auxilijs. qui eīn alijs ſuccurrit exaudiendo p̄ces com mendať ꝛ p̄dicatur magnificus ꝛ optimus ab omnibꝫ.

vnde illa domꝰ eſt maxime laudanda que multos agros videt
Hora. Viuere nature ſi conuenienter oportet
morandū meliorem
Nouiſti ne locum potiorem rure beato
vbi non eſt tanta inuidia remouens ſomnos
Eſt ubi diuellat ſomnos minus inuida cura
aliqua ꝓprios
Laudaturq̄ domus que longos proſpicit agros

¶ Laudet morari rure ꝛ cāpo. qꝛ locꝰ ruris potior ē. qꝛ in rure non ē inui dia nō admittēs q̄etē ſicut in vrbe. Virgiliꝰ. Rus colit. ciuitatē habitat. ꝓpulchre dr teneo ſiue cōtineo. vt ruri ſe ꝯtinet. tenet ſe in vrbe. Minus aduerbiū q̄uis ſepe parum ſ̄cat. nōnunq̄ poſitiuo iunctū cōtrarie ſignifi cationis ꝯparatiuū demonſtrat. vt Terētius. Phedria nemo fuit minꝰ in eptus ꝑ prudentior. ꝛ ſic nemo te minus formoſus. i. difformior

ardua conueniens eſt
Hora. Inuitus fuge magna: licet ſub paupere tecto
Reges & regum uita precellere amicos

qui non ſcit eſſe contentus paruis: erit cõtinuus ſeruus.
Seruiet eternum qui paruo neſciat vti

¶ Fugiẽda ſunt magna q̃ neq̧ acq̇runt̃ neq̧ acq̇ſita retinent̃ ſine ſummo labore. viuẽtes puo ꝯtenti vitã regũ ꝛ eoꝝ q̇ amici ſunt regũ ſupare pñt. ſ; q̇ paruo nõ eſt ꝯtentus ſemꝑ in anxietate viuet ſeruiens alijs perpetuo tꝑe. miſeri ſunt qui caſtra ſequũtur alijs ſubſeruiendo.

nullus hõ crudelis manſueſieri
Nemo adeo ferus eſt ut non miteſcere poſſit Hora.
patientie
Simodo culture patientem prebeat aurem
ſumma virtus eſt fugere vitia.
Virtus eſt vitium fugere & ſapientia prima
prima ſapientia eſt caruiſſe ſtulticia
Stulticia caruiſſe.

¶ Nã cũ hõ. ꝓpt̃ rõem hõ ſit ſi illa ſpreta appetitũ ſeq̇t̃ in ferã ab;t. vitia ſuſcipiẽs deinde exuẽdo vitia paulatim feritatẽ deponit ꝛ miteſcit cultura phi. vt ager boni agricole cultura. nã ille ſapiẽs eſt q̇ bona a malis diſtinguit. q2 omniũ vitioꝝ mater ẽ ſtulticia: ſicut oim ꝟtutũ mater ẽ ſapientia ꝛ prudẽtia. eſt eñ prudentia omniũ actuũ rationis regina.

fera aſtuta
Olim quod vulpes egroto cauta leoni Hora.
dicam tranſeuntium
Reſpondit referam: quia me veſtigia terrent
Omnia te aduerſum ſpectantia nulla retrorſum

¶ Viderat eñ olim vulpecula multoꝝ aialiũ veſtigia apd̓ leonis antrũ ita tñ vt oia eſſent ingrediẽtiũ ꝛ nulla exeũtiũ. q̃ coniectura rata id qd̓ erat ideo nõ redire ingreſſas feras q̧ leo illa voraret noluit ingredi. interrogãti leoni cur nõ ingrederet̃. rñdet deterreri veſtigijs q̃ aduerſa oia eſſent. ſic etiã paucis datur reditus a vitijs ſi ad ea ingreſſus fuerit.

ſummatim homo
Ad ſummam ſapiens vno minor eſt ioue diues Hora.
Liber honoratus pulcher rex deniq̧ regum
dolor
Precipue ſanus niſi cum pituita moleſta eſt.

¶ Cõcludũt ſolos ſapiẽtes liberos eſſe ſolos diuites ſolos reges deniq̧ oia ſic excellere vt excepto deo nihil maiꝰ ſapiẽte ſit. ꝛ p̃cipue ſanꝰ niſi aliq̃ vana glĩa ipm inficiat ſicut malꝰ humor corpꝰ. ꝛ poſuit pituitã q̃libet hu(more.

aberrant maiores populares ꝛ plebei
Quicquid delirant reges plectuntur achiui Hora.
fraudibꝰ
Seditione dolis ſcelere atq̧ libidine & ira
vbiq̧ peccata cõmittuntur
Iliacos intra muros peccatur & extra.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Delirāt a recta lira aberrant trāſlatio ab aratro . lira .i. ſulcus . vñde ꝛ lirare tranſuerſis ſulcis raſtrū ducere . Seditione ſicut Achilles dolis ſcʒ vlixis . libidine ſcʒ paridis . hec referens Homerus docet vitijs ꝛ pturbationibꝫ om̄es eſſe infelices . tamē pncipum maius eſt ſcelus q̄ ſcelera vbiqꝫ ꝯtingunt ꝙ ſi maiores peccant populares puniuntur.

qꝛ ſurgunt de nocte latrones vigilant homines

Hora, Vt iugulent homines ſurgunt de nocte latrones

in animo tuo

Vt teipſum ſerues non expergiſceris: at qui

lucem ad ſtudendum.

Poſcens ante diem librum cum lumine ſi non

non cures animū tuū rebꝫ honeſtis applicare

Intendes animum ſtudiis & rebus honeſtis.

¶ Qui ſcelꝰ ꝯmiſſuri ſunt vigilātes ſunt . hoies ꝓ̄o vt diſcāt ea q̄ ſalutꝭ ſūt nō pñt expgiſci a ſomno capiēdo librū añ diē cū lumīne . qꝛ nō intēdis animū tuū rebꝫ honeſtis imorari, ptē meliorē . aīam ſcʒ negligūt ac viliorē ſcʒ corpꝰ obſeruāt . Nox a nocēdo . qꝛ oculis nocet a ꝯtrario . qꝛ nigro ꝛ obſcuro viſus ꝯfortaꝶ . vel qꝛ nocet actui vidēdi abſqꝫ lumine nō pt fieri viſus

omni cura feſtinas ſuccurrere corpi (qđ viſus ad actū ducit

Hora, Que ledunt oculos feſtinas demere: ſi quid

comedit

Eſt animū: differs curandi tempus in annum

qui incepit habet dimidiū facti virtutem ſequendo

Dimidium facti qui cepit habet: ſapere aude

recte viuere

Incipe uiuendi qui recte prorogat horam.

¶ Nocumentū corpis abſqꝫ mora curare ſtudemꝰ . ſʒ curā aīe differimus in annū qđ tñ interdū ē ſero . Dimidiū ꝛc . ab Ariſtotele ſumptū eſt dicēte principiū plus eſſe q̄ꝫ dimidiū totius . Aude . tanq̄ꝫ rem difficilem . qꝛ plena laboris eſt via que ducit ad ꝟtutem . Inter dimidiū ꝛ dimidiatū intereſt . cum eñ dimidiatum quaſi in ptes duas diuiſum eſt . dimidiū ꝓ̄o appellatur nō ꝙ ipſum diuiſum ſit . ſed qđ altera pars eſt.

ille ſolus diues eſt qui ſeipſo contentus eſt

Hora, Quod ſatis eſt cui contingit nil amplius optet

Non domus aut fundus non eris aceruus & auri

Egroto domini deduxit corpore febres

diues curat vt animo valeat.

Non animo curas . ualeat poſſeſſor oportet

ꝛ ſciat vti rebꝫ acquiſitis.

Si comportatis rebus bene cogitat vti

¶ Tātū diuitiarū q̄rēdū ē q̄ntū ad vitā ꝯmode degēdā ſufficit . nā q̄ maiorē illo cumulū q̄rit ſibi curas ꝯpat . q̄s oēs vitare cupiūt neqꝫ morbos a corpe pellūt . Ualeat . nūq̄ꝫ poterit frui ſuis bonis quiſqꝫ cuiꝰ animus non

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

valet ⁊ vacu⁹ ſit ſollicitudinib⁹. Itē fundus ē poſſeſſio ruſtica agroꝝ. ⁊ dr̄ vt aliq̄ putāt a fūda ꝗ tātū ꝯtineat q̄ntū fūda lapidis iactaret. Dicit̄ aūt fūd⁹ ⁊ fundū hic fūdamētū dr̄. Dr̄ūt fūdare ⁊ fūdamēta iacere. Fūdare eſt firmare aliq̄d ⁊ ſtabilire. vt fūda domū tuā. Iacere fundamēta q̄lecūq3 p̄n
natura nō formauit corpus ſine capite (cipiū edificij facere

Non tu corpus eras ſine pectore, dii tibi formam — Hora.

bona diuitijs

Dii tibi diuitias dederant artemq3 fruendi

nutrix

Quid voueat dulci nutricula maius alumno

intelligere loqui intelligat

Quam ſapere & fari poſſit que ſentiat

¶ Itē ſine pectore. i. ſine ꝓuidentia naturali. oſtēdit em̄ in hoīe fuiſſe p̄ncipia fruēdi. i. ꝟtutē intelligit q̄ cū p̄ma nature ceperit illis frui. Sapere ē ſapiētie. fari ē eloq̄ntie. Itē duo ſ͡t q̄b⁹ natura hūana oīb⁹ animātib⁹ p̄fert. Intelligētia ſcʒ ⁊ rōne. Rōne inq̄ʒ verū a falſo ſecernim⁹. ſermone mutuis colloquijs verū ꝯceptū exp̄mim⁹ quib⁹ cetera animantia carent.

ad quid valet bonis

Quo mihi fortunam ſi non conceditur vti — Hora.

auarus grauis cenſor

Parcus ob heredis curam nimiumq3 ſeuerus

non diſcedet omnia conſumere.

Aſſidet inſano potare & ſpargere flores

ab eis

Incipiam: patiarq3 uel inconſultus haberi

¶ Parc⁹. deeſt ſi. vt ſi aliq̄s pc⁹. i. auar⁹ cupiat oīa ꝯſeruare heredib⁹ ſuis ⁊ nimiū ſeuer⁹. i. nimis grauis cēſor. Aſſidet. i. nō diſcedit a me ne ego patrimoniū diffundā. Itē inſano. i. nimiū in ſumpto. q2 ḡ ita ꝓhibere me tentat: ideo ꝯ̄riū faciā ⁊ incipiā potare ⁊ vti lautiori ꝯuiuio. q̄d fcat ꝑ flores ⁊ patiar haberi. i. eſtimari. incōſult⁹. i. parū caut⁹ in reb⁹ meis cuſtodiēdis

admirandū deſiderari talis vir.

Nil admirari prope res eſt una numici — Hora.

Solaq3 que poſſit facere & ſeruare beatum

¶ Om̄ in ꝑturbatiōib⁹ animi ē ſummū malū. Perturbatiōes aūt aut ſ͡t in opiniōe boni aut mali. ſiue bona cupias ſiue mala timeas ſp̄ euenit ꝗ ipſa q̄ bona putas pluriſ facias q̄ʒ opteat. ⁊ cū pluriſ facias admireriſ. ex q̄ ſeq̄t̄ ꝗ nil admirari ſolū ſit q̄d faciat nos btōs ⁊ nos ꝯſeruat beatos. Itē beat⁹ dr̄ q̄ſi bn̄ auctus ſcʒ ab habēdo q̄d velit ⁊ nihil patiendo q̄d nolit

qui timet aduerſa

Qui timet his aduerſa fere miratur eodem — Hora.

bona

Quo cupiens pacto pauor eſt vtrobiq3 moleſtus

Improuiſa ſimul ſpecies exterret vtrunq3

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Si quicquid vidit melius peiuſve ſua ſpe
qui timet aut cupit
Defixis oculis animoqꝫ & corpore torquet
¶ Siue animi ꝑturbatio ſit in cupiditatē bonoꝝ ſiue in fuga maloꝝ pa-
uor eſt vtrobiqꝫ ſiue cupias bona ſiue timeas mala ſemꝑ eris in formidi-
ne. qꝛ ſemꝑ melius aut peius ſua ſpe triſtatur
diuitē vxorem fiduciam veros.
Hora. Scilicet uxorem cum dote fidemqꝫ & amicos
progeniem.
Et genus & formam regina pecunia donat
diuitem
Ac bene nummatum decorat ſuadela venuſqꝫ
¶ Pecunia mūdū gubernās dat vxorē diuitē. genꝰ amicos ꝛc̄. Suadela
id ē vis ꝑſuadēdi. Nā cū diuiti tāta fides adhibeatꝛ videtꝛ ferre q̄ndā effi-
catiā ꝑſuadēdi. Itē venuſqꝫ .i. venuſtas. Itē pecunia decorat diuitē num-
ſimilitudine (matū q̄ꝫuis turpē ꝛ ignarū
Hora. Hac ego ſi compellor imagine cuncta reſigno
vulgarium
Nec ſomnum plebis laudo ſatur altilium nec
Ocia diuitiis arabum liberrima muto
vnuſquiſqꝫ ſequetur formulam ſibi a natura datam menſura
Metiri ſe quemqꝫ ſuo modulo ac pede uerum eſt
Hac imagine .i. ſilitudine. nā grece imago color rhetoricꝰ ē. Nec ſatꝛ ꝛc̄. Nā
vt multi faciūt tenuē victū crapula plenꝰ laudo nec tñ muto ocia mea diui
tiis arabū .i. magnis diuitiis. Itē. Ille felix ē q̄ ſua ſorte ꝯtētꝰ ē q̄ deꝰ ꝛ na
tura eū eſſe diſpoſuerūt. Diues q̄ ſe ꝯtētus ē. ꝛ illa ꝯtētus viuat. Arabia
eſt pars orietis ꝛ ſacra appellata: eo qꝫ ſit regio thurifera odores creans.
conantem
Hora. Si querat quid agam dic multa & pulchra minantem
qꝛ non ſꝫm virtutem tēpeſtas aeris
Viuere nec recte nec ſuauiter: haud quia grando
Contuderit uites: oleamqꝫ remorderit eſtus
plenus ſine ſollicitudine non valens mente
Sed quia mente minus ualidus q̄ corpore toto
¶ Minātē .i. pollicentē. Nec ſuauitꝛ. qꝛ ex ꝑturbatōibꝫ animi ꝑuenit mul
ta moleſtia. Itē Cōtuderit Nā grādinis ē nouellos palmites ꝛ vuas cō-
tūdere. Itē Olea arbor ē. oliua fructꝰ. oleū succꝰ. Itē vitis dicta eſt. qꝛ vim
habeat citiꝰ radicādi. Itē ibi Mēte minꝰ. Et ꝑturbatiōibꝰ animi exoriun
tur in animo quas ad ſilitudinē corꝑis egrotationes appellamus.
non obedio monitoribꝫ
Hora. Nil audire velim, nil diſcere quod leuet egrum
amicis ſuadentibꝫ bona
Fidis offendar medicis iraſcar amicis

Cur me funeſto properent arcere ueterno
que nocent mihi
Que nocuere ſequar fugiam que profore credam.

¶ Scđm Heſiodū poetā tria ſunt gnā hoim. Quidā ꝓpriis naturꝭ ꝟtutē ſequunt. Alij monitoribꝫ obediūt. Quidā neutro mō incedūt. Int tria gnā hoim peſſimū eſt illoꝝ q̄ neqꝫ ex ſe qḋ rectū bonūqꝫ ſit norunt. neqꝫ q̄ bona ſunt moneti obtēperare volūt. Deſperandū em̄ ē oino de ſalute illius q̄ nō obtēperat fidis medicis. Phi em̄ ſunt aioꝝ nroꝝ fidi medici Itē veternū ꝓ morbo intercutaneo ponit. ſꝫ h̄ ꝓ vitio q̄ aia occidit. Itē Funeſtus funere plenꝰ. funus dictū a funibꝫ accēſis q̄s ante feretrū papiris cera circūdatis ferebāt. Veternus funeſtus qꝛ ad mortē aia ſicut corpus.

ego dico beatū viuentem rure: tu vero in vrbe
Rure ego viuentem tu dicis in urbe beatum — Hora.
cui placet ſors alterius illi eſt ſua ſors odio.
Cui placet alterius ſua nimirum eſt odio ſors
Stultus vterqꝫ locum immeritum cauſatur inique
animus vniuſcuiuſqꝫ eſt in ea culpa
In culpa eſt animus qui ſe non effugit vnq̄.

¶ Stulte tu agrum ſtulte ego vrbem cauſamur. qꝛ non locus nobis nocet: ſed animus. i. animi cupiditas. Itē cauſari aliqn̄ eſt cauſam ꝛ excuſationē pferre. aliqn̄ vero eſt cauſas afferendo accuſare. vt hic. Qui incerto animo vagatur vitia animi laudat aut vitupat alia tranſ ferendo ꝓpriū errorem in aliena vitia aliarum rerum.

Cena breuis iuuat & prope riuum ſomnus in herba — Hora.
Nec luſiſſe pudet: ſed non incidere ludum
Sperne voluptates. nocet empta dolore uoluptas.

¶ Voluptatibꝫ vtendū etſi tpate. Nō em̄ eſt turpe ludere: ſꝫ turpe ē non incidere ludū. i. ita in ludo occupari vt nō agat vt res poſtulat. Itē Cena veſpe. ientaculū mane: prandiū in meridie fit. Et dr̄ cena a canon qḋ ē vmbra: qꝛ ſero fit. Itē cenaticus ad cenā ptinens. vn̄ Plautꝰ. In captiuis ē illa vnica ſpes cenatica. Itē ſcena p ſc. domꝰ pua vbi dū in publico ſpectaculo ludit ſe pſone occultāt ꝛ ad ludū ſe aptificāt. Añ cenā ſtꝫ comeſtiōes poſtprādiales. obſoniū poſt cenā qḋ bancetū vulgi ſermone appellamus

qui timet non eſt liber.
Qui metuens uiuit liber mihi non erit vnq̄ — Hora.
libertatis
Perdidit arma locum uirtutis deſeruit qui
ſubſtantia rerum ſuarum
Semper in augenda feſtinat & obruitur re
Vendere cum poſſis captiuum occidere noli.

¶ Qui aūt in metu ē is liber nō eſt. pdidit arma. tranſlatio a militia. Nā militi ignominioſiſſimū erat ſi aut locū in acie deſeruiſſet; aut ſibi viuenti arma ab hoſte fuiſſent capta. Qui metuit aut cupit pdidit arma libertatis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

In hoc tā bñ facit auarus cū captiuū occidere poſſet auaricia motus ven
dit. cū eñ rõne recta meli⁹ ē vēdere captiuū q̄ʒ occidere. Seruit⁹ de iure gē
tiū admiſſa eſt qua hoſtes ſeruati precio venditi ſunt.

prandere vellet.

Hora. Si pranderet olus patienter regibus vti

ille ſequens alexandrum

Nollet ariſtippus. ſi ſciret regibus vti

Faſtidiret olus qui me notat.

¶ Cū Diogenē lauantē olera inueniſſet Ariſtippus atq̄ʒ illi dixiſſet ſi ſci
ret regib⁹ obſequi nō eſſent ei lauanda olera. Rñdit. tibi non eſſet obſeruā
dū regib⁹ ſi eſſes olerib⁹ cōtentus. Item olus ab alendo dictū eſt: eo q̄ ho
mines ꝓmū olerib⁹ alerent̄ anteq̄ʒ fruges ⁊ carnes ederent. Tantū eñ po
mis arboꝝ ⁊ olerib⁹ alebantur ſicut animalia herbis

Hora. Arcanum neq̄ʒ tu ſcrutaberis illius vnq̄

Commiſſumq̄ʒ teges & uino tortus & ira

Nec tua laudabis ſtudia aut aliena reprehendes

Nec cum venari uolet ille poemata panges.

¶ Nemo quantūcūq̄ʒ vino vel ira cōmotus ſecreta ſibi commiſſa reuela
re debet nec ꝓpria negocia laudabit. aut alioꝝ vitio dabit negocia. nec ve
natori poemata dicas. ſʒ vnicuiq̄ʒ ſua placentia dices. Item Studiuʒ eſt
vehemens animi applicatio ad negociū aliquod ꝑagendum. Et ideo ſtu
dere datiuo iungit̄. vt ſtudeo grammatice. logice ⁊c̄.

Hora. Res gerere & captos oſtendere ciuibus hoſtes

res ardua eſt

Attingit ſolium iouis. & celeſtia tentat

Principibus placuiſſe viris non ultima laus eſt

non omnibus omnia licent

Non cuiuis hominum contingit adire corinthum

¶ Rē publicā adminiſtrare ⁊ hoſtes fugare res magna eſt. ſʒ nō minima
ita ꝓncipib⁹ obſeq̄ vt eis placeas. Nō omib⁹ ꝯtingit adire corinthū. i. te
nere ꝓmas ptes. ⁊ ē ꝓuerbiū grecū ꝓpter nobilitatē vrbis ⁊ Laidis mere
tricis. Itē morē gerere dicim⁹ ornate p complacere atq̄ʒ obſequi. Iñ mori
ger a um. ſed moroſus a um. a mora qđ difficile ſignificat.

ſtatim tu ꝑcipis

Hora. Ad te poſt paulo uentura pericula ſentis

Nam tua res agitur paries cum proximus ardet

extingui

Et neglecta ſolent incendia ſumere uires

¶ Si ſuccurrat̄ incēdio vicinio qđ nox ſit ad te tranſiturū ſic tuā rē agis
cū innocentis calūniā ꝓpulſas q̄ paulo poſt ad te ꝓuenire poſſit. Itē ami
cis ⁊ ꝓennis ſuccurrendū eſt. qꝛ non eſt ſolū nobis q̄ nati ſum⁹. ſed ortus
noſtri ptē vendicāt amici. ptē patria. Paries nūcupatus. qꝛ ſemper duo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ſunt pares vel in fronte vel in latere. aliter ſtructura diſſormis eſt.
cõmendare debes circumſpice
Qualem cõmendes etiam atq; etiam aſpice ne mox Hora.
inducant pudorem in te.
Incutiant aliena tibi peccata pudorem
Fallimur & quendam non dignum tradimus ergo
non defendas culpabilem
Quem ſua culpa premet deceptus omitte tueri

¶ Nõ debet q̃s faciliter quem cõmendare aut vituꝑare ne male cognoſcens in oppoſitam ꝑtem trahere conet̃. Item ibi Decept⁹. Quia credidiſti bonũ: ergo cũ non eſt ne ꝑſeueres in laudando. econtra vero ſerua ⁊ defende eum quem penitus bonum noſti ſi mordetur.

Oderunt hilarem triſtes: triſtemq; iocoſi Horaꝰ
Sedatum celeres agilem gnauumq; remiſſi
illius vini
Potores bibuli media de nocte falerni
Oderunt porrecta negantem pocula

¶ Optimũ eſt p̄ceptũ in amicitijs ſeruandis vt nõ ex adulatiõe: ſed ex morũ facilitate ꝯuertamus ingeniũ noſtrũ ad amici ingeniũ. Dicim⁹ odio is iui itum. ⁊ odi v̄bũ defectiuũ in eodẽ ſenſu. qđ ꝑcationẽ p̄ntis ⁊ preteriti habet. Vñ odi facit ſupinum oſum. Inde venit oſor. i. oditor. vñ Plautus. Scito illũ oſorẽ vxoris ſue. Iñ exoſus ⁊ poſus ꝑfecte odiens.

qui cupit ſemꝑ pauper ⁊ inops eſt.
Nec te ſemper inops agitet uexetq; cupido Hora.
Non pauor & rerum mediocriter utilium ſpes
Virtutem doctrina paret naturave donat.

¶ Pauor qui ẽ de imminenti malo. ſpes q̃ eſt de futuro bono mediocriter vtili. ſunt eñ non neceſſarie diuitie. Natura dat initium virtutis quaꝫ doctrina excolit atq; ꝑficit. Natura primũ doctrina. ſed excolit imũ qua libidines refrenande ſunt.

doluerũt meritis equalem eſſe
Plorauere ſuis non reſpondere fauorem Hora.
Speratum meritis: dicam qui contudit hydram
monſtra
Notaq; fatali portenta labore ſubegit

¶ Dolẽt hoïes cũ ſuis meritis ſperatũ fauorẽ nõ acq̇rũt q̇ ꝯtudit diram hydrã nota portenta fatali labore ſubegit vel domuit. Is erat Hercules.

Comperit inuidiam ſupremo fine domari Hora.
quas excellit
Vrit enim fulgore ſuo qui pregrauat artes.
Infra ſe poſitas extinctus amabitur idem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

¶ Ibi ſupmo fine.i.ipſa morte ⁊ nõ antea. Nã ille q̃ pgrauat artes infra ſe poſitas q̃s excellit vrit hoies ad inuidiã. q̃ eñ pgrauat artes infra ſe poſitas viuẽs parit inuidiã. ſʒ mortuus amorẽ ⁊ ꝯmendationẽ ab alijs.

ꝑſumit facere niſi doctꝰ paruum ⁊ humile

Hora. Non audet niſi qui didicit dare quod medicorum eſt
Promittunt medici. tractant fabrilia fabri
quiuis ſm exigentiam ſuam
Scribimus indocti doctiq; poemata paſſim.

¶ Quiuis illa aget q̃rũ expertꝰ ẽ nec alijs ſe intromittet. vt medici egris ꝓmittũt ſanitatẽ. fabri tractãt fabrilia. poete tñ indocti vt docti ſcribũt ꝫ illã quã q̃s nouit artẽ exerceat. Ludere q̃ neſcit cãpeſtribꝫ abſtinet armis

Virgi. Felix qui potuit rerum cognoſcere cauſas
timoris
Atq; metus omneis: & inexorabile fatum
contempſit.
Subiecit pedibus. ſtrepitumq; acherontis auari.

¶ Felices ſunt q̃ tribuunt operã naturali phie ⁊ morali p quã ſcit quis agere ꝟtuoſe: vt agendum ſit vt non habet emere ſupplicia inferni. Item philoſophia eſt regula rationis recte dirigens eam in verum bonũ ne ſenſuali appetitu ſeducatur ad deuia ⁊ errores

Ouid. Si tamen o ſuperi mortalia facta uidetis
vox mea
Eſte mei memores nihil ultra lingua precari
poteſt longo tpe dicant bona de nobis
Suſtinet. & longo facite ut narremur in euo
ſupple bone
Et que dempſiſtis uite date tempora fame

¶ Dũ morte grauati ſumꝰ orandũ eſt. o ſancti celeſtes eſte noſtri memores ⁊ facite vt multis ꝟtutibꝫ veneremur lõgo tpe. Mortalia facta videtis ꝯtra opinionẽ illoꝝ q̃ dixerũt deos nullã curã gerere de hoibꝫ. Itẽ Inter memorẽ ⁊ memoroſum intereſt. qꝛ memoroſus ẽ bone memorie. Memor q̃ meminit bñ fieri memorator. memoramur pauca. cõmemoramur multa. memoria pterita retinet. mẽs futura puidet. cogitatio pñtia ãplectitur.

anxietate magna que reddũt hoies ſollicitos

Sene. Turbine magno ſpes ſollicite
Vrbibus errant trepidiq; metus
Ille ſuperbos regum aditus
non dormiens
Duraſq; fores expers ſomni
que non ordinantur ad beatitudinem
Colit: ac nullo fine beatas
congregat cupiens diuitias.
Componit opes gazis inhians

ſn auro congregato eſt pauper
Et congeſto pauper in auro.

¶ Hic declarat quõ aliqui ſperant diuitias : aliȷ̃ honores nunq̃ꝫ q̃eſcen- tes aut dormientes q̃ꝫuis in auro cõgeſti iaceant. Item aditus ab eundo dictus ꝑ quem egredimur ⁊ admittimur. Item fores value clauſtra ſunt ſed fores dicuntur que foris. value que intus reuoluũtur ⁊ duplices ꝯpli cabileſqꝫ ſunt. ſꝫ generaliter vſus vocabula iſta corrumpit

alius
Hic clamoſi rabioſa fori ... Sene.
ſuas
Iurgia uendens. improbus iras
Et uerba locat. nouit paucos
que facit homines quietos.
Secura quies qui velocis
Memores eui tempora nunq̃
Reditura tenent

¶ Hic loquiꝛ de aduocatis q̇ ſpe pecunie vendũt iurgia ⁊ iras. nunqꝫ q̃e ti ſunt memores tp̄is velociter currentis. Item forũ eſt exercendarũ litiũ locus a fando dictꝰ ſiue a Foroneo rege q̇ primus grecis leges dedit. loca hec Rome roſtra vocanꝛ. Ideo q꜡ ex bello punico captis nauibꝫ Cartha- ginenſiũ roſtra ablata ſunt. ⁊ in foro romano p̄fixa vt eſſent inſigne victo rie. Itē improbꝫ dictus q꜡ inſtat etiā ꝓhibenti q̄ſi nō pbꝫ. rapimur ſimul cũ tp̄e. ⁊ ſicut om̄ia eiuſdem diſpoſitionibꝫ eodē numero nunqꝫ redeũt. ita nos nō redimus q̃ꝫuis ſemꝑ redit hyems ⁊ eſtas

Dure peragunt penſa ſorores ... Sene.
Nec ſua retro fila reuoluunt
Ac gens hominum fertur rapidis
Obuia fatis incerta ſui
infernales vndas
Stygias ultro querimus undas

¶ Hee tres fatales p̄ſunt vite hũane ducētes hoīem ad mortez. Itē pēſa ſunt fila pēdentia in ſtamine ꝑ q̄ intelligiꝛ hic curſus vite hoīs vſqꝫ mor- tē. Itē ſtyx palꝰ infernalis ē ꝑ quā diȷ̃ iurāt. qđ iuramentũ violare nō pñt Itē ſoror eſt q̄ſi ex eodem ſemine dicta. q꜡ ſola cũ fratribꝫ in ſorte agnitio- nis habeaꝛ. Et dꝛ germana quaſi ex eodem germine manās. germani fra tres ⁊ germane ſorores vocanꝛ qui ſunt ex eodem patre.

qui non timet ille rex ſecurus eſt.
Rex eſt qui metuit nihil ... Sene.
qui non cupit rex eſt.
Rex eſt qui cupiet nihil
libertatis vnuſquiſqꝫ
Hoc regnum ſibi quiſqꝫ dat

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ꝛ quicunqꝫ vult ſtat ſic potens
Stet quicunqꝫ uolet potens
Illi mors grauis incubat
Qui notus nimis omnibus
Ignotus moritur ſibi

¶ Ille rex ē q̄ nec timet nec cupit ſe ꝛ ſuis ꝯtent⁹. hoc regnū p̄t q̄libet ſibi dare ꝛ potentē ſe facere. q̄ em̄ nimis cupit not⁹ eſſe alijs ſubſeruiēdo moriṫ ignot⁹ ſibi. plus em̄ alijs cure tribuit q̄ꝫ ſibi. Itē ignot⁹. nō not⁹. ignobilis et improuiſo veniēs. Cū rex dicaṫ a regēdo q̄ ſeipm regere ꝛ noſcere p̄t optimo regno rex ē: ꝛ oēs em̄ actus regiminis ꝛ vite nr̄e ordinādi ſtꝫ vt noſmetipſos regam⁹ ꝛ cognoſcam⁹. q̄ aūt nimium alijs extrinſecis negocijs alijs ſubſeruiēdo impedit⁹ fuerit ſeip̄m negligit ꝛ ſibi ignotus morietur.

pauperes domos
Sene. Cur in penates rarius tenues ſubit
libido
Hec delicatas eligens peſtis domos
In domib⁹ mediocriū tēperata voluptas moratur
Cur ſancta paruis habitat in tectis uenus
cōmunis populus obſeruat ſanos affectus
Mediumqꝫ ſanos vulgus affectus tenet
Regnoqꝫ fulti plura q̄ fas eſt petunt
Quod non poteſt vult poſſe qui nimium poteſt

¶ Penates gētiles dicebant oēs deos quos domi colebant ꝛ dicti ſunt. qꝛ eſſent in penetralib⁹. i. in ſecretꝫ. hi dij q̄uo vocabanṫ. ꝛ q̄ noia habuerūt ignoraṫ. ꝛ ſepe ponunṫ ꝓ domib⁹. vt hic. Itē affect⁹ ab afficio qḋ pulchre ꝑ ponit̄. afficio te voluptate. inimicos iniuria. i. facio inimicis iniuriam. Siīliter afficior dolore. i. doleo. afficior verecūdia. i. verecūdor. afficior iniuria. i. iniuriā paſſus ſum. Itē regnū a regib⁹ q̄ gubernāt ꝓ ſalute rei publice ſingula cuius ꝯtrariū eſt tyrānus. Vn̄ apud veteres ꝓuerbiū etiā erat rex eris ſi recte facias. cuius ꝟtutes due ſunt. iuſticia ꝛ pietas.

Hora. Quam temere in noſmet legem ſancimus iniquam
Nam uitiis nemo ſiue naſcitur optimus ille
qui minus peccat inter homines melior eſt.
Qui minimis urgetur. amicis dulcis ut equum eſt

¶ Miſerrima ē ꝯditio hūana q̄ cū naſciṫ abſqꝫ vitijs viuere nō p̄t. vt oīs hō mēdax. oēs inutiles facti ſtꝫ nō eſt q̄ faciat bonū nō eſt vſqꝫ ad vnū. Itē ſancio ꝑm Priſcianū dꝫ in p̄n̄ti ꝛ in tꝑib⁹ inde formatis ſcribi ꝑ c. ꝛ nō ꝑ t aut ꝑ t. Et hꝫ ꝑm eundē triplex p̄teritū ſcꝫ ſanciui ſanxi ꝛ ſanxij

Hora. Virtus fama decus diuina humanaqꝫ pulchris
Diuitiis parent quas qui conſtruxerit ille
Clarus erit fortis iuſtus ſapiens etiam rex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

acquiſitum eſt.
Et quicquid uolet hoc ueluti uirtute paratum

¶ Qui diues eſt famatur ꝟtuoſus honorandus ⁊ om̄ia humana ⁊ diui-
na ſibi obediunt. ſapiens ꝓuidus nobilis quaſi omnia virtute eſſent para-
ta. Item nobilis ⁊ clarus in hoc differunt ꝙ clarus ſemꝑ capit in bonam
ꝑtem. Nobilis vero qñꝗ in malam ꝑtem. Unde a noſco dꝛ quaſi notꝰ.
Unde ⁊ nobilis meretrix dꝛ ⁊ nobile ſcoꝛtum.

in aureo ſeculo
Vix ego ſaturno quenq̄ regnante uidebam — Ouid.
Cuius non animo dulcia lucra forent

lucri
Tempore creuit amor qui nunc eſt ſummus habendi
amoꝛ lucri habendi
Vix ultra quo iam progrediatur habet

¶ Cupiditas moꝛtaliū excreuit tꝑe paulatim vt iā ſūma ſit vt maioꝛ fie-
ri nō poſſit. Tꝑe aūt ſaturni aurea ſecl'a fuerūt. tn̄ aliq̄ lucri libido fuit Itē
cupiditate ceci nō niſi lucrū q̄rūt. Itē lucri bonus eſt adoꝛ ex qualibet re.

Creuerunt opes & opum furioſa cupido — Ouid.
auari ⁊ diuites
Et cum poſſideant plurima plura petunt
Querere ut abſumant abſumpta requirere certant
nutrimenta acquirendi
Atq; ipſe uitiis ſunt alimenta uices

¶ Creuit inſana ⁊ inexplebilis diuitiarū audacia. ⁊ quo plura homines
habent plura appetūt vt q̄d abſumere ⁊ ꝓfundere pn̄t req̄rere abſumpta
ea que iam cōſumpſerunt ⁊ viciſſitudines querendi ſunt alimenta vitijs.
alunt em̄ cupiditatem inſatiabilem. Item vices acquirendi ⁊ appetendi
diuitias ſunt alimenta vitioꝝ ⁊ cupiditatis

ab aquoſitate epatis ſuffuſa
Sic quibus intumuit ſuffuſa venter ab vnda — Ouid.
quanto magis bibit hydropicus tanto magis ſitit.
Quo plus ſunt pote plus ſitiuntur aque
pecunie ſunt
In precio precium nunc eſt dat cenſus honores
abiectus eſt.
Cenſus amicitias pauper ubiq; iacet

¶ Compat auariciā hydropiſi ſic. Hoꝛatiꝰ in odis. Creſcit indulgens ſi-
bi dirus hydrops. Potus a ū. in vtrāq; accipit ſ̄cationē ꝓ eo q̄ potauerit
vt Ouidiꝰ. Pōpa ſenem potū pota trahebat anꝰ. ⁊ paſſiuo. vt H. Itē ibi.
In p̄cio. Nihil eſt iam q̄d poſſit niſi pecunia ꝯpari p̄cium eſt in p̄cio qua-
ſi quicq̄d p̄cioſum eſt ⁊ alicuius eſtimationis venale eſt etiam ip̄m p̄cium
Pecunia dat publica munera. amicitie etiam p̄cio parantur. pauꝑ qui p̄-
cium ſoluere nō poteſt iacet vbiq;. qꝛ ꝓ abiecto ⁊ vili habetur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

olim hoies habebant era ꝑ cõmutatione rerum: ſed nunc aurum

Ouid. Era dabant olim melius nunc omen in auro eſt

moneta erea dedit locum noue auree.

Victaqꝫ conceſſit priſca moneta noue

Nos quoqꝫ templa iuuant q̃uis antiqua probemus

noua magna

Aurea: maieſtas conuenit ipſa deo

¶ Seruius Tullius ṗmus ſignauit es an̄ rudes lamine erãt. ſignatũ eſt nota pecudũ. Inde pecunia dicta eſt. qꝛ effigie bonum era ſignauit. Item es a ſplendere aeris dictũ eſt. Apud antiquos ṗus eris q̃ꝫ ferri cognitus erat vſus. eratqꝫ in ꝑcio magis es q̃ꝫ aurũ ⁊ argentum. ſꝫ voluenda etas cõmutat tꝑa rerum. es iacet. aurum ſummo ceſſit honore

Ouid. Laudamus ueteres: ſed noſtris utimur annis

ſcꝫ antiquus ⁊ modernus

Mos tamen eſt eque dignus vterqꝫ coli

¶ Verbo laudamꝰ veteres. ſꝫ nr̄is moribꝫ viuimꝰ q̄ ſi ꝟtuoſi ſunt vtriqꝫ coli pñt. Itē mores antiq̃rũ ꝟtuoſi ꝯmendandi ſunt. pñtibꝫ tñ ꝟtute ꝓbatis moribꝫ vita nr̄a ꝯfirmanda eſt cũ his maxime amica hominũ cõuerſatio retinet̄. morũ ſilitudo eſt maxime amicitie vinculi ratio. ⁊ hoc natura innatum eſt. vt vult Ariſtoteles octauo ethicorum

Ouid. Nox erat & vino ſomno faciente iacebant

grauitate

Corpora diuerſis uicta ſopore locis

illa tria boni

Nox & amor vinumqꝫ nihil moderabile ſuadent

nox vinum

Illa pudore uacat liber amorqꝫ metu

¶ Nox erat ⁊ q̄eti ſe oēs tradiderũt ꝑſertim cũ epotũ vinũ vigeret faciēs ſomnũ. Tria ſunt q̄ nihil moderabile ſuadēt. ſcꝫ nox. vinũ. ⁊ amor. nox caret pudore. vinũ ⁊ amor metu. Itē Vaco ſi dtõ iũgit̄ ſ̄cat operã dare. vt vaco lr̄is. Si vero abltõ iungit̄ ſ̄cat ꝯtrariũ dr̄. vaco caris. i. careo. ⁊ ſic ē hic. Si abſolute ponit̄ vacare ſ̄cat ſuꝑfluũ eſſe. vt carmina vacãt. i. ſuperflua ſunt. Aliq̃ñ ociũ eſſe. vt ſi vacat nr̄os audire labores. i. ſi ocium eſt

Ouid. Scilicet interdum miſcentur triſtia letis

delectant

Nec populum toto pectore feſta iuuant

¶ Eodem die leta euenere ⁊ triſtia. Triſtia miſcentur letis. Intermiſſio negociorum eſt virium corporis reſtauratio. miſcenda ergo ſunt letis triſtia. laborioſis quieta.

¶ De modis ebrietatis

in campum diffuſa in diuerſis locis

Ouid. PLebs uenit ac uirides paſſim diſiecta per herbas

quiſqꝫ ſedet bibit cum coniuge ſua
Potat & accumbit compare quiſqꝫ ſua
aliqui ſub diuo aliqui ſub tentorijs
Sub ioue pars durat pauci tentoria curant
caſa eſt facta ex frondibꝫ
Sunt quibus & ramis frondea facta caſa eſt

¶ Itē deſcribit h modū ebrioꝝ villanoꝝ. Itē tentoria ſunt tabernacula militū ꝗbꝫ in itinere ſolis ardores tēpeſtateſqꝫ imbriū frigoriſqꝫ iniurias vitāt dicta ꝙ tendanť funibꝫ ⁊ palis. vñ ⁊ hodie ꝑtendere dicunť. Itē Caſa eſt agreſte habitaculū palis atqꝫ ꝟgultis arundinibuſqꝫ contextum ꝗbꝫ poſſunt homines tueri a vi frigoris ⁊ caloris nimia.

multos ciphus
Inuenies illic qui neſtoris ebibit annos Ouid.
ſpectaculis
Illic & cantant quicquid didicere theatris
vt ebrij ſolent. qꝛ eas ad cantum agitant
Et iactant faciles ad ſua uerba manus
paſſis crinibꝫ
Cultaqꝫ diffuſis ſaltat amica comis

¶ Qui totiens bibit quot annis vixit Neſtor quē vixiſſe dicūt tricentos annos. Theatrū aūt a ſpectaculo nominatū ꝙ in eo populꝰ ſtans deſuꝑ atqꝫ ſpectans ludos ſcenicos cōtemplareť. Amphiteatrū vocatū eo ꝙ ex duobꝫ ſit theatris cōpoſitum. Nam amphiteatrū rotundū eſt. Theatrūꝫ vero ex media amphiteatri eſt ſemicirculi figuram habens. Item manus diciť ꝙ ſit totius corpis animus. Ipſa eñ cibum ori miniſtrat. Unde ab Ariſtotele organum organorum dicitur

ex taberna domū eundo ſpectanť ab omnibꝫ
Dum redeunt titubant: & ſunt ſpectacula vulgi Ouidius
qꝛ quoad ebrij ſunt nec bona nec mala diſcernunt
Et fortunatos obuia turba uocat
Occurrit nuper: uiſa eſt mihi digna relatu:
ſpectaculum ebrium ebria vetula
Pompa: ſenem potum pota trahebat anus

¶ Dū ex tali ebrioꝝ conuentione male loquentes ⁊ ambulantes ſunt ridiculo hominibꝫ vt exemplo declarat. Itē pompa dꝛ greca deriuatione: ē publica oſtentatio. ⁊ ꝑcedit victoriam pompa. Item anus appellata ē a multis annis quaſi annoſa. a quo anilitas dꝛ. Potus a um actiue vt hic. ⁊ paſſiue vt ibi Claviger. ⁊ tanto eſt albula pota deo

¶ De inuentione iuris

PRincipio nimium promptos ad bella quirites Ouidius
leniri nume deorum relligione
Molliri placuit iure deumqꝫ metu

a numa   ne omnia arbitrio potentioꝛib⁹ fierent
Inde date leges ne fortior omnia poſſet
induerūt manſuetudinē   arma ⁊ vires equitate vincuntur.
Exuritur feritas armiſq; potentius equum eſt
pudet inter ſe pugnare
Et cum ciue pudet conſeruiſſe manus

¶ Ad reprimendū violētias iura ⁊ leges inuēta ſunt. Romul⁹ p̄m⁹ romanoꝝ rex ſꝫ armis oīa reterat. ſꝫ numa regno potit⁹ vrbē cōditā vi ⁊ armis iure legibuſq; ab integro repare parat. ⁊ hoc deoꝝ metu ⁊ religione Nam illa ꝓa religio ē cū deū timem⁹. Et inde volūt deū dictū ꝙ metus ſit. vnde Papinius p̄m⁹ in oꝛbe deos fecit timoꝛ. Et pomponi⁹ ait deus dictus eo ꝙ ibi nihil deſit ⁊ oīa ꝯmoda hoib⁹ dat. Item quirites milites nobiles ſunt a romulo quirino dicti qui p̄mo oꝛdinem militum oꝛdinauit diuidendo vrbem in tres partes. milites. conſules ⁊ plebes

antequā quid incipias deliberes
Ouid. Nubere ſi qua uoles q̄uis properabitis ambo
Differ. habent parue commoda magna more

¶ Si aliq̄ puella ſit nuptijs cōtractura q̄uis ambo ꝓperabitis differre tn̄ velis. qꝛ pue moꝛe hn̄t magna cōmoda. Itē nubere ꝓprie dꝛ de mulieribus tm̄. vt hec mulier nupta eſt viro. Inuenit̄ etiam nouus nuptus

veritatis.
Ouid. Si qua fides animum ueriq; infuſa per artes
numen   corporis
Virgi. Mens agitat molem & toto ſe corpore miſcet
grauant
Spiritus & quantum non noxia corpora tradant
obtundunt
Terreniq; hebetant artus moribundaq; membra

¶ Fides veritatis canit ſpūalē mentē eſſe in hoib⁹ q̄ miſcet ſe toto corpi viuificans ipm ⁊ exercens quantū mēbra moꝛibūda coꝛpis pn̄t retardare. Cū aūt duab⁹ ptib⁹ aīa ſcꝫ ⁊ coꝛpe hoiem ꝯſtare liq̄dum eſt. dn̄e aie corpus ſubſeruire debet ⁊ ab ea regi. Illa em̄ eſt naturalis oꝛdo coꝛpis ⁊ aie Vn̄ anima deo ſil'is immoꝛtalis. Coꝛpus vero coꝛruptibile ⁊ moꝛibundū. Coꝛruptibilia aūt incoꝛruptibilib⁹ ſubijciuntur.

¶ De penis inferni.

Virgl. Diſcite iuſticiam moniti & non temnere diuos
p ſua virili poteſtate   facultas alacres
Pro ſe quiſq; uiri que cuiq; eſt copia leti
vnum   inuocate
Communemq; uocate deum meliora ſequamur
ad quod deus dirigamus
Quaq; uocat uertamus iter via prima ſalutis

bonı
Intemerata fides & mens ſibi conſcia recti
¶ Ammonet mortales ad beatā vitā diligendo ⁊ timendo deū cum inte
gra fide opibꝫ cōprobata faciendo vnicuiqꝫ ꝓximo ſicut ſibiipſi. Fides ē
ſubſtantia omniū bonoꝝ operū. fides ſine opibꝫ mortua eſt. ꝑma via ſalu
tis fides eſt inuiolata. virtuoſis opibꝫ cōprobata. cū quiuis ꝑ ſe ⁊ deme
ritis ſuis ratione̅ reddet. ideo quiuis ꝓ ſe intemeratam fidem eligat ope
ribus iuſticie aut aliarū virtutum eam cōprobando.
hi ſunt in ꝑpetuis penis ſtuduerunt recollectis
Hic qui diuitiis ſoli incubuere repertis
diuitiarū cōmunicauerūt ꝓximis viuerent
Nec partem poſuere ſuis dum uita maneret
a quibꝫ eſt ꝑcuſſus pater a quibꝫ facta eſt
Pulſatuſve parens & fraus innexa clienti
¶ Hic de p̄mio meriti ⁊ demeriti ꝓſequit̄. In ꝑpetuis penis ſunt auari
non ſuccurrentes egentibꝫ ſuis ꝓximis. quicꝫ etiam parentes ſuos inobe
dientes leſerunt. aut patronis ſuis benefactoribꝫ mala ꝓ bonis retribue
bant. diis parentibꝫ ⁊ benefactoribꝫ in re naturali bn̄facere cogimur ⁊ ma
lefacere ꝓhibemur. Item clientes a verbo greco clingere qđ eſt cingere di
cti ſunt p̄terea ꝙ dominos ſuos cingunt circūſtantes clientes quaſi colen
tes. Sunt patroni quaſi patres ex lege duodecim tabularum. Patronus
ſi clienti fraudem ſecarit ſacer eſto
hi ſunt ꝑpetuis penis occiſi
Quicꝫ ob adulterium ceſi quicꝫ arma ſecuti
contra dominum vel patriam.
Impia: nec ueriti dominorum fallere dextras
¶ In ꝑpetuis penis torquent̄ ꝗ ꝯtra patriā arma ſumpſerūt dn̄os ſuos
aut patriam tradiderint. patrie ⁊ ſuꝑioribꝫ obediendo nos ⁊ noſtra debe
mus. ⁊ hoc lege nature cōtra quā peccans penis eternis afficitur
traditor patrie affligitur penis ad nutum ſuum
Vendidit hic auro patriam. dominumqꝫ potentem
ſtrauit compoſuit ꝓpter lucrū vidēdo iura ꝯtrarium formando.
Impoſuit. fixit leges precio atqꝫ refixit
qui commiſit inceſtum ꝑpetuis penis affligitur
Hic thalamum inuaſit nate uentoſqꝫ hymeneos
oēs ꝗ puniunt̄ ꝑpetuis penis in inferno auſi ſunt ⁊ magnū pctm̄ fecerunt
Auſi omnes immane nefas auſoqꝫ potiti
¶ Item matrimoniū. connubiū. cōiugiū nuptiale. fedus hymeneus. te
da. thorus. thalamus. circa idem verſant̄. Item hymen a primario ꝑcato
matricem ꝑcat. Eſt etiam carmen nuptiale. Item hymeneus ē deus nup
tiarū a quodam viro hymeneo athenienſi qui proſpere vſus eſt nuptiis.
Cū voluntas ſit origo om̄is peccati qđ voluntariū eſt non tm̄ exitus pec
catoꝝ punitur: ſed etiam conatus. Omnes em̄ qui conati ſunt magnū ne
fas. i. mortale peccatum: eternis penis ſunt cruciandi.

Virgl.
Virgil.
Virgil.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Virgi. Tunc cum frigida mors anima ſeduxerit artus
in inferno
Incluſi penam expectant que maxima turba eſt
antiquorum peccatorum.
Inferniſque cient tenebris ueterumque malorum
exſoluunt ſtygie
Supplicia expendunt aliis ſub gurgite vaſto
quod infecit animam
Infectum eluitur ſcelus aut exuritur igni

¶ Enumerat hic penas inferni et modum quibus puniuntur damnati. Anima ſeparata corpore non puta defertur ad penas ad expurgandum peccata. Item infernus ſubſtantiue eſt locus penarum. Infernus autem adiectiue ſiue infernalis idem eſt quod imus ſiue profundus. vt infernas adijt domos. et dicitur ab infra. quia ſub terra. vel dicitur ab infero infers. quia anime reorum illuc inferuntur. Item pendere penas dicimus propterea quod olim pecunia peccata luebant quas appendi plane conſtat.

cenoſus luculentus illic in inferno magno hiatu
Virgi. Turbidus hic ceno uaſtaque voragine gurges
efferuet euomit
Eſtuat atque omnem Cocyto eructet arenam

Senior intus habet ſede tamen tartarus ipſe
profundum iprofundum
Bis patet in preceps tantum tenditque ſub vmbras
ad ſummum celum
Quantus ad ethereum celi ſuſpectus olympum

¶ Tartarus ipſe in quo perpetuis penis affliguntur bis tantum in preceps patet et tendit ad ſuas vmbras quantus eſt ſuſpectus .i. altitudo ad olympum ethereum. Gurges turbidus vaſta voragine eſtuat arenam infernalem cuius peior locus eſt tartarus et dicitur turbidus. quia illic anime turbate ſunt. vel a tumore frigoris quod eſt algere et rigere quia luce ſoleque caret. Tartariſim horrere et tremere apud grecos legitur. Illic fletus et ſtridor dentium. Item Cocytus ex fluuijs infernalibus latine ſonat luctus.

ex tartaro audiebantur ploratus ſonabant
Virgi. Hinc exaudiri gemitus & ſeua ſonare
dentium
Verbera tum ſtridor ferri tracteque cathene
ſumma obſcuritas eſt ibi
Semper & obducta denſantur nocte tenebre

¶ A tartaro exaudiuntur gemitus ſeua verbera ſtridor ferri et cathenarum perpetua nocte et obſcuritate. Ejicite eum in tenebras exteriores ibi erit fletus et ſtridor dentium ſummuſque calor cum ſummo frigore mixtus: omnia quoque mali preſentia et bona abſentia

magnum lapidem ſurſum pendent inter rotas
Virgilius Saxum ingens voluunt alii radiiſque rotarum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

alligati in tartaro perpetue in penis
Diſtricti pendent ſedet eternum𝄋 ſedebit
Non mihi ſi centum lingue ſint ora𝄋 centum
Ferrea vox omnes ſcelerum comprehendere formas
Omnia penarum percurrere nomina poſſum

❡ Siſiphꝰ latro cū mortales ingenti grauans ſaxo necaret dānatꝰ apud inferos ingens ſaxū mouet. Si omnes linguas ⁊ ora mundi haberē non poſſem enarrare omnes penas inferni.

cretenſis ille iudex poſſidet
Gnoſius hec rhadamantus habet duriſſima regna — Virgi.
nocentes inq̄rit peccā cōpellit ad confeſſionem.
Caſtigat𝄋 audit𝄋 dolos ſubigit𝄋 fateri
peccata
Que quis apud ſuperos furto letatus inani
confiteri grauem perpetrata peccata.
Diſtulit in ſeram commiſſa piacula mortem

❡ Itē Rhadamātus Minos ⁊ Eacꝰ iudices ſunt apud inferos Rhadamātus aūt cogit eos fateri peccā q̄ nunq̄ȝ in vita ꝯfeſſi ſūt. Et ꝑ iſtos tres iudices intelliguntur ꝓpria conſcientia. iuſticia diuina ⁊ veritas.

❡ De felicitate beatorum.

Hi ſunt in beatitudine qui mortui ſunt pro defenſione patrie.
Hic manus ob patriam pugnando vulnera paſſi — Virgi.
ſunt illic fuerunt eis
Qui𝄋 ſacerdotes caſti cum uita manebit
vaticinantes ⁊ predicantes vera.
Qui𝄋 pii vates & phebo digna locuti
qui vitam duxerunt per artes ſicut philoſophi
Inuentas aut qui uitam excoluere per artes
beneficium dando.
Qui ſui memores alios fecere merendo
p̄dictis ⁊ ſimilibꝫ pulchra corona glorie
Omnibus his niuea cinguntur tempora vitta

❡ Hic oſtēdit q̇ ꝑpetuis delicijs ⁊ beatitudine fruunt̄.ſ. q̇ mortui ſunt ꝓpter defenſionē reipublice. ⁊ caſti ſacerdotes veritatē p̄dicātes. ⁊ q̇ vitam ꝟtuoſam duxerūt ꝑ artes inuētas. Itē vitte ſunt q̄ crinibꝫ innectunt̄: q̇bꝫ fluentes religant̄ capilli. ⁊ victe q̄ꝛ vinciunt. Item Tenia eſt vittarum extremitas dependens diuerſoꝝ coloꝝ. Vitta eſt qua corona vincitur.

cum mundo
Quin & ſupremo cum lumine uita reliquit — Virgi.
quod egerunt in vita animabꝫ ex toto
Non tamen omne malum miſeris: nec funditus omnes

libidines corporis omnino.
Corpore excedunt peſtes penituſqꝫ neceſſe eſt
mala coniuncta conſueſcere.
Multa diu concreta modis moleſcere miris
¶ Hic agit de penis purgatorij dicens. crimina ꝑ penitentiã in hac vita nõ deleta debent penis purgatorij purgari: cũ anima pura vti creata ſuo creatori ꝑ gloriam iungi neceſſe erit. Quicquid hic nõ deletum eſt purgabitur purgatorio. Que eñ diu coniuncta fuerunt inuicem ſe tenent ⁊ trahunt reliquias ſordium antiquarum. ⁊ cum remanet aliquid ſordis: neceſſe eſt vt purgetur.
qꝛ in mũdo ſunt ex ꝯtagio corpis factorum in vita
Virgi. Ergo exercentur penis veterumqꝫ malorum
ſuſtinet peccatum purgatur
Supplicia expendunt ſcelus atqꝫ exuritur igni

Donec longa dies perfecto temporis orbe
affixam in corpore
Concretam exemit labem purumqꝫ relinquit
¶ Quia anime ſunt inquinate ꝯtagio corpis. ergo purgari debent penis longo tꝑe. pena eximit omnẽ labem peccati. omne peccatũ cõtagio corpis aduenit. qꝛ anima de ſe pura eſt imagine creatoris creata ſibi dum corpori infunditur contagio maculis corpis cõmaculatur.
aĩas poſtqꝫ voluerunt
Virgi. Has omnes vbi mille rotam voluere per annos
fluuius infernalis eſt impetu
Letheum ad fluuium deus euocat agmine magno
purgati a peccatis preteritis redeant ad creatorem
Scilicet immemores ſupera ut conuexa reuiſant
¶ Item Letheus fluuius infernalis eſt obliuionẽ inducens ꝓ tãto. quia anime in purgatorio purgate beatitudini deputant̃ abſqꝫ aliqua imagine pene. poſtqꝫ longo tꝑe purgate fuerint ⁊ munde deus vocat eas ad letheum fluuium vt obliuiſcant̃ preteritoꝝ in penam ⁊ punitionem. ⁊ ſublimãtur vſqꝫ ad conueca celorum. hoc eſt ad celum empyreum vbi reſidẽt beati in gloria. Et ſic ꝑ flumen letheum poete intelligunt obliuionem omnium preteritoꝝ malorum ⁊ penarum.
ſine ordine ⁊ iudicio iſta loca inferni.
Virgi. Nec uero he ſine ſorte date ſine iudice ſedes
inq̃ſitor pctõꝝ ille iudex animarum
Queſitor minos vrnam mouet ille ſilentum
animarum
Conciliumqꝫ vocat uitaſqꝫ & crimina diſcit
¶ He ſedes nõ dant̃ animab; ſine iudicio. qꝛ minos iudex infernalis mouens vrnam conuocat conciliũ celeſtium deputando quẽqꝫ locis ſuis meritis. ⁊ ita ſine ſorte. i. ſine iudicio more romanorum Non eñ audiebãtur

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

cauſe niſi ſortes ordinate eſſent ex vrna quā mouebat iudex. Item Conci
lium hominum ad conſultandum congregatio. a cio es eſt. conuocare.

De Lymbo inferni

aperitionib⁹
introitum inferni
Veſtibulum ante ipſum primiſq; in faucibus orci — Virgi.

triſticia vindicatores malorum.
Luctus & vltrices poſuere cubilia cure

facientes pallidum
Pallenteſq; habitant morbi triſtiſq; ſenectus

ſuadens mala egeſtas q̄ ſuadet turpis.
Et metus & maleſuada fames ac turpis egeſtas

Agit de veſtibulo ꝛ lymbo inferni. Et qꝛ omnia mala a diabolo eiuſq;
societate oriunt: fingunt iſta habitare ante introitum inferni. Item veſti
bulum dictum ab eo ꝙ ianuam veſtiat. vel a veſta. quia veſte limen conſe
cratum eſt. vel qꝛ nullus illic ſtet. vel a ve ꝛ ſtando. In limine em̄ ſol⁹ eſt
tranſitus quomodo veſanus dicit non ſanus. ſic veſtibulū non ſtabulum
cum nemo illic debet ſtare aut quieſcere. Dicit aūt eſſe in aditu inferorum
q̄ vicina ſunt morti. aut q̄ poſt mortē creant in quē iſta ꝯcurrūt neceſſe ē ꝙ
mortalis ſit. Unde deos immortales dicunt. qꝛ iſta non ſentiunt.

mors
Terribiles viſu forme letumq; laborq; — Virgi.

deinde proximus mortis
Tum conſanguineus leti ſopor & mala mentis

inferēs mortem in oppoſito introitus
Gaudia. mortiferumq; aduerſo limine bellum

furiarum thori rabida
Ferreiq; eumenidum thalami. & diſcordia demens

In veſtibulo inferni ſunt mors. labor. ſopor. bellum. diſcordia. furie in
fernales Itē Eumenides furie infernales ſunt tres. ſ. Allecto. Teſiphone
ꝛ Megera dicte ab eu interiectio dolentis; ꝛ menes d. fectus. ꝛ puniunt
animas in inferno.

in lymbo audiunt voces fletus infantium
Continuo audite uoces vagitus & ingens — Virgi.

ſine ſorte lactantes adhuc.
Quos dulcis vite exortes & ab vbere raptos

a mundo mortis abſq; baptiſmo
Abſtulit atra dies & funere merſit acerbo

In lymbo inferni ſunt infantes abſq; baptiſmo decedentes. Item plo
ratus tm̄ lachrymarū eſt. planctus tm̄ vocum. fletus ad vtrūq; ptinet. q̄
pleruq; ꝯfundunt a poetis. Itē exortes quaſi extra ſortē vite poſitos Itē
limina oſtiorum dicta eo ꝙ tranſuerſa ſunt vt introeat aut foris eatur Limi
tes vero ſunt agrorum. Acerbo. i. immaturo. tranſlatio a pomis que immā
tura acerba ſunt. Infantes acerba morte moriuntur.

habere poſtea.

Virgi. Non ego uos poſthac ceſis de morte iuuencis
ſm religionē maioꝝ linguis arboꝝ extructas.
Religione patrum truncisve & robore natas
humana arte ſtatuas
Mortaliq; manu effigies nec templa deorum
non concedam poſt mortē vt facies bona in hac vita
Annuam repetens iterum iterumq;.

¶ Poſtq̄ȝ homo animab⁹ ꝑ mortē datus ē nō p̄t ampli⁹ mereri. Admonet ergo vt q̄s in hac vita bona agendo mereat᷑. Item religio appellata ē q꞉ ꝑ eam vni deo religamus animas noſtras ad cultum diuinum vinculo ſeruiendi. ⁊ venit a religendo. ⁊ eſt ſpecies iuris nature. Itē poſthac: ante hac. i. ante hoc vel poſt hoc tempus. Aliq̄n tn̄ repimus ante illud ⁊ poſt illud. Vn̄ Saluſtius. Sed ⁊ ſepe ante hac fidem ꝑdiderat.

mortuū eſſe honora parentes cum effectu
Virgi. Sed periiſſe ſemel ſatis eſt matremq; patremq;
vtile erit q꞉ non eſt dignum credere minus
Profuerit meminiſſe. minus ſi credere dignum eſt
labitur ſub hoc
Cum fugit interea fugit irreuocabile tempus
incendij extremi poteſtas.
Flammarumq; dies & vis inimica propinquat

¶ Poſt mortem que tm̄ ſemel homini contingit merendū nō eſt. In hac vita honora parentes. q꞉ minus credere nō eſt dignum. tempus ſubito fugit irreparabile. inimica vis diaboli ⁊ punitio peccatoꝝ mortalib⁹ om̄i hora ꝓxima eſt: cum hora mortis incerta eſt. Honora patrem ⁊ matrē ⁊ diu eris ſupra terram. Maledictus qui non honorat parētes. morte nihil certius. ⁊ hora eius nihil incertius.

¶ De extremo iudicio.

q̄ȝ ſuperiora ſupplicia inferni
Virgi. Sic aliud maius miſeris mortalibus egris
crudeles.
Iudicium canit & triſtes denunciat iras
collapſa
Venturum excidium & uaſta conuulſa ruina
Omnia nunc pariter rutilo immiſcerier igni
Palanteſq; polo ſtellas celiq; ruinam

¶ Venit hora in qua omnes q̇ in monumentis ſunt audient vocem filij dei. ⁊ ꝓcedent boni in reſurrectionē vite. mali vero in reſurrectionē iudicij. Reſurrectio mortuoꝝ iudiciū extremū. iudicis futurū. Omnia tunc ſuis formis deſtituent᷑ ⁊ igne ꝯſument᷑. Celum aūt in ſcripturis firmamentuȝ vocat᷑ q꞉ ſit curſu ſiderum ratis legib⁹ ⁊ fixis firmatū. Interdum ⁊ celum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

pro aere accipitur. Lucretius. celum qd̓ dicitur aer Pſalmus. volucres ce li appellat cum manifeſtum ſit volucres in aere volare.

poſt hoc animos auditoribꝫ

Tunc uero tremefacta nouus per pectora cunctis — Virgi.

ſubrepit

Inſinuat pauor & taciti uentura videbunt

¶ Tuba vocante ad iudicium magnus timor ſubrepit pectora mortaliũ expectantiũ tacito ventura. magis em̃ abhorrent dãnati vocem ꝛ ſententi am iudicis omnibꝫ penis inferni. Unde quis mihi tribuat vt in inferno protegas me donec pertranſeat furor tuus

o vos aie ſaluate curſus mundi completus

Viuite felices quibus eſt fortuna peracta — Virgi.

nos viuentes rotamur in pɨculis mũdi ex vno vitio in aliud

Iam ſua. nos alia ex aliis in fata uocamur

acq̈ſita laboris qꝛ in eterna beatitudine

Vobis parta quies nullum maris equor arandum

¶ Sũma felicitas eſt ſpeculatio veritatis increate q̃ conſiſtit in fruitione diuine eſſentie qua beati fruunť in quo conſiſtit eterna felicitas. Hec eſt ve ra felicitas vt videant te deum facie ad faciem. Item arare eſt terram ara tro ſcindere. ꝛ d̓r ab ere. qꝛ prius ere culturam exercebant anteq̃ȝ ferri fuiſ ſet vſus ꝛ reptus. ꝛ accipitur hic pro laborare

O preſtans animi iuuenis abſiſte precando — Virgi.

abſtinuiſſe a peccatis

Nec te peniteat nihil o tibi nempe relictum eſt

Diſce puer contemnere opes & te quoqȝ dignum

puta fruitione diuina

Finge deo & que ſit poteris cognoſcere uirtus

¶ Dat modũ quo iuuenis p̄t euitare penas inferni ꝛ ꝯſequi beatitudinẽ ſummã. Itẽ dicimus ornate. p̄ſtans animi vel animo. preſtantis animi ꝛ preſtanti animo. vt vir egregius laude vel laudis. egregie laudis vel egre gia laude. Abſtineat a peccatis volens euitare penas inferni. nec hoc pe niteat. qꝛ peccatis nõ niſi pena relinquiť. ꝯtemnat diuitias. colat ꝟtutes ſic poterit eſſe dignus deo. ꝑ virtutes em̃ quis efficitur deo dignus. vnde Virgilius. Ardens euexit ad ſidera virtus

auxilium proximũ tuum non derelinque

Da dextram miſero & fratrem ne deſere frater — Virgi.

recipi accipere petentem

Si iungi hoſpitio properat coniunge uolentem

Caſta pudicitiam ſeruet domus en age ſegnes

fac cito penitentiã ꝛ ꝯuerte te ad virtutes accedendo

Rumpe moras rebuſqȝ ueni non aſper egenis

¶ Volens euitare penas inferni ſuccurrat miſeris hoibꝫ hoſpitalitatem colat cũ aliȷs opibꝫ miſericordie caſte viuat. ꝛ hoc cito ꝑagat ne morte pre

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

ueniatur. Item ſegnis piger dꝛ quaſi ſine igne. i. ſine viuacitate ⁊ virtute. Item temporale non durans habitaculum hoſpitium eſt.

Jeſus ſaluatoꝛ noſter natus ex intacta genitrice
Virgi. Iam noua progenies celo deſcendit ab alto
tandem tempus
Attulit & nobis aliquando optantibus etas
redimendo nos a ſeruitute diaboli maria
Auxilium aduentumqꝫ dei cum femina primum
vulgaris cõceptus. qꝛ deũ abſqꝫ virili parit ſemine
Nec generis noſtri puerum nec ſanguinis edit

❡ Nobis hominibꝫ caligine peccatoꝝ natis Jeſus ſaluatoꝛ omnium de virgine intacta natus attulit remedium quo a penis inferni liberari poterimus. Item Edo quaſi extra. vt quod edis recipies. Edere librum non eſt componere. ſed in lucem dare ⁊ alijs publicare. Edere ſtragem ſignificat multos occidere.

hoꝛrendi
Virgil. Seraqꝫ terrifici cecinerunt omnia vates
aduentum eſſe nobilem ⁊ clarum
Aduentare virum populis terriſqꝫ ſuperbum
genere diuino obtineat mundum potentia
Semine ab ethereo qui uiribus occupet orbem
mari
Imperet oceano: famam qui terminet aſtris

❡ Saluatoꝛem noſtrũ ex virgine naſciturũ ꝓphete p̄dixerunt. Item vates a vi mentis appellati ſunt: vt Uarro inquit. vel a viĕdis carminibꝫ. id eſt flectendis ⁊ modulandis. ⁊ ꝑinde latine vates olim ⁊ ſcripta eoꝛum vaticinia dicebantꝛ ꝙ vi quadam ⁊ quaſi veſania in ſcribendo cõmouerentur. Item Oceanum greci ⁊ latini ideo nominant ꝙ in circuli modo ambiat oꝛbem. ſiue a celeritate. eo ꝙ ocyus currat. Iſte eſt qui oꝛbem terrarũ amplectitur alterniqꝫ eſtibꝫ accedit atqꝫ recedit ꝗ a ꝓximis regionibꝫ diuerſa vocabula aſſumpſit. vt gallicꝰ. germanicꝰ. hircanus athlanticus ⁊c̄.

Virgil. Irrita perpetua ſoluet formidine terras
deus erit ⁊ dominus omniũ ſanctoꝛum
Ille deum uitam capiet dominabitur illis
in pace diuinis
Pacatumqꝫ reget patriis uirtutibus orbem
diabolus ligatus ⁊ venenoſa fraus eius ſublata eſt.
Occidet & ſerpens & fallax herba veneni

❡ Iſte ſaluatoꝛ nobis a deo patre miſſus reget mundum virtutibꝫ diuinis abſqꝫ omni foꝛmidine: cum diabolum in fraudibꝫ eius apud inferos relegauit. pax enĩ per eum data eſt omnibus hominibꝫ bene voluntatis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Extant ⁊ quarũdam herbarũ nomina q̃ ex aliqua cauſa reſonant habẽtes
nominũ explanationẽ. non tamen omniũ herbarum ethimologiam inue-
nies. Nam pro locis mutantur etiam nomina. Terra vt teſtatur Higini
us. mundi media regione collocata omnibus partibus equali diſſidẽs in
teruallo centrum obtinet.

¶ Concluſio operis.

Hora.

Viue vale. ſi quid nouiſti rectius iſtis
Candidus imparti. ſi non. his vtere mecum

¶ O lector ſi tu nouiſti rectius ⁊ veri⁹ iſtis collectis imparti ⁊ redde me
participem. Sin autẽ nihil nouiſti rectius vtere his de ſingulis virtutibꝫ
huic faſciculo inſertis. in eiſq̃ viue vt valeas: harumq̃ merita recipias.
Item candidus bonus ſine inuidia. Nam inuidus non candidus: ſed li-
uidus eſt. Item imꝑtio idem eſt qđ impendo vel in partem do. Vñ Tul
lius. Huic rei aliquid temporis impartias. i. impendas. Reperit̃ etiam
aliquando mutata cõſtructione. vt apud Terentiũ. Plurima ſalute ꝑme-
nonem ſuum imꝑtit gnato. quaſi plurimã ſalutem permenoni ſuo impar
tit gnato. quomodo dicit̃ dono tibi hunc equũ vel dono te hoc equo. Ei⁹
paſſiuũ eſt impartior. vt Meo college laus impartitur. hec Cicero

¶ Clariſſimi magiſtri Henrici Boort Buſcoducẽſis gym
naſij moderatoris diligentiſſimi Faſciculus morum ſumma
lucubratione ex approbatis poetarũ auctoritatibꝫ collect⁹ fe-
lici ſidere finem capit. Excuſum Colonie in edibꝫ Magiſtri
Cornelij de Zyryckzee e regione edis Predicatoꝝ: expenſis
Joannis Meyer Bibliopole. Anno virginei part⁹ Seſqui
milleſimo decimoſeptimo. tertio No. Aprilis.

Ave maria gra[illegible]

[illegible]pig dacorum diebus ultima feste

[illegible] et ubi sed ubi gratia nomen [illegible] clave

[illegible] in [illegible] patrem [illegible] militer [illegible]

[illegible] et quibus in [illegible] [illegible] Hectos

[illegible] ne vero [illegible] nomen [illegible] serve

[illegible] vocare [illegible] et [illegible]

[illegible] bellos [illegible] pocos

[illegible] preciosos [illegible] iustitia [illegible]

[illegible] / nec [illegible] carmina [illegible]

[illegible]

[illegible]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 184 [14,-475 4°]